Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIII., štev. 230
Ljubljana, nedelja 2. oktobra 1932
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—, za inozemstvo Din 40.—.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aeksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Iz rok v roke,

da se ne izgube vsem koristne dobrine, posreduje „Jutrov“ mali oglasnik.

Danes 538 ponudb in povpraševanj.

Stroga štednja v občinah in banovinah

Nova uradniška mesta se ne smejo sistemizirati, niti zasesti izpraznjena — Redukcija plač občinskih nameščencev za 10 odstotkov

Beograd, 1 okt. v. V smislu izvajanja načel rigorozne štednje pri odmerjanju posebnih kreditov za vse panoge državne uprave, kar je spričo splošnih finančnih razmer neizogibno potrebno, je finančni minister izdal **navodila o sestavljanju proračunov za l. 1933 vsem mestnim, tržnim in vaškim občinam,** ker je mogoče samo s skupno akcijo na področju javnih financ doseči pozitivne rezultate in na ta način uresničiti težnjo vlade, da se preobremenjenost samoupravnih teles, v prvi vrsti občin, zniža do skrajnih mej možnosti.

Poleg tega so to diktirali tudi razlogi enakovrstnega postopanja pri sestavljanju občinskih proračunov, ki doslej ni bilo v praksi izvedeno. **Med ostalim je določeno, da se v proračune za l. 1933 ne smejo vnesti nova uradniška mesta, niti z novimi močmi zasesti prazna mesta. Oddelki in odseki, ki nimajo značaja neobhodne potrebe, se morajo ukiniti ali spojiti. Prejemki občinskega osobja se morajo zmanjšati najmanj za 10 odstot., honorarji in nagrade za nadurno delo, funkcijske doklade in temu slični prejemki se ne smejo ustanavljati znova, niti vnašati v nove proračune.** Pri materijalnih izdatkih se je treba ravnati po načelu najnujnejše potrebe. Prav tako ne bo odobreno najemanje novih posojil, razen onih, ki bodo nujno potrebna.

Navodila finančnega ministrstva posvečajo posebno pažnjo dohodkom, ki se vnašajo v proračune, ter zahtevajo, da morajo biti dohodki v pravičnem sorazmerju z bremeni in da je treba pri njihovem določanju računati s plačilno močjo državljanov. Višina davkov ne sme biti v nobenem primeru višja, kakor je bila odobrena za tekoče leto. Tudi se ne smejo uvajati nove dajatve, marveč je treba nasprotno pri obstoječih izvršiti revizijo in one, ki so v premnogih primerih previsoke, ukiniti ali vsaj zmanjšati.

V tehničnem pogledu imajo ta navodila namen, da se unificirajo različni načini sestavljanja proračunov naših občin in da se tako ustvari enoten način budžetiranja v splošnem, kakor tudi, da se s sistematsko razporeditvijo dohodkov in izdatkov omejijo vsi nasprotni primeri, ki so doslej obstojali in se jih prejšnji predpisi niso dotaknili. Vsi občinski proračuni za l. 1933 morajo biti predloženi v odobritev predstojnim oblastem najkasneje do 1. decembra 1933.

Istočasno in iz istih razlogov je izdal finančni minister še posebna **navodila o sestavljanju banovinskih proračunov za l. 1933-34.** Ti proračuni se morajo dostaviti v odobritev proračunskemu oddelku pri finančnem ministrstvu najkasneje do 31. decembra 1932. Za banovinske proračune je določen enak način budžetiranja v tehničnem pogledu. Načelo, ki mora biti izvedeno pri vseh banovinskih proračunih v celoti, je to, da morajo biti v proračunih izvedena proračunska ravnotežja ter predloženi izdatki in dohodki realni.

Splošne finančne razmere nalagajo, da se banovinski izdatki znižajo na minimum banovinskih potreb v teku prihodnjega proračunskega leta. Pri ocenjevanju izdatkov je treba postopati tako, da se predlagajo samo taki izdatki, ki so neobhodno potrebni. Poleg tega je ena glavnih točk navodil finančnega ministra, da ni treba, da bi bili v nove proračune vnešeni razni izdatki samo na podlagi načela, ker so bili vnešeni tudi že v prejšnjih banovinskih proračunih.

Grški rojalisti priznavajo republiko

Pogajanja za sestavo nove grške vlade – Končnoveljavna rešitev vprašanja državne oblike

Atene, 1. okt. č. Predsednik republike Zaimis je sprejel voditelje vojaške lige generala Otoneosa in Manetasa, ki sta mu izjavila, da bo v primeru, če bi rojalisti priznali republikansko obliko države in dali stvarna jamstva, da ne bodo ničesar ukrenili proti republikanskemu režimu, vojaška liga razpuščena. Vodja rojalistov Tsaldaris bo še danes predložil predsedniku republike spomenico, v kateri bo v imenu rojalistov zavzel stališče o ustavni ureditvi Grčije. Rojalisti bodo s to spomenico priznali de facto republikansko državno obliko. Spomenica bo temeljila na izjavi, ki jo je dal Tsaldaris Kafandarisu. Končno bodo rojalisti v spomenici zahtevali da se sestavi vlada, v kateri ne bo sodeloval Venizelos. Liberalni republikanci, ki pri zadnjih volitvah niso podpirali Venizelosa, se še niso odločili, ali bodo v primeru, če Tsaldaris prevzame mandat za sestavo nove vlade, v njej sodelovali z rojalisti. Predsednik Zaimas bo po sprejemu spomenice rojalistov izdal proglas na vojsko in vojno mornarico, v katerem bo izjavil, da je vprašanje o državni obliki definitivno rešeno. Če bo Caldaris dobil mandat za sestavo vlade, pričakujejo, da bo za jamstvo ohranitve republikanskega režima, prevzel vojno ministrstvo v njegovem kabinetu vodja vojaške lige general Manetas.

Program nove madžarske vlade

Nove gospodarske reforme — Po dolgih desetletjih prva madžarska vlada brez aristokratov

Budimpešta, 1. okt. g. Gömbösova vlada bo v torek dopoldne prisegla. Kompromisna rešitev vladne krize od dalč ne zadovoljuje raznih faktorjev v enotni stranki. Zaradi tega mislimo na zopetno ustanovitev nekaterih državnih tajništev. Razširjene so tudi govorice, da bo že v kratkem prišlo do nekaterih izprememb v vladi. Tako bi prvzel honvedsko ministrstvo Nikolaj Koszma in po končanih optantskih pogajanjih zunanje ministrstvo Tibor Eckhardt. Grof Karolyi se je danes poslovil od svojega uradništva. Ministrski predsednik Gömbös je sprejel popoldne novinarje, katerim je med drugim najavil obširen gospodarski program vlade. Že jutri se bodo sestali gospodarski ministri, da ga izdelajo. Grof Bethlen je izjavil, da zato ni prevzel s stave vlade, ker se vršijo izjemna pogajanja, pri katerih naj bi se rešilo tudi optantsko vprašanje. Dosedanji šef tiskovnega urada v ministrskem predsedništvu je podal ostavko. Za njegovega naslednika je določen odvetnik glavnega mesta Budimpešte, dr. Štefan Antal.

Budimpešta, 1. okt. s. V programu ministrskega predsednika Gömbösa je med drugim postopno znižanje obrestne mere, razdolžitev kmetskih posestev, ureditev tečaja penga, izpremenitev kratkoročnih kreditov v dolgoročne itd. Vlada namerava uvesti obširne ugodnosti za vojne invalide, znižali se jim bodo davki za 10 odst. Razen tega bodo morala razna podjetja zaposliti gotov odstotek vojnih pohabljencev. Nova vlada obstoji skoraj vsa iz razmeroma mladih mož. Samo notranji minister je star nad 50, zunanji minister pa nad 60 let. Od l. 1867. je to prva vlada, v kateri ni nobenega aristokrata.

Grof Bethlen je v razgovoru, ki ga je objavil »Az Est«, izjavil, da se je sestavi nove vlade izognil, ker bi njegovo predsedstvo pomenilo znak za pričetek ogorčene borbe. On ni pristaš koalicij, ker pomenijo samo kompromise, in sicer večinoma gnile kompromise. Enotna stranka bo združena podpirala vlado v vseh njenih akcijah.

Imenovanje novih oficirjev

Beograd, 1. oktobra. p. V vojni akademiji se je danes vršila lepa svečanost, pri kateri so bili imenovani gojenci 57. razreda vojne akademije za podporočnike. Na dvorišču akademije, kjer so se zbrali novi podporočniki v kareju, jim je upravnik akademije, general Tripković, prečital kraljev ukaz o njihovem imenovanju. Novi podporočniki so ob 10. dopoldne v paradnem koraku krenili na dvor, kjer jih je sprejel Nj. Vel. kralj. Tu je upravnik akademije general Tripković predstavil Nj. Vel. kralju ves razred z lepim nagovorom. Nato je bil nagrajen najboljši gojenec 57. razreda vojne akademije, podporočnik Radomir Kalafatović, ki mu je kralj izročil kot svoj dar sabljo s svojimi inicijalkami. Podporočnik Kalafatović se je z lepim govorom zahvalil Nj. Vel. kralju, nakar je imel general Tripković na najmlajše naše oficirje daljši nagovor, v katerem je poudarjal pomen njihovega imenovanja ter njihovo vlogo v obrambi kralja in domovine. Nagrajeni podporočnik Kalafatović je nekaj časa študiral tudi na realki v Ljubljani.

KONFERENCA DEVETNAJSTORICE

Kitajsko-japonski spor morata svet in skupščina Društva narodov rešiti v roku, določenem po paktu DN

Ženeva, 1. oktobra. V. (Izvirno poročilo »Jutra«). Današnji dan je bil posvečen delu v komitejih in pododborih, dočim skupščina Društva narodov ni zasedala. Pozornost je vzbudila zlasti dopoldanska seja tako zvanega komiteja devetnajstorice, popoldne pa zaključna seja evropskega komiteja. Važen je bil tudi sestanek političnega komiteja, ki je razpravljal o sprejemu Iraka v Društvo narodov.

Komite 19-torice je bil osnovan na izrednem zasedanju skupščine DN v marcu z nalogo, da razpravlja o vseh tekočih zadevah, nanašajočih se na japonsko-kitajski konflikt. Njegov mandat je bil prvotno določen na šest mesecev, kasneje pa je bil podaljšan na nedoločen čas. V komiteju so zastopniki 19 držav, med njimi tudi Češkoslovaške in Jugoslavije. Predseduje mu belgijski zunanji minister **Hymans,** Jugoslavijo pa zastopa v njem zunanji minister dr **Jeftić.**

Mandžursko vprašanje

Današnja seja je bila sklicana na zahtevo Kitajske. Kakor znano, je svet DN ugodil japonskemu predlogu, da se razprava o poročilu Lyttonove komisije odgodi, da bi mogla japonska vlada poročilo preštudirati in sestaviti svoje pripombe. V ta namen bo sklicano izredno zasedanje skupščine DN. Kitajska sedaj zahteva, da se mora razprava v DN dovršiti najkasneje do 31. decembra, kakor to zahteva pakt DN Druga zahteva Kitajske je, naj DN ukrene vse potrebno, da Japonska tega časa ne bo zlorabila v to, da bi ustvarila nove prejudice na škodo Kitajske. **Po kratki razpravi, v kateri se je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš toplo zavzel za Kitajsko, je komite sklenil pozvati svet in skupščino DN, da rešita spor najkasneje v roku, določenem po paktu DN.**

Komite pa ni imel poguma, da bi sprejel ta konkreten sklep tudi glede druge kitajske zahteve. Sklenil je samo, naj predsednik Hymans ustno opozori japonskega in kitajskega delegata, da sta po paktu DN obe državi dolžni izogibati se vsakemu novemu konfliktu, dokler DN ne sprejme svoje odločitve.

Svoje delo je nadaljeval danes tudi komite za efektivno razorožitev. Na tajni razpravi se je odločil, da bo za osnovo nadaljnje debate vzel znani predlog predsednika Hoovra, naj se vse oborožene sile znižajo za 33 odstotkov. Komite bo prihodnji teden nadaljeval svoje delo.

Uspeh dr. Jeftića

Lep oseben uspeh je zabeležil naš zunanji minister dr. Jeftić, ki je bil na današnji seji politične komisije izvoljen za glavnega poročevalca o iraškem vprašanju na plenarni seji skupščine DN. Ta nominacija je tem bolj častna, ker je gospod dr. Jeftić letos šele prvič delegat Jugoslavije v DN. Imenovanje je zato dokaz, da si je pridobil g. Jeftić velik ugled med zbranimi državniki.

Finančni komite, ki fungira kot posvetovalni organ sveta DN, je danes zaključil razpravo o položaju državnih financ v Avstriji, Bolgariji in Madžarski. Ugotovil je, da je Avstrija sicer uravnotežila svoj proračun, da pa so njene železnice še zelo pasivne in da ogražajo državne finance. Bolgarija in Madžarska pa izkazujeta v svojih proračunih velike deficite in jih morata zato znatno reducirati. Razpravi sta prisostvovala bolgarski finančni minister Stefanov in madžarski minister Koranyi.

Evropska komisija

Zadnja je danes zasedala evropska komisija pod predsedstvom g. Herriota. Seja se je začela ob 16. in je trajala kasno v večer. Govorila je cela vrsta govornikov, med katerimi sta vzbudila glavno pozornost angleški delegat Eden in ruski zunanji minister Litvinov.

Govor angleškega delegata je bil kakor mrzel tuš. V lepih besedah, toda dovolj jasno je sporočil, da Anglija ne pobira carine na žito, da pa se zato tudi ne čuti dolžno, prispevati v fond za revalorizacijo žitnih cen, ki je bila sklenjena na konferenci v Stresi. Litvinov se je najprej pritožil, da Rusija ni bila pozvana na konferenco v Stresi, čeprav spada med največje izvozne in uvozne države. Izjavil je nadalje, da dvomi, da bo akcija sploh mogla roditi kak uspeh. Razprava je bila zaključena s sprejemom resolucije, ki priporoča DN, da z vsemi močmi pomaga realizirati sklepe v Stresi. Vrh tega je bila izvoljena posebna podkomisija, ki se bo sestala pod vodstvom g. Bonneta v začetku decembra v Parizu in bo določila podrobnosti, kako naj se financira fond za revalorizacijo žitnih cen in kako naj se iz njega črpajo podpore za agrarne države.

Plenarna seja v ponedeljek

Plenum skupščine DN se bo sestal v ponedeljek, ko bo imel sejo dopoldne in popoldne. Debata o poslovnem poročilu DN se ne bo nadaljevala. Ker se je edini še prijavljeni govornik, španski zunanji minister, odrekel besedi, bo na ponedeljkovi dopoldanski seji izvršen samo svečan sprejem Iraka v Društvo narodov.

Večje zanimanje pa vlada za popoldansko sejo, ko so na dnevnem redu nadomestne volitve v svet DN. Letos namreč potečejo mandati Jugoslavije, Poljske in Peruja. Namesto Jugoslavije bo nedvomno izvoljen zastopnik Češkoslovaške, ker vlada nepisano pravilo, da je v svetu vedno zastopana Mala antanta. Nekatere države, za katerimi stojita brzčas Nemčija in Italija, se sicer temu upirajo, češ, da se s tem ustvarja nevaren prejudicij, vendar pa je osebna avtoriteta ministra dr. Beneša tako velika, da ni dvoma, da bo prodrl. Huda zakulisna borba se vrši tudi za Poljsko, ki je prijavila ponovno kandidaturo. Ista skupina držav se upira njeni kandidaturi, verjetno pa je, da bo Poljska vnovič izvoljena v svet.

Herriotova izvolitev in nemški tisk

Berlin, 11. oktobra. AA. Komentarji nemških listov o ženevskih dogodkih so zelo ostri in neprijateljski. Posebno nacijonalistični listi strupeno komentirajo izvolitev Herriota za predsednika studijske komisije za evropsko unijo in pravijo, da bo imela Francija, če bo Avenol imenovan za generalnega tajnika Društva narodov, v svojih rokah vso aparaturo ženevske institucije.

Ženeva, 1. oktobra. AA. Herriot je danes dopoldne konferiral s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem in ameriškim delegatom Normanom Davisom ter kitajskim delegatom na razorožitveni konferenci dr. Yenom.

Porazen vtis Neurathove polemike s Herriotom

Pariz, 1. oktobra. AA. Vsi francoski listi komentirajo včerajšnjo izjavo nemškega zunanjega ministra Neuratha in vidijo v njej izrečeno nemško zahtevo, da mora biti njena oborožitev v kvalitativnem in kvantitativnem pogledu v popolnem ravnotežju z oboroževanjem drugih držav.

Tako pravi Pertinax v listu »Echo de Paris« med drugim: Izjava nemškega zunanjega ministra Neuratha se more tolmačiti samo kot enostranska odpoved mirovne pogodbe, ki s svojim čl. 160 odreja nemški vojski nalogo, da skrbi za notranji mir v Nemčiji in opravlja vso policijsko službo v državi in na njenih mejah — v nasprotju z nalogami armad drugih držav, ki morajo skrbeti za narodno brambo in izpopolnitev mirovnih pogodb. Toda nemški zunanji minister ni zavzel stališča nekoga, ki iz političnih razlogov zahteva revizijo mednarodne obveznosti, nego on to obveznost iz čisto osebne volje krši, ker smatra, da zahtevajo to interesi njegove države. Tako ni snoči nič ostalo od lepe izjave predsednika razorožitvene konference Hendersona, ker so nemške zahteve, kakor jih je Neurath obrazložil v svoji včerajšnji izjavi, take, da bi se morale v celoti sprejeti ali pa odkloniti.

Saint-Brice piše v »Journalu«, da je včerajšnja izjava nemškega zunanjega ministra Neuratha posebno nevšečna za Anglijo, ker daje Neurath brez ovinkov Hendersonu na znanje, da Nemčija ne mara niti čuti njegovih pomirljivih predlogov.

»Matin« pravi med drugim, da se iz včerajšnje Neurathove izjave vidi, da Nemčija hoče, naj bi vse ostale države ali sprejele nemški vojaški statut ali pa dajo Nemčiji popolnoma svobodne roke.

Ženeva, 1. oktobra. AA. V krogih DN so zelo iznenadeni nad tonom, v katerem je včeraj Neurath polemiziral s predsednikom francoske vlade Herriotom in z britanskim zunanjim ministrom in predsednikom razorožitvene konference.

V krogih narodov zlasti poudarjajo, kako velik kontrast je med modrim in umerjenim govorom g. Herriota in med strupeno in ostro izjavo Neuratha. Politiki obžalujejo, da vodilne nemške osebnosti, ki po eni strani nočejo prisostvovati razgovorom v Ženevi, po drugi strani še bolj otežujejo ureditev razorožitvenega vprašanja ter brez potrebe dražijo javno mnenje.

Nemška pričakovanja od nove angleške vlade

Berlin, 1. oktobra. AA. Vsa nemška politična javnost je radovedna, kakšno stališče bo zavzela rekonstruirana britanska vlada nasproti razorožitvenemu vprašanju. Splošno prevladuje upanje, da bo zunanji minister John Simon dobil v Londonu nove direktive.

Londonski dopisnik »Frankfurter Zeitung« misli, da si bo britanska vlada zopet skušala pridobiti zaupanje Nemčije, ki ga je zadnja nota zunanjega ministrstva hudo omajala. Po drugi strani pa sklepa, da hoče angleška vlada pripraviti Francijo na to, da bi pristala na kar najbolj obsežno razorožitev, ter ji ne misli dati novih koncesij zastran varnosti. Dopisnik je končno mnenja, da se je mogel John Simon v Ženevi pri svojih razgovorih z Neurathom prepričati, da zaenkrat ni pričakovati novih izmenjav misli med Londonom in Berlinom. Nemška vlada je očividno odločena počakati na razvoj dogodkov.

Prihod ameriških delegatov

Ženeva, 1. oktobra. AA. Vodja ameriške delegacije na razorožitveni konferenci in delegat Zedinjenih držav za bodočo svetovno gospodarsko konferenco Norman Davis je prispel s spremstvom v Ženevo. Norman Davis je prinesel s seboj posebna navodila in predloge predsednika Zedinjenih držav Hoovra.

Papen za konzultativni pakt s Francijo

Pariz, 1. oktobra. č. Glavni urednik lista »La Republique«, glasila levega krila radikalnih socialistov, je bil v avdijenci pri nemškem državnem kancelarju Papenu, ki mu je izjavil, da je v Lausanni sporočil francoskemu ministrskemu predsedniku Herriotu pripravljenost Nemčije, da sklene s Francijo medsebojni konzultativni pakt, da bi se preprečile pobude nekaterih držav, ki se hočejo vmešavati v odnošaje med obema državama. Nemški državni kancelar je poudarjal, da je z ostalimi Nemci vred mnenja, da bi izvedba tega predloga privedla do dobrih odnošajev v Evropi, da pa ni mogoča brez vojaške enakopravnosti Nemčije. Končno je izrazil željo, da bi delal za mir in da čaka na modus vivendi, ki bo dal možnost Nemčiji, da sodeluje v Ženevi na razorožitveni konferenci.

Dobave TPD za državne železnice

Beograd, 1. okt. M. V naših rudarskih revirjih je nastala bojazen, kako bo nadalje z delom v premogokopih, ker je 30. septembra potekla pogodba TPD s prometnim ministrstvom. Vaš dopisnik je zvedel, da bo do zaključitve nove pogodbe med prometnim ministrstvom in TPD ostala v veljavi dosedanja pogodba. Zato delo v naših premogovnikih ne bo ogroženo.

Stanje kmečkih dolgov

Beograd, 1. okt. p. V ministrstvu za kmetijstvo se je bila pričela obširna anketa o razdolžitvi kmetov. Ministrstvo je zbralo obsežne podatke o stanju kmetskih dolgov. Delo je bilo združeno z velikimi težkočami. Težko je bilo namreč prepričati mnoge ljudi o potrebi. Končni rezultat obsega sedaj 87% vseh občin v državi, kar nudi dovoli točno sliko zadolžitve tudi v primeri s podatki organizacij denarnih zavodov. Vsi dolgovi znašajo **6073 milijonov** Din, od tega 2689 milijonov (44.3%) pri privatnikih, 1998 milijonov (32.9%), pri denarnih zavodih, 746 milijonov (12.3%) pri zadrugah, 461 milijonov (7.6%) pri Priv. agrarni banki in 178 milijonov (2.9%) pri Drž. hip. banki. Po podatkih bančnih organizacij znašajo dolgovi kmetov pri bankah (brez hranilnic) 1928 milijonov, po gornjih ugotovitvah pa 1854 milijonov.

V dravski banovini odpade 48.3% na dolgove pri zasebnikih, 33.5% na dolgove pri zadrugah, 17.6% na dolgove pri bankah in 0.6% na dolgove pri Drž. hip. banki. Znatni dolgovi pri zasebnikih so v dravski banovini nastali povečini zaradi znatnih hipotek v zvezi z dedščinami. Obremenitev enega hektarja zemlje je največja v primorski banovini (6811 Din) in v dravski banovini (5303 Din), v vseh ostalih banovinah pa je neprimerno manjša, tako v dunavski (2844 Din), savski (2871 Din), vardarski (1498 Din), moravski (1675).

Reorganizacija trgovinskih zbornic

Beograd, 1. oktobra. AA. Na podlagi uredbe o ureditvi trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic se mora v 6 mesecih izvršiti reorganizacija zbornic odnosno nova razdelitev zbornic in njihovih področij. V zvezi s tem je ministrstvo za trgovino in industrijo pozvalo vse jugoslovenske zbornice, da ukrenejo vse potrebno za izvedbo te preureditve. Prav tako se naprošajo kr. banske uprave, da pošljejo ministrstvu za trgovino in industrijo potrebne podatke, da se imenujejo začasni zborniški sveti v novo ustanovljenih zbornicah.

Podpora za kmetijske tečaje

Beograd, 1. oktobra AA. Z odlokom kmetijskega ministrstva se dovoli vsem banskim upravam po 50.000 Din podpore za prireditev državnih kmetijskih tečajev. Po navodilih kmetijskega ministrstva bodo kmetijski sreski referenti in nižje kmetijske šole priredile zimske tečaje v smislu čl. 16. zakona o pospeševanju poljedelstva.

Proces zaradi napada na dr. Budaka

Zagreb, 1. oktobra n. Dne 4. t. m. bo v Zagrebu glavna sodna razprava proti napadalcem na zagrebškega odvetnika in literata dr. Milana Budaka.

Nad 11 milijonov brezposelnih v Ameriki

Washington, 1. oktobra č. Brezposelnih delavcev je v Zedinjenih državah po podatkih sindikalnih delavskih organizacij 11.5 milijonov.

Konverzija angleških dolgov

London, 1. oktobra AA. Konverzija angleških posojil je bila zaključena. Državna blagajna bo morala izplačati dosedanja posojila v skupnem znesku 165 milijonov funtov šterlingov, ostanek do zneska 1920 milijonov pa bo konvertiran.

Sporazum v Indiji

Pozornost politične javnosti je danes tako zavzeta z evropskimi problemi, tako ujeta v obzorje evropskih napetosti, ki se ravno v zadnjem času stopnjuje v vznemirljivi meri, da ne more posvečati pažnje drugim dogodkom, ki se zdijo za sedaj za naše območje malo važni.

Tak dogodek, ki bi ga v drugačnih razmerah podrobneje in pravičneje ocenili tudi v Evropi, je sporazum v Indiji glede parij.

Vprašanje parij ali »nedotakljivih« je gotovo ena najhujših notranjih težav Indije, in ostane brez dvoma še dolgo ena najhujših notranjih ovir za popolni notranji preporod Indov. V zvezi je z indskimi verskimi uredbami, s kastami, ki so pač najbolj široko znana posebnost indskega sveta. Parije še v kaste ne spadajo, marveč so še pod njimi; torej najnižja, najbolj zaničevana plast prebivalstva. Bog varuj, da bi se kdo, ki pripada kastam, družil s parijami; kaj družil, niti dotakniti se jih ne sme, ne sme hoditi po istih cestah, niti bivati v istih sobah. Skratka, ta najnižja kasta, kakor se na kratko označujejo, čeprav so še manj, obsega dobesedno zares nedotakljive.

Take strašne socialne pregraje med prebivalstvom so brez dvoma izredno velika ovira modernemu narodnemu gibanju. Po pravici so zlasti levo orientirani Evropci očitali indskemu nacionalizmu, da se briga samo za kaste, odnosno za zgornje kaste, ne pa za parije, ki jih je v Indiji še nad 60 milijonov, torej ne veliko manj ko muslimanov. Da, usoda parij bi se morda pod vlado indskega nacionalizma v primeri z današnjo še poslabšala; kajti pod angleškim pritiskom so se začele razmere vsaj tu in tam izboljševati. In nekaj časa se je celo napovedovalo, da namerava angleška politika pričeti sistematično podpirati parije ter jih nekako naščuvati zoper indski nacionalizem, kar bi bila seveda samo nova oblika starega pravila: divide et impera. Pod vplivom moderne dobe so se parije pričeli tudi sami gibati in staviti svoje zahteve; ravno iz parijskih vrst samih so se čuli že prav trdi glasovi zoper indski nacionalizem. Seveda pa v političnem svetu tako siromašna in zapostavljana, nezavedna in neorganizirana plast kot so parije, ne pomeni mnogo kljub ogromnemu številu.

Gandhi se je postil zato, da bi dosegel pravice za »nedotakljive«, zlasti pa zanje politično zastopstvo pri volitvah. Na videz ali vsaj na prvi pogled je bilo to naperjeno zoper britsko vlado, ki še vedno izdeluje ustavo za Indijo. Toda v Londonu so že poprej postavili v načrt volilno pravico za parije. V kakšnem razmerju in v kakšni obliki naj jo dobijo, to pa je še stvar bodočnosti in, kakor se more iz zgornjih navedb razvideti na prvi pogled, zelo kočljivo vprašanje. Zato je tudi razumljivo, da je britska vlada Gandhiju odgovorila pozitivno, da se ni pa še hotela in tudi ne mogla vezati za podrobnosti. Saj je zastopstvo manjšin najtežje vprašanje volilnega reda za Indijo in morda sploh cele indske ustave.

Toda poglavitni faktor, ki se je zoper njega obračal Gandhijev post, ni bila britska vlada, marveč konservativni krogi v indskem taboru samem. Tu se je pojavil močan odpor zoper zastopstvo nedotakljivih. Nihče se mu ne more čuditi, saj gre za tisočletne socialne in verske nazore, za tradicijo, ki je tako vkoreninjena, da je ne more podreti nekaj let nacionalistične propagande. Ta odpor je ogrožal tudi uspehe nacionalizma in zato je smatral Gandhi za najvažnejšo potrebo, da ga izpodbije. Pod pritiskom strahu za njegovo življenje so končno konservativni Indci popustili in pristali na sporazum v korist političnih pravic parij. Šele nato so imeli Britanci priliko, dati svojo pritrditev.

Smelo bi se reči, da se je s tem sporazumom napravil zelo velik, naravnost ogromen korak v smeri k demokratizaciji Indije. Lahko bi morda imenovali tudi epohalen dogodek, toda zdi se, da je na mestu previdnost. Prvič se je dosegel sporazum šele v glavnih obrisih in drugič je zadeva z »nedotakljivimi« tako zapleteno in težavno vprašanje, da bo brez dvoma še mnogo reakcije in obilo odpora, preden se bo sporazum zadovoljivo realiziral. Ali eno stoji trdno, začetek je storjen, najtežavnejši del je opravljen.

Poslanec Lončar med Škofjeločani

Škofja Loka, 1. oktobra.

V četrtek popoldne je imel narodni poslanec za kranjski okraj, g. Ivan Lončar v nabito polni mestni dvorani v Škofji Loki zelo lepo uspel sestanek s svojimi somišljeniki, ki so iznesli na zboru kopico aktualnih gospodarskih, upravnih in socialnih vprašanj. Predsednik krajevne organizacije JRKD, škofjeloški notar g. Stevo Šink, je predložil g. poslancu predloge odbora krajevne organizacije. Glede izvoza lesa in živine se priporoča, naj bi bila organizacija izvoza izvedena tako, da bi imeli dobiček predvsem producenti in ne prekupčevalci. Zniža naj se obrestna mera za posojila in hranilne vloge in zlasti z zakonom prepove prodaja hranilnih knjižic. Uvede naj se ponovno trošarina na vino in žganje, ker so se z njeno ukinitvijo znatno zmanjšali dohodki države in občin. Decentralizacija državne uprave naj se pospeši in zakoni naj se pred izdajo temeljito prouče.

G. poslanec Lončar je obljubil, da se bo z vso energijo zavzel za vse, kar bi moglo izboljšati naše gospodarske razmere, nakar je razvil svoj delovni program. Njegova stvarna in preudarna izvajanja so žela vsestransko odobravanje.

Pred zaključkom sestanka je škofjeloški župan g. Josip Hafner utemeljeval uvedbo trošarine, poslovodja g. Franc Žebre se je dotaknil razmerja med trgovci in konsumnimi društvi, posestnik Franc Kalan je govoril o določanju zavarovalnine, prosvetni referent g. Vinko Zahrastnik pa o šolsko-upravnih zadevah.

S toplo zahvalo vsem somišljenikom in posebno nar. posl. g. Lončarju je g. župan zaključil lepo uspelo zborovanje.

Razsodba v beograjskem procesu

Beograd, 1. okt. AA. Danes je državno sodišče za zaščito države razglasilo razsodbo v procesu proti dr. Dragoljubu Jovanoviću in tovarišem. Obtoženi dr. Dragoljub Jovanović, Jaša Davičov, Miodrag Miletić in Petar Popović so bili proglašeni za krive po čl. 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ter so bili obsojeni: dr. Jovanović na leto dni strogega zapora in izgubo državne službe; Jaša Davičov na štiri mesece strogega zapora; Miodrag Miletić pogojno na pet mesecev strogega zapora in Petar Popović na šest mesecev strogega zapora. Vsi drugi obtoženci so bili oproščeni.

Panevropski kongres

Basel, 1. okt. g. Tretji Panevropski kongres je bil danes otvorjen v veliki dvorani baselskega veleseima. Kot prvi govornik je v imenu švicarske vlade pozdravil prisotnih 600 delegatov iz 21 držav vladni predsednik kantona Basel-mesto, dr. Ludwig. Sledili so pozdravni govori delegatov vseh večjih držav, nakar je imel grof Coudenhove Kalergi daljši govor, ki ga je večkrat prekinilo živahno odobravanje. Dejal je med drugim:

Evropo ogražata dve nevarnosti: svetovna revolucija in svetovna vojna. Izkoriščevalci socialne bolezni so komunisti, izkoriščevalci mednarodne bolezni pa ultranacionalisti. Gros Coudenhove Kalergi je govoril tudi o problemu hitlerjevstva, ki vsebuje po njegovem mnenju aneksije skoraj v vseh sosednjih državah Nemčije in Avstrije. Panevropsko gibanje je odločeno voditi svojo borbo, ako je mogoče z vladami, če je pa potrebno, tudi proti vladam. V nasprotju s strankami in vladami zahtevajo množice mir, delo in blagostanje ter vstop panevropskega gibanja v veliko evropsko stranko. Samo tem potem se more Evropa zediniti in rešiti. Problem varnosti in vprašanje enakopravnosti sta glavni vprašanji Evrope.

Nova uprava Odvetniške zbornice

Ljubljana, 1. oktobra.

Danes se je vršil redni zbor odvetniške zbornice z običajnim dnevnim redom. Izvršile so se tudi volitve in so bili izvoljeni:

predsednik dr. Janko Žirovnik, podpredsednik dr. Rudolf Krivic, odborniki pa: dr. Juro Adlešič, dr. Janko Brejc, dr. Fran Fermevc, dr. Oton Fettich, dr. Ernest Kalan, dr. Milan Korun, dr. Stanko Lapajne, dr. Fran Lipold, dr. Ivan Lovrenčič, dr. Fero Müller, dr. Fran Novak, dr. Makso Pirc, dr. Vladimir Ravnihar, dr. Fran Tekavčič in dr. Anton Urbanc;

disciplinski svet tvorijo: predsednik dr. Fran Tominšek, podpredsednika dr. Anton Švigelj in dr. Dragotin Treo, člani pa so: dr. Juro Adlešič, dr. Leopold Boštjančič, dr. Janko Brejc, dr. Oton Fettich, dr. Boris Furlan, dr. Celestin Jelenec, dr. Ernest Kalan, dr. Fran Kandare, dr. Josip Klepec, dr. Milan Korun, dr. Viljem Krejči, dr. Rudolf Krivic, dr. Ivan Lovrenčič, dr. Josip Pučnik, dr. Joahim Ražem, dr. Matej Senčar, dr. Janko Žirovnik in dr. Bogdan Žužek;

člani disciplinskega senata pri Stolu sedmorice so: dr. Juro Hrašovec, dr. Fran Lipold, dr. Fran Novak, dr. Vladimir Ravnihar, dr. Albin Sujer in dr. Franc Tekavčič. Pravdnik je dr. Makso Pirc, namestnika pa dr. Ivan Tavčar in dr. Albin Smolé

Po atentatu v Beogradu

Beograd, 1. okt. p. Včerajšnja eksplozija v beograjskem Oficirskem domu je izzvala veliko ogorčenje v vsej naši javnosti nad izdajalci v inozemstvu. Beograjska policija je uvedla energično preiskavo, da izsledi zločinca.

Zanimivo je, da se je danes pri blagajni Narodnega gledališča zglasil dobro oblečen človek, ki je v slabem francoskem jeziku naprosil blagajničarko, naj sprejme neki zavoj. Blagajničarka je to odklonila. Njen opis neznanca se strinja z opisom človeka, ki je izročil kovčeg nosaču Kresoviću. Danes so žrtev atentata v Oficirskem domu, nosača Gjura Kresovića, pokopali.

Potresna katastrofa v Grčiji

Beograd, 1. okt. p. Iz Soluna poročajo, da se potresni sunki nadaljujejo. Potresno gibanje se pomika proti Solunu in Kavali. V Solunu je porušenih okoli 30 hiš, med njimi tudi nekaj večjih. Mnogo ljudi je bilo ranjenih. Večje število prebivalstva je pobegnilo iz mesta v okolico. V pretekli noči so se pojavili na polotoku Kalkidike ponovni potresni sunki, ki so porušili mnoge že prej poškodovane hiše. Potresni sunki se še vedno ponavljajo. Zanimivo je, da se je zaradi potresa pojavila na mnogih krajih topla voda. V vasi Stavro je nastalo celo jezero. Jugoslovenski Rdeči križ je poslal grškemu Rdečemu križu brzojavko, v kateri izreka iskreno sožalje zaradi katastrofe, ki je zadela grško prebivalstvo.

Iz kabineta pravosodnega ministra

Beograd, 1. oktobra AA. Minister za pravosodje bo sprejemal senatorje in poslance vsak dan dopoldne ob 11. uri.

Hmeljski trg

Žatec, 1. oktobra h. Za hmelj se je plačevalo danes 425 do 600 Kč za 50 kg brez prometnega davka.

Žalec, 1. oktobra. Zelo živahno povpraševanje po 17 do 19.50 Din, za zares prvovrstno, izbrano blago do 20¼ Din. Pri čvrsti tendenci malo kupčije, ker se hmeljarji v očigled skoku cen v Nürnbergu nadejajo se porasti cen.

MR. BAHOVEC
PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ
S Planinka čajem
se boste počutili boljše in spanje Vam bo trdnejše. Zavitek Din 20.— v apotekah.
273

Slavoj Dimnik umrl

Maribor, 1. oktobra.

Ves Maribor je danes popoldne pretresla nepričakovana vest, da je v tukajšnji javni bolnici ob 17. za vedno zaprl svoje oči komaj v 46. letu starosti upravnik mariborskega Dečjega doma g. Slavoj *Dimnik*. Pokojnik, sicer vedno čil in zdrav, je podlegel kapi, ki ga je zadela pred štirinajstimi dnevi in ga položila na bloniško posteljo.

Vsa slovenska javnost pozna pokojnikovo veliko narodno delo in to še iz Trsta, kjer se je z vsemi svojimi močmi udejstvoval kot učitelj na tamošnji slovenski pripravnici od leta 1910. do 1919., ko je prispel v Maribor in nastopil svoje novo mesto kot upravnik Dečjega doma. Zelo zaslužen je bil tudi v svojem delu kot tajnik društva za zdravstveno zaščito dece in mladine v Mariboru, v katerem je delal 13 let. Mnogo zaslug ima tudi pri zgradbi Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju. Pokojni Slavoj je bil brat g. Ivana Dimnika, predsednika dravske sekcije JUU in urednika »Učiteljskega tovariša«. Njegovo truplo bodo prepeljali v ponedeljek popoldne v Ljubljano, kjer bo pogreb. Bodi ohranjen zaslužnemu slovenskemu pedagogu časten spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

Seja celjskega občinskega sveta

Celje, 1. oktobra.

Celjski občinski svet je imel v petek zvečer prvo redno sejo po počitnicah. Župan g. dr. Goričar je poročal o pomožni akciji za zaposlitev in podpiranje brezposelnih in pomoč siromašnim slojem v celjski mestni in okoliški občini. Na predlog občinskega odbornika dr. Hrašovca je bilo sklenjeno, da bo občinska uprava zbrala podatke o številu inozemcev, ki so zaposleni v trgovinskih in industrijskih podjetjih v Celju in okolici ter zahtevala skrajno omejitev izdajanja dovoljenj za dalšje bivanje in zaposlitev inozemcev v naših podjetjih.

Volitev v upravni odbor Mestne hranilnice je bila preložena na prihodnjo sejo.

Za personalni odsek je poročal v tajni seji občinski odbornik direktor g. Mravljak. Miha Šoster, strojnik v mestni klavnici, je bil na lastno prošnjo upokojen. G. Mirko Razlag, doslej uradnik pri predstojništvu mestne policije, je bil imenovan za vojaškega referenta na mestnem načelstvu, g. Drago Žnidarič pa za dnevničarja pri predstojništvu mestne policije.

Poročilo finančnega odseka je podal občinski odbornik g. dr. Vrečko. Dve prošnji za odpis kanalske pristojbine in najemninskega vinarja sta bili odklonjeni. Posojilo v znesku 450.000 Din, ki ga je vzela mestna občina l. 1925 iz sklada za Dijaški dom, se bo amortiziralo od leta 1934 dalje z letnimi obroki v zneskih po 50.000 Din. Občina bo dala popraviti in očistiti staro centralno kurjavo v poslopju meščanske šole, obenem bo pa proučila vprašanje uvedbe etažne kurjave. Občina prevzame plačevanje stanarine za obe učiteljici v dnevnem dečjem zavetišču. Narodni poslanec in občinski odbornik g. Ivan Prekoršek bo interveniral v Beogradu glede realizacije načrtov za regulacijo Savinje in pritokov. Z realizacijo tega važnega vprašanja bi se omilila brezposelnost in odvrnila nevarnost velikih poplav v celjski kotlini. Proračun za regulacijo Savinje in pritokov znaša 37,228.000 Din, za regulacijo pritokov samih pa 7,904.000 Din. Za popravilo Ceste na grad, ki ga bo izvršila okoliška občina, bo dala mestna občina svoj valjar po znižani ceni 320 Din za vsak dan na razpolago. Občina bo za 10.000 Din zasilno uredila Jenkovo ulico, prej pa še napravila vodovod in izvedla kanalizacijo. Na »Otoku« bo uredila hodnike in po možnosti tudi cestišča. Občinska cestna naklada bo ostala v l. 1933 ista kakor v l. 1932.

Za gospodarski odsek je poročal občinski odbornik direktor g. Mravljak. Mesto hišnika v bivšem otroškem vrtu ob Dečkovi cesti je bilo podeljeno stražniku Vinku Drozgu. Zgradbo ceste na Jožefov hrib bo prevzela mestna občina. K stroškom bo prispeval posestnik g. Macelski 20.000 Din, okoliška občina pa naj prispeva 10.000 Din. Mestna občina bo zgradila tudi vodovod na Jožefov hrib. Prošnja okrožnega sodišča za zalžanje najemnine za Grofijo je bila odklonjena. Odsek bo proučil vprašanje spojitve etažne kurjave v 1. in 2. nadstropju dvoriščnega trakta na mestnem magistratu. Oblakova ulica se otvori za promet. Nakup »Savinjskega doma« za gradnjo novega, modernega kopališča ob Savinji je bil iz finančnih razlogov odklonjen.

Na predlog gradbenega odseka (referent občinski odbornik g. Brimar) je bila hotelirju g. Josipu Žumru dovoljena gradnja drugega nadstropja na njegovi hiši na Glavnem trgu.

Prihodnja seja celjskega občinskega sveta bo v nakrajšem času.

Cenjene dame
naj si pred nakupom brezobvezno ogledajo veliko zalogo, nizke cene in najboljše delo damske konfekcije 11691
A. Paulin
Ljubljana, Kongresni trg štev. 5.

Anton Lajovic:

Slovenska ideja o enakopravnosti naših Nemcev

Ne da bi bil navedel praktičnih primerov, sem v svojem zadnjem članku (17. septembra) opozoril, da je svet vrednot, prinešen iz našega življenja v Avstriji, tisti, ki usmerja našega človeka na prav poseben način v prav fascinirano zaverovanost v vse, kar je nemškega. Naj danes govorim o enem tistih bivših političnih naših idealov, ki je presenetljiv primer, kako more naše vrednotenje stvari, ki smo ga imeli za ranjke Avstrije, biti danes škodljivo za naše vrednotenje stvari, ki smo je imeli v duhovnem, temveč še bolj v materijelnem pogledu.

Tak varljiv ideal, taka talmi-vrednota, cenjena še danes, je naša ideja o enakopravnosti naših Nemcev.

Če vzamem idejo enakopravnosti samo na sebi in brez odnosa na konkretne prilike, se ta ideja blesketa kot najčistejše zlato. Zdi se kot najbolj prečiščeni ideal človeškega sožitja. Toda čisto drugačna je stvar, če pogledamo, kako se je ta ideja rabila v čisto določenih političnih prilikah.

Da napravim svojo misel razumljivo, moram pokazati na zgodovino, v kateri so Slovenci postavili »enakopravnost« kot svoj skrajni politični ideal. Ranjka Avstrija je bila izrazito nemška država, z nemško dinastijo in z Nemci kot vladajočim narodom. Praktično sta se moč in vpliv te nemške države v naših slovenskih krajih kazala preko onih Nemcev, ki so bivali v slovenskih krajih. V letu 1890 je n. pr. na bivšem Kranjskem bilo vseh Nemcev, vštevši Kočevarje, 5%. Ljubljana je v 90. letih štela 30.000 prebivalcev, med njimi 5000 Nemcev, oziroma tistih naših ljudi, ki so se bili ponemškutarili in izdajali za Nemce. V tistem času je bil na slovenskem štajerskem procentni stavek Nemcev nekoliko večji, ker je bila germanizacija intenzivnejša, narodna zavest slovenska pa neprimerno manjša.

Toda, dasi je bilo na bivšem Kranjskem Nemcev samo tako neznaten odstotek, je vendar bilo mogoče — kar se nam danes vidi nezaslišano — da smo Slovenci v tedaj na novo zgrajenem gledališču mogli doseči samo dve predstavi na teden, dočim so vsi ostali večeri ostali rezervirani Nemcem. Celo na bivšem Kranjskem so bili navzlic tako ogromni večini slovenskega življa napisi na javnih poslopjih povsod na prvem mestu nemški in na drugem slovenski, dočim tačas na slovenskem štajerskem, dasi je bilo tudi tu slovensko prebivalstvo v veliki številčni premoči, na nobenem javnem poslopju ni bilo slovenskega napisa niti na drugem mestu, temveč so bili vsi napisi samo nemški.

V Ljubljani, v osrčju Slovenije, je tačas prišlo do tega, da na sodišču naš slovenski sodnik niti v privatnem razgovoru ni smel govoriti več slovensko, ne da bi riskiral disciplinarno preiskavo. In vendar je bil po tedanjem ustrojstvu sodniški poklic še najsvobodnejši. Da je s slovenščino stalo še slabše v politični službi, se razume po sebi.

Toda še hujše so bile prilike na tedanjem slovenskem štajerskem, kjer od Nemca ali nemškutarja na slovenski nagovor sploh niste dobili odgovora.

Te prilike so se našemu, čeprav v suženjstvu vzraslemu človeku, vendarle zdele neznosne, in odpor, ki se je rodil v njem, je našel izraza v političnem geslu »ravnopravnosti«. Naši ljudje so zahtevali, da je slovenščina v uradu in v šoli enakopravna z nemščino. Mi Slovenci namreč nismo imeli, niti na Kranjskem, niti ene slovenske srednje šole.

Toda če postavim tezo: ravnopravnost slovenščine z nemščino, je ta teza na nek način varljiva. Saj niti nemščina niti slovenščina sami sebe ne govorita. Če je z geslom »ravnopravnost« zvezana neka pravica, ne more biti subjekt pravice drugi kot neki konkretni človek, ali konkretna skupina ljudi. Kajti ni nositeljev pravic razen človeka ali človeške skupine.

Če je bil torej govor o ravnopravnosti in sicer v korist slovenskega človeka in slovenskega naroda, je nastalo vprašanje: Komu nasproti naj velja ta ravnopravnost?

Če bi bil ta čas slovenski narod zahteval ravnopravnost z nemškim narodom, ali vsaj z onim delom nemškega naroda, gospodujočim v ranjki Avstriji, bi bilo to smatrati za ideal, vreden našega respekta. In ne samo to. Ta ideal bi bil etično tudi utemeljen iz kozmičnega vidika, če jemljem, da so vsakemu narodu po usodi poverjene važne in neodvrnljive naloge v korist celotnega človečanstva. Toda postavitev takega ideala bi bila imela za praktično politično konsekvenco zahtevo po državni svobodnosti. Tako daleč pa politična misel tedanjega slovenskega življenja ni šla.

Naš tedanji politični ideal pa ni šel za tem, da naj je slovenski narod enakopraven vsaj z nemškim narodom, tedaj vladajočim v Avstriji, temveč je bil mnogo skromnejši. Tedanja težnja slovenskega naroda je šla edino za tem, da bi bil enakopraven naš narod samo s tistimi Nemci, ki so živeli v Sloveniji.

Tega ideala pa ne moremo smatrati drugače kot za izrazito inferiornega.

Če vzamem konkretni primer tedanje Kranjske, je to pomenilo, da se je 95% prebivalstva — torej vsi Slovenci — zadovoljilo s tem, da je imelo samo toliko pravic kot jih je imela infimna manjšina 5% tujcev. Toda niti tega tako nizko postavljenega ideala naš človek ni mogel doseči. Nasprotno, v vsem javnem življenju je prevladoval nemški živelj in nemščina. Ona je bila privilegirani jezik, jezik gospodarja. V tistih časih je bilo za našega človeka nepojmljivo misliti, da bi zahteval od Nemca, da se nauči naš jezik, marveč se mu je zdelo nasprotno, čisto po sebi umljivo, da se je moral vsak naš človek, če je hotel občevati z Nemcem, naučiti nemškega, pa če je šlo tudi za najpreprostejšega našega človeka. Misel o važnosti nemščine je bila v našem človeku tako ukoreninjena, da se mu je zdelo sramotno, če je samo le nemščino in ni smatral nikogar za izobraženega človeka, ki je zagrešil v govorjenju nemščine kako čeprav lažjo napako. Stališče Nemca in nemščine je bilo v tistih časih v Sloveniji tako, da je tedanji Nemec smatral za provokacijo, če ste ga nagovorili slovensko in za upor proti vladajočemu narodu, če ste se n. pr., v nemškem pogovoru kot Slovenec predrznili imenovati slovenski kraj s slovenskim imenom mesto z onim, ki ga je našemu kraju vzdel vladajoči nemški narod.

Prišel je prevrat. Dotedanji ideal slovenskega naroda po ravnopravnosti slovenščine v javnem uradu in v šoli je bil mahoma dosežen in celo presežen, zakaj v uradnih spisih se nemščina ni več uporabljala.

Tudi v vsem ostalem življenju je bilo tik po prevratu čutiti izrazit razmah slovenščine. Toda to se ni zgodilo toliko s strani Slovencev, kot da bi bili ti nesli z radostnim zanosom slovenščino v vse življenje, tudi v ono, kar se ga je odigravalo izven državnega področja, marveč se je zgodilo zgolj iz preplašenosti naših Nemcev, izvirajoči iz nemškega poraza. Zakaj Nemci so pričakovali, da jim bomo mi vračali sedaj z isto mero, s katero so nam oni hoteli meriti za slučaj, da so centralne vlasti zmagale. In tako so se zadržali lepo ponižno in so se nekateri začeli učiti celo slovenščine.

Toda to stanje ni trajalo dolgo. Naš človek, katerega inferiorni enakopravnostni ideal sožitja z Nemci je bil v novi državi tako sijajno oživotvorjen, je smatral, da je s tem dosegel uresničenje svojega najdrznejšega sna in da bi bilo vse, kar bi bil še več zahteval, nasproti Nemcu v Sloveniji kar čista krivica. Ko so naši Nemci opazili tako mišljenje Slovenca, so naravno z veseljem zavzeli svoje prejšnje postojanke.

Kakor pred prevratom, je stal tudi sedaj še naš človek na stališču, da našemu Nemcu ni potreba, da zna slovensko. Še naprej je naš človek mislil, da naš Nemec po pravici smatra za provokacijo, če ga nagovoriš slovensko. Naš človek je našel tudi po prevratu stvar popolnoma v redu, če je naš Nemec, kamorkoli je prišel, stavil zahteve v nemščini. Skratka: priznal je nemškemu človeku in njegovemu jeziku privilegiran položaj tudi v naši narodni državi.

Ali z drugo besedo rečeno: Politični ideal ravnopravnosti, kot si ga je bil zamišljal slovenski narod za časa svojega suženjstva v Avstriji, je naš človek kratkomalo neizpremenjenega prenesel tudi v svojo svobodno državo, misleč, da služi s tem idelj pravičnosti in da bi vsako nasprotno ravnanje, celo misel na drugačno ravnanje, bila krivična našemu dragemu, blagorodnemu Nemcu.

A naš pravičnik me bo medtem že debelo gledal in ogorčeno vprašal: Ali mar misliš, da naj stvar tedaj narobe obrnemo, da naj slovenščino smatramo za privilegiran jezik, ali da naj občutimo kot provokacijo, ako nas nagovori naš Nemec nemško; ali naj občutimo tak nagovor kot arogantno trkanje na prsi človeka, ki zase pretendira privilegiranost in ali naj občutimo tako prepotentno uporabljanje nemščine kot upor proti novemu političnemu stanju in novi politični državni ureditvi? Saj, če tako hočeš, ne delaš drugega, kot da prejšnji nemški imperijalizem nadomeščaš s svojim lastnim, a mogoče smešnejšim, ker smo le mal narodič, ki bi mu imperijalizem slabo pristojal.

Toda rečem ti, dragi pravičnik moj, da prav tako mislim, da nam je prav to potrebno, nad čemur se ti zgražaš. A te zahteve ne stavljam iz kakega imperijalizma, ampak stavlja jo sociološka nujnost. Pravi naravni zakon socijalnega sožitja v družbi je, da se mora posameznik ali pa mala skupinica, ki hočeta živeti med tujim narodom in v tuji državi, prilagoditi življenju tega naroda in ga absolutno respektirati.

Vem, da praktično mi Slovenci še nismo dozoreli do tega, da bi se v toliki meri čutili gospodarje na svoji zemlji. V Ljubljani se je pripetilo pred kratkim, da je ljubljanski Nemec prišel v slovensko trgovino, seveda zahteval svojo stvar nemško in konečno zahtevajoč pismen račun, izrecno odklonil slovenskega, zahtevajoč izključno nemškega. A naš slovenski trgovec se je najponižnejše uklonil, smatrajoč, da ni nič na svetu bolj samo ob sebi razumljivega kot taka nemška zahteva nasproti Slovencu, čeprav v Ljubljani in čeprav 15 let po prevratu. Ali n. pr., ti pride v šentjakobsko knjižnico, torej v izrazito slovensko kulturno institucijo, ki nima poslovnega značaja, ljubljanska Nemka, zahteva, kot da se posebi razume, knjige po nemško in je najudanejše postrežena v istem jeziku.

Pa če obstoji tako inferiorno razmerje našega človeka do našega Nemca v zasebnem življenju, kaj pravite k temu, da naše uradništvo, ki bi bilo poklicano v prvi vrsti, da varuje ugled in važnost slovenščine kot državnega jezika, podlega istim inferiornim idealom preteklosti. Bil sem priča, ko je v Mariboru odličnejši konceptni naš uradnik točno in z največjo udanostjo reagiral na nemško zahtevo nemškega Mariborčana, seveda v istem jeziku.

Se li smemo čuditi, če Nemci v Sloveniji nastopajo s staro jezikovno prepotenco, ko najdejo v vseh plasteh našega naroda isto izrazito pomanjkanje spoštovanja in ponosa za slovenstvo in slovenščino.

Našemu človeku, zasidranemu v zastarelih, talmi-idealih preteklosti, zoperstavljam načelo, edino skladno s sedanjo našo sociološko in državno pozicijo:

Dokler naš slovenski človek ne bo tako občutljiv za čast svojega jezika in slovenstva, da bo čutil kot arogantnost in izzivanje, če ga naš Nemec nagovori v nemškem jeziku, toliko časa nismo sposobni za demokracijo, nismo sposobni za ono demokracijo, katero postavlja sodobni kulturni nivo evropskega življenja za ideal družabnega sožitja. Zakaj ni sposoben za demokracijo oni, ki se čuti inferiornega in to tudi javno kaže, ni sposoben za demokratično sožitje z onim, ki pretendira biti superioren in ki mu naš inferiornik tako superiornost tudi priznava.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačnost bo porastla zlasti na zapadu. Vreme bo še nadalje toplo. — Situacija včerajšnjega dne: V centralnem delu kontinenta prevladuje višji pritisk. V severni Evropi se je pojavila barometerska depresija. Jugovzhodni del kontinenta je še vedno pod višjim pritiskom, ki pa se umika pred barometrsko depresijo z južno-zapadne strani.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Sedanja temperatura se ne bo mnogo izpremenila. Ponoči prehodni prihod zapadnega vetra, mogoče bolj oblačno. Oblačenje pa bo kmalu zopet manjše.

Naši kraji in ljudje

Narodni javnosti

Sredi meseca oktobra bo dvajset let, odkar se je pričela zmagovita balkanska vojna, ki je osvobodila naše brate izpod stoletnega turškega jarma in bila predhodnica velike svetovne vojne, ki je donesla svobodo tudi nam.

Dolžnost naša je, da ta jubilej dostojno proslavimo.

V to svrho vabim v sporazumu z g. ministrom dr. Albertom Kramerjem vse narodne naše kulturne organizacije in vse kroge, ki bi hoteli sodelovati, na sestanek, ki bo v ponedeljek 3. t. m. ob pol 21. v predavalni dvorani »Zveze kulturnih društev« v Kazini II. nadstr.

V Ljubljani, 1. oktobra 1932.

Rasto Pustoslemšek,
nar. poslanec

Planincu Petru Krajnarju v spomin

V severno steno strme »Pridige« je vzidana plošča v spomin vnetemu koroškemu planincu in rodoljubu, ki je našel smrt v ljubljenih slovenskih gorah. Na sliki, ki je bila posneta takoj po posvetitvi, vidimo z vencem obdano ploščo, ki nosi naslednji napis: Tukaj se je dne 14. 8. 1932 smrtno ponesrečil gospod Peter Krajnar, puškar iz Borovelj, v starosti 28 let. Svojemu tajniku ustanovitelju v spomin: Društvo slovenskih diletantov v Borovljah

Damski plašči

elegantni, moderni, že od Din 300 naprej. Nasproti kavarne »Zvezde« v Šelenburgovi ulici št. 1.

K. PUČNIK

Za povzdigo Dolenjske

Agilno društvo *»Krka«*, čigar velikopotezni program za tekočo sezono smo nedavno objavili na tem mestu, je v petek, dne 30. septembra priredilo v novi dvorani Mikličevega hotela svojim sotrudnikom intimno večerjo. Prisotnih je bilo poleg društvenih odbornikov večje število naših književnikov publicistov, igralcev i. dr., ki so zagotovili »Krki« sodelovanje pri izvajanju njenega programa. Večerje se je udeležil tudi častni član, bivši deželni glavar g. Fran *Šuklje*. Gostitelja je predstavljal predsednik »Krke« g. svetnik *Rostan*, ki je s toplim nagovorom pozdravil navzoče in razvil društveni program: »Krka« je nepolitično, kulturno in gospodarsko društvo, ki skuša vzbujati zanimanje za našo lepo, a gospodarsko žal še vedno zelo zapostavljeno in zapuščeno Dolenjsko. Z druge strani bo »Krka« vezala rojake iz teh krajev in jih organizirala za pomoč ljubki domači pokrajini. Prikupni program zdravega in celoti vedno le prospešnega regionalizma bo društvo izpopolnilo še s serijo zanimivih predavanj, ki so zasnovana po določenem načrtu Predavanja bodo razdeljena v dva cikla: z ene strani so reprezentanti svetovne književnosti, z druge veliki državniki sedanjosti. Tu se bo občinstvu nudila prilika, da sliši nekatere naše znane književnike in publiciste.

Nadalje je neumorni predsednik »Krke« napovedal velik propagandni film za Dolenjsko, ki ga pripravljata pesnik Miran Jarc in akademski slikar Božidar Jakac. Sedmim odsekom, ki pridno poglabljajo inicijativnost in delo tega mladostno gibčnega društva, se bo kmalu pridružil še poseben odsek za Notranjsko.

Uvod v letošnje programatično zasnovano delovanje bo odkritje spominske plošče pisatelju Milanu Puglju v Novem mestu. Pričakovati je, da bo dovoljena četrtinska vožnja. Slavnost bo v nedeljo, dne 9. oktobra. Dan preje — v soboto, dne 8. t. m. — bo v Novem mestu in pa v Ljubljani Pugljeva akademija. — V Ljubljani bo velik otvoritveni družabni sestanek »Krke« dne 21. oktobra. Zastopane bodo vse večje dolenjske občine. Ob tej priliki izide programna knjižica, ki bo po obliki in vsebini presenetljiva novost v našem društvenem življenju.

Še marsikaj je povedal g. predsednik Rostan, vendar si prihranimo ta ali oni načrt naše »Krke« za drugo priliko. Na predsednikovo napitnico je odgovoril nestor naših politikov g. Fran Šuklje, ki je s prisrčno zdravico »Krki« poveličeval lepo Dolenjsko in vzpodbujal k organiziranemu delu. K besedi se je oglasil tudi ribniški rojak g. dr. Jože Rus.

Povabljenci so prebili s predsednikom in odborniki nekoliko prav prijetnih, z dolenjsko domačnostjo izpolnjenih ur. Lepa, velika dvorana, godba, ki je zvabila plesalce po blestečem parketu, in vse drugo, kar ustvarja dobro razpoloženost, je vtisnilo temu sestanku resnično intimen značaj. Preverjeni smo, da se bodo navezani stiki med mladim društvom in našimi kulturnimi delavci trdno zakorenili in obrodila obilo zdravih sadov.

Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapreki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti, povzroči kozarec **»Franc Jožefove«** grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave **»Franc Jožefovo«** kot važen pripomoček proti griži, kakor tudi želodčnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico.

60 let v službi lovskega čuvaja

Kamnik, 1. oktobra.

Danes je poteklo 60 let, odkar je Valentin Slatner, ki ga poznamo le pod imenom Bosov Tine, v službi lovskega čuvaja zdaj v kraljevem lovišču v Kamniški Bistrici. Rodil se je bil Tine l. 1852. v Bistričici pri Bosovih in je letos v februarju slavil svojo 80 letnico. Kot 14 letni mladenič je stopil v službo k meščanski korporaciji za splavarja in drvarja, 1. oktobra l. 1862. pa ga je vzel kot zapriseženega lovskega čuvaja v službo takratni zakupnik lova v Kamniški Bistrici. Tine še danes opravlja svojo službo zvesto in v redu. Vsakokratni najemnik lova je Tineta rad vzel še naprej v službo, ker je bil vesten, neustrašen in prav strah divjih lovcev. Služil je pod Keclom, Biedelom in knezom Windischgrätzom, z največjim veseljem pa služi zdaj svojemu novemu gospodarju, kralju Aleksandru.

Kljub svojim 80 letom in odgovorni nevarni službi je Tine še vedno krepak in zdrav kakor malokdo v teh letih. Znan je naš Tine tudi kot dober gorski vodnik in

neizčrpni pripovedovalec veselih lovskih zgodb. V prijazni lovski hišici onkraj izvira Bistrice ob lovskem dvorcu je že marsikateri turist užival gostoljubnost gospodarja Tineta in njegove zveste družice Neže.

Za njegovo zvesto službovanje ga je kralj pred tremi leti odlikoval z zlato kolajno. Mi vsi pa mu želimo ob 80 letnici rojstva in 60 letnici zvestega službovanja, da bi v krepkem zdravju dočakal še več jubilejev.

Sila odkriva talente

Ljubljana, 1. oktobra.

Kar v uredništvu se je zglasil in ponudil v nakup lesene rezljane nožičke s slikovito ornamentiko in celo gosli je nosil pod pazduho. Je kazalo, da je boljše vrste rezbar, ki se na ta način v času krize in pomanjkanja tolče skozi življenje.

Pa je zgodba Ivana *Brumna* iz Žamencev pri Moškanjcih povsem drugačna. Mož je star 46 let, prisodil pa bi mu jih komaj 30. Doma se je izučil pekovske obrti in je že leta 1911 pekel kruh razvajenim Parižanom. V začetku vojne so ga z drugimi Slovenci, Hrvati in Srbi internirali v Saint Bruetu v Bretanji. Ker pa je težko zbolel na želodcu, ga je zdravniška komisija poslala leta 1917 v okrevališče Bad Schinznau, kanton Argau v Švici. Šele maja 1919 so ga poslali domov, od koder pa se je po enem letu vrnil v Pariz, kjer je par let bil zaposlen kot pek, delal pa je tudi v raznih hotelih. Pred tremi leti je zaradi bolezni tako oslabel, da je omahnil na stopnice in si pretolkel glavo. Tri leta je ležal v azilu. Ta čas pa je poskušal razne male rezbarije. Ko je za silo ozdravil, so mu na našem poslaništvu dali potni list in vozovnico, da se je lahko vrnil domov. Doma je leto dni rezal lesene nožičke s povsem svojevrstno ornamentiko, ki spominja na indijanske toteme. V par mesecih je izgotovil tudi gosli in vse skupaj prinesel v Ljubljano. Nožički so mu hitro šli v denar, le gosli ni mogel prodati, čeprav so tako imenitno izrezane, da ne bi nihče verjel, da jih je delal pek. In tudi glas imajo imenite. Najčudovitejše pa je, da je Brumen vse svoje rezbarije in tudi gosli izrezljal z malim žepnim nožem.

Nenavadno nadareni samouk je inseriral v naših malih oglasih. Pripravljen je prijeti za vsako delo. Morda bi ga zaposlila kaka domača izdelovalnica instrumentov, ki bi z njim dobila najboljšo moč. Na sliki je Brumen z goslimi in lesenimi nožički, kolikor jih še ni prodal.

Jesen

Napila se je zemlja po dolgi žeji in vsa oživela. Izsušeni travniki so spet ozeleneli. Zadovoljna kima v nizki paši goved in se kadijo v tople popoldneve pastirski ognji. Vonja pečene repe je poln voljan zrak po gmajnah, veselega krika razposajenih otrok in hripavega mukanja mladih telet, ki so prvič letos na paši.

Prevdarno stopa za pljugom orač in opazuje prhko zemljo, kako jo polaga v brazde svetla plugova deska. Veselo cinglja okovanje na komatih in se zajčka v soncu. Sosed že korači po prepehnjeni njivi in oplaja krepkih zamahov desnice polje z zlato pšenico, da bo dala kruha za svetke in dneve bolezni ter slame za rezanico kravam in nastiljo prašičem. Drobno je zrno, hudo strto po rji, vendar bo našlo dovolj hrane v gnojni zemlji. Sejalec! Mnog mojster ter je že skušal prenesti na platno ali ugnesti v glino, da izkleše iz skale svojo podobo. Mrki stojijo po dvoranah tvoji obrazi, mrtvi, ker jih je ustvarilo le oko in razum Pa kaj zato, saj so sejalcem dnevi šteti. Drugod že poje traktor po polju ter orje in seje, brez konja, sejalca in znoja. Mlatiča ni več, ne sejalca, pšenice pa je vedno več, da prhni po skladiščih pristanov in gre njena cena v brezcenje. »Antikristovo delo!« bi rekli naši očetje, mi pravimo kriza. Dvoje besed, ki jim nihče ni izmeril dna. Kakor kljuki sta, ki obešamo nanje tegobe...

Na polju pa dihajo brazde v toplem jesenskem soncu, kakor da je pomlad v deželi in gre življenje veselo svojo večno začrtano pot.

Bohinj je zadovoljen s sezono

Bohinj, 1. oktobra.

Sezona je za nami. Akoravno so izostali zaradi deviznih težkoč glavni posetniki Avstrijci in Nemci, je bil obisk še dokaj dober. Manj so bile obiskane le zasebne hiše v okoliških vaseh, medtem ko je od hotelov bil ves čas zaseden hotel Sv. Janez, ki je znan kot najbolj privlačna točka Bohinja in opremljen z vsem komfortom. Po narodnosti je bilo 1473 Jugoslovenov, 61 Nemcev, 28 Avstrijcev, 11 Angležev, 5 Francozov, 3 Američani, 11 Italijanov, 43 Čehov, 1 Bolgar, 1 Judijec ter 7 drugih. Izmed odličnih gostov naj omenimo pisatelja Louisa Adamiča, ruskega kneza Strandmana, angleškega poslanika v Turčiji Robertsa, francoskega konzula Dupyja in angleškega pisatelja Grahama.

Kakšen bo obisk v bodoče? Težaven odgovor. Naj Bohinj ostane nedotakljiv, naraven, kakršen je danes. Toda tudi Bohinj se mora modernizirati in napredovati v vsakem pogledu, treba ga je povzdignitl da bo za Bledom drugo največje alpsko letovišče v Jugoslaviji, za kar so dani vsi pogoji. Prilagoditi se mora vsem zahtevam in potrebam publike. Časi, ko se je smatrala enolična melodija kravjih zvoncev onkraj za užitek, so minili. V Bohinj prihajajo največ nevrozni ljudje, in tudi dobijo potrebni počitek in mir. Vprav takim gostom pa je treba poleg počitka in dobrega zraka nuditi tudi nekaj razvedrila, Kdor hoče izključno mir, najde v okolici ali v planinah za bivanje dovolj prilike. Samo za občudovanje prirodnih krasot Bohinj ne sme in ne more biti, ako hoče živeti. Zgradba prvovrstnih hotelov z vodovodom, naprava potov in parkov in zboljšanje cest so predpogoj povečanju tujskega prometa. Zato je nepotrebno si beliti glave, kaj je na polju tujskega rometa storiti, ker to pove kritika sama. S podporo oblastev in ostalih interesentov se bo dalo marsikaj doseči. Dolžnost nas vseh je, da pri tem pomagamo.

Na razvoju tujskega prometa uspešno deluje tujsko-prometno društvo pri Sv. Janezu, a za zimski sport skrbi podružnica SPD za Bohinj. Dela na podaljšanju koče pod Bogatinom hitro napredujejo. Koča, ki je bila otvorjena komaj 7. avgusta letos, se je izkazala pri rekordnem obisku premajhna. Da bo poset pozimi tem večji, ni dvoma. Zato se je podružnica tudi odločila, podaljšati kočo za 11 m, da bo ustrezala dejanskim potrebam. Prometno društvo popravlja pešpot do slapa Savice. Mestoma bo ograja zaradi sigurnosti obnovljena z železnimi vrvmi. V prihodnjem mesecu se bo nadaljevalo z ureditvijo javnih nasadov v okolici jezera. Vojaško pokopališče nad Zlatorogom in na planini Kraj je društvo lepo uredilo, da napravlja na posetnike najboljši vtis.

Danes zadnjikrat!

RICHARD TAUBER

v svojem najlepšem filmu božanskih arij, ljubezni in razočaranj

SIMFONIJA LJUBEZNI

Tauber kot Cavaradossi v »Tosci«

Najnovejši UFA zvočni tednik

Predstave danes ob 3., 5., ¼8 in ¼10 zvečer.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

SARG

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen ...dobi ga pa lahko vsak!

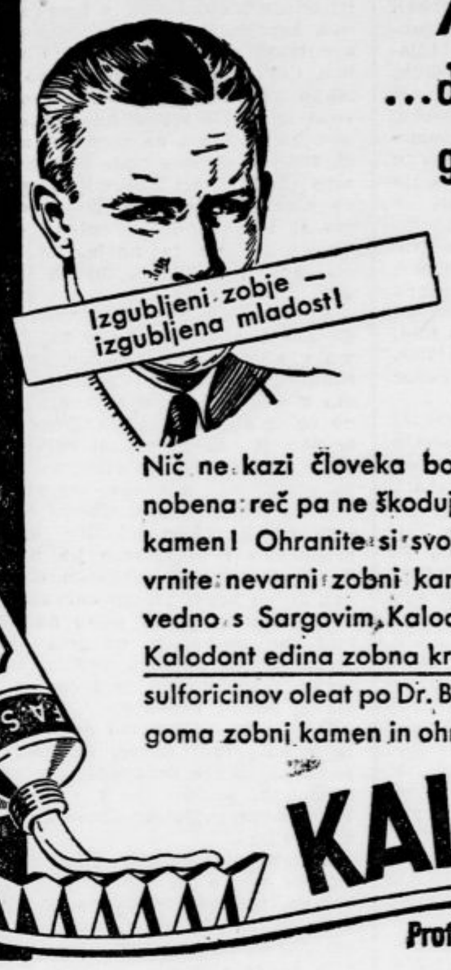

Nič ne kazi človeka bolj, kakor če je škrbast — nobena reč pa ne škoduje zobem bolj, kakor zobni kamen! Ohranite si svoje dragocene zobe — odvrnite nevarni zobni kamen s tem, da čistite zobe vedno s Sargovim Kalodontom! Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi učinkoviti sulforicinov oleat po Dr. Bräunlichu. On odpravi polagoma zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Nova lepa pridobitev tržiškega mesta

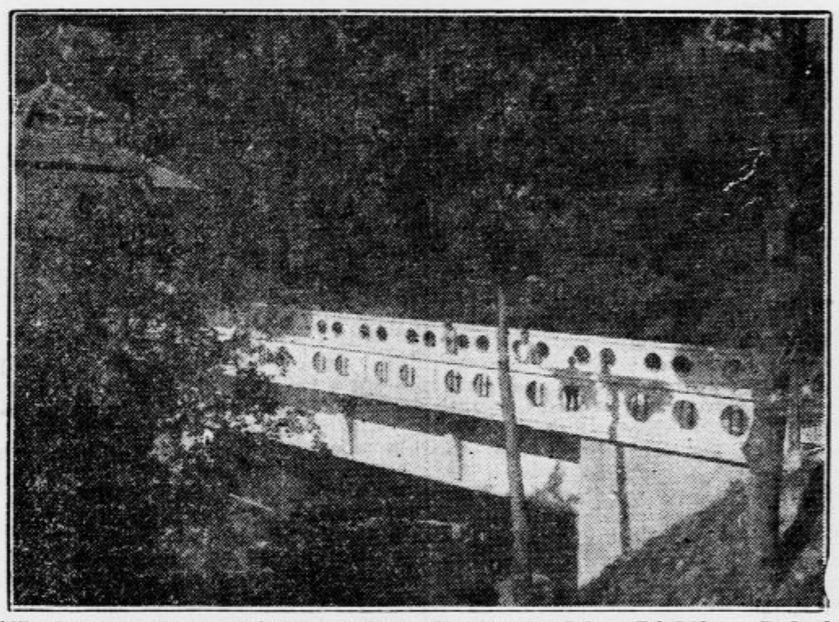

Tržiški kolodvorski most je postavila tvrdka ing. Dedek iz Ljubljane. Dela je vodil g. Nemanič in so trajala polna dva meseca. Most stane nad en četrt milijona dinarjev. Za njegovo zgraditev ima največje zasluge minister dr. Albert Kramer, poleg domačega poslanca Ivana Lončarja. Moderna tehnika ustvarja iz betona prave umetnine. Dohod na tržiški kolodvor je z novim mostom veliko pridobil.

Ideologija esperanta

Ko so se v začetku ledene dobe v geološkem razvoju naše zemlje pojavile na zemeljski površini prve človeške postave, so bili ti ljudje tedaj razdeljeni še v nešteto plemen. Vsaka dolina, vsak otok, vsak del zemeljskega površja, ki ga je od drugega ločila katerakoli prirodna pregraja, bodisi visoko gorovje, široka reka, morje ali trdi klimatični pogoji, je imel svoje posebno pleme, ki je govorilo svoje lastno narečje. Trde, neizprosne življenjske zahteve, borba za obstanek in prirodno nagnjenje k medsebojnemu druženju je prisililo posamezna plemena, da so se združila v večje družabne enote.

Ne tej drugi, nacionalni stopnji družabnega razvoja so se prvotno samostojna plemena združila v večje ali manjše enote. Na posameznih delih zemeljskega površja so nastali številčno večji in manjši narodi. Plemena, ki so bila številčno, telesno in duševno šibkejša, so morala kloniti pred krepkejšimi. Šibkejše pleme je izgubilo svoje narečje in se spojilo z močnejšim v en narod.

Toda moderno človeško življenje žene družabni razvoj še dalje. Iznajdba najnovejšega časa, železnice s predori, ladje, zračno brodovje, radiofonija, so podrle vse prirodne komunikacijske ovire med posameznimi narodi. Ljudje vsega zemeljskega površja morejo danes prihajati v dotiko drugi z drugimi. Toda obstoja še vedno medsebojno jezikovno nesporazumevanje.

Danes je položaj na zemeljskem površju tak, da si razni vodilni svetovni narodi stoje nekako enako močno nasproti. Kakor so neizprosne življenjske zahteve stapljale posamezna plemena v en narod, tako silijo tudi danes iste nujne zahteve posamezne narode k združitvi. Ker pa noče od civiliziranih narodov nihče popustiti od svojega jezika, nastajajo strahovite borbe in medsebojna klanja. Vsak narod, ki se čuti močnejšega, hoče vsiliti svoj jezik sosednemu, morda šibkejšemu.

Vendar pa so se našli trezno misleči ljudje, človekoljubi, ki so si izbrali zlato sredino. Ustvarili so nov jezik, ki je vsem kulturnim narodom zelo blizu in lahko priučljiv. V upanju, da bo nova ideja prinesla mir ljudem na zemlji in njih združitev v skupno družino, je imenoval ustvaritelj tega jezika, Poljak dr. Zamenhof, ta jezik esperanto, kar pomeni jezik upanja v boljšo bodočnost.

Ideja esperanta ne zameta nikakega nacionalnega jezika. Vsak človek naj ljubi, spoštuje in goji svoj materni jezik, le v občevanju s tujci naj bi se vsak posluževal novega jezika. Predvsem velja to za majhne narode. Kako poniževalno je, če moramo v občevanju s tujci zavreči svoj materni jezik in se posluževati tujčevega. Tisti, ki so tako srečni, da govore več svetovnih jezikov ali vsaj enega dobro, ne pridejo v občevanju z drugorodci v zadrego. Če so o esperantu že kaj slišali, tedaj se temu sremljenju samo smejejo. Idejo esperanta smatrajo kot neko utopijo, kot prazen sen, ki se bo pri prvem realnem poizkusu uresničenja razbil v nič. Zraven tega ne pomislijo, da znajo več jezikov samo zato, ker so bili slučajno rojeni pod bogato zvezdo. Revež, trpin, si ne more privoščiti dragih dolgoletnih študijev v inozemstvu.

Toda idealisti in optimisti gredo preko njih. Esperanto živi in se širi. Bogata originalna in prevodna literatura, časopisi in strokovne revije, klubi in društva v vseh večjih mestih vsega sveta, radio predavanja, vsakoletni nacionalni in internacionalni kongresi, vse to priča, da je esperanto živ jezik. Tudi v Jugoslaviji je že močno razširjen. Okrog 30 klubov in društev se je združilo v jugoslovensko ligo s sedežem v Beogradu. Imamo skupno glasilo »La suda stelo«, ki nas trdno veže med seboj in ki nas dostojno reprezentira pred inozemstvom.

Prve dni oktobra se pričnejo po vsej državi zopet esperantski tečaji. V Ljubljani se otvori v torek 4. oktobra ob pol 20. v šentjakobski šoli. Tudi Radio Ljubljana bo oddajal vsak ponedeljek ob pol sedmih polurni tečaj. Po ostali Sloveniji se otvorijo še v Mariboru, Ptuju, Celju, Trbovljah, na Jesenicah, v Logatcu, Radečah in v Kočevju. Poleg tega vodi šolski upravitelj g. Golobič esperantsko dopisno šolo na Primskovem, pošta Šmartno pri Litiji.

Pozivamo vse dobro misleče človekoljube, predvsem pa dozorelo mladino, da se našemu gibanju pridružite. Ne bodimo črnogledi, oklenimo se edino zveličavne ideje: sporazum med narodi in ne neprestano medsebojno sovraštvo in klanje!

Dr. Oskar Reja.

KINO LJUBLJANSKI DVOR
Tel. 2730.

Najnižje ljudske cene
2, 4 in 6 Din

Pat in Patachon kot bagdadska lopova

Predstave danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer

Zvočni kino Ideal

Premiera! — Film po Shakespeareu

Ukročena trmoglavka

Douglas Fairbanks, Mary Pickford

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9.

Cvetje za zimo in pomlad

Če hočete imeti že o božiču in vso zimo najbohotnejše cvetje v sobi, na vrtu pa takoj, ko odleze sneg, nasadite takoj čebulnic. Izbira je ogromna, saj lahko v Ljubljani kupimo blizu 50 vrst najlepših hijacint, do 100 vrst tulip vseh barv in oblik, kakih 20 vrst narcis, 10 vrst raznobarvnega žafrana ali pomladanskega podleska, nadalje pa tudi razne veternice (anemone), pisane zlatice (ranunkule), čudovito oblikovane irise vseh barv, zvončke, sinje čebulčke (scilla), razne logarice ali v Ljubljani z Barja dobro znane šahovke, ponosne lilije in še nepregledno vrsto drugih prekrasno cvetočih rastlin, ki jih večino brez najmanjših težav vsak lahko priženo do cvetja v sobi v najhujši zimi ali pa prav zgodaj spomladi. Sadite pa tudi ljubke šmarnice, ki sicer niso čebulnice, saj ni lepšega v najhujšem mrazu kakor lonček z duhtečimi šmarnicami.

Čebulice imenovanih rastlin smo dosedaj naročali iz Nizozemske, ki jih že stoletja izvaža po vsem svetu. Na drobno pa sedaj čebulic skoro ne moremo več uvažati, ker jih silno podraži carina, še bolj pa predpisana preiskava, če morda niso bolne. Strah pred boleznimi in škodljivci žitaric in drugih poljskih semen je državi upravičeno diktiral stroge odredbe, da mora biti vse uvoženo seme in vse korenine preiskane, pri tem pa niso izvzete niti najmanjše količine niti posamezne čebulice, kar pa cvetlična semena in čebulice tako podraži, da je mogoče le še kupovanje na debelo v zelo velikih množinah, kar se pa pri prodaji tako naročenih čebulic na drobno pri posameznih čebulicah komaj pozna. Tudi kdor je pred to za ljubitelje silno težko občutno preiskavo naročal čebulice sam iz Holandije, se je preveril, da so doma kupljene cenejše, zato pa prav tako dobre in sploh iste kot direktno pri najznamenitejših svetovnih holandskih izvoznih firmah kupljene.

Največ vidimo po naših stanovanjih kakor iz voska narejenih in sladko dišečih hijacint, bele, rožne, rdeče in modre, pa tudi rumene in vijoličaste barve v najnežnejših odtenkih. Najprej cveto preparirane hijacinte, to je take, ki so njih čebulice zadnje leto vzgoje rastle v toplem podnebju in zgodaj dozorele, zato pa tudi prej cveto, razen tega jih pa pripravijo tudi na drug način. O božiču pa v sobi že cveto tudi druge vrste, ki jih navadno kupujemo in jih pri nas dobimo posamezne okroglo po 5 Din. Najzgodnejše so: temnordeča General Pelissier, nežno rožna Moreno, bela L' Innocence, modra Garibaldi, karminasta Gertrude, rumena Yellow Hammer, temnomodra Marie, svetlomodra Graud Maitre i. dr. Še več je pa poznejših vrst, a vse lahko sadimo do srede decembra, v sili pa celo do srede januarja, da imamo cvetje vso zimo in še o veliki noči.

Čebulice sadimo v najboljšo vrtno zemljo v zabojčke in lončke pa tudi v druge primerne posode tako, da vrh čebulice gleda iz zemlje. Dobro je, če pri sajenju okrog in okrog čeblice, zlasti pa pod nje nasujemo malo mivke ali sipe, ker rade gnijo. Okrog čebulic zemljo malo pritisnemo, da dobro stoje, nato jih pa prav dobro poškropimo z vodo, ker zemlja mora biti vedno vlažna. **Glavno pri vseh čebulicah je, da jih nikdar ne sadimo v nove lončke,** temveč vedno v dobro umite stare. Če imamo vrt, zakopljemo posode s čebulicami v zemljo, po vrhu pa natrosimo plast slame ali jih drugače pokrijemo, da nežnejše ne pozebejo. Tudi v kleti jih pokrijemo z zemljo, gre pa tudi brez nje, če je klet popolnoma temna, a tudi zmrzovati ne sme v njej. Še v sobi jih imamo lahko v temni omari ali pod zabojem, samo da je zemlja vedno vlažna. Zato jim zalivajmo in jih pustimo v temi vsaj 10 tednov, da so poganjki visoki vsaj že 12 cm in je cvetna betva že popolnoma iz čebule, kar se pa pri prepariranih hijacintah zgodi prej in jih zato že prej postavimo v sobo. Hijacinte gojimo tudi v posebnih steklenicah, kar je pa že precej prišlo iz navade, ker težki cvetovi radi prevrnejo v čebulico. Celo v kakršnihkoli vazah in posodah lahko gojimo čebulnice, samo da imajo vodo in dosti mahu ali peska za oporo, le čebulica sama ne sme biti nikdar v vodi, temveč se sme vode le komaj dotikati, zato pa tudi pri čebulnicah, ki so vsajene v zemlji, kjer najbolje uspevajo, moramo skrbeti za dober odtok vode, ki ga omogočimo na ta način, da denemo na dno posode plast črepinj ali debelega peska.

Ko posode s čebulicami vzamemo iz zemlje ali iz kleti, jih za nekaj dni postavimo v ne pretopel temačen prostor ali pa čebulice s pogajnki pokrijemo in ovijemo z debelo plastjo vlažnega mahu, lesene volne ali pa vsaj pokrijemo s kapicami iz papirja, da se počasi privididijo toplote, nato jih pa lahko postavimo celo na peč na podstavek iz opeke, saj zdrže tudi 35 stopinj toplote. Torej mnogo vlažnega topla zraka rabijo čebulice, da jih naglo priženemo v cvet, zato jih pa odkrijemo in jih odvijemo iz vlažnega mahu šele tedaj, ko se popki prično barvati in jih končno postavimo pred okno na svetlo. Čim bolj enakomerna in ne prevelika toplota, vlaga in pa počasen prehod iz hladnega zraka v toploto ter iz teme na solnce so glavni pogoji uspehov.

Prav tako priženemo do zimskega cvetja v sobi tudi tulipe, narcise, tacete in podleske, druge čebulice pa z malimi razlikami, ki imamo vse v velikem in bogatem ceniku podjetjne firme Sever & Komp v Ljubljani.

Posameznih čebulic nikar ne sadimo, temveč vedno po več skupaj, v večje zabojčke, pa tudi lahko po dve vrsti hijacint, tulip, podleskov, samo vedno moramo paziti, da vzamemo take vrste, ki se njih barve skladajo in cveto obenem, kar vam radi povedo v trgovini, navedeno je pa tudi v cenikih. Lepo je tudi, če ob robu zabojčkov in velikih posod — imenitno lahko pozkusite s potičnicami in kolačniki, še bolj efektni in dekorativni so pa bakreni kotli — nasadite druge, najraje nižje čebulice ali predvsem slikovite sobne praproti in viseče rastline, da se tako povzpnete do estetskega udejstvovanja in postanete pravi umetniki v aranžiranju cvetlic, ki je najboljša, najcenejša in najprijetnejša šola za pridobitev dobrega okusa.

Vse čubelnice, n. pr. pestrobojne zlatice (ranunkuli) in veternice (anemone) also primerne za gojitev v sobah, zato pa vse izvrstno uspevajo na vrtu, ki jih večino sadimo tudi ob tem času v dobro vrtno zemljo, kjer uspevajo tudi še čebulice, ki so cvetele že v lončkih. Ko namreč čebulice odcveto in jim počasi, ko jim polagamo vedno manj prilivamo, orumeni listje, jih vzamemo iz lončkov in posušimo, ker bi v lončkih ne cvetela več lepo, jeseni jih pa vsadimo na vrt, pa nas bodo razveseljevale še več let.

Še hvaležnejše kot hijacinte so pa za nego v sobi, zlasti pa na vrtu najraznovrstnejše tulipe vseh barv in oblik, razen tega nam pa cveto od božiča pa tja do junija. Čeprav so tulipe najdekorativnejše in najtrajnejše, saj jih lahko na vrtu pustimo 4 do 5 let popolnoma pri miru, pa bodo vedno lepše in jih bo vedno več, vendar so pa najcenejše, saj pri nas velja čebulica le od 1 do kvečjemu 1.75 Din! Če jih kupimo več ali pa mešanico vseh vrst in barv, pa 10 čebulic dobimo za 8.50 Din. V stanovanju jih za zimsko cvetje torej gojimo prav tako kot hijacinte, samo toliko toplote ne zahtevajo, zato pa dosti vode. Na vrtu jih sadimo v skupinah po 15 čebulic iste rrste povsod, kjer le moremo, nikdar bi pa brez tulip ne smele biti gredice z nizkimi vrtnicami.

Prve nam bodo v sobi cvetele rane tulipe: Due van Tholl rdeča in rumena, rožna, škrlatna ali tudi bela, rumena Mon Tresor, prekrasno rožna Proserpine, dišeča oranžno škrlatna Prinz von Oesterreich in polnjena rdeča z rumenim robom Tournesoli ter polnjena rožno bela Murillo, ki tvori krasne skupine s polnjeno žareče rdečo Rubra Maxima i. dr. Za njimi čudovito elegantnih barv, pisane in progaste monstrozne tulipe ali papagajevke, ki imajo bizarno zvite in narezane cvetne liste, progaste Rembrandtove tulipe končno pa tulipe iz Breede v apartnih bronastih, rjavkastih in motnih oranžnih barvah.

Nove žlahtne narcise z velikimi cvetovi, ki imajo na sredi male kronice ali pa velike trompete, in pa poeteci, t. j. iz naše navadne narcise Narcissus poeticus in tac-et z večimi malimi cveti na istem stebelcu vzgojene nove vrste, po lepoti neverjetno prekašajo tiste surove rumene polnjene narcise z naših vrtov. Kamorkoli jih vsadite na vrtu, kar med travo v dobro zemljo, ih bo vsako leto več! Prekrasne pa so nove narcise tudi za gojitev v sobi, zlasti vse vrste Incomparabilis, iz rodu Leedsi pa Southern Gem, a tudi naša narcisa z Golice odlično uspeva v sobi in zgodaj cvete, vendar pa tudi najbolj ranih narcis ne smemo pred sredo januarja vzeti iz kletij.

Neprecenljivi za sajenje po vrtnih tratah, kjer jih je vsako leto več, in za nizke posodice v sobah, so pa pomladanski žafrani ali podleski — crocusi. Popolnoma ali slonokoščeno beli, nežno in temno lilasti in vijoličasti, sinji in temnomodri ter zlatorumeni, eno ali večbarvni ter progasti z malimi ali orjaškimi kelihi, vsi so hvalenži, če jih gojimo prav tako kot hijacinte in tulipe, samo da jih pred sredo junuarja ali boljše še pozneje ne prinesemo v toplo svetlo sobo. Ko se privadijo svetlobe, jih pa postavimo na solnce, ker se v senci ne razceveto. Zadovoljne so tudi, če male čebulice kar drugo tik druge položimo na sam pesek ali pa vtaknemo v mah, le da imajo dosti vlage.

Skoraj popolnoma neznane so pa po naniš vrtovih prekrasne sorodnice naših perunik, najrazličnejši irisi, ki nekateri svoje cvetove pokažejo tudi skozi sneg že meseca februarja. To je Iris reticulata, ljubka temno vijoličastno modra perunika z zlatorumenimi in črnimi konicami slikovito zavitih cvetnih listov. V juniju cveto v najbujnejših barvah španski, pred njimi še holandski, pozneje pa angleški irisi v velikimi, orhidejam podobnimi pisanimi cvetovi modre, rumene, bele in tudi vijoličaste barve.

Če hočemo šmarnice prignati po zimi do cvetja, moramo kupiti klice, ki so jim gojitelji zadržali rast s tem, da so jih hranili — na ledu ali hladilnicah. V novembru posadimo korenine tesno drugo ob drugo v sipo, ki jo zmešamo z žaganjem, ali pa v dobro zemljo, nato jih pa dobro pokrite z vlažnim mahom postavimo za tri tedne v temno klet, nato pa polagoma v prav toplo sobo ali pa celo na peč, kamor smo pod posodo s šmarnicami položili opeko, da jim ni preveč vroče. Glavno je vlaga in enakomerna toplota in kmalu bo zaduhtela vsa soba po majniku, ko bodo na oknu še ledene rože.

S čebulnicami, ki nam tudi pozimi delajo največje veselje, ni prav nobenih sitnosti, zato jih pa poizkusimo gojiti sami, ker bo z njimi tudi neizkušen začetnik dosegel očarujoče uspehe.

Kako globoko sadimo na vrtu:

A šmarnice 2.5 cm, B čebulček (Scilla) 3.5—5, C kodeljico ali grozdke (Muscari) 5—7.5 cm, D zvončke 5—7.5 cm, E podlesek ali žafran (Crocus) 5—7.5 cm, F hudičeve hlače ali gladijole, zgodnje 7.5—10 cm, G Chionodoxa 7.5—10 cm, H drobne čebulice narcis 7.5—10 cm, I zgodnje tulipe 7.5—10 cm, I debele čebulice narcis 10—15 cm, K bujne pozne tulipe 10—15 cm, L hudičeve hlače ali gladijole (»maček« je iz latinščine prevedena spaka, ki je narod nikjer ne rabi) 10—15 cm, M lilije 10—15 cm, N drobne čebulice hijacint 12—15 cm, O debele čebulice hijacint 15—18 cm, P prav debele čebulice narcis 15—18 cm.

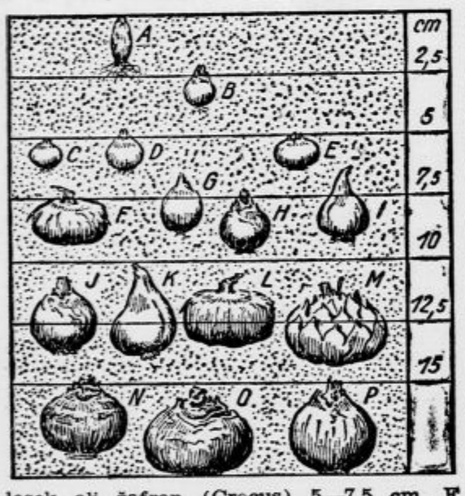

Pravilno vsajene čebulice tulip.

Dogodki za mejo

Iz istrskih občin.

Gospodarsko krizo v Istri, ki je dosegla v zadnjem času svoj vrhunec, so v razmeroma veliki meri zakrivili fašistični podeštati s svojo neprimerno gospodarsko in finančno politiko v posameznih podeželskih občinah. Neglede na primere korupcij in osebnih špekulacij, kakršne so ugotovili pri zloglasnem Camusu, nekdanjem podeštatu v Pazinu, upropaščajo fašistični funkcionarji občine in občane z neprestano novimi posojili in davki, z nameščanjem nepotrebnih uslužbencev, z nabavljanjem novih oprem v občinskih uradih, šolah in drugod.

V poslednjih tednih se je pripetilo spet nekaj takih primerov. Tako je n. pr. pazinska občina najela posojilo 229.000 lir za gradnjo gledališča. Izmed šestih so se sicer trije občinski svetovalci upirali temu investicijskemu posojilu, ker je več ko gotovo, da se gledališče finančno ne bo moglo samostojno vzdrževati, kaj šele amortizirati. Toda fašističnemu »dopolavoru« in drugim sličnim organizacijam je dvorana »nujno potrebna«, novemu podestatu pa so lavorike za fašistične zasluge, čeprav na račun hrvatskih davkoplačevalcev, prav tako pri srcu.

Raška občina je najela večje posojilo za gradnjo novega občinskega doma. Motovunska občina je sklenila najeti posojilo 13.000 lir za preureditev motovunske osnovne šole itd. Fašistični tisk seveda pri tem podpira fašistične podeštate in slavi njihove zasluge — za zatiranje brezposelnosti. Lepo moralno zadoščenje praznim želodcem istrskih kmetov-davkoplačevalcev!

Po drugih občinah pa so znova navili davčne vijake. Pod firmo »boljše in pravičnejše razdelitve bremen« so povečali občinske davke in takse v Labinju, Pazinu, Piranu, Dekanih, Izoli in drugod. Povišani so bili davki na vozila in ribiške čolne, gostaščina, doklade na dohodarine, takse za uporabo javnih zemljišč itd.

Drugod — v Marezigah, Novem gradu, Herpeljah, Labinju — so »uredili« službo poljskih čuvajev, tako da so na stroške občanov najeli nekaj novih uslužbencev-fašistov, ki so večinoma priseljenci iz južne in srednje Italije. Ti opravljajo poleg svoje občinske službe tudi delo ovaduhov in karabinjerskih konfidentov, kar je seveda hrvatskemu ljudstvu v nesrečni Istri še prav posebej ljubo in koristno.

»Italia Redenta« tudi v Istri

Kakor v ostalih pokrajinah Julijske in Tridentske krajine deluje tudi v istrski znana asimilacijska šolska družba »Italia Redenta«. V Istri je prevzela predvsem vlogo, ki jo je nekoč igrala iredentistična »Lega Nazionale«. Slednja je imela v svojem programu poleg italijanskega iredentizma tudi liberalno orijentacijo mladine in je zaradi tega pod pritiskom fašističnega režima prenehala delovati. Spričo tega pa se je del nekdanjih istrskih »Italijanaševc« popolnoma desinteresiral za nadaljnjo asimilacijo istrske dece. Zaradi tega »Italia Redenta« spočetka v Istri ni uspevala. S splošno gospodarsko krizo so nastopili za družbo novi težki časi in nastalo je vprašanje, ali ne bo treba morda še letos ukiniti enega ali drugega izmed njenih 50 dečjih zavetišč, ki obstojajo na ozemlju istrske pokrajine. Družba je skušala spočetka ohraniti povsem splošno nacionalen in apolitičen značaj, vendar pa jo je fašizem kmalu absorbiral. Odtlej deluje kot ena izmed najbolj šovinističnih organizacij proti vsemu, kar je v Italiji slovanskega. Njeni učitelji in učiteljice zastrupljajo slovansko deco v otroških vrtcih z janičarskim duhom in ji vtepajo v glavo imperialistične ideje fašističnega režima, ki mu krivična meja na Snežniku še ne zadostuje.

Te dni so v Pulju pod vodstvom prefektove žene Foschijeve ter s sodelovanjem fašističnega pokrajinskega tajnika in tajnice ustanovili poseben patronat v korist te družbe. Patronat si je nadel nalogo, preskrbeti vsem istrskim otrokom, ki obiskujejo vrtce družbe »Italia Redenta«, obleko in obutev za zimo. Pričeli so že s širokopotezno akcijo, da zberejo nove Judeževe groše, s katerimi bodo odkupili slovanskemu ljudstvu njegovo najdražjo lastnino, njegov lastni zarod.

Procesi proti beguncem

Na sodišču v Ajdovščini sta se vršila pretekli teden dva procesa proti dvema obtožencema, ki sta brez potnega lista zbežala čez mejo, a se nato spet vrnila v domače kraje. Lojze Pev iz Vrhpolj je že leta 1928. zbežal iz Italije. Po določilih poslednje amnestije je bil oproščen. Vipavec Ivan Mesesnel, star 38 let, pa je bil obsojen na 5 mesecev ječe in 3000 lir denarne kazni.

Pred reškim sodnikom se je te dni zagovarjalo sedem beguncev. Josip Lujević iz Pazina, star 24 let, 49-letna Marija Flere iz Lokve in 19-letni Viktor Rigo iz Dobrovice so bili obsojeni na trimesečno ječo in po 2000 lir denarne kazni, slednja dva pogojno, 24-letni Lojze Seblin, 24-letni L. Rustjan, Lojze Zović in 19-letna Avsonija Tuhtan, vsi iz Pazina, pa na 4-mesečno ječo in po 2100 lir denarne kazni.

Medtem so preteklo sredo organi goriške policije zaradi enakega prestopka prijavili sodišču sestri 24-letno Ando in 29-letno Marijo Jelinčičevo iz Gorice. Obtoženki sta sestri Zorka Jelinčiča, ki je bil, kakor znano, po fašističnem posebnem sodišču za zaščito države in javne varnosti v Rimu obsojen na 20 let ječe.

Nesreča v raškem premogovniku

V raškem premogovniku so v sredo kopali nov del enega izmed rovov. Ko so z minami napravili že večjo vdolbino v hrib, so se lotili trije delavci, med njimi 42-letni Slobodan Čule iz okolice Labinja in Matej Visković, ogrodja, s katerim je bilo treba podpreti stene in strop, da se ne bi zrušili. Nenadoma pa se je tedaj utrgal plaz, ki je zasul vse tri rudarje. Čule, oče 5 otrok, je bil na mestu mrtev, Visković je dobil hujše poškodbe, tretji delavec pa je ostal skoraj docela nepoškodovan. Delavci so pri delu opazili znake nevarnosti, a niso smeli opustiti dela, dokler jim paznik — prepozno — ni dal predpisanega znamenja.

Kmetijski vestnik

Odpis davka ob elementarni škodi

Uredba o odpisu davka ob elementarni škodi na podstavi čl. 12. in 159. zakona o neposrednih davkih je v izvrševanju pomanjkljiva, kakor se je v praksi zlasti letos večkrat pokazalo. V neki občini je bil pred kratkim silen vihar, ki je podrl mnogo kozolcev. Kozolci so bili polni žita ter je nekemu posestniku podrlo kozolec v grmovje. Ko je posestnik vlačil žito izpod ogrodja kozolca in grmovja, se je snopje tako otreslo, da ni ostalo na njem niti 10% zrnja. Takih primerov je bilo več.

Izvršila se je takoj cenitev po občinskih cenilcih in sestavil se je zapisnik ter odposlal na katastrsko upravo za odpis davka. Katastrska uprava je dala negativen odgovor, da ne more ničesar odpisati, pri čemer se je sklicevala na čl. 6. predmetne uredbe, ki pravi: »Za davčni odpis je pogoj, da je nastopil elementarni dogodek pred žetvijo ali med njo, *ne pa po njej*. Zaradi tega se odpis davka dovoli, če je nastopil elementarni dogodek (poplava, nevihta, požar, rušenje zemljišča itd.) takrat, ko so bili poljski pridelki že oddaljeni od tal (stebla, bilke), toda so bili še na polju (v snopih, kopicah, kopah itd.) pripravljeni, *a ne še popolnoma spravljeni*, pod streho ali shranjeni (n. pr. v stogih, kopah itd.)«

Uredba ni dovolj jasna, kajti med drugim pravi čl. 6.: »Ko so bili pridelki še na polju pripravljeni, *a ne popolnoma spravljeni* pod streho ali shranjeni.«

Kaj se razume pod »popolnoma spravljeni?«

Po mojem mnenju so pridelki popolnoma spravljeni takrat, kadar so spravljeni v žitnicah, ne pa takrat, ko so še na sušenju v kozolcu. Mislim, da je to večja elementarna nezgoda, ko je žito iz več parcel spravljeno skupaj v kozolcu in se ta podre z žitom vred tako, da se žito vsuje, kakor pa takrat, ko je še žito na polju ter nesreča uniči samo nekatere parcele. V navedenem primeru trpi posestnik poleg izgubljenega žita še škodo zaradi uničenega kozolca. Ni dovolj, da nima posestnik kaj jesti, nego ima še stroške, da postavi, odnosno popravi kozolec.

Kaj ni dovolj povoda za odpis davka ob taki elementarni nezgodi? Pozivam gg. poslance, da se za reč zanimajo in izpolnjujejo popravek, odnosno izpopolnitev omenjene uredbe, da bo imel kmet tudi v takih primerih vsaj nekaj podpore z odpisom davka.

Dobro bi bilo, da bi banska uprava imela za take primere fond, ter bi dala prizadetim vsaj nekaj podpore. Podpora naj bi se pa *delila res strogo pravično.*

Franjo Bulc, Mirna.

Blagodejnost trijerja

V letošnjem letu je žito razmerno slabo obrodilo, saj sta snet in še bolj rja uničila dobršen del posevkov. Pridelki so povečini malenkostni, pšenica in ječmen sta drobna, le delno rž in pa oves sta izjemi. Velika preizkušnja je bilo za našega kmetovalca letošnje leto; pokazala se je z vso trdoto škoda starokopitnosti, da še danes ne posvečano odbiri semenja potrebne pozornosti. Maščuje se to leto za letom na nas samih in menda bo enkrat tega dovolj, da se poprimemo vseh sredstev, ki nam bodo zagotovili večje in boljše žitne pridelke.

V časih ugodnih kupčijskih razmer, ki so žal z letom 1929 minili in se bogve kdaj zopet povrnejo, smo si sicer pomagali z nakupom dragih semen iz tujine. Enostavno je bilo to delo: plačale so se velike vsote za seme, nas ni mnogo motilo, in zadovoljni smo bili, če je dotično žito vsaj enkrat ali dvakrat dobro obrodilo. Tudi temu se je moralo napraviti enkrat konec. Razne ovire, predvsem pa huda kriza je zastavila tu svoj zapah.

Splošno prevladuje mnenje, da moramo posvetiti **odbiri semena domačih sort žita prvo in najglavnejšo pozornost.** Banovinsko podjetje v Beltincih vzgaja prvovrstno domače seme, ki bo brezdvomno povzdignilo naše žitarstvo.

Naša samoupravna oblastva so mnogo storila v tem pogledu in so po svojem strokovnem aparatu pospeševala s potrebnimi sredstvi pridelovanje žita. Nekateri strokovnjaki so se mnogo trudili pri bivših politikih, da so dosegli potrebna sredstva za nakup čistilnikov, to je trijerjev in sortatorjev. Nakup teh se je izvršil po večini s primernimi prispevki Kmetijske družbe v Ljubljani, ki je na stotine trijerjev porazdelila na občine in tako izrinila stare čistilnike, ki niso več ustrezali svojim namenom.

Kaj bi pomenilo pri letošnji jesenski setvi, če ne bi imeli teh trijerjev? Ljudje bi morali sejati manjvreden drobir in posledice tega bi bile zelo slabe. (Op. ured.: Kakor čujemo, v vsej banovini ni trijerjev, ki bi imeli sita za ječmen.)

Blagodejnost trijerjev je na dlani. Najbolj zakrknjeni in starokopitni kmetovalci so ga morali letos uporabljati kljub silnemu pomanjkanju gotovine in so radi plačali malenkostno odškodnino za čiščenje svojega semenskega žita.

F. K.

Vilko Mazi:

Z avtom v Alpe

IV.

Curih, ta trgovski, industrijski in denarski Babilon, je poln življenja. Najhitreje si ga ogledaš na krožni vožnji z avtobusom. Seveda, samo od zunaj. Zgovorni cicerone ti pove v ne vem kolikih jezikih, da je Kolodvorska ulica s svojimi kolosalnimi palačami glavna prometna žila v mestu. Potem te opozori ob nabrežju na razkošno palačo Tonhalle in še par drugih znamenitih zgradb. Ko zavijemo nato ob Sihli, ki se izliva zunaj mesta v Limmat, potolaži našo radovednost ob velikem, umetnem slapu, češ, da je tam pod reko zgrajen železniški predor, originalna, pa gotovo tudi zelo draga rešitev prometne ovire. Tam sem se spomnil na našo staro pričkarijo o nadvozu ali podvozu preko Dunajske ceste, ki se bo morda vleklo še leta in leta, čeprav se ta rešitev niti primerjati ne da s tehniškimi težkočami in stroški, ki jih je bilo treba tu premagati. Ogledali smo si potem vzorno delavsko četrt mesta, krenili v trgovski center, kjer se umikajo cele ulice starejših poslopij ultramodernim poslovnim hišam. In kaj takega tudi še ne, kakor sem videl potem pod Pestalozzijevim muzejem. To je bila prava pogrebna dirka. Okoli tistega, ki je nosil križ, so se kar opletali škrici. In tako so dirjali tudi »žalujoči ostali« za krsto, da so si namesto solz brisali samo znojna čela. Manjkalo je samo še muzike s kako »šuštarpolko«, da bi bila ta tragikomedija popolna. Naposled smo se povzpeli mimo impozantne univerze in politehnike skozi razsežno kolonijo vil na Curiško goro, odkoder se nudi očarljiv pogled na mesto in jezero. Daleč proti jugozapadu so kipele pod nebo bele kupole Bernskih Alp, naš cilj prihodnjih dni.

Prav za prav me je mikalo, da bi se bil za 20 frankov potegnil z aeroplanom iz Curiha v Lucern. No, to je samo kakih 40 km zračne črte. Na tej progi vozijo avijoni vsakih par ur. Je to že nekak zračni omnibusni promet. Pa mi je bilo vseeno malo od rok do letališča v Dübendorfu in pa razgleda bi ne imel bogve kaj, ker se je začelo popoldne močno oblačiti. Tako sem ostal raje zvest našemu »konjiču«, ki nas je med valovitim gričevjem kmalu približal Rigiju in Pilatusu ter prelepemu Štirikantonskemu jezeru. Žal, da smo zamudili za nekaj minut zadnjo zvezo z vzpenjačo na Pilatus, ki je bil izredno čist in bi nam bil nudil najlepši razgled na »Švajca visoke gore«. Že zvečer, ko smo si ogledovali kolosalno razsvetljeni Lucern, zlasti znameniti Kapellbrücke z visokim vodnim stolpom in luksurijozne hotele ob Nacijonalni obali, je barometer tam ob prvem mostu sumljivo padal. Hodili smo ga potem tako dolgo gledat, da nas je dež napodil v posteljo. Brezupno jutro. Vse do tal zagrnjeno v umazane megle. In potem ves božji dan dež in dež. Prav tako, kakor tiste jutranje megle, smo se tudi mi klavrno vlačili po mestu, dokler nas ni zaneslo v interesantni »ledeniški vrt« (Gletschergarten), ki je zares vreden obiska. Tam vidite nad vse nazorno, kako so si v sivi pradavnini utirale ledene gmote pot preko sedanjega jezera. Tucat večjih in manjših »ledeniških mlinov« (Gletschermühlen) so po naključju odkrili na tistem prostoru. Največji ima okrog 10 m v premeru, ob njem leži še večtonska granitna obla, ki se je pred milijoni let izoblikovala na dnu tiste kotanje. Seveda imate tam tudi lep alpinski muzej z zanimivimi pragzgodovinskimi najdbami. Okolico tega vrta pa poživi kolosalni, v živo skalo izdolbeni lev, nič manj pa tudi originalni verzi na nekem paviljonu, ki bi jih nekako takole ponašil:

Če zna kedó na temle svetu — zadovoljiti vse ljudi,
lepo ga prosim, da še mene — te umetnije nauči.

Užitek je bil tudi veličastni orgelski koncert v katedrali, no, in prav dobro se nam je tudi zdelo, ko so nas zvečer izvohali v veliki, nabito polni restavraciji »Flora«, da smo iz Jugoslavije, pa so nas koj za marseljezo počastili z našo himno. Seveda ima taka počastitev navsezadnje jako prozoren namen, pa je tudi res, da človeka, tako daleč od doma, vseeno prijetno iznenadi.

Ne vem, kako je to, že v Innsbrucku in potem v vsakem vrvežu me je zagrabila ta misel: Toliko obrazov! Srečavamo se, ujamemo z očmi za en sam skop trenutek, da si ne utegnemo ničesar povedati. In tako ugasnemo drug drugemu na vekomaj v ta atom časa, ki nas nosi po zemlji. Čisto druge ljudi boš spet srečal jutri in pojutrišnjem, natančno tako kakor danes in včeraj, kakor filmska kamera s frekvenco 1 : 1, da nazadnje nimaš kaj projicirati. Gospod direktor, ki je bolj vajen sveta, je dejal v jako izbranih besedah, da so take misli »kolosalno neracijolne« kar bi se reklo po domače: velika oslarija, kajti, da si človek z njimi samo greni užitek in se je treba na poti otresti vsake sentimentalnosti, pa sem si jih potem tudi zares izbil iz glave. Barometer je kljub temu še vedno lezel navzdol. Ni nam ostalo drugega, nego da jo poberemo naprej.

Vse do Vitznaua je tiščala gosta megla na jezero. Nekaj metrov visoko se je videl tir železnice, ki pelje odtod na Rigi. Kmalu onkraj Gersaua pa se je razkopalo in že se je izluščila široka lisa vedrega neba, iz katere je obsijalo solnce bližnji Brunnen in vso Urnersko kotlino, zadnji in najlepši del Štirikantonskega jezera, v vsej svoji gloriji. Pa je komaj ostala za nami znamenita Axenstrass: s svojimi tuneli in galerijami in smo na Tellpatte pustili avto, da bi si ogledali pod strmo pečino Tellovo kapelico, kjer je ta narodni junak ušel Gesslerjevim krempljem, se je spet odprlo nebeško rešeto in nas blagoslavljalo potem daleč v dolino Reusse.

Ta dolina, ki se dviga v hudem vzponu na Andermatt, je ena najromantičnejših v vsej Švici. Stisnjena med silne granitne stene, daje peneči se Reussi za vsakim ovinkom bolj pošastne oblike. Z neverjetno drznostjo so izpeljali tod železnico, ki se mora premotati celo skozi par velikih krožnih tunelov, da doseže visoki Göschenen, izhodišče skoro 15 km dolgega šentgotthardskega predora. Višek romantike pa je v prosluli soteski Schöllenen ob »hudičevem mostu«. Tu so se l. 1799 vršili srditi boji med Francozi in Rusi. Nanje spominja 12 m visoki križ Suvorova vklesan v živo granitno steno, s posvetilom v velikih cirilskih črkah. Zelo sem ustregel nekemu Francozu, da sem mu mogel raztolmačiti te »čudne hieroglife«. Med žrelom topov ki zijajo iz utrdb ob cesti, se je prikazal Andermatt in za njim zelena Ursnerska dolina, izhodišče najznamenitejših švicarskih prelazov: Furka, St. Gotthard in Oberalp. (Se bo nadaljevalo.)

Milijoni se mu obetajo

Andrej Mustafin pričakuje iz Švice 60 milij. frankov

Ljubljana, 1. oktobra.

Andrej Vladimirovič **Mustafin** je gojenec inženjerske podoficirske šole v Mariboru. Vojaščina mu je takorekoč že v krvi. Njegov oče knez Vladimir A. Mustafin je bil divizijski general v Rusiji, zdaj pa živi v Parizu kot predsednik Udruženja ruskih invalidov. Andrejev starejši in edini brat Nikolaj je takisto bil oficir. Kot kapetana ga je pobrala svetovna vojna. Andrejeva mati gospa Helena pa biva v Ljubljani. Ko

je Andrej vprav te dni bil pri njej na dopustu, ju je oba presenetilo poročilo iz Švice, da so ob reviziji safov v neki švicarski banki našli oporoko blagopokojnega Nikolaja **Šahova**, bivšega predsednika senata v Petrogradu, ki pa je po ruski revoluciji živel v Švici in je perd štirimi leti umrl v Lozani. Zapustil je sila veliko premoženje in v oporoki določa, da pripade generalu Vladimiru Mustafinu 20,000.000 frankov, **njegovemu sinu Andreju Vladimiroviču, katerega je imel posebno rad, pa vse ostalo premoženje in to je okrog 60 milijonov frankov.**

Švicarskih ali francoskih? Ne, tega pa še ne moremo natančno povedati. Gospa Helena pravi, da gre za vrednost v francoskih frankih, mladi Andrej Vladimirič pa je prepričan, da gre za švicarske franke, kar bi v dinarjih dalo milijardno dedščino. Nu, v dobrem tednu bo vse jasno. Šestdeset milijonov — pomislite, koliko je to že v dinarjih!

Slovenci smo glede stricev in bogatih dedščin zelo skeptični. Ali kakor se tu kaže, novica o izredno veliki dedščini ni brez podlage. Pokojni Nikolaj Šahov je bil stric generala Vladimira Mustafina. V jaroslavski guberniji je imel ogromna posestva. Mož pa je bil previden in je v slutnji velikih dogodkov že pred vojno spravljal kapital v švicarske banke. Ob revoluciji je emigriral v Švico in si je pri Lozani kupil krasno posestvo; tu se je zlasti posvetil vzorni živinoreji in mlekarski industriji. Bil je samec in Mustafinovi so njegovi edini sorodniki ter s tem tudi edini dediči.

Tudi Mustafinovi so imeli svojčas lepo premoženje v jaroslavski guberniji. Iz Rusije so pobegnili leta 1921 ter preko Carigrada in Soluna prispeli v Jugoslavijo. Andreju Vladimiriču je takrat bilo 11 let. Dočim je oče dobil službo pri direkciji državnih železnic v Ljubljani, je mali Andrej Vladimirič šel v rusko kadetsko šolo v Goraždi pri Sarajevu in je dovršil šest razredov, lani prvega oktobra pa je bil sprejet v inženjersko podoficirsko šolo v Mariboru. Zdaj je [illegible] všeč mu je pri vojakih, toda zdaj, seveda, ko se mu obeta velikanska dedščina, utegne premenjati svoje načrte za bodočnost. Dekliško nežen, lepo vzgojen in zaradi tako veselega sporočila iz Švice vidno vznemirjen in bled nam je pripovedoval takole:

»Otrok sem še bil, ko smo bežali iz Rusije. Komaj, komaj se še spominjam, kako smo živeli v Petrogradu in tudi v Vilni. Živeli smo dobro, a vse to mi že bledi v spominih. Papančkovega strica Nikolaja Šahova se pa seveda dobro spominjam. Djeduška smo mu pravili. Samec je bil in papančka je imel zelo rad, mene pa prav tako. O blagi djeduška, okrog osemdeset let je bil star ko je v Švici zatisnil oči. Štiri leta se je vlekla ta stvar z dedščino — zdaj se je vendar zgodilo. Ruski advokat Griffenbelz, ki živi v Zagrebu, je pretekli torek dobil obvestilo iz Švice, da so v banki našli oporoko. Hitro se je popeljal v Maribor. Ker me pa tam ni našel, je prihitel za mano v Ljubljano. Nato se je po dogovoru z menoj in z mamo odpeljal v Švico, da tam uredi vse potrebno, in se bo 5. ali 6. oktobra vrnil. Tu pa smo celo zadevo poverili odvetniku dr. Ivanu Lovrenčiču. Verjemite, ta stvar je čisto resna, dedščino bomo dobili. Kaj bom z njo počel, me vprašate. V Ljubljani bom kupil vilo, to je prvo. Ne verjamete, kako mi je pri vas všeč in pa mamica živi tu. Nu, jaz pa bom lepo dokončal podoficirsko šolo v Mariboru, a nato pojdem v Pariz, na Sorbono. Rad bi se dobro in temeljito izšolal.«

Tako nam je pravil mladi knez. Mnogo sreče mu želimo poleg težkih milijonov.

Svežo, čisto polt

in bele, mehke roke dobite z redno vporabo

NIVEA-CREME

Obraz in roke dobe svežo, negovano polt, če jih nadrgnete in na lahko masirate redno zvečer in predno se podaste na prosto z Nivea-creme. Nivea-creme nadomešča potom eucerita maščobo kože, ki se je izgubila in hrani ter jača na ta način tkivo, aktivira delovanje celic, tako da postane koža zopet čista, mehka, gladka in mladostno sveža.

Nivea-creme: Din 5.00 — 22.00

Jugosl. P. BEIERSDORF & CO. d. s. o. j., MARIBOR
Gregorčičeva ul. 24

Nesreča tovornega avtomobila

Višnja gora, 1. oktobra.

Naši višnjegorski klanci so s svojimi strminami že od nekdaj trd oreh avtomobilistov, ki pa imajo, kakor se zdi, kljub številnim nezgodam posebnega priprošnjika v nebesih. Večina nesreč namreč mine skoraj brez posledic, čeprav mnogokrat lete treske od avtomobilov. Tudi v petek popoldne se je pripetila taka nesreča, ki je sicer napravila precejšnjo materijalno škodo, ni pa k sreči zahtevala človeških žrtev.

Peljal je šofer Knežič s tovornim avtomobilom znamke »Scat« v spremstvu Ivana Borštnarja polno pohištva za dve učilnici iz Ljubljane v Karlovac. Tik pred Višnjo goro, tam kjer cesta v hudem ovinku močno pada, so odpovedale zavore. Ker voza ni bilo mogoče ustaviti, niti ni mogel šofer zavoziti s ceste v stran, je avtomobil drvel s pospešeno hitrostjo navzdol. Pod tako zvano rdečo skalo šofer ni mogel več okreniti volana in avtomobil se je prevrnil v levi obcestni jarek z vsem tovorom vred. Razbile so se vse šipe, tudi avtomobil je bil od strani močno poškodovan. Žalosten je bil pogled na lepo novo psiho in visoko omaro, ki sta se razbili na kose. Šofer in njegov spremljevalec sta ostala nepoškodovana. Ves tovor je nato prepeljal Anton Erštnjak iz Hudega na svojem avtomobilu. Tovorni avto je last ge. Marije Marenčičeve iz Ljubljane.

Požar sredi noči

Škofja Loka, 1. oktobra.

Škofjeloški notar g. Stevo Šink ima pri Sv. Barbari v občini Zminec precej obsežno kmetijo, ki ji pravijo na Osojah. Poleg stanovanjske hiše je bila dobrih 200 korakov proč sušilnica za sadje, ki se je uporabljala tudi v druge gospodarske svrhe. V noči na petek pa je na doslej nepojasnjen način pričela okoli polnoči sušilnica goreti in je pogorela do tal. Ogenj so prvi opazili Škofjeločani z Mestnega trga. Kljub pozni uri se je odpravila večja skupina Ločanov na pomoč, zlasti ker so sodili po plamenih, da je gorela vsa osojška domačija.

Ker je bila sušilnica na samem in tudi vode v bližini ni, na gašenje ni bilo mogoč misliti. Pogorelo je vse in je škoda prav znatna. Poleg raznega poljskega in hišnega orodja, slame in sena je uničil ogenj nad 20.000 kg apna, ki ga je nameraval uporabiti gospodar pri obnavljevanju kmetije. G. Šink sušilnice ni imel zavarovane.

Vse okolnosti so kazale, da je bil ogenj podtaknjen po zločinski roki. Zato so škofjeloški orožniki uvedli obsežno preiskavo in prijeli nekega mladeniča in nekega starejšega moškega, ki sta bila oba odvedena v zapore okrajnega sodišča. Fanta so po zaslišanju izpustili, pač pa je bil kot nujno osumljen, da je zažgal zgradbo s cigaretnim ogorkom, pridržan na sodišču drugi aretiranec.

Stanje osnovnega šolstva v Ljubljani

Ljubljana, 30. septembra.

Človek, ki vsako jutro srečuje na ulici sto in sto otroških obrazov, sto in sto šolskih torbic in skoraj prav toliko važnih, nad vsako mero važnih otročjih pomenkov o domačih nalogah, o gospodih učiteljih in o gospodičnah učiteljicah ter o vsem tem velikem in zanimivem — ta človek najbrž pač nima pravega pojma o tem, na kakšen živahen način in s kakšnimi bridkimi težavami se vrši vse to pisano dejanje in nehanje v Ljubljani, katerega namen je, iz drobnega, pisanega drobiža delati cele može in cele žene.

Vsega skupaj je v Ljubljani 4161 šolskih otrok, izmed katerih jih 3288 hodi v državne, ostali pa v zasebne osnovne šole. Osnovnih šol je 14, med njimi 11 državnih in 3 zasebne. Na državnih šolah pride na razred povprečno 33, na zasebnih pa po 46 otrok. Po narodnosti se šolarčki delijo takole: Jugoslovenov je 4078, Nemcev 69, Čehov 8, Rusov 4, Italijana 2. Po veri pa: rimskih katolikov 4094, pravoslavnih 56, evangeličanov 9, mojzesovca 2.

Vsa ta pisana mala vojska zajema učenost v 124 razredih in učenost jim vtepa v glavice vsega skupaj 207 razrednih, predmetnih ter verskih učiteljev.

Mestnih šolskih poslopij premore Ljubljana 8, nekatere šole in oddelki pa se stiskajo po 3 zasebnih zgradbah. Po vojni se je šolstvo v Ljubljani zelo razmahnilo, število otrok je naraslo, nastale so 4 nove meščanske šole — gradilo pa se vsa leta po vojni ni nič novega in tako živijo naše šole v pravcati stiski in gneči. Pod eno streho se tlači po več šol, na VI. deški (Šiška) so drug zraven druge nastanjene kar 4. V celem primanjkuje 31 učnih prostorov, 11 delavnic, 6 telovadnic, pa tudi več kabinetov za učila in konferenčnih sob. V programu je zidava dveh novih šolskih poslopij — osnovna šola za Bežigradom, ki je v resnici zelo potrebna, ker se ta del mesta s silovito naglico širi in ker je šišenska šola res preobremenjena, potem pa internatova pomožna šola za duševno zaostalo deco, ki se zdaj na skromen način stiska na Grabnu — toda realizacija teh načrtov se zaradi splošne gospodarske stiske odlaga. V zadnjih sedmih letih je število šolskih otrok na mestnem teritoriju naraslo za 34%, število paralelk, ki so se v tem času otvorile, pa je v čisto nezadostnem razmerju s tem porastom. Zlasti dekliške šole so čez mero prenapolnjene.

Otroških vrtcev je v Ljubljani 5; trije so mestni, eden je na vadnici, eden pri uršulinkah. Potem so v mestu 4 dnevna zavetišča za revno šolsko deco, ki čez dan pogreša nadzorstva. V teh se otroci pod nadzorstvom učiteljev pripravljajo na šolo ter prejemajo tudi obed. Kakor je ta ustanova v socialnem pogledu zelo koristna, vendar pa sedanja zavetišča higienskim predpisom po večini nikakor ne odgovarjajo in bo treba tu še mnogo skrbnega zboljšanja.

Velikega pomena za šolsko vzgojo so na vsak način šolska dvorišča in šolski vrtovi. Na dvoriščih se morajo otroci, ki so po ure in ure zaprti v učilnice, v odmoru malo razgibati na svežem zraku, šolski vrtovi pa so potrebni zlasti za delovno vzgojo otroka in pa za vzdrževanje stika med otroško dušo in življenjem narave. Za to pesem sredi Ljubljane seveda ni veliko prostora. Šolska dvorišča — za vsakega otroka naj bi bilo po zakonu 4 m² prostora na dvorišču — ne odgovarjajo. Nekaj podobnega je z vrtovi. Vzoren šolski vrt ima samo šola na Barju, manjša sta še na Prulah in v Šiški. Zato je mesto ustanovilo obširen centralni šolski vrt, ki ga pa zaradi oddaljenosti ne morejo s pridom uporabljati vse šole.

Šolarske knjižnice premorejo 7421 knjig, ki so bile v preteklem šolskem letu izposojene 17.243 krat; znamenje, da se ljubljanski otroci zares ženejo za učenostjo. Učiteljske knjižnice štejejo 1617 knjig.

ALBUS-terpentinovim milom.

Obilna pena ALBUS-mila, v spojitvi z močno nesnago razkrajajočim terpentinom naredi, da je pranje z ALBUS-terpentinovim milom otroško lahko.

Kdo je požigalec v Nevljah

Kamnik, 1. oktobra.

Trikratnega požigalca v neveljski občini pri Kamniku orožniki kljub vsestranskemu poizvedovanju še niso mogli izslediti. Požigalec je svoje zločine že v naprej dobro pripravil, kar kaže tudi dejstvo, da je pri zadnjem požaru pri posestniku Novaku pokvaril pred požigom vodnjak, da bi ljudje ne mogli tako hitro priti do vode. V cev vodnjaka je potlačil dva težka kosa lesa in ko so ob požaru ljudje planili k vodnjaku, niso dobili vode. Vzrok so ugotovili šele prihodnjega dne. Sumijo, da je imel požigalec prvotno namen zažgati gospodarsko poslopje s hlevi in skednjem, pa se je najbrž zbal, da bi ga kdo ne opazil skozi kuhinjsko okno, kjer je gospodinja že ob treh zjutraj pripravljala peko. Kakor so ugotovili, je požigalec po storjenem dejanju zbežal čez njive proti gozdu. Ko je nekdo hitel k požaru po poti, ki drži izpod skale proti kamnolomu, je oddalec videl moško postavo, ki je v senci grmovja opazovala požar. Ko je neznanec zagledal po poti hitečega moža, je skočil za grmovje in se skril. Na vprašanje: »Kdo si, kaj delaš tu?«, je s potvorjenim glasom, kakor bi hotel posnemati žensko: »Doma smo se sprli, pa sem ušla«. Možu, ki je hitel na kraj požara, ni niti od daleč prišlo na misel, da bi mogel biti to požigalec, zato se ni zanimal več za tujo postavo v grmovju. Posestniki v neveljski občini so v velikem strahu, da bo brezvestni požigalec še naprej izkušal požigati, zato so uvedli pri vsaki hiši nočno stražo.

Četrt stoletja v službi Talije

Pomislite: Bojan Peček, naš operetni junak, ljubljenec ljubljanskega operetnega občinstva, bo kmalu obhajal jubilej. Ljudje majejo z glavo. Jubilej? Kakšen jubilej neki? Pomislite — 25-letnico udejstvovanja na odru. Dekleta in gospe stikajo glave: Koliko je pa prav za prav star tale naš Bojan? Nespodbitnega odgovora ni od nikoder.

Naj bo kakorkoli, stopil sem k njemu in ga obsul s svojo reportersko radovednostjo. In Bojan Peček mi je pripovedoval v kotu intimne Kongresne kavarne med drugim to-le:

Kako sem prvič izgubil veselje

Bilo je pred 23. leti. Imel sem za seboj že dve leti gledališkega dela. Pripravljal sem se pod Nučičevim vodstvom za javno dramsko produkcijo v Narodnem gledališču v Ljubljani. Kar pride k meni novo pečeni član dramske šole Rado Železnik in me prosi, naj mu kot »strokovnjak« pokažem, kako naj igra vlogo, ki jo je pravkar dobil. Meni, mlademu začetniku, je ta prošnja hudo imponirala. Nos se mi je kar zavihal.

S tovarišem Radom sva se pridno učila in pri javnem nastopu se je Železnik imenitno odrezal. Ves vesel se mi je zahvalil za pouk. Mene pa je takrat prešlo vse veselje. Meni je bila treba skoro dve leti študija in dela pri gledališču, da sem dosegel uspeh, Železnik pa je potreboval le nekaj mesecev.

Kako je pred 20. letni životarilo slovensko gledališče v Ljubljani

O tem nam najbolje priča ta-le opazka, ki je izšla v »Rdečem praporu« dne 6. decembra 1910 in ki jo še varujem med svojimi spomini:

»Kaj sme in more upati za svojo bodočnost majhen narod, kateremu je kultura deveta briga, umetnost zadnja potreba? Koliko resnobe se sme pripisovati zahtevam naroda po univerzi in drugih takih rečeh, ki ne zna ceniti tega, kar že ima v kulturi. Imamo slikarje, kiparje, igralce, pisatelje itd. Delajo in se trudijo in ubijajo ter zapravljajo svoje zdravje in življenje, a kakšno je plačilo? Slovensko gledališče je žalosten simbol naše kulturne mizerije. Tako majhno je naše gledališče, da bi komaj zadostilo potrebe majhnega podeželskega mesta. Ljubljana pa hoče biti kulturno središče vseh Slovencev in vendar s svojimi skoro 50 tisoči prebivalci ne more napolniti gledališča niti ob najzanimivejših predstavah. Če igrajo Ibsenovo dramo, bi se v gledališču lahko še plesalo. Po enkrat, dvakrat igrajo dobre drame, potem pa morajo k večnemu počitku v arhiv. Upajmo, da dožive »Stebri družbe« vendarle reprizo.«

Abonma za »par« in »nepar«

Imeli smo samo dvoje abonmajev, in sicer za »par« in za »nepar«. Zgodilo se je tudi, da smo igrali samo za »par«, za »nepar« pa ni bilo več občinstva. Ko smo igrali burko »Nebesa na zemlji« štirikrat, so že vsi lepaki naznanjali z velikimi, rdečimi črkami: »Četrtič, četrtič!«

Operete tiste čase nismo toliko gojili, pač pa narodne igre kakor »Rokovnjače«, »Desetega brata«, Martina Krpana«, »Legijonarje« itd. To so bile igre, katere je tedanji intendant g. Fr. Govekar pisal za našega slavnega, nepozabnega Antona Verovška. Te igre so polnile leto za letom gledališče.

Ker so naši ljudje kar trumoma obiskovali nemške operete, je tudi g. Govekar začel sam v slovenskem gledališču dajati moderne operete, tako mu je pridobil mnogo novega občinstva.

Iz sramežljivosti sem se skril...

O kje so časi, ko smo dobivali v šestih poletnih in počitniških časih samo polovične plače (le prvi igralci so dobivali vse leto polne plače)! In ko je naše gledališče dobivalo samo 30 tisočakov mestne podpore! Kako je mogel dolgoletni intendant, sedanji nadsvetnik g. Fran Govekar, tako vzorno voditi slovensko gledališče, mi je še danes uganka.

V poletnih mesecih, ko ni bilo sezone, smo navadno gostovali po Sloveniji in Hrvatski. Nekoč smo igrali v Kamniku veselo igro »Gospod senator«. Jaz, najmlajši med igralci, sem igral vlogo starega senatorja. Občinstvo se vedno najbolj zanima za glavne vloge. Tako je bilo tudi to pot. Po predstavi so hoteli ljudje v restavraciji videti glavnega junaka. Na odru nisem imel treme, zdaj sem jo pa imel. Iz sramežljivosti sem se skril v kuhinjo in tam večerjal. Ko so me pa le odkrili, so me burno pozdravljali, mene, mladega dečka, ki je igral starega senatorja.

G. Bojan Peček

Ko smo gostovali v Mariboru, so se izpremenile ovacije v demonstracije po Nemcih pred Narodnim domom proti »slovenskim predstavam« v »nemškem Mariboru«. Občina v Mariboru nam ni niti dovolila, da bi nalepili slovenske lepake po mestu.

Poceni sem jo odkuril...

Nekoč je vodil turnejo moj učitelj, sedanji višji režiser v Zagrebu g. Hinko Nučič. Igrali smo v Narodnem domu v Opatiji. Odigral sem že precejšen del svoje vloge, čakal sem še samo na zadnji del ob koncu. Imel sem uro odmora. Ker sem bil močno utrujen, sem odšel v sobo in legel na divan in kmalu zaspal.

Buren aplavz in »živio« me je predramil. Pomislil sem: zdajle se bo pričelo tretje dejanje. Urno sem odšel na oder. Tu pa me ustavi tovariš Povhe in reče: »Smo že končali. Brž se skrijte, da vas Nučič ne opazi. Mislim, da vas ni pogrešal, ker sem vas rešil tako, da sem preskočil celo stran!«

Bil sem lačen, vendar pri večerji nisem imel teka. Ždel sem za mizo in čakal, kdaj se bo utrgal nad menoj oblak... Tedaj pa mi prineso kuverto z dnevnim honorarjem in z listkom: »Honorar za današnjo predstavo, čeprav ste sodelovali samo pri polovici predstave!«

Oddahnil sem se. Poceni sem jo odkuril. Ne poceni, celo s honorarjem.

Kako velik travnik!

V otroških letih sem vedno sanjaril o morju. Šele v 18. letu sem se odpeljal proti Trstu. Kar zagledam nekakšno ravnino pred seboj.

— Kako velik travnik! sem vzkliknil.

Sopotnik ob meni je namršil obrvi in resno opomnil:

— To je morje!

V Trstu smo imeli velik uspeh pod vodstvom tovariša Milana Skrbinška. Uspeh, ki nam je prinesel slavo. Skrbinšku pa ravnateljsko mesto v Trstu.

Žirardi okoli vratu

Ob koncu svetovne vojne, ko se je Avstro-Ogrska že temeljito majala v temeljih, sem gostoval z osiješkim gledališčem v Sarajevu.

Po enomesečnem gostovanju nas je navdušeno občinstvo obsulo s cvetjem in venci, med katerimi so bile hrvaške in tudi srbske trobojnice. Policija je bila besna. Vdrla je za kulise, mi smo pa med tem »izdajalske« srbske trobojnice že poskrili. Po predstavi so nas nosili na ramenih v hotel. Tudi mene seveda. Na glavi se mi je bleščal nov »žirardi«. Manifestacija pa je nenadno postala demonstracija: Živela Jugoslavija! se je razlegalo po ulicah. Nastala je gneča, vlekli so me za rokave in za slamnik. Tedajci se znajdem med gručo ljudi v neki sarajevski ulici. Ozrem se in vidim, da se mi krohočejo: šele zdaj sem opazil svoj preluknjani novi žirardi — okoli vratu.

Papačijevo »Malo gledališče«

V začetku svetovne vojne so zaprli slovensko gledališče v Ljubljani. V teh hudih časih sem se obrnil do našega nestorja g. Danila. Vzpodbujal sem ga, da bi odprl svoje gledališče.

In res! Podjeten kakor je vedno bil, je odprl svoje »Malo gledališče« v Mestnem domu v Ljubljani. Predstave so bile prav dobro obiskane, le ob koncu sezone je bil obisk slabejši. Ko nam je nekoč izplačal gaže, mu ni niti ostalo toliko, da bi bil poravnal račun za razsvetljavo pri mestni elektrarni. Zagrozili so mu, da mu bodo odvzeli luč. Vsi smo bili v strahu, da ne bomo mogli več igrati, le papači je ostal miren, kakor je še danes: miren, brezbrižen, četudi švigajo strele nad njegovo glavo.

— Otroci, vse je v redu, kar šminkajte se, igramo!

Že sem ga hotel vprašati, kako je to napravil, pa sem obmolknil, ko sem opazil v njegovem mirnem očetovskem licu — solzo v očeh.

Da bi te mogel odložiti — vsaj za 25 let!

Prvi režiser, ki mi je zaupal večje vloge, je bil naš Danilo. Po moji prvi gledališki sezoni l. 1908 me je vzel s seboj na gostovanje po Sloveniji. Dobival sem tudi že večje vloge. Ko je postal ravnatelj svojega »Malega gledališča«, mi je dodelil mnogo večjih vlog. Baš pod njegovim vodstvom sem začel rasti.

V pet in dvajsetih letih svojega gledališkega delovanja sem doživel mnogo bridkih ur, mnogo žalosti v borbi za obstoj. A vse to sem pozabil. V dobrem spominu so ostali samo solnčni dnevi in vedri doživljaji.

Za božjo voljo, res je, 25 let mojega gledališkega delovanja je minilo.

— Kako se počutite ob jubileju, — sem vprašal g. Pečka.

— Veste, kaj mislim zdaj? Vse lepe sanje, vse cvetje in trnje mladosti... vse je za menoj. Pred menoj je samo jubilej in — starost! O ti moj lepi jubilej, da bi te mogel odložiti vsaj za 25 let!

—nek.

Domače vesti

* **Poverjenikom in članom Vodnikove družbe.** Osrednja pisarna Vodnikove družbe je razposlala poverjenikom dopise, v katerih jih prosi, naj nabiranje članov še nadaljujejo do 15. oktobra, nato pa naj nabiranje zaključijo, vpošljejo nabiralne pole centralni pisarni in obenem nakažejo nabrano članarino in vezavo. — **Poverjeniki, preglejte spiske svojih članov!** Stopite k članom zamudnikom ter jih opozorite, da še niso poravnali članarine za leto 1932. Znesek 20 Din je malo, a zanj dobi vsak član štiri lepe knjige v novembru. **Noben lanski član ne sme odpasti v letošnjem letu od Vodnikove družbe! Letošnje knjige so v tisku in bodo v kratkem dotiskane, nato pa se prične takoj razpošiljanje.** Lanski člani, ki še niso poravnali letošnje članarine, naj to blagovolijo takoj izročiti svojim poverjenikom, odnosno jo nakažejo po položnici. Vabim tudi druge prijatelje lepih knjig, da pristopijo k Vodnikovi družbi. Ako nimaš položnice stopi pa poštni urad, kjer dobiš poštno položnico ter na njo napišeš: »Vodnikova družba v Ljubljani, čekovni račun 14.520.« Obenem nakažeš znesek 20 Din.

* **»Službeni list dravske banovine«** objavlja v 78. številki: pravilnik za izdelavo regulacijskih načrtov, razglas o vozovnicah za avtobusni promet in razne objave iz »Službenih novin«.

* **Razpis zdravniške službe.** Banska uprava v Ljubljani razpisuje službo banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Krškega s sedežem v Krškem s povprečno letnih 5400 dinarjev. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v državno službo in poleg staža vsaj šest mesecev bolnične porodniške prakse. Prošnje sprejema banska uprava v Ljubljani do 10. t. m.

NOVOSTI

NOVOSTI

za jesen — angleško, češko in domače sukno ter modno blago za damska in moška oblačila priporoča in Vas vabi na ogled specijalna trgovina sukna

NOVAK — LJUBLJANA

KONGRESNI TRG 15 (nasproti nunski cerkvi)

309

* **Prve dni meseca pozabite,** da uredite članarino za Vodnikovo družbo. Knjige izidejo še pred koncem tega meseca. Mislimo, da so prav ti prvi dnevi najprimernejši čas za člane poverjenike, da bo pravočasno mogoče urediti razpošiljanje knjig.

* **Vozovnice za avtobusni promet.** Na avtobusnih progah, ki drže preko dveh ali več banovin, se morajo prodajati avtobusne vozovnice po naslednjih predpisih: avtobusno podjetje sme na teritoriju ene banovine prodajati samo one vozovnice, ki so opremljene z žigom te banovine. Te vozovnice veljajo samo do meje dotične banovine. Za potovanje v sosedno banovino se mora potniku izdati nova vozavnica z žigom sosedne banovine. Za avtobusni promet med dvema obmejnima postajališčema se mora izdati potniku vozovnica one banovine, na katere ozemlju je potnik začel potovanje. Če pa potuje potnik z zadnjega postajališča ene banovine na drugo ali naslednje postajališče sosedne banovine, se mu mora izdati vozovnica te sosednje banovine.

* **Telefonski promet.** Kakor se uradno razglaša, je na novo uveden tale telefonski promet: z Egiptom: naše postaje Bled, Brežice, Domžale, Jesenice na Gorenjskem, Komenda, Kranj, Lesce, Ljubljana, Sv. Janez ob Boh. jezeru, Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Jurij ob Taboru, Št. Vid nad Ljubljano, Tržič, Vransko, Vrhnika, Apače, Cankova, Celje, Čakovec, Dobrna, Dravograd, Gornja Radgona, Guštanj, Konjice, Križevci pri Ljutomeru, Ljutomer, Majšperg, Maribor, Meža, Mežica, Murska Sobota, Muta, Ormož, Podčetrtek, Polzela, Prelog, Prevalje, Pristava, Ptuj, Ribnica na Pohorju, Rogatec, Rogaška Slatina, Sevnica, Slatina-Radenci, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, Središče ob Dravi, Sv. Jakob v Slovenskih goricah, Sv. Miklavž pri Ormožu, Št. Ilj v Slovenskih goricah, Šoštanj, Turnišče, Velenje, Vitanje, Vuhred, Vuzenica, Zavrče, Zgornja Sv. Kungota, Zidani most in Žalec — Aleksandrija in Kairo (od 20. t. m.) Navaden pogovor treh minut stane 100.60 zlatega franka, obvestilna taksa 18.53 zlatega franka. Dalje je uveden telefonski promet med več kraji v Jugoslaviji in vsemi kraji v Španski ter na področju Portugalske in Gibraltarja. Kranj in Maribor pa imata zvezo s Sofijo, Plovdivom, Ruščukom in Varno. Taksa za navaden pogovor Kranj-Vatikan se je zvišala od 3.45 na 4.45 zlatega franka.

Ni vse eno, komu zaupate svojo glavo.

Trajno in vodno ondulacijo, barvanje las, individualno frizuro
Vam izvrši strokovno, vestno in okusno

Salon E. & H. Fettich-Frankheim
(nasproti »Zvezdi«) 11651

POSEZIJSKE ZNIŽANE CENE!

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlaga v %, 5 smer in brzino vetra, 6 oblačnost 1—10, 7 vrsta padavin, 8 padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

1. oktobra

Ljubljana 7, 765.8, 15.0, 90, mirno, 10, —, —
Ljubljana 13, 763.9, 23.0, 60, SW2, 3, —, —;
Maribor 7, 765.0, 17.0, 80, SSE6, 9, —, —;
Zagreb 7, 765.2, 20.0, 70, ENE8, 6, —, —;
Beograd 7, 764.6, 19.0, 60 mirno, 8, —, —;
Sarajevo 7, 767.2 15.0, 80, E2, 6, —, —;
Skoplje 7, 767.8, 16.0, 60, mirno, jasno, —, —; Split 7, 763.8, 24.0, 60, ENE4, 8, —, —;
Kumbor 7, 764.7, 22.0, 80, mirno, 3, —, —;
Rab 7, 765.7, 22.0, 60, mirno, 8, —, —.

Temperatura: Ljubljana 24.0, 14.0; Maribor 24.0, 16.0; Zagreb 30.0, 18.0, Beograd 34.0, 16.0; Sarajevo 30.0, 12.0; Skoplje 33.0, 10.0; Split 32.0, 23.0; Kumbor —, 20.0; Rab —, 22.0;

Sonce vzhaja ob 5.57, zahaja ob 17.43.
Luna vzhaja ob 7.32, zahaja ob 17.54.

* **Število naših vojnih invalidov.** Po statistiki Udruženja invalidov v Beogradu je bilo v Jugoslaviji po zakonu iz leta 1925. 52.425 vojnih invalidov (brez rodbinskih članov), po zakonu iz leta 1929. pa 27.532. Vojnih vdov, ki so po zakonu iz leta 1925. prejemale invalidnino, je bilo 107.879, po zakonu iz leta 1929. pa se je to število znižalo na 46.822. Vojnih sirot je bilo po zakonu iz leta 1925. 32.438, po zikonu iz leta 1929. pa samo 4473. Staršev padlih in umrlih vojakov je bilo po zakonu iz leta 1925. 22.365, po zakonu iz leta 1929. pa se je to število zmanjšalo nea 10.620. Sedaj vodi ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje posebno kartoteko o številčnem stanju invalidov.

* **Orožnova koča pod Črno prstjo** bo odprta in oskrbovana do 4. t. m. Po tem dnevu bo odprta in oskrbovana v času do 1. novembra ob sobotah in nedeljah, na dan pred praznikom in na praznik, to pa samo ob lepem vremenu. Kdor bi sicer hotel porabiti kočo, naj se zglasi pri oskrbnici g. Ivanki Smukavčevi v Bohinjski Bistrici 15. — Malnarjeva koča pod Črno prstjo bo odprta in oskrbovana stalno do 1. novembra.

* **Zračni promet za letos ustavljen.** Promet na mednarodni zračni progi Dunaj—Zagreb—Beograd—Skoplje—Solun je bil predvčerajšnjim za letos ustavljen, ker prihaja jesensko in zimsko vreme, ko promet ni več popolnoma varen. Proga je bila letos slabše frekventirana kakor druga leta.

* **Popravi!** V včerajšnji članek »Izjava avtorju »Lopeza« so se vrinile nekatere tiskovne napake: V 4 stolpcu, 2 odstavek čitaj **nekakšen** (in ne : mehaničen) opazovalec — Dalje v istem stolpcu: **Nanj** so padli najhujši očitki (in ne: najprej). — V 7. stolpcu čitaj: Kompas, da sem na **pravi** (in ne: slabi) poti, je moj občutek absolutnega miru. — Dalje v istem stolpcu: Nič jih ni ganilo bučno (in ne: ganilo. Mučno) odobravanje občinstva...

* **Naši v Ameriki.** V Central Cityju je delal nad 20 let pri neki lesni družbi rojak Janez Hiti. Pri delu se je postaral in je sedaj kot petinsedemdesetletnik nesposoben za delo. Priti bi moral v zavod za stare onemogle ljudi, toda dobrodušni njegovi rojaki so sklenili drugače. Starček je izrazil željo, da bi se rad vrnil v staro domovino. Nabirali so zanj pri rojakih in nabrali toliko, da so lahko izročili Hitiju 189 dolarjev, kar je dovolj za vožnjo. — V Chisholmu je preminila Slovenka Barbara Govednikova, ki je bolehala nad leto dni. Zapušča moža in šest otrok. Pokojnica je bila mati Ane Govednikove, odlične ameriške plavalke, ki se je letos z lepim uspehom udeležila olimpijskih tekem v Los Angelesu. — Dne 6. septembra je v New Yorku umrl rojak Feliks Dolinar, rojen v Školji Loki leta 1871. V mladih letih je služil v avstrijski mornarici, potem pa se je izselil v Ameiko. Dolgo vrsto let je bil novinar. Bolehal je nekaj let, dokler ga ni smrt rešila trpljenja. — V premogovniku v Pittsburghu se je na rojaka Franca Debeljaka vsula velika plast kamenja Bil je na mestu mrtev. Star je bil 51 let in doma iz Podbrezmrtev. Star je bil 51 let in doma iz Podbrezmrtev. — V Chishoemu je umrl rojak Fran Pucelj, po rodu iz Sodražice. V Ameriki je živel 42 let. Zapušča ženo in sedmero otrok. — V Bridgeportu si je končal življenje šestdesetletni rojak Franc Potnik. Vzrok je bila neozdravljiva bolezen.

* **Nalezljive bolezni.** V dobi od 8. do 14. septembra je na področju dravske banovine obolelo 394 oseb, in sicer: na griži 76, na dušljivem kašlju 73, na davici 65, na tifuznih boleznih 62, na škrlatinki 44, na ošpicah 35, na šenu 23, na otrpnenju tilnika 6, na vnetju primševne slinavke 4, na otročični vročici 3, na vraničnem prisadu 2, na krčeviti odrevenelosti pa 1 oseba.

* **Velika tatvina kokoši.** Pred dnevi je imel posestnik Sirk Jakob pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah neprijeten nočen obisk. Tatovi so mu iz hleva odnesli skoro vse kokoši. Obiskali so tudi shrambo, kjer so ukradli 40 kg rži Nato so šli še v klet, kjer so pa našli le veliko prazno steklenico, ki so jo potem na cesti razbili. Tate so izsledili in ovadili sodišču

* **Cigani so jih okradli.** Pretekli torek zvečer so prišle k posestnika Pihlerju Francu v Trnovski vasi štiri ciganke in ga prosile za prenočišče, ki ga jim je Pihler dovolil. Njegova žena Terezija je cigankam tudi postregla z večerjo Po večerji pa so se ciganke zanimale, kaj bodo Pihlerjevi naslednjega dne delali, in so se med tem časom tudi razgledale po stanovanju. Naslednjega dne jim je žena dala še zajtrk, nato pa se je Pihlerjeva družina odpravila na polje na delo. Doma je ostala le prevžitkarica Marija Pihlerjeva, ki se pa za ciganke ni brigala, misleč, da so že odšle, in je mirno opravljala svoje delo na dvorišču. Med tem časom pa so ciganke pokragle iz omar nekaj ženskih oblek, perila, posteljnega perila, čevljev in drugega ter gotovine za 200 Din. Ciganke so nato odšle v smeri proti Sv. Bolfenku, kjer so izginile v gozdu, kjer se je vsaka sled za njimi izgubila, zlasti ker so Pihlerjevi tatvino naznanili orožnikom šele po 24 urah.

* **Tragičen zaključek godovanja.** Pri posestniku Mihaelu Lesjaku v Selah pri Polskavi so se zbrali minili torek zvečer vaški fantje, da proslavijo god. Ob zvokih harmonike, ki je nanjo igral Franc Kovačič, ter ob obilni pijači, ki jo je nosil Lesjak z radostjo na mizo, se je godovanje v pijanosti zaključilo pozno v noč. Kakor je že običajno, se je tudi to pot vnel prepir in nato pretep, katerega žrtev je postal harmonikar Kovačič. S silo je zamahnil po njem s koso posestniški sin Alojz Cofuta ter mu prerezal hrbet, da je kosa izstopila na drugi strani. Še nekajkrat je nesrečnik v groznih bolečinah poklical na pomoč ter se s koso v telesu zgrudil mrtev na tla. Na kraju uboja se je zbralo takoj mnogo občinstva, drugi dan pa je bila tam tudi sodna komisija, ki je ugotovila, da je imel Kovačič presekana rebra, pljuča, jetra in želodec. Vsaka, tudi takojšnja zdravniška pomoč bi bila zaman. Ubijalec Cofuta se je takoj po izvršenem zločinu sam prijavil sodišču v Slovenski Bistrici.

* **Zimski vozni red avtopodjetja Magister** stopi v veljavo 3. t. m. Vozni red dobite brezplačno na Magistrovih avtobusih.

* **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Releh.**

* **Vržem to staro ven in kupim Lutz peč!**

Elitna damska konfekcija

od prelestnih, modernih modelov do preprostih, a okusnih, ter moške obleke po meri, modernih vzorcev 11347

NOBLESSE, Ljubljana, Aleksandrova c.

* **Svojim blagopokojnim boste postavili nagroben spomenik,** oglejte si zato trajno razstavo nagrobnikov najnovejših oblik, dalje skice in album izvršenih spomenikov pri znani najcenejši in najsolidnejši dobaviteljici spomenikov kamnoseško-kiparski tvrdki FRAN KUNOVAR, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana, telefon 27-87.

* **Darujte podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.**

Iz Ljubljane

u— **Sprejemi pri finančnem direktorju.** Včeraj je nastopil službo novo imenovani finančni direktor g. dr. Valjavec Ljudevit in prevzel vodstvo dravske finančne direkcije v Ljubljani. G. finančni direktor sprejema stranke vsak delavnik od 10. do 11. Obenem je včeraj nastopil službo pri dravski finančni direkciji pomočnik finančnega direktorja g. Sedlar Avgust.

u— **Danes zadnji dve predstavi slovenskega zvočnega filma »Bela Ljubljana«.** Opozarjamo cenj. občinstvo, da predvaja ZKD prvi slovenski zvočni film »Bela Ljubljana« **danes ob 10. ter ob 11.15 uri dopoldne.** Današnji predstavi bosta omogočili ogled filma vsem tistim, ki ga še niso videli. Predstavi v Elitnem kinu Matici. Ker so v filmu upodobljeni mnogi znanci in prijatelji z dežele, zlasti v tistem delu filma, ki nam kaže revijo naših lepih narodnih noš, priporočamo poset nedeljskih predstav občinstvu iz ljubl. okolice in podeželja. Ne zamudite zadnje prilike in glejte si v čim večjem številu slovenski zvočni film »Bela Ljubljana«.

„RAX" v čevlju Vas oprosti pri vezanju brez dvoma vseh skrbi.

u— **Oddelek kontrole mer pri sreskem načelstvu v Ljubljani** ne uraduje od 3. do 7. t. m. zaradi beljenja in popravljanja uradnih prostorov.

u— *Zanimivosti z živilskega trga.* Včerajšnji živilski trg je bil zaradi prvega kaj živahen. Samo sadni trg je bil tako rekordno obsežen, da so morali postaviti 10 vrst vstojnic. Cele so v glavnem bile neizpremenjene. Uvoz žlahtnega grozdja iz Štajerske je bil precejšen, prav tako iz Banata in Smedereva. Žlahtno grozdje je bilo na debelo po 3 do 4 Din, na drobno 5 do 6 Din kg. Belokrajinskega grozdja je bilo v izobilju in proti poldnevu za vsako ceno. Sezona za bosanske slive pojenjuje. Pripeljanih je bilo okoli 2000 kg. V veljavo pa prihajajo domače češplje, ki so jih prodajali po 2 do 2.50 Din kg. Največ domačih češpelj je bilo iz Sv. Lenarta in Dolenjske. Zelo malo je gob, vsega skupaj so prinesli okoli 20 kg jurčkov, ki so jih ljudje kmalu pokupili.

u— **Klub jugoslovenskih primorskih akademikov** prične v ponedeljek ob 20. redne članske sestanke. Na redu bosta poročilo o vtiskih iz Koroške in načrt za zimski semester. Lokal Mladinske Soče, Gledališka 8/I., desno. Tamkaj se bodo vršili tudi nadaljnji redni sestanki vsak ponedeljek.

Oj, kaplja najslajša, ki srce ti lajša, okusni prigrizek, nebeški oblizek. Za malo denarja izvrstno postrežen, tega pri Slamiču le si deležen.

u— **Družabni večer** priredita šentpetrska ženska in moška Ciril Metodova podružnica v Ljubljani v restavraciji glavnega kolodvora v soboto 8. t. m. ob 20. Prva točka tega večera bo predavanje predsednika akademske podružnice o vtiskih ekskurzije akademikov na Koroško. Sodeloval bo tudi akademski oktet. Pridite!

u— **Gosopode pevovodje in predsednike ljubljanskih in okoliških zborov** vabimo, da se udeleže v ponedeljek 3. t. m. ob 20. važnega sestanka v sobi 6, poslopja Glasbene Matice Hubadova župa.

Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine **»Franc Jožefove« vode** iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učeniki na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polju stransko ohromelih z **»Franc Jožefovo« vodo** najboljše uspehe pri vstrebljanju črevesa. **»Franc Jožefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Površnike za gospode

edinstvene v kakovosti, izgotovljene po meri in po reklamnih cenah. Nasproti kavarne »Zvezda« v Šelenburgovi ulici št. 1.

K. PUČNIK 11681

NACE NAROBE, tapetnik, Ljubljana Gosposvetska cesta 16 (pri Levu) 225

Urbas Marija nasl., najfinejše kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

Odlična postrežba — damski modni atelje JOSIPINA IGLIČ, Tavčarjeva 3

Vse v Ljubljani se dobi, kar želodček želi, al' najboljše za jeziček nudi vendar le: PETRIČEK

Zobozdravnik

DR. JOS. TAVČAR

Gledališka ulica 4.

zopet redno ordinira.

11810

HUNYADI JANOS neprecenljive usluge. Zanesljivo, milo in odvajajoče učinkujoča poživi ves organizem. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem! Dobiva se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk, Idol, Chypre so najboljša za negovanje lica. 329

u— **Program promenadnega koncerta** danes pri »Zvezdi« od 11.12.30: Sousa: »Kreuzritter« (koračnica); Bloudek: »V studni« (uvertura); Thomas: »Mignon« (fantazija); Jakl: »V kresni noči« (intermezzo); Schubert: »Simfonie H moll« (I. stav.); Jakl: »Slovenski biseri« (popuri); Binicki: »Na Drinu« (koračnica). Godba 40. p. p. Trivglavskega, Višji kapelnik III kl. Franjo Vimer.

u— *Tatvine na Vodnikovem trgu.* Včeraj so se znova pojavili drzni žeparji in so odnesli dokaj obilen plen. V svojih poslih zamotena branjevka ga. Terpinova je okoli 10. zapazila, da ji je izginila ročna torbica, v kateri je bilo 400 Din z raznimi dokumenti. Bile so pa še razne manjše tatvine. Pa tudi pozabljivosti je prec ! Nekatere prodajalke pozabijo včasih cele vreče in denarnice. Tržni organi so te dni našli kar tri denarnice, katerih lastnice se doslej še niso javile. Če kaj izgubiš na trgu, javi tržnemu nadzorstvu!

u— **Cene govejji živini v Ljubljani** so bile v času od 19. do 26. t. m.: voli I. 4—4.50 Din kg žive teže, II. 3. do 3.50, III. 2—2.50, telice I. 4.4.50, II. 3.—3.50, III. 2—2.50, krave I. 3—3.50, II. 2—2.50, III. 1—2, teleta I. 4—5, II.3—4, prašiči špeharji 8 do 9.50 in pršutarji 6 do 7 Din.

u— **Delavsko glasbeno društvo »Zarja« v Ljubljani** otvori redno plesno šolo danes ob 15. v dvorani Delavske zbornice. Poučeval bo plesni učitelj g. Kosiček. Igral bo jazz »Zarje«.

u— **TKD Atena** otvori 4. t. m. svoj vsakoletni damski tečaj moderne telovadbe. Kdor si hoče ohraniti ali pridobiti vitkost in gibčnost telesa, elastičen korak in krepko zdravje, naj se ga udeleži. Društvo otvori letos za dame in deklice tudi tečaj predvaj za smučanje, ki imajo namen, da telo izvežbajo in strenirajo, tako da se temu sportu lažje priučiš in ga uživaš brez prevelike utrujenosti in škode za zdravje. Tečaj bo trajal dva meseca. Vse podrobnejše informacije dobite pri vpisovanju za oba tečaja v ponedeljek 3. t. m. v pritličju ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti od pol 18. do 19. ure. Oba tečaja pod vodstvom strokovnih moči.

u— **Kuharski tečaji ob nedeljah dopoldne in ob delavnikih popoldne** na Krekovi gospodinjski šoli v Zg. Šiški se prično prvi teden v oktobru. Pojasnila daje uprava tetjstvo šole.

Za jesen in zimo

si preskrbite za sebe in svojce pravočasno površnike, suknje, obleke, perilo izdelano v lastni tovarni »Triglav«. Stalno v zalogi vse vrste inozemskega in tuzemskega sukna in hlačevine. Vse si lahko za mal denar 11843 nabavite pri tvrdki

JOSIP OLUP, LJUBLJANA, Stari trg na vogalu 2 in Kolodvorska ulica 8.

u— **Rodbina g. Andreja Kneza na Viču** je darovala namesto venca na grob gospe Robežnikove 100 Din za občinske reveže na Viču.

u— **Plesna šola TKD Atene. Vpisovanje** v razne tečaje za ritmično gimnastiko in ples bo v ponedeljek in torek 4. oktobra od 18. do pol 20. v beli dvorani Unionа. Tečaji so: Plesni tečaj za same deklice, 2. družabni tečaj, 3. ritmična gimnastika za otroke, 4. ritmična gimnastika za dame, poučuje vse gdč. Maša Slavčeva, 5. ritmična gimnastika, šola Mensendieck, poučuje gdč. Hana Pajkova, 6 ritmična gimnastika, poučuje ga. Katja Delakova.

u— **Plesalka Meta Vidmarjeva,** učenka Mary Wigman, sprejema učence (dame, gospode, otroke) vsak dan med 18. in 19. Stari trg 19-I.

u— **V gostilni Činkole se toči od danes** zvečer naprej prvovrstna dolenjska portugalka iz znanih goric g. dr. Severja iz Kostanjevice.

u— **Kam pa danes? Gremo k Fabjanu.** Tam ima pomočniški odsek Obrtnega društva svojo vinsko trgatev, katere čisti dobiček je namenjen za bolne in onemogle pomočnike in pomočnice. Pridite tudi Vi in podprite to prepotrebno akcijo. Vabi Vas odbor.

u— **Specialist za očesne in ušesne bolezni dr. Dereani** ordinira zopet redno, Kongresni trg 14.

u— **V Meksiki, novo otvorjenem vinotoču, Jegličeva 10, (mestna hiša) se točijo pristna štajerska in dolenjska vina. Cene najnižje! — Priporoča se MIMI ŠTURM.**

R. PAJK KLOBUČAR Sv. Petra c. 51 vam očisti, pobarva in preoblikuje za mal denar KLOBUKE vseh vrst v najmodernejšo obliko.

PIANIST

IVAN NOČ

poučuje privatno, Gosposvetska cesta št. 1. Informacije vsak dan od 1. do 3.

Foto amaterji, novost!

Film s 4 posnetki

pri FOTO TOURIST

Ljubljana, Šelenburgova 6

Dopisna trgovska šola

v Ljubljani, Pražakova ulica 8/I

začenja zavoljo številnih novopriglašencev

z novimi rednimi dopisnimi tečaji

12. oktobra t. l.

Poučuje: Knjigovodstvo, korespondenco, nemščino, francoščino, stenografijo itd. itd.

Vse informacije brezplačno.

Uradne ure: Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. do 6. — Vsako nedeljo in praznik od 10. do 11. 11857

Iz Celja

e— **Izpremembo v upravi celjske sokolske župe.** Iz župne uprave sta izstopila br. Stanko Perc in Martin Mastnak, prvi na lastno prošnjo, drugi zaradi imenovanja za direktorja klasične gimnazije v Mariboru. Za člana župne uprave je imenovan br. polkovnik Dušan Gavrilović, poveljnik celjskega vojaškega okrožja.

e— **Krajevni odbor JRKD za Celje-okolico** bo imel prihodnjo sejo v četrtek 6. t. m. ob 19. v Sokolskem domu v Gaberju.

e— **Nabiralna akcija za brezposelne.** Odbor za pomožno akcijo v prid brezposelnih in revežev v Celju in okolici si je med drugim nadel tudi socijalno nalogo, da izvede v kratkem nabiralno akcijo. Sprejemale se bodo moške, ženske in otroške obleke, perilo, obutev, odeje itd., da bo mogoče v začetku bližajoče se zime preskrbeti čim več brezposelnih in revežev z obleko, obutvijo in perilom. Nabiralni dan bo pravočasno javljen v časopisih. Pri tej akciji mora sodelovati vsakdo, četudi s skromnimi prispevki.

e— **Tujski promet v septembru.** Od 1. do 30. septembra je obiskalo Celje 743 tujcev, in sicer 550 Jugoslovenov, 99 Avstrijcev, 29 Čehoslovakov, 17 Nemcev, 14 Italijanov, 12 Rusov, 7 Madžarov, 5 Poljakov, 2 Švicarja ter po 1 Bolgar, Grk in Rumun. Po poklicu je bilo 270 trgovcev in trgovskih potnikov, 118 uradnikov, 115 obrtnikov, 20 inženjerjev, 18 učiteljev, 13 odvetnikov, 11 dijakov, 10 industrijcev, 8 zdravnikov, 4 lekarnarji, 3 profesorji in 3 novinarji, 115 oseb pa je bilo brez poklica.

a— **Na kongres jugoslovenskih mest,** ki se prične danes v Skoplju, bosta zastopala mariborsko obćina podžupan Rudolf Golouh in magistratni svetnik Barle.

e— **Ne odlašajte in kupite si srečke** državne razredne loterije takoj v podružnici »Jutra« v Celju!

e— **V celjski bolnici je umrl** 65letni hlapec Boštjan Valentinc iz Dramelj.

e— **Restavracija »Celjski dom«** je zaradi preureditve do nadaljnega zaprta. »Union-Celjski dom« pa obratuje neokrnjeno.

e— **Primarij dr. Emil Watzke** ne ordinira do preklica.

e— **Mestni kino** bo predvajal danes ob pol 17., pol 19. in pol 21. in jutri ob pol 21. izvrstni zvočni film z godbo in petjem »Vzrok ločitve«. V glavnih vlogah J. Reimann, Lien Deyers, Pavel Harbogen in Herman Picha.

Iz Maribora

a— **Uprava in uredništvo »Mariborskega Večernika Jutra« ter podružnica »Jutra« se nahajajo v novih lokalih v Gosposki ulici 11, dohod skozi dvorišče, desno, prvo nadstropje. Uprava ima telefon št. 2455, uredništvo pa št. 2440.**

a— **Mariborsko gledališče.** Drevi bo v tukajšnjem gledališču že druga letošnja premijera in sicer Goldonijeva zelo zabavna komedija »Zvedave žene«. Dejanje te komedije, ki se godi v Bologni, je zelo zabavno, igralo pa se bo na način italijanske komedije »dell arte«. Novo kuliserijo, ki se menja ob odprtem odru (štiri slike se vrste brez odmora) je naslikal po zamisli režiserja Joška Kovača slikar g. Ussar.

a— **Pohorska vzpenjača se bo gradila.** V petek zvečer je bila v hotelu »Orel« važna seja upravnega in nadzorstvenega sveta družbe za gradnjo »Pohorske vzpenjače«. Na seji je bilo soglasno sklenjeno, da se prične v najkrajšem času z gradnjo vzpenjače, ki pomenja za razvoj tujskega prometa važno poglavje. Za tajnika je bil izvoljen trgovec g. Vicel.

a— **Tujski promet v septembru.** V preteklem mesecu je bilo pri zglaševalnem uradu v Mariboru zglašenih 1639 tujcev, od teh 432 inozemcev. Od inozemcev je bilo 145 oseb z Dunaja, 33 iz Gradca in 254 iz drugih inozemskih mest.

a— **Prva Vaša pot naj bo v upravo »Večernika« in »Jutra« v Gosposko ulico** št. 11/II, kjer si nabavite srečne prvega razreda novega, 25. kola državne razredne loterije. Srečke dobite tudi v knjigarni Tiskovne zadruge na Aleksandrovi cesti 13, žrebanje bo že v nekaj dneh, zato ne odlašajte.

a— **Dobrodelna invalidska tombola** bo danes ob 14. na Trgu svobode v Mariboru.

a— **Nesrečen padec.** Predvčerajšnjim popoldne je padel v Dobravcih na Dravskem polju s svisli 23 letni delavec Štefan Čander in se pri padcu nevarno poškodoval v notranjosti telesa. Mariborski rešilni avtomobil ga je prepeljal v mariborsko javno bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

a— **Zopet dva poskusa samomora.** Mariborski reševalci so morali predvčerajšnjim posredovati kar v dveh primerih samomorilnih poizkusov. Zaradi domačih razmer si je poskušal končati življenje 26 letni delavec Mirko H. s Plača v Slovenskih goricah. Najedel se je strupenih jagod in mu je kmalu postalo tako slabo, da je omedlel. K sreči so to opazili še pravočasno njegovi domači, ki so poklicali na pomoč reševalce. V bolnico je bila z rešilnim avtomobilom prepeljana tudi 21 letna prostitutka Marija J., ki je bila aretirana in spravljena v policijski zapor. Tu je v samomorilnem namenu razbila neko steklenico in pogoltnila več steklenih črepinj. Močno krvavečo je našel stražnik.

a— **Vlom na Aleksandrovi cesti.** Ko je včeraj zjutraj okrog 6. odhajal od doma postrešček Ivan Pavec, stanujoč na Aleksandrovi cesti št. 43, je opazil na domačem vrtu na neki gredici razbito železno ročno blagajno, okrog katere je bilo razstreseno večje število različnih poslovnih papirjev, potrdil itd. Tako je zaslutil, da gre za vlom, in je o tem obvestil policijo. Detektivi so ugotovili, da je neznan vlomilec vlomil v poslovne prostore izdelovalnice štampilk Franca Sokliča v isti hiši. Najprej je skušal z nožem odstraniti kit in šipo v oknu, ker se mu pa to zaradi prevelike trdote ni posrečilo, je šipo enostavno razbil, se splazil v notranjost in preiskal vse predale. Ker ni ničesar našel, je pograbil ročno blagajno in jo razbil. Pa tudi tukaj je imel nezaslišano smolo, ker ni bilo nobene gotovine. Očividno je vlom izvršil poklicni vlomilec, ki se dobro razume na svoj posel, zakaj pustil ni prav nobenih sledov, kar je žal moral ugotoviti policijski daktiloskop Grobin. Najbrže je »delal« z rokavicami.

a— **Ukraden plašč.** V petek popoldne okrog 17. je neznana kmečka ženska ukradla dijakinji Mariji Štiglicevi iz veže hiše št. 55 na Aleksandrovi cesti 500 Din vreden ženski plašč. Neznanko zasleduje policija.

a— **Naglo izsledeni »kolesarji«.** Poročali smo že, da je bilo iz veže pred pisarno tukajšnjega odvetnika dr. Rapoca predvčerajšnjim ukradeno mesarskemu mojstru Verglezu kolo. Še istega popoldneva pa je srečal slučajno v bližini Rač mudeči se

Drago Gorup & Co.

konfekcija

Miklošičeva cesta 16, I. nadstr.

Če niste v naši bogati zalogi plaščev našli nič primernega za Vas — potrpite samo nekaj dni; mi Vam ga izgotovimo po meri, solidno in poceni. 11842

Verglezov vajenec dva mlajša moška, ki sta se vozila na kolesih. Spoznal je takoj kolo svojega gospodarja. Pohitel je k orožnikom, ki so takoj pričeli zasledovati proti Framu vozeča se neznanca. Ko so ju došli, je eden pobegnil čez njive in izginil, dočim so drugega aretirali. Verglezu je bilo takoj vrnjeno kolo, drugo kolo pa je na razpolago lastniku pri orožniški postaji v Račah. Kolo je znamke »Bastard« in ima tovarniško številko 256.624.

Z Jesenic

s— **Dotok otrok na jeseniške osnovne in meščanske šole** je letos iz okolice tako številen, da bi se skoro izplačalo uvesti vožnjo z avtobusom. Poleg otrok bi se avtobusa lahko posluževali tudi nekateri učitelji, delavci, železničarji in tudi druge stranke, ki imajo na Jesenicah opravke.

s— **Prijeta ljubitelja tuje lastnine.** Sta to brezposelna delavca V. M. in P. J. z Jesenic. Kradla sta, kar jima je prišlo pod roko. Pri vsem tem pa sta bila toliko predrzna, da sta pisarila orožniški komandi in posameznim orožnikom pisma, da sta brez dela, da kradeta, se dobro imata in da so orožniki tako nerodni, da jih ne morejo prijeti. V sredo opoldne so ju orožniki prijeli v Hrenovci. Vršijo se temeljite preiskave, ker se domneva, da nista bila sama, ampak da je bila tatinska družba večja.

Iz Kranja

r— *Mladinski pevski zbor iz Trbovelj* priredi v Kranju pod pokroviteljstvom krajskega Rdečega križa danes v sokolski dvorani dva koncert, in sicer za šolsko mladino ob 9., za meščane in okoličane pa ob 11. Nastopi okrog 100 rudarskih otrok. Vstopnice so v prodaji v trgovini g. Rudolfa Hlebša, pred koncertom pa pri blagajni od 10. do 11. Mladi pevci in pevke prihajajo v Kranj z vlakom ob 8. Po kosilu bo odhod po mestu z ogledom znamenitosti. Povratek v Trbovlje bo z vlakom ob pol 16. Ne samo mladina, ampak tudi odrasli pridite k koncertu, na katerem bodo v petju zelo izurjeni »trboveljski slavčki« nudili vsem udeležencem prvovrsten glasben užitek.

Iz Škofje Loke

š— **Poverjenik Vodnikove družbe,** soboslikar g. Janez Humer, bo sprejemal naročnike za Vodnikove knjige do 15. t. m. Naročnina je 20 Din. Vodnikova družba je tako važna kulturna ustanova, da ne sme biti pomisleka proti naročitvi.

š— **Osebna vest.** Službo zemljiško-knjižne uradnice pri okrajnem sodišču v Škofji Loki je nastopila gospa Terezija Kronabethvoglova, ki je prispela z Vranskega.

š— **Slovo vestnega orožnika.** Ta teden je zapustil Škofjo Loko orožniški narednik g. Franjo Rehar in prevzel vodstvo orožniške postaje v Bohinjski Bistrici. G. Rehar je služboval v našem mestu skoro šest let. Bil je mož na svojem mestu in splošno spoštovan. G. Reharju želimo v Bohinjski Bistrici mnogo zadovoljstva!

š— **Pričetek obrtne in trgovske nadaljevalne šole** bo v ponedeljek 3. t. m. Poučevalo se bo v ponedeljek od 16., ob sredih in petkih pa od 17. naprej. Trgovska šola bo imela pouk ob torkih in četrtkih s pričetkom ob 17.

š— **»Edinost« pridno dela.** V kratkem času svojega obstoja je razdelilo društvo »Edinost« skoro 2000 Din podpore najpotrebnejšim pregnancem. Člani organizirajo zdaj obsežno akcijo za pomoč brezposelnim. V drugi polovici oktobra pa bodo nastopili skupno s Sokolom na koroško-rappalskem večeru.

š— **Z glavo v železni lonec.** Pri posestniku Kavčiču na Godešiču pri Škofji Loki se je zgodila v četrtek huda nesreča. Domači triletni fantek se je prekopicnil po stopnicah v klet in je priletel z glavo v rob železnega lonca, ki je ubogemu otroku dobesedno presekal desno stran lica od oči do spodnje čeljusti. Z vso naglico so krvavečega otroka odvedli k zdravniku dr. Rantu v Škofjo Loko, ki je nudil mlademu ponesrečencu potrebno pomoč.

Iz Tržiča

č— **Važna izpremememba v obrtno-šolskem pouku.** Novi obrtni zakon ima glede obrtno-šolskega pouka povsem moderne smernice. V prvi vrsti določa, da se mora vršiti pouk na obrtnih nadaljevalnih šolah le ob delavnikih od 14. do 18. ure. Izjeme v času mora vsak upravni odbor posebej utemeljiti in prositi za odobrenje ur po 18. uri. Gotovo moramo tako zakonito določbo samo pozdraviti. Upravni odbor tržiške obrtne-nadaljevalne šole je v svoji proračunski seji določil, da se bo vršil pouk v letošnjem letu vsak ponedeljek od 14. do 20. in vsak torek od 16. do 20. Vsi mojstri se strinjajo s tem, naj ima tudi vajenec en dan v tednu popolnoma zase. Pouk na obrtni nadaljevalni šoli se prične v ponedeljek 3. oktobra in bo trajal do konca aprila. Vpisnino je odbor določil na 70 dinarjev. Obrtna šola bo imela letos v Tržiču nekaj nad 50 vajencev in vajenk iz vseh strok. Kriza narekuje tudi mojstrom, da se omeje v številu vajencev. Najbolj je opešala čevljarska obrt.

č— **Narodni poslanec g. Ivan Lončar** se je vrnil iz Beograda in je svojim volilcem vsak čas na razpolago.

Iz Kamnika

ka— **Spomenik v svetovni vojni padlim kamniškim občanom** bo postavila mestna občina. Občinski odbor je izvolil tričlanski odbor, v katerem so gg. Škof, Stare in Mächtig, da preskrbi načrte. Kje bo spomenik stal, še ni odločeno.

ka— **Grozdje in breskve po 3 Din.** S sadjem smo v Kamniku dobro založeni. Iz Štajerske nam pripeljejo v po cele vozove breskev, katere prodajajo po 3 Din kg. Grozdja pa pripeljejo v zabojih cele tovorne avtomobile — po 3 in 4 Din kilogram.

Iz Novega mesta

n— *V podružnici »Jutra«* je še nekaj srečk državne razredne loterije na razpolago. Interesenti naj se podvizajo z nakupom, ker bo žrebanje z bogatimi dobitki že 12. t. m.

n— *Zadnja pot višjega sodnega svetnika v p. g. Ivana Škerlja* je bila v četrtek ob pol 16. uri popoldne na farno pokopališče v Šmihelu. Dolg sprevod je pričal o priljubljenosti pokojnika med vsemi sloji. Med drugimi so izkazali pokojniku zadnjo čast sreski načelnik g. Logar, mestni župan dr. Režek, predsednik okrožnega sodišča dr. Kavčič in vsi sodniki, odvetniški zbor ter uradniki vseh uradov. Ljubljansko univerzo sta zastopala profesorja gg. dr. Polc in dr. Lapajne, sodno upravo pa predsednik višjega deželnega sodišča g. Ivan Vrančič. Na grobu je bilo izgovorjenih več lepih govorov.

n— *Med prevozom v bolnišnico je umrla* žena posestnika Suše iz Dolža. Nenadoma je obolela v četrtek ter občutila hude bode bolečine v želodcu. Naložili so jo na voz, a je kmalu izdihnila. Nesrečno gospodinjo so zatorej odpeljali nazaj domov, kjer je ostalo več malih otrok brez skrbne in dobre matere.

Iz Trbovelj

t— **Vodstvo Mladinskega pevskega zbora za svoje pevce.** Meščansko šolo obiskujejo večinoma rudarski otroci, ki so v splošnem zelo nadarjeni. Letos pa so bili naši rudarji močno prizadeti s šolnino in marsikateri nadarjeni otrok je moral zapustiti šolo, ker oče ni zmogel šolnine. Vodstvo mladinskega zbora je za nekatere pevce plačalo šolnino, za vse ostale, in teh je okrog 40, pa se je obvezalo, da jih bo skozi celo leto oskrbovalo s šolskimi potrebščinami. S to lepo gesto je vodstvo pokazalo, da njemu ni samo za to, da budi v mladih srcih plemenita ččustva in da jih vzgaja k vsemu lepemu in dobremu, temveč skrbi tudi za njih bodočnost, saj je že mnogim takim, ki so zapustili šolo, preskrbelo tudi službo. To plemenito stremljenje vodstva mladinskega zbora je vse hvale vredno, za kar zasluži tudi vse priznanje.

t— **Še kanal pred gostilno Forte.** Ta kanal je še vedno odprt in je odprtina vedno večja. Sedaj noče biti nihče lastnik tega kanala in treba bo menda res, da se dogodi kaka nesreča in se bo potem moralo s pravdo dokazati, čigav je kanal.

t— **Srečke državne razredne loterije** se dobe v podružnici »Jutra«. Žrebanje bo v najkrajšem času. Nabavite si jih pravočasno!

t— **Cene mesu.** Zadnjič smo navedli uradno določene cene mesa. V razmerju s ceno živini pa so te cene še vedno previsoke. Te dni imamo na trgu meso prvovrstnih volov po 6 Din za kg. Gostilničar gospod Počivavšek je dobil iz Srbije 10 lepih volov in jih ponudil tukajšnjim mesarjem, ki so jih pa odklonili, češ, da so predragi. (Naši mesarji so navajeni plačevati vole po 2 Din za kg žive teže.) Slednjič je prevzel vole le mesar g. Janko Forte, ki seka sedaj to prvovrstno meso po 6 Din kilogram in bo kljub nizki ceni zraven še lepo zaslužil. Iz tega primera sledi, da bi bilo lahko meso cenejše, kot določajo uradne cene.

t— **Danes vsi k Fortcju** na trgatev SK Trbovlja.

Iz Hrastnika

h— **Premestitve.** V Dobravo na Gorenjskem je premeščen iz kemične tovarne g. inž. Martin Večerjevič, znani strokovnjak za alkaloide. G. inž. Večerjevič si je v kratki dobi svojega službovanja v Hrastniku pridobil velike simpatije zlasti pri delavcih. Z naše postaje na postajo Velenje pa je premeščena železniška uradnica gdč. Marija Majcenova, ki je v splošno zadovoljstvo opravljala službo polnih 11 let. Obema mnogo sreče na novih službenih mestih.

h— **Stavbišče za novo šolo** je bilo pri zadnjem komisionalnem ogledu v četrtek definitivno določeno. Izbran je prostor na hribu pri Logerju.

h— **Kino Narodni dom** predvaja danes ob 15. in 20. film »Žena brez sramu«.

Iz Šoštanja

š— *Nova organizacija JRKD.* V Družmirju je bila ustanovljena nedavno krajevna organizacija JRKD. Mladi organizaciji načeluje kmetovalec g. Melanšek.

š— *Letošnji javni nastop Sokola,* ki je bil preteklo nedeljo na vrtu osnovne šole, je v vsake moziru dobro uspel. Atrakcija prireditve je bil nastop vojaštva celjske garnizije. Na pestrih, dobro izvedenih telovadnih točkah je bilo videti, da naš Sokol svojo nalogo v redu vrši.

š— *Znamenje časa* bi se lahko imenovali rubežni oglasi, ki so pokrili vse oglasne deske v veži mestnega občinskega urada in ki oznanjajo prodajo zarubljenih predmetov kakim 60 davčnim zamudnikom iz mesta samega. Res je, da je hudo za denar, vendar so na deski davčni zamudniki, za katere to opravičilo ne velja.

š— *Pasji kontumac,* ki je bil v veljavi v občini nad leto, je zdaj odpravljen.

Iz Slovenigradca

sg— **Osebna vest.** Iz Prevalj v Ljutomer je na lastno prošnjo premeščen notar gospod dr. Dušan Senčar, znan kulturni delavec in navdušen turist, ki si je v teku bivanja na Koroškem pridobil mnogo zaslug v narodnem, kulturnem in planinskem oziru. Posebne simpatije je užival v naših planinskih krogih. Njemu in ljubeznivi soprogi želimo v novem kraju kar največ sreče in zadovoljstva s prijetno nado, da se tudi v bodoče večkrat vidimo na vrhovih sivega Plješivca in obmejne Pece.

sg— **Prenapolnjenost izolirnice postaja** od dneva do dneva občutnejša. Tako so morali na primer hčerko tukajšnjega občinskega tajnika in njeno teto, ki sta zboleli na škrlatici, prepeljati v mariborsko izolirnico, ker tukaj ni bilo več prostora. Zato je dolžnost vseh pristojnih činiteljev, da se zidanje izolirnice, za katero so že izgotovljeni vsi načrti in tudi prostor pripravljen, čim prej prične, ker bi lahko nastop kakšne večje epidemije v našem kraju imel hude posledice.

Iz Ptuja

j— **Tombola mestne godbe** v nedeljo na Florjanskem trgu, je bila zelo dobro obisana. Prvo tombolo (pohištvo) je dobila služkinja Granduškova Marija, drugo tombolo (moško kolo) je zadela ga. Josipina Tkalčeva, tretjo tombolo (seženj drv) pa ga Tonejčeva.

j— **Napad iz starega sovraštva.** V noči na nedeljo je bil napaden na cesti v Bukovcih 28 letni hlapec Stanko Kosminski iz Stojnceev od fantov Vincenca Rižnerja, Franca Meznariča in Franca Vrtiča, vseh iz Bukovc. Kosminskega so hudo pretepli ter mu tudi prizadejali več ran z noži. En sunek je dobil v levo stran prsi tako globoko, da so pljuča ranjena. Kosminski, ki je komaj pred mesecem zapustil bolnico, je bil zopet prepeljan vanjo. Gre najbrže za staro sovraštvo, ki ga fantje gojijo do Kosminskega.

Iz Prekmurja

pm— **Odhod orožniškega kapetana Kovinčića.** Prav nenadno je prišla vest, da g. kapetan zapušča Mursko Soboto. Šele pred meseci je prišel v Prekmurje iz Kranja, a se že zopet poslavlja. Kljub kratkemu bivanju v Murski Soboti si je pridobil simpatije vseh slojev, ki obžalujejo njegov prehitri odhod.

pm— **Anketa za zgradbo nove šole v Murski Soboti.** Krajevni šolski odbor v Murski Soboti je sklical pretekli teden sestanek, katerega so se udeležili zanimanci, ki so poudarjali, da je zgradba nove šole neodložljiva, ker je sedanja šola nezdrava, premajhna in za kraj prava sramota. Dolga razprava se je razvila pri najbolj kočljivem vprašanju: kje dobiti denarna sredstva. Posebno zastopniki okoliških občin so poudarjali težavno stanje našega kmeta, kateremu je nemogoče naložiti še več davčnih bremen. K besedi se je oglasil tudi poslanec g. Benko, ki je očrtal borbe v preteklih letih za zgradbo nove šole. Kot dober poznavalec današnjega položaja našega kmeta in zaščitnik njihovih koristi je našel pot, ki bi dovedla do zgradbe, ne da bi pri tem bil preveč obremenjen naš kmet. Obljubil je, da bo podprl akcijo krajevnega šolskega odbora za prenos lastninske pravice in prav tako tudi za prodajo obeh šolskih poslopij pri ministrstvu prosvete v korist krajevnega šolskega sklada. Ako to uspe, bodo davkoplačevalci močno razbremenjeni. Upajmo, da se je s tem započelo delo, ki bo dovedlo do pozitivnih rezultatov.

TOGAL

Vas ozdravi revmatizma.

To izjavlja tudi gori naslikanih šest naših poznatih ljudi po uporabi Togal-tablet. Poleg tega nam pišejo: »Uporabljal sem Togal-tablete. Rezultat je stvarno iznenadujoč. Trpel sem na revmatizmu, pa nisem mogel ne korakati niti poklekati. Po uporabi nekaj škatlic Togala so bolečine popolnoma izginile.

Togal-tablete vplivajo koristno na cirkulacijo krvi in preprečijo usedlino sečne kisline. Preko 6000 zdravnikov priporoča v uradno overovljenih ocenah uporabo Togala proti revmatizmu, gihtu, ishiasu, hripi in boleznim prehlada. Togal tablete, zmerno zaužite, so neškodljive za želodec in ostale organe. Vprašajte svojega zdravnika! Togal tablete se dobivajo v vseh lekarnah.

(Odobreno od ministrstva soc. polit. in nar. zdravja Sbr., 14450 od 10. avgusta 1932.)

Iz življenja na deželi

BLED. Zvočni kino na Bledu bo predvajal samo še danes nemški film »Nezvesti Ekehard« in nov Foxov tednik. Predstave bodo od danes naprej ob pol 16. in 20.

BLEJSKA DOBRAVA. Sokol je na članskem sestanku 24. septembra ustanovil tudi knjižnico. Ker je društvo v finančnem pogledu slabo, si dovoljuje prositi člane in prijatelje, da bi podprli knjižnico z darili v gotovini ali pa v knjigah. Darove je poslati na društveno upravo. Dalje se je ob tej priliki obnovil tudi pevski zbor, katerega vodstvo je prevzel prosvetar brat Laharnar Ivan, šolski upravitelj na Blejski Dobravi. Brez dvoma bo zbor, ki ima zadosti dobrih moči, pod njegovim vodstvom dobro uspeval.

BOČNA PRI GORNJEM GRADU. Kakor je že poročalo »Jutro«, se je vršil 22. t. m. v gostilni g. Žmavca v Bočni lepo uspel sestanek JRKD, ki se ga je udeležil tudi naš poslanec g. Pustoslemšek. Izjavam g. poslanca smo sledili z največjim zanimanjem, saj nam je govoril o dveh najaktualnejših zadevah: o razdelitvi škofijskega veleposestva in o vladnem načrtu novega zakona o razdolžitvi kmetov. — Krajevna organizacija JRKD je tudi pri nas v najlepšem razmahu pod agilnim vodstvom predsednika župana g. Antona Žehlja. Šteje že sedaj 114 članov, kar je vsekakor lepo število. Po številu članstva je to druga največja organizacija našega sreza — lep dokaz, da je večina naših domačinov razsodna in vzgojena v pravi jugoslovenski misli kljub nekaterim skritim godrnjačem, ki jih tudi pri nas ne manjka. Delali bomo tudi v naprej v smislu programa naše državne stranke imajoč pred očmi geslo: »Vse za narod, dom in kralja.«

BRASLOVČE. Moška deca v Braslovčah je zbrala na svoji otroški tomboli 25. septembra znesek 100 Din in ga poklonila Sokolu kot prispevek enega kamna za Sokolski dom. Bratje in prijatelji društva, posnemajte naše najmlajše.

DOBRAVA PRI ŠKOCIJANU. Letina je pri nas boli slaba. Edino grozdje dobro uspeva. — Nedavno smo po dolgem oklevanju sklenili, da ustanovimo gasilno društvo za Dobravo in okolico. Ustanovni občni zbor bo 9. t. m. Obenem bo velika javna veselica na vrtu znanega našega gostilničarja g. Selaka, da se društvo že v začetku finančno podpre. Vabljeni!

DOLENJSKE TOPLICE. Prešolanje vasi Uršnih sel iz šole v Gornjih Sušicah na Laze se je po dolgem času naposled izvršilo. Krajevni šolski svet na Lazih se je prešolanju dolgo časa upiral in vlagal pritožbe, ki so imele svoj vir menda v strahu, da bi šola zaradi nadštevila slovenskih otrok izgubila nemški značaj. Ministrstvo prosvete se na neutemeljene pritožbe ni moglo ozirati. Občinski odbor v Toplicah je na zadnji seji imenoval dva člana v krajevni šolski odbor na Lazih, za šolo na Gornjih Sušicah pa je ponovno volil celotni krajevni šolski odbor. — V tukajšnji občini v vasi Podturn se je pojavilo več primerov griže. Vsi oboleli so bili odpravljeni v bolnico. V Podturnu bo cepljenje proti griži. — Spravljanje poljskih pridelkov je v teku. Krompir je v splošnem že pospravljen; pridelek je obilen in lep. Tudi koruza je kolikor toliko dobro obrodila kljub dolgotrajni suši. Slabše pa kaže ajda, zlasti tista, ki je bila zgodaj sejana. Zelja pa ne bo. Repa bo še storila. Vinogradniki, ki jim ni vinogradov uničila toča, se že pripravljajo na trgatev, ki se bo v kratkem pričela. Sadna letina pa je skrajno slaba. Dolgotrajna suša je uničila vse sadje razen češpelj, ki so tudi letos zelo obilno obrodile.

KOČEVJE. V dvorani hotela »Trsta« se je v soboto ob lepem številu navzočnih poslovil od prijateljev in znancev veterinarski svetnik g. Maksim Šribar, ki nastopi novo službeno mesto v Celju. Odhodnice sta se udeležila tudi sreski načelnik g. Platzer in župan dvorni svetnik g. Kostanjevec. Poslovilni večer je priredil svojemu zvestemu članu in predsedniku prireditvenega odbora Sokol. Podstarosta br. dr. Češarek je poudarjal zasluge br. Šribarja, nad vse agilnega sokolskega delavca. Sreski šolski nadzornik g. Betriani je orisal njegovo delo v srezu za povzdigo živinoreje. S številnimi predavanji, ki jih je imel v teku šestletnega službovanja v srezu, in z vedno dobrotnimi nasveti se je g. veterinarski svetnik zelo priljubil tudi med podeželskim prebivalstvom. Govornik je nato tudi omenil, koliko je g. Šribar koristil jugoslovenski nacijonalni ideji in da bo sreska organizacija JRKD v Kočevju agilnega tajnika hudo pogrešala. Sreski podnačelnik g. Grabrijan je opisal g. Šribarja kot tovariša-uradnika in vrlega družabnika. Ko se je poslovil veterinarski svetnik g. Šribar z daljšim govorom od navzočnih, se je razvila prav prisrčna zabava. Na novem službenem mestu želimo g. Šribarju vso srečo.

KRANJSKA GORA. Višji pisarniški oficijal tukajšnjega sodišča g. Kontelj Josip je bil razrešen svoje službe v Kranjski gori, ker odide po lastni prošnji na novo službeno mesto k okrajnemu sodišču v Krškem. V petek 23. t. m. so se zbrali v tukajšnji kavarni prijatelji in se v prijetni družbi poslovili od priljubljenega uradnika z iskreno željo, da ohrani Kranjsko goro v lepem spominu.

NOVA CERKEV. Nedavni članek pod naslovom »Napad na šolo v Novi cerkvi« ne ustreza resnici. V Halozah posestniki vinogradov ali viničarji ponoči odganjajo nepovabljene trgače s streljanjem. Tudi v oni noči so odmevali streli stražarjev. Eden stražarjev je pač streljal tudi blizu šole, kar je splašilo upraviteljevo soprogo in služkinjo. Strah je bil tem večji, ker ni bilo g. upravitelja doma. Atentatorjev pač ni pri nas.

SELŠKA DOLINA. Dne 1. oktobra so ustavljene v naši dolini ugodne avtobusne zveze. Čudimo se, kako sta mogli naši dve avtobusni podjetji to storiti. Saj zveza k opoldanskim vlakom in vožnja zvečer s kolodvora naj bi ostali. Ker je avtobus v naši dolini edino hitro sredstvo in ker po ustavitvi teh avtobusnih zvez izgubimo precejšen del trgovinskih zvez z Ljubljano, odkoder so hodili trgovci v naše kraje, prosimo odločilne činitelje, da obdrže ti dve avtobusni zvezi.

SLOVENSKA BISTRICA. Poverjenik Vodnikove družbe za Slovensko Bistrico in okolico g. šolski upravitelj Miloš Tajnik prosi člane, da blagovolijo poravnati do 10. t. m. članarino za leto 1932. Do tega termina se sprejemajo še tudi novi člani. Za borih 20 Din se bodo tudi letos dobile štiri lepe poučne in zabavne knjige. Ker že prihodnji mesec izidejo, se je treba požuriti.

SPODNJA POLSKAVA. Sadni ogled priredi 2 in 3. t. m. podružnica SVD v Spodnji Polskavi. Vsi bližnji in daljnji sadjarji so vljudno povabljeni. Licitacija sadja bo v torek 4. t. m. ob 10. dopoldne na razstavnem prostoru.

SV. ANA PRI TRŽIČU. Po krajši bolezni je preminil g. Ahačič, državni cestar na Koroški Beli. Pokojnik, ki je služboval polnih 28 let, je bilo zelo simpatičen mož. Zdravil se je v ljubljanski bolnišnici, a ker je bilo njegovo stanje brezupno, so ga prepeljali v njegov rojstni kraj k Sv. Ani pri Tržiču, kjer je umrl in bil pokopan. Bodi mu ohranjen lep spomin!

ŠKOFJA VAS. V Škofji vasi se je ustanovilo 25. septembra Društvo kmečkih fantov in deklet za območje škofjevaške in vojniške občine. Udeležba je bila prav lepa. Za predsednika je bil izvoljen g. Al. Vrečko, za njegovega namestnika pa g. Fran Jesenek. Društvo namerava prirediti pozimi in poleti več poučnih tečajev, predavanj in velik izlet prihodnje leto v Vojnik in na Goro sv. Tomaža.

VIŠNJA GORA. Popravila ostrešja razsežne Auerspergove graščine, v kateri so nastanjeni glavni naši uradi, spričo ugodnega vremena lepo napredujejo. — Kvatrni sejem v ponedeljek 26. septembra se je vršil že v znamenju jesenskega razpoloženja. Kmetje, ki imajo glavna dela že storjena, so prodajali svoje težke vole, obenem si pa po potrebi nabavljali mlajše in lažje. Naprodaj je bilo postavljenih 300 glav goveje živine. Res lepa živina je imela ceno do 4 Din za kg žive teže, kar znači tendenco navzgor. — Na pobudo Tujsko-prometnega in olepševalnega društva se je javna razsvetljava izpopolnila v toliko, da so se ob poti s kolodvora proti mestu montirale na novo 4 električne svetiljke, peta žarnica bo pa na tej poti že tudi pred zimo zasvetila. V tem pogledu sledi zdaj Višnji gori sosednja občina Dedni dol, ki je prav te dni postavila prvi svoji javni dve žarnici. — Letina ajde je v naši dolini dokaj siromašna in mnogo zaostaja za prejšnjimi leti. V splošnem se pa naši kmetovalci, kar se tiče poljskih pridelkov, ne pritožujejo preveč; krme jim bo pa na pomlad gotovo primanjkovalo. Tudi naši čebelarji so vsi obupani, ker sta njihovim živalicam pomanjkanje dežja in velika vročina vzela domala vso hrano.

Sokol

Sokol v Naklem priredi danes svoj III. javni telovadni nastop. Po nastopu veselica, ples, srečolov. Igrala bo gasilska godba iz Šenčurja. V nedeljo vsi v Naklo.

Sokol pri Sv. Lovrencu na Pohorju je priredil po večletnem presledku 25. septembra lepo uspel javen nastop. Sodelovali sta tudi bratski društvi iz Ruš in Maribor III. V uvodu je br. starosta, banovinski zdravnik dr. Lojze Pirnat pozdravil navzočno občinstvo, predvsem goste, med katerimi so bili tudi sreski načelnik g. Makar, narodni poslanec ravnatelj g. Krejči, sreski šolski nadzornik g. Koropec, zastopnika mariborske župne uprave profesor Struna in profesor Kenda, slednji tudi v imenu Narodne odbrane, ruški župan in sreski predsednik JRKD g. Lesjak in zastopniki bližnjih sokolskih društev. Nastopili so lepo vsi oddelki. Posebno smo se divili orodni telovadbi domačih in ruških Sokolov. Nastop je zaključila »Češka beseda«. Nato se je razvila prisrčna prosta zabava. Sklenilo se je prirediti prihodnje leto javen nastop v še večjem obsegu.

Repertoarji

Drama.

Začetek ob 20.

Nedelja, 2.: Marij. Izven.
Ponedeljek, 3.: Celjski grofje. Red B.
Torek, 4.: zaprto.

Opera.

Začetek ob 20.

Nedelja, 2.: Seviljski brivec. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 3.: zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Nedelja, 2.: Zvedave žene. Premijera.
Ponedeljek, 3.: zaprto.
Torek, 4. ob 20.: Za narodov blagor. Red B.

*

Prva letošnja uprizoritev Pagnolove igre Marij, ki je konec lanske sezone pri edini predstavi dosegla zelo lep uspeh, je v nedeljo zvečer ob 20. uri. Marij je ginljiva drama, ki jo doživljata dva mlada zaljubljenca. Ljubezen male Fani je tako neskaljena, da je pripravljena na najtežjo odpoved. Marij pa je neodločen med ljubeznijo do dekleta in silo, ki ga vleče na morje. Ta tragičen vozel se razmota v trpki minuti slovesa. Drama je polna prisrčnih prizorov in izredno lepo učinkuje na poslušalca. Režija je Gavellina in Kreftova. Predstava je izven abonmaja.

Seviljski brivec. Prvič v letošnji sezoni se poje danes 2. oktobra ob 20. uri zvečer v naši operi Rossinijev Seviljski brivec. Naslovno, težko in obsežno baritonsko partijo poje g. Janko, tenorsko vlogo grofa Almavive g. Banovec in Rosino ga. Popovičeva. Nedosežno dvojico dona Basilija in dona Bartola pa gg. Julij Betetto in Drago Zupan. Seviljski brivec je brez dvoma ena najboljših komičnih oper svetovne literature. Naša predstava je izvrstno pripravljena. Vodi jo ravnatelj g. Mirko Polič. Za predstavo veljajo znižane operne cene.

Konec razmišljanja k dejanjem!

Zadnji dnevi za nakup srečk državne razredne loterije so tu!

Tudi Vam je namenjen dobitek od ogromnega iznosa Din 64 milijonov, ki jih bo državna razredna loterija v novem kolu razdelila svojim igralcem. Le srečka Vam je za to potrebna.

Kupiti jo morete v vseh podružnicah »Jutra« v Mariboru, v Celju, v Trbovljah, v Novem mestu in na Jesenicah.
V Ljubljani jih dobite v obeh oglasnih oddelkih »Jutra« in v

Zadružni hranilnici r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

S P O R T

Lahkoatletsko handicap tekmovanje ASK Primorja

Igrišče Primorja, danes dopoldne ob 10., popoldne ob 15.30.

Današnje handicap tekmovanje bo brez dvoma nadvse zanimivo zaradi nastopa odličnih atletov obeh ljubljanskih klubov Ilirije in Primorja, ki so v zelo dobri formi.

Dopoldanski program ob 10.: met kopja: Slapar (Primorje) daje naskok vsem ostalim tekmovalcem, Putinji (Primorje) 6 m, Dečmanu in Stepišniku Milanu (Ilirija) 8 m, Slamiču (Primorje) in Zupančiču L. (Ilirija) 10 m. **100 m:** Kovačič A. (Primorje) daje naskok vsem ostalim: Slaparju in Peroviču I. (Primorje) 3 m, Putinji in Čepinu (Primorje) 4 m, Cerarju (Primorje) 5 m, Stepišniku Milanu in Zupančiču L. (Ilirija) 6 m. V slučaju nastopa Skoka (Primorje), dobijo vsi nastopajoči še 2 m naskoka. **Skok v daljavo:** Putnija (Primorje), Outrata in Stepišnik M. (Ilirija) dajo handicap vsem ostalim od 20 cm na višje. **Tek 200 m:** Kovačič (Primorje) od starta daje naskok: Slaparju (Primorje) 4 m, Slamiču, Peroviču in Putniji (Primorje) 5 m, Čepinu (Primorje) 7 m, Lejki (Ilirija) 15 m. Ako nastopi Skok, dobijo vsi tekmovalci, tudi Kovačič, še po 5 m naskoka.

Popoldanski program ob 15.30: Tek 5000 m: Krevs (Primorje) poizkusi rušitev rekorda, ki ga drži Predanič (Concordia, Zagreb) z rezultatom 16:19 in tri petine. Z ozirom na to daje naskok: Gaberšku Hanziju (Primorje), Rupniku in Senčarju Ladotu (Ilirija) 500 m, Ostermanu in Majheniču (Ilirija) 400 m, Špornu in Senčarju Leopoldu (Ilirija) 300 m, Lejki (Ilirija) 200 m. Bručan (Ilirija) in Kovačič Leo (Primorje) startata s Krevsom od mete ali pa po svojem privoljenju dobita 100 m naskoka.

Važna prvenstvena tekma na igrišču Primorja

Svoboda I. : Primorje I. ob 15.45 uri. Rušenje državnega rekorda na 5000 m ob 15.30 uri.

Sportnemu občinstvu se obeta danes popoldne na igrišču Primorja res pester program. Svoboda in Primorje nastopita v prvenstveni tekmi z obema garniturama. Primorje ima sicer več izgledov na zmago, vendar smo že doslej ponovno videli, da je bila ravno Svoboda najtrši oreh Primorju, ki mu je že v prvenstveni tekmi spomladi odvzela eno točko.

Oba kluba sta za to tekmo spremenila postave in nastopita v najjačjih postavah. Tekma bo izredno zanimiva in sigurno odigrana v ostrem tempu, ker se bo pač bila borba za točke.

Med obema tekmama pa bo tekač Krevs poizkusil v teku na 5000 m postaviti nov državni rekord.

Prireditelja apelirata na sportno občinstvo, da pri običajnem »drukanju« ne prekorači dovoljenih meja, da bo tudi, kar se tiče reda na igriščih, Ljubljana prednjačila ostalim krajem.

Tekmi se vršita ob vsakem vremenu.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje seje p. o. dne 28. IX. 1932.)

Verificirajo se s pravom nastopa dne 1. oktobra 1932 za SK Jugoslavijo Celje: Stojkovič Viktor, Pojavnik Peter, Žagar Anton, Turnšek Adolf, Stojan Rudolf, Gobec Zdravko, Košar Rajko, Macuh Jože, Oslnik Stanko, za SK Bratstvo Jesenice: Markelj Leopold, Zwischenberger Karel, Brunn Viktor, Reimüller Teodor, Reimüller Adolf, Razinger Stanko, Sušec Edvard, Reichman Rudolf, Sušnik Alojzij, Sorgo Engelbert, Smolej Franc, Kozjek Karol, Zvezda Karol, Glavič Janko, Verdnik Hanzi, Pribyl Janez, Svetlin Anton, Šavnik Pavel, za SK Železničar Maribor: Jandl Slavko, za SK Svobodo Maribor: Zidanšek Rafael, Kuntu Vekoslav, Jeglič Herbert, Kramberger Alojzij, za SK Laško, Laško: Vrečko Karel, Petrin Franc, Zupanc Albin, Petrin Albert, Majcen Karel, Majcen Fric, Kreutz Milan, Kokol Herbert, Kokol Fr., Kačič Stane, Kozjak Lojze, Kozjak Anton, za SK Svobodo Ljubljana: Podrekar Ludovik, za SK Muro, Murska Sobota: Vogrinčič Geza. S pravom nastopa dne 8. oktobra 1932 za SK Muro, Murska Sobota: Laznička Anton, za SK Rapid Maribor: Letnik Ivan, Baumgartner Karel, za SK Amater Trbovlje: Šuster Robert, Ramšak Ivan, za ŽSK Hermes Ljubljana: Žgur Franc, Gašperlin Janez, Sočan Baldomir, Škrjanc Viktor, za SK Hrastnik, Hrastnik: Vatovac Jože. Verificirajo se s pravom nastopa dne 8. oktobra 1932 za mednarodne, 28. decembra 1932 za prijateljske in dne 28. marca 1932 za prvenstvene tekme za SK Železničar Maribor: Papež Simon, za SK Jugoslavijo, Celje: Melher Jože, za SK Retje, Trbovlje: Vozelj Viktor. Poziva se SK Svoboda, Maribor, da pošlje do prihodnje seje legitimacijo za igralca Papeža Simona. Na znanje se vzamejo dopisi SK Litije, Litija št. 4-32. od 24. 9., dopis ŽSK Hermesa, Ljubljana, št. 181-32, od 28. t. m., dopis ZNP, Zagreb, br. 1142-32. od 23. septembra, dopis SK Rapida Maribor od 23. t. m., dopis SK Korotana Kranj št. 237-32. od 24. t. m., dopis ONP, Osijek, br. 267-32. od 13. t. m. in zapisnik MO Trbovlje od 26. septembra. Dopis SK Trbovlja, Trbovlje, št. 117-32. od 12 .t. m. se odstopi kazenskemu odboru v nadaljnje postopanje, kakor tudi poročilo službujočega odbornika g. Berdajsa o tekmi Primorje : Čakovec 24. t. m. v Ljubljani. Iz seznama verificiranih igralcev se črtata Iv. Drolc in Leopold Jager, oba SK Hrastnik, Hrastnik. Upravnemu odboru se sklene predlagati za sprejem v članstvo SK Sloga, Radna pri Sevnici, in SK Svobodo, Zalog, ker sta v redu odigrala obe predpisani poizkusni tekmi. Dalje se preda u. o. s. s. g. Ahčan Alojzij, ker ni sodil določene mu tekme v nedeljo 24. t. m. Poziva se SZNS v Ljubljani, da sigurno pošlje svoje mišljenje o poslanih protestih SK Rudarja Hrastnik in SK Dobrne Trbovlje najpozneje do torka 4. oktobra.

Črtajo se za SK Slogo, Loke: škrabar Karel, Zakrajšek Robert, Borštnar Franc, Kovač Mirko, Regancin Karel, Kos Ivan, Kobilšek Viktor, Čopar Alojz, Lapuh Fran, Ponikvar Stanko, Kovač Franc, Kobilšek Franc, Priman Jože, Drnovšek Karel, Čopar Martin, Rancinger Jože, Kalšek Anton, Mežnar Karel, Kurent Jože, za SK Svobodo, Zalog: Boben Adolf, Kocjančič Ivan, Rosband Rihard, Taurer Henrik, Fatur Milan, Likovič Franc, Lukan Jakob, Šabec Stane, Butara Anton, Prelovšek Hans, Tomažič Edvard, Ambrož Dolče, Taurer Fr., Türk Vendelin, Juvančič Jože.

Opozarja se SK Zadruga, Ljubljana, da mora ponovno odigrati dve poizkusni tekmi, ker odigrani ne odgovarjata pravilom JDS, in sicer prva, ker je ni sodil savezni sodnik, a druga, ker je trajala samo dvakrat trideset minut namesto dvakrat 45 minut. Tajnik II.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Reditelji Fuks, Sketelj ml., Madon, Erbežnik, Tršar morajo biti točno ob 13.30 na igrišču, istočasno igralci Baum I in II, Bizjak, Usek, Šinkovic, Sočan, Caleari, Golob, Vrhovnik, Trček, Petelin, Strnad. Prvo moštvo mora biti v garderobi najkasneje ob 15.

ŽSK Hermes : SK Jadran. Danes ob 15.30 se vrši med imenovanima prvenstvena tekma na igrišču Hermesa. Kot predtekma se vrši ob 14. prvenstvena NSK Sparta : SK Svoboda (Vič). Vstopnina minimalna.

SK Jadran. Danes ob 3. imajo biti na igrišču ŽSK Hermes sledeči igralci: Oven, Brcar, Kosmač, Kotar, Lipušček, Rokavec, Benedetič, Kern, Zajc, Kalčič, Pelc.

SK Svoboda, Ljubljana. Danes ob 13.30 naj bodo v garderobi na igrišču Primorja Krivačič, Marjetič, Jeršek, Habicht II, Janežič II, Boncelj II, Feliks, Usnik, Andrej, Jakše, Šušteršič, Podrekar, rez. Serše; reditelji Malovrh II, Bervar, Lovrač, Spreitzer, za blagajniško službo pa Polde in Simonič. Ob 15.: Manojlo, Potekal, Habicht I, Simon, Boncelj I, Starman, Vili, Rudi, Lave, Stane,, Jože in Pepe; stranski sodnik Simčič. Opremo prinesite vsi seboj!

NSK Šparta. Danes ob 13.45 naj bodo na igrišču Hermesa Humar, Dolinar, Rado, Čemažar, Jenko, Krašovec, Lumbar, Vrhovc I in II, Vinko, Zupanc, Novak, Volfart, rez. an.

Korotan : Grafika. Na igrišču Korotana na Rakovniku se bosta srečala danes ob 15.45 imenovana kluba v prvenstveni tekmi. Korotanci, ki so prošlo nedeljo dosegli zavidljiv uspeh, bodo skušali tudi to nedeljo ponoviti uspešno igro. Grafika se bo morala vsekakor potruditi, ako bo hotela doseči proti ambicijoznemu nasprotniku uspeh. Zanimiva tekma zaslužil, da jo občinstvo čimbolj poseti.

Današnji nogomet v Celju. Prvenstvena nogometna tekma med SK Olimpom in SK Šoštanjem, ki bi se morala vršiti danes ob 10. dopoldne na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« je bila v zadnjem hipu odgodena. Pač pa se bo ob 15. pričela na igrišču pri »Skalni kleti« tretja, odločilna kvalifikacijska tekma med SSK Celjem in TSK Slovanom iz Ljubljane. Za tekmo vlada v Celju in okolici veliko zanimanje. Sodil bo g. Cimperman.

Nogomet v Kranju. Prošlo nedeljo je v Kranju gostovala ljubljanska drugorazredna Sparta ter predvedla prav lepo in zanimivo igro. Korotan II. garnitura ji seveda nikakor ni bila kos ter je podlegla z rezultatom 6:3. V predtekmi je Korotanova mladina zmagala nad »Pristavo.« 5:2. I. garnitura, je ta dan gostovala na Jesenicah ter v napeti in zelo borbeni igri podlegla Bratstvu s 3:1 (0:0). kljub temu, da so bili Kranjčani velik del igre v izraziti premoči. Toda vratar je s svojo odlično igro priboril Bratstvu zmago. Jutri bo prijateljska revažna tekma v Kranju. Tekma bo nudila prvovrsten sportni užitek, v predtekmi nastopi ob 14. rezerva proti enajstorici temperamentnih Šiškarjev iz Ljubljane.
peramentnih Šiškarjev iz Ljublane.

Ureditev igrišča SK Rudarja. Po lepi nedeljski zmagi, ki je navdušila vse hrastniške simpatizerje nogometa, se je pokazalo kako veliko je pri nas zanimanje za to panogo sporta. Toda dočim si je SK Hrastnik s pomočjo steklarne uredil lepo igrišče, ki odgovarja vsem predpisom, mora Rudar zaradi še ne popolnoma urejenega igrišča iskati gostoljubja pri steklarjih. Igrišče, v katerega je bilo vloženo že toliko truda, ne odgovarja dimenzijam, zato si je odbor nadel nalogo, da bo pričel širšo akcijo za popolno ureditev prostora, nakar bi bilo tudi na tem igrišču možno odigrati prvenstvene tekme. Pri svojem dosedanjem delu je našel le pri malokaterih ono razumevanje, ki je za njegov razmah potrebno, predvsem se pa moramo zahvaliti g. rudniškemu ravnatelju, ki je bil vedno pripravljen pomagati razvijajočemu se delavskemu klubu. V zimi bo skušal klub oživiti delovanje v vseh smereh. Treba mu je samo pomoči in njegov uspeh je zajamčen.

Sport v Litiji. Jutri bo poskusna tekma med SK Ilirijo (rez.) in SK Litijo ob 16. Prijatelji sporta vabljeni. Tekma se bo igrala za vstop v LNP.

Gospodarstvo

Nova odmera pridobnine

Zadnji čas sprejemajo davkoplačevalci v Ljubljani pozive davčne uprave za dopolnitev prijav glede pridobnine z različnimi podatki, ki se ne nanašajo samo na običajna vprašanja, temveč posegajo tudi v privatne razmere davkoplačevalcev. Ti pozivi so v zvezi s pripravami zaradi sestave novih menda povišanih novih osnov za pridobnino, kar vzbuja v krogu interesentov precej razburjenja.

Kakor znano so bili seznami predlaganih osnov za pridobnino razpoloženi v Ljubljani na vpogleg že spomladi in so bili določeni tudi že dnevi, ko se bo o posameznih primerih razpravljalo pred davčnim odborom. Zasedanje davčnega odbora pa je bilo potem odgodeno. Davčna uprava je dobila nalog, da se prvotna odmerna podlaga spremeni in na novo sestavi, kar si moremo seveda tolmačiti le na ta način, da se predpis poviša.

Ne glede na to, da je v sedanjih časih skrajno skrčenih zaslužkov docela neumestno poviševati odmerno podlago, smatramo tudi, da ni prav in v duhu zakona, če se tako postopanje izvrši samo pri onih davčnih upravah, kjer odmerno postopanje še ni bilo zaključeno. Davčna osnova se bo namreč na novo določila samo v Ljubljani in deloma v Kranju.

Največ nerazpoloženja pa povzročajo seveda pozivi za dopolnitev pridobninskih prijav, in to celo s podatki privatnega značaja. Pozivi zahtevajo med drugim pojasnila glede višine stanovanjske najemnine, ki jo davčni obvezanec plačuje, pojasnila, kako more davčni zavezanec izhajati z napovedanim zaslužkom itd. Vse to kaže, da hoče finančna uprava ocenjevati dohodke po zunanjih znakih, kar zakon o neposrednih davkih ne pozna. Zakon nikjer ne navaja, da bi bili za oceno dohodkov odnosno pridobitnega zaslužka merodajni zunanji znaki davkoplačevalca, kar bi bilo tudi v nasprotju s strukturo davčnega zakona, ki ne pozna dohodnine in zato obremenjuje vsako vrsto dohodkov posebej. Mnogo je davčnih zavezancev, ki imajo le majhne dohodke zavezane pridobnini, pa navzlic temu lahko trošijo več, če imajo še druge dohodke, zavezane drugim davčnim oblikam. Obrtnik ali trgovec ima lahko poleg dohodka svojega podjetja še dohodke od zemljišča in zgradb, od vrednostnih papirjev, od obresti hranilnih vlog, od zaslužkov v službenem razmerju (provizije, plače) itd. Vsi ti dohodki so posebej obdavčeni, v mnogih primerih celo preko raznih davčnih uprav (obresti hranilnih vlog se sploh ne prijavljajo, ker že denarni zavod odtegne rentni davek; tudi kontrola je nemogoča, prav tako kakor glede dohodkov od kuponov državnih papirjev itd.). Če bi torej odmerjali pridobnino po zunanjih znakih, bi to v številnih primerih lahko po zročilo dvojno davčno obremenitev istega dohodka, kar bi bilo v nasprotju z zakonom in tudi z namero zakonodajalca.

Že ob priliki popisa davčnih zavezancev v februarju t. l. smo glede na vrsto novih vprašani v formularju, ki niso bila v skladu z zakonom, izrazili bojazen, da gre tendenca za tem, usmeriti priredbo pridobnine na ocenjevanje dohodkov po zunanjih znakih. Tudi takrat smo morali ugotoviti, da se je praksa glede popisa davčnih zavezancev spremenila le v Ljubljani, dočim so na primer v Mariboru popisovali na stari način (brez dodatnih vprašanj).

Razen pomislekov glede skladnosti odmere pridobnine po zunanjih znakih, pa imamo še večje pomisleke glede oportunosti povišanja osnov v sedanjih časih, ko so dohodki vseh pridobitnih slojev tako hudo nazadovali, da se nevarno množijo primeri zaključkov poslovnih knjig z znatnimi izgubami. Promet je v vseh panogah silno nazadoval in je gotovo, da so se pri poostrenih razmerah zaslužki še v večji meri zmanjšali, kakor sam promet. Če vzamemo za primer, da so se l. 1931. zmožnosti zaslužka zmanjšale samo za $^1/_3$, tedaj pomeni že odmera osnove na dosedanji nespremenjeni višini (kakor za zadnje leto), da se breme pridobnine glede na dejanski zaslužek poviša za 50%.

Vedno smo zagovarjali, da se naj davki povsod v redu odmerjajo in pobirajo, ker to zahtevajo davčna morala in dolžnosti nasproti državi. Če se odmerjanje in pobiranje davkov ne vrši v redu se ustvarjajo tudi škodljive razlike glede konkurenčne zmožnosti posameznikov. To smo zlasti odločno zahtevali v pogledu pobiranja davka na poslovni promet, ki je glede donosa v dravski banovini na eni strani in v ostalih pokrajinah na drugi strani pokazal velike razlike. Zato pozdravljamo odlok finančnega ministra glede stroge kontrole pri pobiranju tega davka, zlasti skupnega davka na poslovni promet. Taka poostritev kontrole pri nas ne bo potrebna, ker se v dravski banovini tudi ta po svojem finančnem efektu najtežji davek v redu prijavlja in pobira. Kakor glede davka na poslovni promet pa tudi glede pridobnine za dravsko banovino ni na mestu poostritev postopanja, saj ni bila davčna praksa v območju ljubljanske finančne direkcije lahko za vzgled vsem drugim, pa naj si bodo gled odemere kakor tudi glede izterjavanja davkov. Če so kje potrebne poostritve v administrativnem davčnem postopanju, potem so gotovo šele na zadnjem mestu potrebne pri nas v Sloveniji. V tem pogledu so značilne številke o donosu neposrednih davkov v l. 1931. Dočim je to leto donos direktnih davkov v vsej državi padel za 23.7% se je v dravski banovini zmanjšal le za 16.8% (glej »Jutro« od 13. IV. t. l.). Davčni zaostanki so v dravski banovini neprimerno manjši nego v ostalih pokrajinah države. Kakor pa so naše davčne uprave točne pri izterjavanju, tako so tudi točne pri odmeri, zato upravičeno pričakujemo, da ponovna sestava odmerne podlage, ne bo prinesla posameznikom povišanih osnov za pridobnino.

Rastava grozdja v Smederevu

Srpsko poljeprivredno društvo v Beogradu je priredilo 25., 26. in 27. sept. razstavo grozdja v Smederevu. V glavnem je bila to razstava namiznega grozdja, poleg pa je bilo razstavljeno nekaj vina in žganja ter razno vinogradniško orodje. Razstava je pokazala, da gojijo zadružniki v glavnem štiri vrste grozdja, in sicer črnino (hamburški muškat ter troje vrst smederevke. Letos gre prodaja prav dobro izpod rok, pač pa se je prvič pokazal kiseljak (moljac ga imenujejo Srbi) in je napravil veliko škodo, tako da stane veliko truda izbiranje grozdja. Odpadkov pride zelo mnogo, zato zbira zadruga od svojih članov te odpadke in ima tako že precej vinskega mošta na zalogi. Cene grozdju so po kakovosti 2 do 5 Din na debelo. Zelo zanimivo je bilo opazovati na razstavi vse vrste pravilnega pakiranja grozdja v raznih oblikah kakor so na drugih tržiščih običajne. Razstava je bila prav dobro obiskana. Otvoritve se je udeležil zastopnik Nj. Vel. kralja ban dunavske banovine, veliko vinogradniških strokovnjakov in vinogradnikov. Iz dravske banovine se je otvoritve udeležil predsednik Vinarske zadruge za dravsko banovino g. narodni poslanec Lovro Petovar. 25. in 26. p. m. je bil državni kongres za grozdje, ki se je vršil v dvorani okrožnega sodišča. Razpravljalo se je o rentabilnosti pridelovanja jedilnega grozdja, o njegovih vrstah, o pakiranju, konzerviranju ter o borbi proti kiseljaku. Prvi in glavni referent je bil direktor srednje vinarske šole v Bukovem pri Negotinu g. Miljutin Stojanović. Priporočal je, naj se vinogradniki ne vržejo preveč na pridelovanje namiznega grozdja, ki daje zotovo slabše vino, temveč ga naj gojijo samo toliko, kolikor jim stari vinogradi pešajo in je treba v njihovo nadomestitev zasaditi nove. Stremljenje mora iti za tem, da se pridela čim ranejše in čim poznejše namizno grozdje, to oboje se namreč najbolje plača. Grozdje namenjeno za izvoz mora imeti velike trde jagode, grozd sam pa mora biti velik. Kakor na razstavi, tako se je bilo tudi v vinogradih opažati, da so smederevski vinogradniki zelo napredovali. Iz Beograda je posetilo razstavo okrog 5000 obiskovalcev, tako da je bilo malo mesto vse polno tujcev, ki so jih pripeljale tri posebne ladje in dva posebna vlaka.

V Smederevem je največja vinarska zadruga v državi, ki pa ni zadruga kmetov (med 109 člani so namreč le trije kmetovalci). Glavni lastniki vinogradov v smederevski okolici so Beograjčani in smederevski meščani. Zadruga je bila ustanovljena pred balkansko vojno ter se je vedno sama vzdrževala. Letos je dobila prvo državno podporo. Letno izpreša po obilnosti letine 6000 do 12.000 hektolitrov mošta. Njeno tržišče je v veliki meri Beograd. To veliko konsumno središče predvsem omogoča obstoj in lepo napredovanje zadruge, ki je opremljena z vsemi pridobitvami modernega kletarstva. Za odpadke ima zadruga krasno urejeno žganjarno. Lani je naprešala tudi okoli 100 hektolitrov brezalkoholnega soka, ki ga je hitro razpečala, zato ga je letos naprešala 400 hektolitrov. Zadruga je zelo zadovoljna z novim trošarinskim zakonom, ki ji je izpraznila precejšnji del zalog iz kleti. Upravnik zadruge je Slovenec, ki vzorno vodi to podjetje. —r.

Občine in trošarina

K vprašanju trošarine na vino in žganje nam je poslal še dr. R. Fux daljšo razpravo, iz katere posnemamo:

Odkar se je pojavil novi zakon o trošarini, vodijo naše občine trd boj za uravnovešenje svojih financ. Pristaši novega trošarinskega zakona ta boj napačno razumevajo in ga smatrajo kot boj občin proti vinogradnikom. Ugotoviti moramo, da se županska zveza ni nikdar borila proti reviziji prejšnjega trošarinskega zakona, ki je postal nevzdržen zaradi njegove skrajno birokratične uredstve ter je bil za producenta kakor tudi za konsumenta skoraj pogubonosen, kajti tako nakupičen birokratizem, kakor je bil v prejšnjem trošarinskem zakonu, mora ubiti razvoj vsake gospodarske panoge in ne samo vinogradništva. Županska zveza je na ta dejstva tudi opozorila vse merodajne faktorje in je tudi zahtevala revizijo trošarinskega zakona. Smatrala je kot zastopnica občin za svojo dolžnost, da pri reviziji opozori merodajne faktorje na nedogledne posledice, ako se izvrši revizija na nepremišljen način, tako da se enemu trenutno koristi, mnogim pa škoduje. Žal so ostali ti opomini brez uspeha. Prišli smo do tega, da uvideva danes sleherni, da je novi trošarinski zakon nepopoln in **da je povzročil ogromno škodo glavnim odjemalcem vina, gostilničarjem in pa občinam,** ker je oškodoval njihove finance sredi proračunskega leta, pri tem pa onemogočil sestavo proračuna za prihodnje leto brez obremenitve prebivalstva z novimi dokladami. **Pri nas se zakoni ustvarjajo čez noč, brez potrebnih statističnih podatkov in brez strokovnjakov.** Tako je tudi trošarinski zakon nepopolno delo ter je pustil odprtih vse polno vprašanj, kar se danes, kakor nam kaže praksa, zlorablja in kar povzroča zlasti občinam mnogo težkoč.

Vse naše občine živijo v zelo težkih razmerah in občutijo težo današnje gospodarske krize. Pri večini občin so že v tekočem letu izostali redni dohodki, tako da postaja finančni položaj nemogoč. **Obremenitve občin po raznih zakonih, zlasti pa po zakonu o narodnem šolstvu in po zakonu o notranji upravi, so tako ogromne, da občine ne morejo najti sredstev za kritje teh izdatkov, ne da bi z ogromnimi dokladami obremenili prebivalstvo, ki je že itak preobremenjeno z raznimi davki.** Samo izdatki po zakonu o narodnem šolstvu (to je stanarina in kurivo za učitelje ter katehetske nagrade) znašajo pri vseh občinah dravske banovine 9.345.660 Din. Mnoge občine so pa poleg tega še zidale nove šole, nove občinske zgradbe in druge javne naprave in so si v zvezi s tem naprtile večje dolgove, ki jih morajo sedaj amortizirati. Trošarina na vino znaša v vseh občinah dravske banovine okrog 23 milijonov Din ter tvori najvažnejši del dohodkov za ogromno večino občin, kajti izmed 1069 občin je le okrog 30 občin, ki nimajo nobene trošarine, med tem ko je 787 občin, pri katerih znaša trošarina od 0.60 do 2 Din. **Doklade na razne davke so v posameznih občinah že tako visoke, da znašajo že sedaj večinoma 100 do 180 odst.,** na tudi več. Ako se zniža trošarina pri večini občin na 0.50 Din, potem je edini izhod, da zvišajo doklade najmanj za 100 do 120 odst. To zvišanje pa pomeni tako ogromno obremenitev prebivalstva, da ne more noben župan in nobena občinska uprava prevzeti odgovornosti za tako delo. Drugih virov pa danes že skoraj ni.

V kočevskem srezu ima n. pr. občina Fara 100 odst. doklado, ki donaša 34.361 Din, trošarina na vino (150 Din na hl) pa daje 145.000 Din letno. Ker mora občina znižati trošarino na 50 par, bo prisiljena zvišati doklado na 200 odst., če naj krije proračunske izdatke, v kolikor so po zak. predpisani. Ako pa naj občina vrši svoje druge socijalne, gospodarske in kulturne naloge, mora iskati drugih virov ali pa mora ustaviti vsako tako delovanje, kar bridko opažamo že v teku letošnjega leta. Sličnih primerov bi lahko našteli več sto ter so nekateri še bolj kričeči.

Jasno je, da glede na zgoraj navedeno dejstvo Županska zveza popolnoma opravičeno zahteva revizijo trošarinskega zakona zlasti glede na dejstvo, da dopušča sedanji zakon najobširnejše tihotapstvo, ki ga občine zaradi pomanjkanja izšolanega osobja ne morejo pobijati, kar jim povzroča ogromno škodo. Nekatere občine so že v letošnjem letu dobile na trošarini mnogo manj nego je bilo predvideno, n. pr. namesto 40.000 Din le 2000 do 3000 Din. **Zahteva Županske zveze po reviziji zakona pa je tudi v toliko upravičena, ker je dosedanja praksa že pokazala, da občinska trošarina v dosedanji izmeri ni previsoka in prav nič ne ovira konsuma vina.** Da pa je revizija zakona glede gostilničarskih taks in glede kontrole prodaje vina nujno potrebna, to priznavajo danes že vsi merodajni faktorji in tudi vinogradniki sami uvidevajo, da je le v njihovo korist, ako se to čim preje izvrši.

Občine čakajo v letošnji zimi ogromne naloge. Gospodarska kriza se ni prav nič zmanjšala, število brezposelnih le še narašča, župan, ki živi v neposredni bližini ljudstva, mora gledati vso to siromaščino, ne more pa ničesar storiti, ker je njegova blagajna prazna. Občine že danes po več mesecev ne morejo izplačati proračunsko dovoljenih izdatkov; če se jim bodo še zmanjševali udomačeni in izdatni dohodki in nalagale nove dolžnosti, potem so na koncu svojih moči.

Zahteve Županske zveze so docela upravičene, nikakor pa niso pretirane. Ako se hočemo v interesu države izogniti grozeči finančni krizi naših občin v teku prihodnjega leta, je neobhodno potrebno, da se spremeni predvsem zakon o narodnih šolah ter se odvzame občinam dolžnost plačevati stanarino in kurjavo učiteljstvu ter katehetske nagrade. Spremeniti se mora zakon o notranji upravi, tako da se razbremenijo občine glede prispevkov za državna poslopja sreskih načelstev in policije. Ako se ti zakoni spremene ter se pusti občinam trošarina v izmeri, kakor jo imajo letos, potem bo odvrnjena velika nesreča za naš narod v prihodnjem letu, ker bodo potem občine lahko več storile za olajšanje vladajoče bede. Glede načina pobiranja trošarine bo Županska zveza radevolje podpirala vse zahteve prizadetih faktorjev, ker je v interesu vseh, da to uredi tako, da bodo vsi zadovoljni. Na vsak način je v tem vprašanju potreben sporazum, da ne zaidemo v nove težkoče in ne damo narodu še novih bremen.

Gospodarske vesti

= **Kdo nosi povišek skupnega davka.** V praksi je nastalo ob povišanju skupnega davka vprašanje, ali nosi povišek pri dobavah, izvršenih po 15. avgustu t. l., sklenjenih pa pred tem rokom, ko obe pogodbene strani še nista mogli računati s poviškom davka, kupec ali prodajalec. V nasprotju z avstrijskim zakonom, nima naš zakon v tem pogledu nikakih določil. Avstrijski zakon je izrecno določil, da nosi povišek kupec, ki ni upravičen pogodbe zaradi tega razdreti. Ker je ostalo to vprašanje torej pri nas odprto, more priti za naše prilike v poštev samo trgovski običaj. Po trgovskih običajih nosi razliko v ceni zaradi zvišane davčne dajatve kupec, če na blago po zvišani ceni še reflektira. V nasprotnem primeru pa blago lahko odbije iz razloga, ker ni kalkuliral z višjo ceno. Kajti prodajalec ima pravico zaračunati k ceni vsako poznejše zvišanje prometnega davka, ker ga ni povzročil niti on sam, niti promet v blagu, ampak nekakšna »višja sila«, t. j. državna, odnosno avtonomna oblast. Jasno je tudi, da kupec običajno prenese zvišano davčno breme na konzumenta in bi torej neopravičeno zvišal svoj trgovski zaslužek.

= **Letošnji vinski mošti.** V naslednjem priobčujemo nadaljnje rezultate o sestavi letošnjih moštov (glej notico v »Jutru« od 30. sept.) in sicer glede na ugotovitve, dobljene 20. sept. (prva številka označuje število stopenj sladkorja po klosterneuburški tehtnici, drugo pa množino kislin, izraženo v 100 cc): **Ljutomer:** rizling 16.4, 0.58, žlahtnina 15.4, 0.50, šipon 16.3, 0.93; **Petrovavas:** kraljevina 16.7, 0.84; **Metlika:** neuburger 17.9, 0.74, traminec 19.2, 0.68, beli burgundec 18.6, 0.81, zeleni silvanec 18.0, 0.72; **Leskovec:** modra frankinja 17.6, 0.92, bela žlahtnina 16.4, 0.41; **Lukovik:** rudeči spanjol 13.1, 0.72, kraljevina 14.6, 0.87, žametna črnina 15.0, 0.95, beli španjol 14.1, 0.68, silvanec 13.9, 0.91; **Svečina:** rulandec 16.9, 0.86, traminec 18.5, 0.77, silvanec 14.2, 0.64; **Poljčane:** črnina 16.6, 0.94, burgundec 16.2, 0.81, žlahtnina 13.5, 0.58, rizling 15.2, 0.88, silvanec 13.8, 0.90, kraljevina 15.9, 0.65, portugalka 13.9, 0.46, žlahtnina 14.8, 0.43; **Kostrivnica:** rizling 15.2, 0.94, črnina 13.0, 1.13, žlahtnina 15.5, 0.55; **Šmarje pri Jelšah:** silvanec 16.1, 0.60, laški rizling 17.2, 0.74; **Črešnjevec p. Sv. Petru pod Sv. gorami:** moškatni silvanec 18.3, 0.66, rudeča kraljevina 16.2, 0.65; **Dolnja Lendava:** modra frankinja 17.9, 0.59, portugalka 18.3, 0.83, laški rizling 18.6, 0.76, laški rizling 19.9, 0.78, muškat 17.7, 0.73, silvanec 17.1, 0.66, laški rizling 17.4, 0.79, bela medenka 16.4, 0.70, renski rizling 15.6, 0.82, šipon 15.1, 1.26, silvanec 18.8, 0.81; **Kapela pri Dobovi:** laški rizling 17.3, 0.80, žlahtnina 14.8, 0.50, plavec 17.0, 0.95, moravina 17.2, 0.71; **Bizeljsko:** žlahtnina 14.5, 0.39, laški rizling 16.6, 0.65, kraljevina 15.5, 0.72; **Mačkovci:** rumeni muškat 14.6, 0.51, modra žlahtnina 14.3, 0.57, žlahtni muškat 13.8, 0.51, modri burgundec 14.3, 1.11, bela žlahtnina 12.0, 0.60; **Radovica:** belina 15.2, 1.21, rulandec 16.6, 0.73, portugalka 13.8, 0.73, beli španjol 14.7, 0.49; **Sromlje:** silvanec 18.7, 0.45, laški rizling 14.8, 0.78, hamburški muškat 16.1, 0.65, malaga 14.9, 0.67, rdeča žlahtnina 13.6, 0.54; **Dolnja Lendava:** črna kadarka 13.4, 0.83, rdeča slankamenka 15.5, 0.50, bela žlahtnina 16.5, 0.54; **Konjice:** burgundec 17.2, 0.73, laški rizling 16.8, 0.72, traminec 16.7, 0.77; **Radonica:** črna kavčina 15.0, 0.98, kraljevina 16.0, 0.58.

= **Dobave lekarniškega materijala.** Pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: 27. t. m. glede dobave zdravil, 8. novembra glede dobave kemikalij, 12. novembra glede dobave dezinfekcijskih sredstev in mila, 17. novembra glede dobave motvoza in plutovinastih zamaškov, 19. novembra glede dobave papirja, 22. novembra glede dobave raznih zdravil, 24. novembra pa glede dobave raznih olj.

Hmelj

= **Nürmberg.** Na hmeljskem trgu je tendenca zadnje dni zelo čvrsta. Dovoz je v prvih 5 dneh tekočega tedna znašal 650 bal, prodanih pa je bilo 750 bal. Zaradi pomanjkanja srednje kakovosti ni prišlo do popolnega kritja povečanega povpraševanja za hallertanski hmelj. Okvir cen za ta hmelj se je zožil, ker se je srednja kakovost podražila od 105 na 115—123 mark za 50 kg, prvovrstno blago pa se nadalje trguje do 150 mark. Tettnanski hmelj se plačuje že po 170—175 mark, spaltski po 135—150 mark, gorski pa po 75—135 mark.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet komaj 0.47 milijona Din nasproti 0.54, 1.16, 0.53 in 0.54 milijona Din v zadnjih 4 tednih.

Curih: Pariz 20.3250, London 17.93, Newyork 518.87, Bruselj 71.9750, Milan 26.61, Madrid 42.4250, Amsterdam 208.40, Berlin 123.40, Stockholm 92, Oslo 90.20, Kopenhagen 93, Sofija 3.74, Praga 15.35.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago,** 1. okt. Začetni tečaji: **Pšenica:** za marc 53.50, za maj 58.50; **kruza:** za marc 27.50, za maj 32.375; **oves:** za marc 17.25, za maj 20.

+ **Winnipeg.** 1. okt. Začetni tečaji: **Pšenica:** za okt. 49.375, za dec. 51.50, za januar 56.625.

Kraljestvo mode

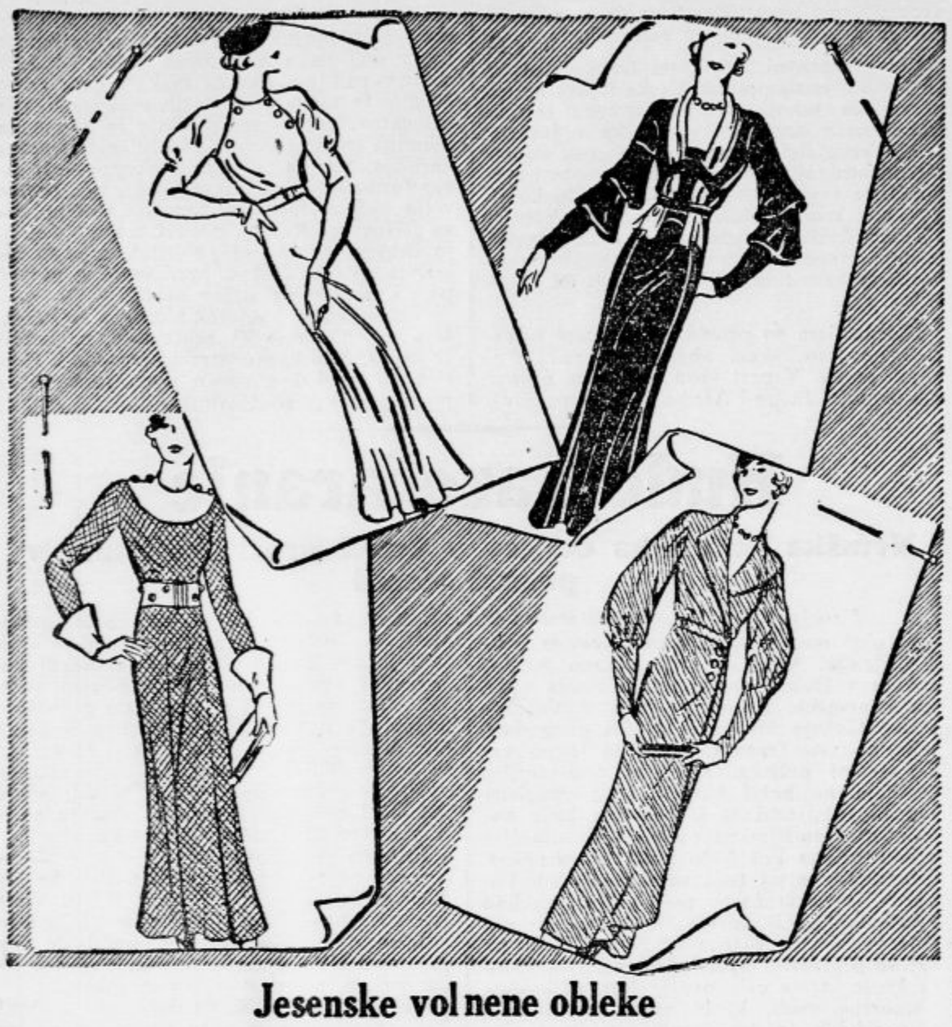

Jesenske volnene obleke

Leta in leta je bila volnena obleka pastorka mode, kajti dame so smatrale volnene tkanine za grobe in negraciozne in so se rajši posluževale različnih svil, ki so jih storile vitke in mladostne. Seveda pa elegantna žena nikdar ni bila docela zadovoljna s svileno trotteursko obleko, četudi se je tak model po barvi in obliki prilagodil sportnemu značaju.

Hoteč vzbuditi in poglobiti zanimanje za volneno obleko, je moda skušala iznajti tkanine, ki bi po svoji voljnosti in lahkosti sličile svilam. Tako smo že lani videvali volnene modele, ki pa niso mogli izpodriniti svilenih, ker uporabljeno tvorivo ni popolnoma odgovarjalo zahtevam elegantne žene. Vendar pa so veliki modni saloni še dalje zastavljali vse sile, da privedejo volneno obleko do zmage. Topot je bil uspeh tem lažji, ker so jih v stremljenju podpirale tvornice, ki so letos vrgle na trg izredno posrečena volnena tvoriva: dekorativna, voljna ter raznolika po tkivu in barvah.

Vsled tega pa so končno jele dame posvečati pozornost volnenim oblekam, ki so tem bolj praktične, ker jih lahko nosimo dopoldne in popoldne. Tudi modni saloni so se v tem pogledu potrudili in nam nudijo takšno obilico raznolikih idej kakor že dolgo ne.

K učinku volnene obleke mnogo doprinesejo barve. Te so letos mirne in globoke. Posebno cenimo novo rjavo barvo v modernem bakrenem tonu, pogosto tudi vidimo lepe zelene odtenke, ki obsegajo bogato barvno lestvico od mahovnate do mirno zelene barve. Elegantna žena tudi ljubi lepo in diskretno živo barvo, da ne pozabimo vinsko rdeče, ki se prilega zlasti plavolaskam, pa tudi temnolasim ženam.

Naša prva skica predstavlja originalno volneno obleko, ki jo tesno ob vratu zapenjajo poševne proge gumbov. V zvezi z modernimi »kračnimi« rokavi nam nudi ta ideja izredno enimivo sliko.

Nenavadno ljubko učinkuje okoli vratu svetel šal, ki ga potegnemo skozi poševno izrezane, dvojne gumbnice in ga pričvrstimo pod ozkim pasom. Rokavi imajo dvojne kelihaste volane, ki so izredno mikavni (predzadnja skica).

Vitka, poklicno zaposlena žena nosi najrajši mladostno volneno obleko, ki jo zaključuje okrogel etonski ovratnik, obojestransko zapet z gumbi. Krilo je nagubano, širok usnjen pas pa je obšit z originalnimi kovinastimi ploščicami (1. skica).

Razen teh, nekoliko »dekliško« učinkujočih modelov, prinaša moda tudi »plaščno obleko«, ki pa ni okorno ukrojena, kakor prejšnja leta, temveč nas osvaja s svojo nežno obliko. Model, ki ga vidimo na zadnji skici, je postrani zapet z gumbi in ima sprednjo stran krila nekoliko zvončasto ukrojeno. Moderni videz poudarjajo balonasti rokavi in elegantni reverji.

KRZNENI PLAŠČI
Ljubljana, Mestni trg 5

Čipkaste polrokavice

prištevamo k najbolj ljubkim motivom bidermajerske dobe in se zaradi tega ne smemo prav nič čuditi, da imajo tudi danadnes mnogo uspeha, zlasti ker je lanska in letošnja moda modernizirana obnova slogov preteklega stoletja. Rokavica pušča prste gole in s tem omogoča koketno igro rok. Nad komolcem jo ljubko zaključujejo čipkasti volani. Polrokavica je običajno iz naravno barvne čipke, tako da se prilega k vsaki večerni obleki.

Bluza s kratkim krilom

ki se tesno oprijema bokov, je jako moderna ter jo nosimo k trotteurskemu kostumu prav tako, kakor k elegantnemu baržunastemu krilu. Seveda razlikujemo tvorivo takšne bluze po načinu uporabe. Trotteurska

bluza je iz vzorčastega jenskega flanela, ima ob zapestju tesno zapete rokave ter pod vratom mladostno pentljo iz enakega tvoriva. Popoldanska bluza je seveda iz enobarvne svile ter se često poslužuje učinkovitih zobkov. Na skici vidimo popoldansko bluzo z zanimivimi, na komolcih »pahljačastimi« rokavi ter zobčastim ovratnikom in enostranskim zobčastim krilcem.

KLOBUKE

jesenske in zimske novosti, v raznih barvah, oblikah in kakovostih, ter vsakovrstne sportne čepice nudi v bogati izbiri

MIRKO BOGATAJ, specijalna trgovina klobukov 11836

LJUBLJANA, Stari trg štev. 14.

Cene nizke! Solidna postrežba!

Sprejemajo se klobuki v popravilo.

Zdravniška posvetovalnica

Zmedenost. Če je zdravniška preiskava po večkratnem mikroskopskem pregledu ugotovila, da v izcedku ni gonokokov, potem ne bolujete na kapavici, ampak na navadnem vnetju. To vnetje so povzročili diplokoki, ki pa ne povzročajo gonoreje. Zaupajte popolnoma Vašemu zdravniku, vsaj je vendar strokovnjak. Obiščite ga zopet o priliki, da Vam prežene nepotrebni strah in da Vam da primerne nasvete. — **Viza, Lj.** Kvarni vpliv mladostne zablode iz medicinskega stališča ni tako velik, kakor se splošno misli. Na nedavnem mednarodnem kongresu strokovnjakov za seksualno vedo se je celo enoglasno izreklo, da je ta pojav isto kot normalni način. Iz etičnega in moralnega stališča Vam pa priporočamo, da to navado energično zatrete. Tudi nočni izlivi so brez pomena. Priporočamo Vam mnogo sporta in hladne kopeli. Ne uživajte pijač in dražečih jedi posebno zvečer. Zjutraj pa takoj, ko se prebudite, iz postelje! Bela snov je normalen pojav. Skrajna čistost je na mestu. — **M. T. Sm.** Na Vaše vprašanje, ali so živčne bolezni ozdravljive in kako da se zdravijo, moramo samo odgovoriti, da to zavisi popolnoma od slučaja. Večinoma se dajo zboljšati, tudi popolnoma ozdraviti, vendar je pa skoraj pri vseh treba precej potrpljenja. Svetujemo Vam, da se strogo držite predpisov, katere ste dobili v Zagrebu. — **M. Vr. Z.** Ogroi (Mitesser) so v Vašem primeru gotovo tudi v zvezi s puberteto dobo. Zdravi se z večkratnim, temeljitim umivanjem s toplo vodo in alkaličnimi mili, nakar je treba kožo z grobo brisačo dobro otreti. Razen tega je treba kožo dobro natreti z raztopino vodikovega oksida (10 : 100). Za naknadno zdravljenje je pa priporočljiv alkohol. Pri prejaki seksualnosti Vam priporočamo mnogo gibanja na svežem zraku, hladne kopeli in eventualno lahka pomirjevalna sredstva. Vzdržujte se alkoholnih pijač in ostrih jedi! — **E. R. Florjanska.** Pijača, katero pijete, je popolnoma neškodljiva; da se napravijo še glive, je razumljivo, ker se dene goba v tekočino šele potem, ko je že prekipela, in glivice prav lahko uhajajo tudi skozi tanko krpo. Mislimo pa, da je za žejo najboljša dobra, sveža pitna voda. V vročini je pa osvežujoča mineralna voda. — **N. A. Maribor.** Belo perilo je včasi lahko prav trdovratna bolezen, ki izvira, če ni po sredi kaka spolna bolezen, ponavadi od slabokrvnosti. Zato Vam nujno priporočamo, da se Vas zdravniško preišče in ugotovi vzrok. Šele na podlagi take preiskave Vam bo lahko zdravnik nasvetoval pravilno zdravljenje. — **L. L, P.** Nečisti urin lahko še dolgo obstoja po prestani gonoreji in je brezpredmeten, če ni gonokokov ali pa vnetje mehurja. Onemoglost je pri Vas gotovo samo psihičnega izvora in bo prešla, čim se oženite, če se boste z Vašo ženo tudi v seksualnem oziru ujemali. Priporočamo Vam nekaj časa vzdržnost in življenje po splošnih higienskih predpisih.

Otroška paraliza

V mnogih deželah se je pojavilo epidemično širjenje otroške paralize in tudi pri nas imamo že nekoliko primerov bolezni. Zato ne bo odveč, če v naslednjem podamo v glavnem to, kar je treba o njej vedeti.

Že pred 40 leti je dr. Medin dognal, da je otroška bolezen nalezljiva bolezen, da jo torej prenašajo bacili. Vendar je še dolgo trajalo, preden smo o njih dobili točnejše podatke. Bacili otroške paralize se nahajajo radi v gornjih organih za dihanje, v grlu, nosu, posebno pa na sluznicah. Nevarna je bolezen zaradi tega, ker se prenaša lahko po zdravih, odraslih ljudeh. Ti morejo mesece in mesece nositi povzročitelje otroške paralize v nosu, grlu in bronhijah, ne da bi jim to kaj škodovalo. Ampak ti prenosilci lahko okužijo otroke, čeprav so sami popolnoma zdravi. Zato je nujno potrebno, da posebno za časa epidemije vsi pazijo na skrajno čistost, predvsem na snažnost ust in grla in da se večkrat na dan desinficirajo s kakšnim primernim sredstvom; priporočljive so pastile Panflavin.

Značilno za otroško paralizo je, da se najraje pojavi koncem polletja, v začetku jeseni, koncem zime in v začetku spomladi. Takrat se bolezen epidemično širi. Otroška paraliza se tako imenuje zaradi tega, ker napade v 96% primera male otroke pod 10 leti, najraje pa v 2. do 10. letu. Odrasle ščiti prirodna imuniteta, katero so si pridobili v življenju. Otroci do 2. leta so pa še imunizirani po materi, posebno če pijejo materino mleko.

Inkubacijska doba, t. j. čas, ki preteče od infekcije pa do izbruha bolezni je 2—5 dni. Bolezen se začne z običajnimi kataraličnimi pojavi: nato nenadoma nastopi glavobol, pojavijo se motnje v črevesju in sledi ohromelost.

Dokler nismo poznali vzroka bolezni, so bili zdravniki brez moči. Danes pa vsaj vemo, kako se je lahko obranimo. Tudi v pogledu zdravljenja so danes izgledi povoljnejši.

Radio

Izvleček iz programov

Nedelja 2. oktobra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Predavanje o streli. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: Kolodvorski misijon. — 15.45: Samospevi g. Marjana Rusa s spremljevanjem salonskega kvinteta. — 16.30: Komedija »Njegova edina hči«. — 17.30: Koncert mladinskega pevskega zbora »Trboveljski slavček«. — 20: Prenos koncerta Elizabete Schumann z Dunaja. — 20.40: Salonski kvintet. — 22: Čas, poročila. — 22.15: Magistrov šramel tercet.

Ponedeljek 3. oktobra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Esperanto. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Zdravstvena ura. — 20: Prenos opere iz Beograda. — 22.30: Čas, poročila.

BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Prenos opere iz gledališča. — Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20: Prenos opere iz Beograda. — Lahka glasba. — PRAGA 19: Charpentierjeva opera »Luiza«. — 22.50: Plošče. — BRNO 19.30: Pevski koncert. — 20: Koncert simfoničnega orkestra. — 22.20: Plošče. — VARŠAVA 17: Violinski in klavirski koncert. — 20: Operetni večer. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert godalnega kvarteta. — 17: Lahka godba orkestra. — 19.30: Prenos opere iz gledališča. — 22.05: Lahka glasba. — BERLIN 20.30: Lahka in plesna glasba. — 21.45: Arije. — Zabaven program. — 24: Simfoničen koncert. — KÖNIGSBERG 20: Odrski program. — 20.50: Koncert klavirskega tria. — 22: Prenos koncerta vojaške godbe iz Londona. — MÜHLACKER 19.30: Koncert vojaške godbe. — 22: Klavirski koncert. — 22.45: Prenos nočnega koncerta iz Monakovega. — BUDIMPEŠTA 19.15: Koncert orkestra. — 20.30: Dramski večer. — Lahka in plesna glasba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: Večer lahke glasbe.

Torek 4. oktobra

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura: Za uvod govori prof. Leopold Andree, nato predavanje dr. Kolariča o Slomšku. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Nemščina. — 19: Naše duhovne zajednice. — 19.30: Nepremičnice in vsemirske meglice. - 20: Kako postanem govornik. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Čas, poročila.

BEOGRAD 11: Radio-orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Pesmi. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.30: Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert orkestra. — 20.30: Koncertni večer. — Lahka glasba. — PRAGA 19.20: Jesenska revija. — 20: Prenos iz Brna. — 21: Orkestralen koncert v proslavo narodnega praznika. — Puccinijeva opera »Manon Lescaut« na ploščah. — 0.30: Zvonenje. — BRNO 19.20: Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 20: Večer poljskih pesmi. — 21.25: Nadaljevanje koncerta. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Podoknice in serenade. — 16.50: Lahka godba orkestra. — 19.40: Poljuden koncert. — 22.10: Plesna glasba. — BERLIN: O svetovnem zborovanju za zaščito živali. — KÖNIGSBERG 19.30: Koncert operetne glasbe. — 21: Sluhoigra iz Monakovega. — MÜHLACKER 19.30: Koncert citraškega kvarteta. — 20.40: Koncert Wagnerjeve glasbe. — 22.45: Plesna glasba. — BUDIMPEŠTA 17: Lahka glasba. — 18.45: Zborovski koncert. — 21.15: Orkestralen koncert. — 22.45: Godba za ples. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: Mešan glasbeni program. — 21.30: Igra. — 22: Nadaljevanje koncerta.

11805

Studenec novega zdravja in nove mladosti je Radenska zdravilna voda. Kajti ni samo čudovito sredstvo proti boleznim srca, jeter ter ledvic, temveč tudi izborna pijača, ki Vas posveži in okrepi. Poceni je in dobite jo v vsaki trgovini.

Magični vplivi rastlin

Fizika pravi, da je samo lastnost manjšega prevodništva toplote in manjše trdote ali teže, s čimer učinkuje les ali drugi mrtvi rastlinski deli na naše živčevje prijetneje nego kovine ali kamenje. Pri tem pa so vrste lesa, ki po trdoti res ne zaostajajo mnogo za kovinami in vendar učinkujejo na nas različno od teh; deloma pa se lahko tudi vprašamo: zakaj pa imajo te organske stvari drugačne lastnosti pri prevajanju toplote? Zakaj so lažje in mečje?

Odgovor bi bil, da tiči vzrok v nekem čisto drugačnem bistvu teh teles in s tem v zvezi bo tudi izrazita zdravilna lastnost rastlinskih snovi, zdravilna lastnost, ki se izraža celo tedaj, kadar se niti oddaleč ne dotikajo našega telesa in jih to prav gotovo ni sprejelo vase. Pri tem učinkuje ta lastnost še zelo individualno, to se pravi po različnostih živčnih sistemov različno. Pristaši Mesmerja bi takšne pojave imenovali »magične«.

Tako je medicina n. pr. že davno priznala, da učinkujejo pri celi vrsti revmatičnih bolezni suhe rastlinske snovi, ki jih položimo neposredno na kožo ali pa v platnenih vrečicah, izrazito blažilno in lečilno, koža pa ni vsrkala niti najmanjše količine teh snovi. Gre torej za učinek iz daljave na živčni sistem in ta učinek je pri nekih ljudeh hiter in močan, pri drugih pa počasen in slaboten. Včasih utegne biti celo nasproten. Tako se v Italiji zelo izogibajo tega, da bi nosečnicam dajali cvetlice, ker so baje silno škodljive in povzročijo celo smrt, dasi v drugih primerih ni opaziti takšnih učinkov.

Berlin nazaduje

Pred leti je šel o Berlinu po svetu glas, da se njegov razmah presenetljivo širi in da bo kmalu v vsakem pogledu prvo mesto na svetu. Po razsežnosti ga je tedaj presegal samo Los Angeles. Potem se je moral Berlin pohlevno umakniti na četrto mesto, v zadnjem času pa so ga izrinili celo na peto. Pred njim so Rio de Janeiro, Los Angeles, Brisbane v Avstraliji in Rim. V pogledu prebivalstva stoji zdaj Berlin na četrtem mestu na svetu. Prvo zavzema New York, drugo Landon, tretje Pariz.

Izletniki v SPLIT

HOTEL „SLAVIJA“

M. Jozevič nudi ves komfort, izvrstno in ceneno ložiranje! Moderno opremljen. Divna lega.

84

Levstikova ulica na Vrtači

Janez Rožencvet:

Prstan vile Željane

Pravljica za odrasle.

Zagledala se je vila Željana v junaškega vojščaka in mu dejala: »Rada te imam, a ker mi ni usojeno, da bi te ljubila kakor ženska človeškega rodu, ti podarim svoj prstan. Dokler ga imaš, ti izpolnim vsako željo in tako tudi komurkoli, ki dobi prstan za teboj!«

Vojščak je vzel prstan, si želel veliko zmag in vila Željana mu jih je naklonila. V vseh bitkah je slavno zmagal, dokler ni na vrhuncu svoje moči junaški in srečen obležal na bojišču, kakor mu je bilo usojeno.

Vojščak ni imel otrok in prstan je po njem dobil njegov mlajši brat pesnik.

Pesnik si je želel, da bi njegove pesmi iztisnile iz človeških src do zadnje kaplje vso radost in bolest. Vila mu je željo izpolnila. Pokazala mu je prelepo deželo, kamor pa ni smel stopiti. Prevzet od tolike lepote in od hrepenenja po nji je pesnik napisal stihe, ki so imeli čudovito moč. Ljudem se je zdelo, da jim nevidna roka izžemlje srce, začutili so na dnu veselja neskončno žalost in na dnu bolesti brezmejno slast.

Pesnik je užil začetek svoje slave, potem pa je umrl, mlad, jetičen in srečen kakor mu je bilo usojeno.

Ker ni zapustil ne otrok ne drugih sorodnikov, je po postavi pripadel prstan vile Željane kralju.

Kralj je bil še mlad. Želel si je, da bi dolgo in modro vladal. Vila mu je željo izpolnila. Dala mu je zdravo srce, dober želodec in pametnega svetovalca. Kralj je dolgo in modro vladal, dokler ni star, češčen in srečen umrl kakor mu je bilo usojeno.

V oporoki je kralj zapustil prstan svoji najmilejši hčerki, kraljični Majdi.

Ko je kraljična Majda prebolela žalost za očetom, si je želela čeveljčkov, kakršnih še nikoli nobena ženska ni nosila. Vila je dala lovcu misel, da je kačo ubil, odrl in poslal kožo v stroj. Čevljar je napravil iz pisane kačje kože čeveljčke, da je kraljična kar zavriskala, ko jih je zagledala. — Drugič si je zaželela oblačil kakor jih imajo same vile. Vila je pokazala tkalcem, kako se dela batist, krepdešin, etamin, krepžoržet in poslala dvorni krojačici vilinske modne žurnale. — Ko si je zaželela zlatih las in koralnih ustnic, ji je vila pripeljala frizerja. Ta ji je prebarval in nakodral lase, da se je zdelo, kraljična Majda ima samo sonce na glavi, a za ustnice ji je prinesla vila rdečilo v zlatem tulcu.

Še sto in sto želja je imela kraljična Majda. Vila Željana ji je vsako izpolnila in imela pri njej en mesec več opravka kakor prej v življenju treh mož skupaj. Nazadnje ji je velela kraljična: »Čuj, možila bi se rada, poišči mi moža!«

Vila je hotela oditi, a kraljična je dojala:

»Počakaj, nisem še vsega povedala! Biti mora popoln mož po mojem srcu, vzor lepote, neizmerno bogat in vreden velike milosti, ki mu jo izkažem. Njegovo srce naj ne pozna strahu, njegovih silnih rok naj se boji svet in pred njegovim ognjenim poželjenjem naj omedlevajo ženske. Dičita naj ga bistroumnost in bistrovidnost, toda verjeti mora vsako mojo besedo in slep mora biti za vse, kar je razen mene. Pokoren in pozoren kakor najbolje dresirani pes, nežen kakor metulj, potrpežljiv kakor osel in prizanesljiv kakor mati mi mora ostati brez omahovanja zvest, tudi če bi planile nanj vse skušnjave tega sveta. Takega hočem in takega mi pripelji!«

Vila Željana si je vse besede kraljične Majde natanko zapisala, odšla in dolgo je ni bilo nazaj.

Do sem pripovedujejo to pravljico povsod enako, konec pa v vsakem kraju drugače.

V prvem pripovedujejo:

Ker je ni bilo nazaj, je morala kraljična vzeti moža, ki so ji ga drugi izbrali. Ni bil po njenem srcu, ampak živela je z njim do smrti; zraven je čakala, kdaj ji pripelje vila pravega. Ni ga dočakala. Izročila je na smrtni postelji prstan hčeri, naj čaka naprej. Tudi hči ga ni dočakala. Izročila je prstan vnukinji, vnukinja pravnukinji, ta zopet svoji hčeri in tako čaka — kakor mu je usojeno — ženski rod kraljične Majde še danes popolnega moža, vila Željana ga pa zanj išče in na celem svetu ne najde.

V drugem kraju se čuje:

Prehodila je ves svet, nazadnje vendarle našla popolnega moža in kraljična Majda se je z njim poročila. Čez leto de kraljična vili: »Čuj, ločila sem se, ker pri omlednem bedaku nisem mogla več strpeti. Pripelji mi moža, čigar ljubezen si bom morala vsak dan na novo priboriti!« Vila ji ustreže. Čez leto si je zaželela kraljična moža, ki naj ne bo babjek, za njim ljubosumnega, za ljubosumnim neumnega, za tem brutalnega, za nasilnikom bojazljivca itd. Vila Željana ji je preskrbela moža za možem, dokler ni kraljična Majda nezadovoljna umrla kakor ji je bilo usojeno.

V tretjem pravijo:

Čez leta se je vila vrnila in povedala, da popolnega moža sploh ni.

»Vem,« je dejala kraljična Majda, »ker sem to sama spoznala. Zato sem vzela onega, ki so mi ga prijateljice najbolje zavidale, a popoln mož — vzor po mojem srcu — postane šele moj sin!«

In kraljična Majda je negovala sina in gledala v njem višek moške popolnosti, zakaj usojeno ji je bilo, da vzredi svoji snahi enako pokoro kakor jo je vzredila tašča njej.

— Tako lahko prehodite sedemkrat sedemdeset krajev in prepričali se boste, da končajo pravljico povsod drugače. Ponekod žalostno, drugod brezupno, marsikje smešno, malokje veselo, a prav povsod različno, zakaj ni je na svetu pravljice, ki bi imela toliko koncev kakor ta.

Grob Aleksandra Velikega

Iz Aleksandrije poročajo, da se je odpravila pod vodstvom konservatorja grško-rimskega muzeja v Aleksandriji na egiptovsko-cirenaiško mejo posebna odprava, ki bo iskala grob Aleksandra Velikega. Mestna občina v Aleksandriji, je dala na razpolago potreben denar. Vodja ekspedicije pa je izrazil bojazen, da so Beduinci mogoče že izropali grof velikega vojskovodje. Grob leži, kakor domnevajo, v mavzoleju, nad katerim stoji mošeja.

Skozi Mačvo do banje Koviljače

Za naše uho zveni beseda Mačva kakor mehka sanjava muzika. In zares: Mačva je je s svojo vegetacijo, rodovitnostjo in barvo neba kakor del naše Dolenjske, če bi jo razprostrl v ravnico, pa da bi jo ob senčinah gostih gozdov zagradil z nizkim koljem in deskami ali vpletenim sočjem v pašnike za ovce in pujse. Ovčje paše valovijo v bujnem snežno belem kamilčevju, po katerem se pasejo ali preplašene bezljajo gostokožuhaste ovce. Na kakšni vrbovi krivini v prisenci temnopere jevše sedi Faun Mačve — pastirček s frulo, katere piskolevka je plaho otožna, kakor vsa ta od krvi rodovitna zemlja...

Že v temnem veku je tod paslo čede staro ilirsko pleme Majcaji — odtod tudi ime detelje. Potem so tod čez stopale noge zavojevalcev in je tamle preko Drine vstal nad šumečim bosanskim gozdom turški polumesec s svojima bleščečima rogljema, bruhajoč poplah in smrt v rodno Mačvo. Preko njenega vzdihujočega telesa so topotala kopita spenjenih konj, a z njih hrbtišča je na vse strani vihtel svoj krivi handžar rdeči turban notri v srce Srbije. Pa so spet zagostolele plahe ptičice svoje dobrolevke. Vstala so bela naselja in v zelenje ob belih cestah, ki so švignile na vse strani, so zaravnale kopače prst nad obeljenimi kostmi. Pa les je hotel dati blaga za veselo piščalko, vsaka frula, ki jo je vdolbel mali Faun, je otožno pela, kajti kaplja krvi, ki se je pretakala po mezgovni šibi, je jokala in tožila. Vsaka hiša iz opeke od posušenega ila in slame, kakor da je opeta s kopreno žalosti, da se v belem soncu, ki nič ne ve od strahotnih krikov, ki še plahutajo v nočeh, od napušča doli v zemljo razpokava in guba kakor koža dobre starke, ki si izjokava oči za svojimi. Ko je neke noči ugasnil nad bosanskim gozdom krvavi polumesec, se je zazrl v Mačvo oholi Avstrijec z vohljajočim nosom. Favnova trula se je oglašala na vseh koncih kakor zdihovanje vetra pred nevihto. Hiše so zasrepele čez Drino in gozd se je vzpel, da je dočakala Mačva noči, ko se je spet stresla zemlja in se odprla njena nezaceljena rana. Vzpela se je zdajci, ne več trpeča, nego kakor zver in bruhnila peklo, spočeto od krvi in neutešene bolesti, ki je zrasla v njenih nedrih. Zatulila je v tla teptana, ubijana kakor žival, skrunjena, porezanih nosov, iztrganih uhljev, iztaknjenih oči, prevrtana od svinčenk, prebodenih in odrezanih dojk, živa pokopana z njeno deco, posiljenimi hčerami, obešenimi ali na kol privezanimi možmi, ki so morali gledati to sramoto, požgana in izpaljena s trupami starcev, žen in otrok. Dim in kri, krik in vik, kletev in grmenje topov pa pušk, drdranje trenskih vozov, tulba zmage in krvi pijanih zavojevalcev, drajne nečistovalcev. Od Šabca preko Mačve nad spokojnima Drino in Jadrom doli od Zvornika so se valile horde pobesnelih kaznovalcev na srbsko zemljo...

To je Lešnica pod Vidovico: tam tuli množestveni grob ob postaji. Iz Prnjavora in Novega sela so privlekli starce in otroke. Izkopati so si morali dolg jarek, apneno jamo — grob. Sto devet njih so postavili hrbtoma v vrsto na sprednjo stran in jim zvezali roke, vedno levo k desni, tako stoosemkrat. Pred nje kompanijo ubijalcev s puškami in svincem. Zagrmelo je v ravnino in stodevet mučenikov je padlo strmo vznak v izkopani grob. Polili so jih z apnom in zateptali v zemljo. A Švicar dr. Reiss jih je pozneje dal izkopati in je ugotovil: mrtvi, dobro zadeti so potegnili s seboj žive, od groze zamamljene... Ob Lešnici na jugu proge je kamen pomnik, in vanj uklesano to gorje.

To je prnjavor. Sredi vasi gori šolsko poslopje. Okoli šole v dimu skačejo uniformirane pošasti, z divjimi kriki zabadajoč bajonete skozi pritlična okna. Za gorečimi okni stotina starčkov, žena in otrok z osmojenimi lasmi, grozo v hropečih telesih, hlepeč po vzdahu jasnine, stokaje umirajoč v dimu, ognju, potresu nadajočega tramovja, predrti z bajoneti soldateske, ki jih odvrača od okna po soncu in domovini hrepeneče. To je Prnjavor!

In tam Gornji Dobrić pri Lipici z utopljenimi ženami v vodnjaku... Blizu Loznice selo Brnjac: o groza, z noži so živi materi presekali dojke in jih od strani skozi rani porinili ljubeči roki, navzkriž ju zvezali v zapestjih in vanje položili umirajoče dete, v potok njene srčne krvi, z materinim mlekom skaljene, da je pilo zadnjo popotnico. To je Dobrić. In še dalje se tam v ravnici dvigajo krvave koščene pesti: Štitar, Ribari, Dublje, Lipnica, Loznica, nešteto hromotnih maščevalcev, ki psikajo molitev po sladki osveti skozi brezzobe lobanje. In glej! Vzpneta se maščevalca Cer in Mačkov Kamen na Gučevem, da se vrže v beg tolpa morilcev k Drini, na Savo. »Kaži strina, gde je Drina!« blaznijo morilci. In Drina odpre svoje nedri, oglušljivi kriki, mostovi brizgajo v zrak in vtaplja se trop pokončevalcev. Za njimi divja val četašev in srbskih maščevalcev, da jih tepta v tla, napiči na nože, odsekava klete glave, vrača enako z enakim. Gozd sklepa vejevje in krošnje v pasti, odpira prepade, prestavlja pota, ne prizanaša, dokler ni očiščena in maščevana sveta zemlja, s sopuhom krvi pokadiljena. Na njeni žerjavici pa še ni dogorelo kadilo maščevanja. Zopet je naslednje leto na jeseni zastokala. Nov, strašnejši val je preplavil deželo. Padlo je Gučevo, zrušil se je Cer in vzdignil se je zastor izpred strašne albanske Golgote. Dve leti groznice v sužnjosti, pregnanstvu, umiranju v vseh evropskih zemljah, razpršen po vsem svetu. Potem slavni Kajmakčalan in potem konec, svoboda! Zemlja pije gorjupi med prve svobode. Beli pomniki zrejo iz noči v nebo, a frula kakor bi še težila, bogami, zdi se mi, da še v težki slutnji, čeprav sta si srbski in bosanski gozd prepletla zeleni grivi in pognala krošnje čez ves slovanski jug...

Ozkotirna železnica topota iz Šabca pokojno na zapad, 59 km daleč proti Banji Koviljači. Brez slutnje in milovanja sopiha po nekdaj krvavi progi. Udobno sediš v ozkih vagonih z nezastrtim pogledom na obe strani. Mimo duševnih oči beži zgodovinski trak, a telesno oko se opaja z mirom razkošja tam zunaj: travniki z ovcami in pujsi, gostorasli gozdovi z divjadjo, migotajoča koruzna polja, težko obloženi šljivaki, čebelne košnice, seljaki v belem, drug pri drugem v vrstah s kopačo pred seboj. Na obzoru zaključuje prelestni okvir — planina Majevica. Rečica Jader zaspano prečka našo železno pot. Vročina je in ovce mirujejo z glavami ob tleh v krogu kakor velik bel volnen svitek. Mimo, nazaj nekam beži popasena ravnica z gosmi in vreščečimi pegatkami, od proge proč bezljajo kozli, boječi se poničnega puhajočega stroja. Pri Lešnici nas s hrupnim vriščem pozdravi veliko cigansko naselje: številne pasje hišice z eno sobico, oknom in dimnikom. Zunaj v prahu je črnega drobiža, ki že z maternih prsi berači s stegnjeno roko. Razkošna menu-karta za fotografe. Njim je večni praznik. Kadar je pa »vršaj«, mlačva s stroji, mesom pišk in bravlno, zalivanjem z rakijo in vinom, tedaj zatožijo ciganske gosli pod vaško lipo pesem, da raja srečno selo... Še šest kilometrov za Loznico, pa smo na dokončni postajici, v Banji Koviljači, ki ima v trijezičnem kopališčnem prospektu pripombo: Ville d' eaux romanesque et celebre par son action medicale. Na desni Drine, 116 metrov nad morjem. Eno najmodernejših kopališč z vsemi severnjaškimi prilastki. Prislonjena je na severno pobočje gučevega masiva (708 m) 17 metrov visoko spominsko piramido padlim leta 1914., ki so jo letos 18. septembra slovesno blagoslovili. Od gozdnate Bosne jo deli Drina, ki ima zaradi svoje vedno se menjajoče struge prislovico: »Ko te krivu Drinu izpravit?, pregovor za nestalnega človeka. Vsa okolica je gozdnata z bogatimi lovskimi revirji. Že v rimski dobi so tod kopali antimonsko, živosrebrno in železno rudo. Ko je zatonil Rim, je Drina zamočvirila okolico. A že 1700 odkrijejo Turki zdravilno moč bare, ki jo je črpala iz tako različnih geoloških formacij in uredijo primitivno banjo Amam, kjer je bilo kopanje v zvezi z verskimi obredi. Zaradi žveplenega vzduha so vso pokrajino imenovali »Smrden bara«, stražnica napram Srbiji je dobila ime »Smrdena karavla«. Knez Mihajlo iz osem kilometrov oddaljenega Batarja je 1876 uredil kopel in odtlej štejejo obstoj zdravilišča, ki je znamenito po vsej Srbiji tudi zaradi tega, ker ga je redno obiskoval pokojni kralj Peter, čigar ime se blešči na lepem pročelju žveplenega kopališča.

Svetovna vojna je docela uničila vse naprave. Danes pa stoji banja tu z vsem, kar si poželi najrazvajenejši letoviščar. Poslopja, prvovrstni hoteli s tekočo vodo, parketi, elektriko in z vsem mogočim razkošjem. Zdraviliški dom, ki je stal osem milijonov, starosrbski manastirski slog s saloni za družabne igre, gledališko dvorano in dvema jazz-kapelama. Vsa poslopja so v polkrogu razvrščena okoli angleško urejenega vrta, s širokimi, s kremenjakovim peskom posutimi poti v senci širokoperih katalp in opojne mačvanske lipe, ki na večer napolni vsak kotiček s svojim pomirjujočim vonjem in slastjo. Na razpolago je sedem zdravilnih vrelcev: žvepleno vrelo »Kralj Petar Prvi« in »Vuk Karadžić« — parni kopeli od 29 Celzija dalje. Žveplena pitna voda, bakreni vrelec »Jordan« za očesne bolezni, železni vrelec »Vojvoda Anto Bogićević« in pitna, ko kristal čista voda studencev »Princesa Jelena« in »Brestovi«. Poleg tega je še blatna kopel za blato po najmodernejših principih zoper bolezni mezgovic, proti škrofulozi in revmatičnim ter ženskim boleznim. Poleg joda, žvepla, železa, žveplovodika in proste ogljenčeve kisline kažejo še radijsko emanacijo. Povprečni obisk gostov je 3000. Ves ogromni kompleks upravlja drinska banovina, ki je nastavila na progi od Šabca svojega uradnika-informatorja. Izven tega je v zasebnih hišah na razpolago blizu 300 sob. Okolica je brez tovarn, edino elektrarna obratuje. V bregovih so zrasli: zdraviliški dom železničarjev in dispanzerji za slabotno deco, letos na zimo bodo pa otvorili moderen sanatorij OUZD. Zanimivo je uprav balkansko vrvenje na »pijaci« ob kopališču, kjer je seveda na razpolago tudi kopanje v Drini.

Za večere, ko se sučejo elegantni pari na plesišču pred zdraviliškim domom ob zvoki ciganske kapele primaša Marinka Savića, ki igra sicer v beograjskem radiju, priveje krepčilni hladeči zrak od Gučeva. Nekaj žarnic diskretno sveti ob potih angleškega parka, a v sencah katalp in mačvanske lipe dijejo zaljubljeni razgovori. Velike kresnice se vrtoglavo spreletavajo kakor male žarnice na daljni poti, ugašajo in zopet pobliskavajo — podoba nemirne misli vednega hrepenenja. Polnoč... Luna vesla nad toplo, s somi bogato Drino. V globokem snu počiva jugoslovenska, srbska zemlja...

AMI

Seje sveta Društva narodov

Izvršni organ, nekaka vlada Društva narodov je svet DN. On izvršuje sklepe plenarne skupščine, ima pa po statutu DN tudi dalekosežne samostojne funkcije. Sestaja se redno dvakrat na leto, po potrebi pa večkrat. Sedaj šteje 14 članov. Stalno so v njem zastopane velesile (Francija, Anglija, Japonska, Italija in Nemčija), ostale člane pa voli plenarna skupščina za omejeno dobo, največ za tri leta. Mala antanta si je s svojim ugledom priborila nepisano pravico, da je v svetu vedno tudi zastopnik ene njenih držav. Sedaj vrši to zastopstvo Jugoslavija, tako da je naš zunanji minister g. dr. Jevtić član sveta, v katerem se vplivno udejstvuje. Mandat Jugoslavije poteče že letos, nakar pride kot zastopnica Male antante na vrsto Češkoslovaška. Tudi poljski mandat poteče letos, a Poljska je že priglasila zahtevo, da bi bila z ozirom na politični položaj v Evropi ponovno izvoljena v svet. Nekatere države z Nemčijo na čelu se zahtevi sicer upirajo, vendar pa skoro ni dvoma, da bo Poljakom ustreženo. Zaradi svojevrstnih in večinoma napetih razmer v Centralni in Južni Ameriki je iz teh pokrajin v svetu DN navadno vedno po več zastopnikov. Sedaj so članice sveta Gvatemala, Panama in Peru. Poleg vseh navedenih so momentano v svetu DN še Irska, Španija, Kitajska in Norveška. Prihodnji ponedeljek se bodo vršile nove volitve, za katere se že mnogo časa za kulisami vrše intenzivna pogajanja.

Seje sveta DN se vrše v glavni palači Društva narodov. V predsedstvu se menjavajo države po abecednem redu. V sedanjem zasedanju je prišla na vrsto Irska, tako da predseduje svetu De Valera. Kakor v plenarni skupščini je tudi v svetu DN razpravni jezik francoski in angleški. Posebni prevajalci takoj ponove vsako izjavo iz angleščine v francoščino in obratno. Seje so le deloma javne, kadarkoli pa je na dnevnem redu kaka bolj kočljiva zadeva, so tajne. K javnim sejam se vsakokrat zbere mnogo poslušalcev, po desetkrat več kakor je članov sveta.

Naša slika kaže eno zadnjih sej sveta. Za polkrožno mizo sede od leve na desno člani dr. Jen (Kitajska), Culderon (Peru), dr. Jevtić (Jugoslavija, označen s +), Madariaga (Španija), baron Neurath (Nemčija), baron Aloisi (Italija), Paul Boncour (Francija), De Valera (Irska), generalni tajnik DN sir Drummond, sir Simon (Anglija), Nagaoka (Japonska), grof Zaleski (Poljska), Braadland (Norveška), Matos (Gvatemala) in Garay (Panama). V sredi polkroga sedita prevajalca, pred njimi so uradniki DN, okrog in okrog pa poslušalci.

Seja plenarne skupščine Društva narodov

Društvo narodov ima tri glavne organe: plenarno skupščino, svet in sekretariat. Ako bi primerjali to organizacijo z običajnim ustrojem demokratične države, bi odgovarjala plenarna skupščina parlamentu, svet DN vladi, sekretariat pa ministrstvom kot uradom.

V plenarni skupščini ima vsaka država pravico do treh delegatov in poljubnega števila namestnikov, vendar pa ima pri glasovanjih vsaka država le en glas. Ker šteje Društvo narodov 56 članic, se zbere na skupščine, ki se redno vrše vsako leto v septembru, po več sto delegatov in namestnikov. Ker v »Palači narodov«, kakor se imenuje mogočna stavba, v kateri je nameščeno Društvo narodov, ni dovolj velike dvorane za tako veliko število zborovalcev, se vrše seje plenarne skupščine v drugem delu mesta, v ogromni dvorani, ki je bila nekdaj namenjena za velika zborovanja in za razne razstave, a je sedaj okusno in praktično preurejena za svoj novi namen.

V parketu dvorane je okrog 230 sedežev za delegate in namestnike, ob straneh so klopi za eksperte in tajnike delegacij, v ozadju so prostori za publiko, tako zvana »diplomatska loža«, galerija okrog in okrog pa je določena za novinarje. V ospredju se vidi še prvi dve predsedstveni estradi. Na prvi so stenografi in zapisnikarji, druga je določena za poročevalca komisij in druge govornike, na tretji najvišji, ki pa se na sliki ne vidi, sedi predsednik z generalnim tajnikom DN in s prevajalcem, ki sproti pove po angleško, kar je predsednik govoril po francosko. Kljub svoji razsežnosti je dvorana zelo akustična, tako da je mogoče govore razumeti tudi na galerijah.

Kot razpravni jezik sta francoščina in angleščina enakopravni. Vsaka izjava se od prevajalca takoj ponovi v drugem jeziku, francoska v angleščini, angleška v francoščini. Prevajalci so izredno spretni in visoko inteligentni. Kdor je na vrsti, si sproti stenografira izvajanja govornika in jih, ko je govornik končal, brez odmora takoj ponovi v francoščini ali angleščini, kakor je pač treba; prevodi so čestokrat formalno celo boljši in zato tudi bolj učinkoviti od originalov.

Delegacijam so prostori v dvorani odkazani po francoskem abecednem redu njihovih držav. V prvi vrsti sedijo na primer zastopniki Južne Afrike (Africaine-Sud), Albanije, Nemčije (Allemagne), Argentine i. t. d. Jugoslavija in Češkoslovaška pa imata zaradi francoskega načina pisave svojih imen (Yougoslavie, Tchecoslovaquie) svoje prostore prav v zadnjih klopeh. Tudi vsak drugi vrstni red (n. pr. pri poimenskem glasovanju) se določa po alfabetu francoskih imen zastopanih držav. Na ta način in pa s tem, da ima vsaka država samo en glas in vsaka pravico do enakega števila delegatov, naj bi se pokazala in zajamčila popolna enakopravnost vseh članic Društva narodov. Seveda pa je ta enakopravnost samo formalna in navidezna. Ako kje, potem velja pač za Društvo narodov pravilo, da se glasovi ne štejejo, marveč tehtajo, tehtajo deloma po osebni avtoriteti predstavnikov te ali one države, pred vsem in naiveč pa po moči in sili držav samih.

Naša slika je posnetek plenarne seje Društva narodov dne 29. septembra, na kateri je imel francoski ministrski predsednik Herriot svoj veliki govor o potrebi iskrenega mednarodnega sodelovanja.

Hudo razočaranje

Nemška katoliška cerkev v borbi proti Poljakom v pruski Šleziji

Vroclav (Breslau), v septembru.

Potujoč na Poljsko, Vam pišem iz pruske Šlezije. Vroclav, nje glavno mesto, leži že v Dolnji Šleziji, ki je danes večinoma nemška. Dopotoval sem v Vroclav preko Gornje Šlezije, ki leži geografski nekoliko više (zato Gornja) in je po veliki večini poljska. Kdor bi tem mojim besedam ne hotel verjeti, naj pogleda nemški zemljevid iz l. 1910, ki kaže narodnosti Nemčije: na njem je Gornja Šlezija označena kot čisto poljska pokrajina. Spomnimo se pa tudi vstaj šlezijskih Poljakov iz prvih časov po l. 1918, posebno vstaje iz l. 1921, ko je šlo za to, ali naj Gornja Šlezija ostane v Nemčiji ali pa naj se pridruži Poljski! Prebivalstvo, ki se za svoje ideale celo orožja loti, ni kakšna amorfna masa, ki bi samo po kakšnih etnografskih in jezikovnih znakih spadala sem ali tja, nego je zaveden del svojega naroda. Tako zavedni so bili Poljaki v Šleziji — ali državnikom, ki so se zbirali v Parizu, ki pa Šlezije nikoli niso videli, je dim nemških šlezijskih fabrik motil pogled in rekli so: »Naj bo plebiscit!« Rezultat plebiscita je bil kompliciran: del Gornje Šlezije, baš najbolj industrijski del (Katovice) je pripadel Poljski, večji del pa je ostal v Nemčiji, v pruski provinciji Šlezija.

V tej pruski Gornji Šleziji sem se na potu ustavil, in sicer v mestu Opolju (Opole, nemški Oppeln), ob Odri, sedišču Oberprezidenta.

Opolje je mesto, veliko po priliki kakor Maribor. Zgodovinski spomin in obenem opomin je Krakauerstrasse, ki te vodi od kolodvora v mesto, ali ob tej ulici, ki drži proti poljskemu Krakovu, a pri tej misli te zmoti spomenik Bismarkov in spomenik cesarja Wilhelma I., ki stojita ob tej cesti. Dve dobi zgodovine ti stopita pred oči; prvotna, poljska, in novejša nemška.

Opolje je bilo nekdaj rezidenca knezov iz poljske dinastije Pjastovičev. Na otoku reke Odre so se še nedavno videli ostanki starega pjastovskega gradu. Zdaj na njegovem mestu zidajo vladno palačo. V tem dejstvu sta jasno vidni dve zgodovinski plasti. Ko so kopali temelj za to novo zgradbo, so našli v zemlji celo slovansko-poljsko vas iz 11. ali 12. stoletja, ki so jo zasuli neki elementarni zgodovinski dogodki.

Če bi bil jaz Jan Kollar, bi zastokal tužno pesem o »grobovih slovanskih«; tudi Prešern bi začutil tragedijo zemlje, kjer »očetje so naši sloveli...«

Ali takih melanholičnih strun ne ubiramo. Konstatiramo fakta, s svetim srdom se obračamo proti krivcem in iščemo pomoči.

Iskal sem v Opolju človeka, ki bi z njim mogel govoriti ne samo o arheoloških izkopinah, nego tudi o današnjih poljsko-nemških razmerah v Gornji Šleziji. Z nobenim Poljakom se v mestu nisem sestal, z nobenim Nemcem se mi ni posrečilo obrniti razgovor na to stran.

Nič poljskega nisem v mestu opazil, ali vedel sem, da so že vasi tik ob mestu vse poljske. Hotel sem se odpeljati nekam na vas, ali bilo je že prepozno zvečer.

Domislil sem se: Najbolje bo iti v kakšno župnišče. Cerkev se sigurno briga tudi za okoličane, torej za Poljake.

Pridem pred župnišče. Uradne ure so na vratih zabeležene: tudi v poljskem jeziku! Prvi poljski napis, ki sem ga v Opolju opazil! In prijetno mi je bilo pri duši. Rekel sem si: »Glejte, v cerkvi je vendarle pravičnost!«

In vstopil sem... Vizitnica na stanovanju enega duhovnika: poljsko ime. To bo Poljak! Kaj še! Neki drug duhovnik mi takoj pove: »Nemec je to, sploh vsi smo Nemci.«

Šele tretji duhovnik je našel pol ure časa za mene; na zadnje je bilo videti, da mu je celo drago meni dajati pojasnila. »90% prebivalstva Gornje Šlezije je katolikov,« mi je rekel. A v Vroclavu? Tam je večina evangelijska?« Da, ali katoliki imamo tudi tam večino cerkva.« In naštevah mi je katoliške cerkve in kapele v Vroclavu. Ali je v Opolju poljska božja služba? »Da, tam v cerkvi sv. Adalberta, ali pridejo tja samo kmetske mamice iz okolice in, seveda, demonstrativno tukajšnji poljski konzul s perzonalom. Včasi se poljski pridiguje tudi še v glavni župni cerkvi. Res je, da se v okoliških vaseh poljski govori, ali ljudstvo nemški čutvuje; celo med hitlerjevce vstopajo — drugače, čisto drugače je vse to bilo še, ko je bil plebiscit! Mi ljudem puščamo jezik; vidimo, da je metoda vilhelmovske Nemčije v borbi proti Poljakom bila kriva. Glavno je, da se mišljenje izpremeni.« Jaz pa na to: »Kaj ne, umirajočemu se vse dovoli.« In duhovniku so se oči zableščale, zakaj dobro sem formuliral to, kar mu je bilo v duši. »Sicer pa,« je nadaljeval, »šole so nemške. Manjšinske šole so prazne; držimo jih zato, ker hočemo onstran poliskih mej imeti svoje manjšinske šole. Položaj je sedaj tak, da v spovednici pride na dve nemški spovedi ena poljska.« Pa gospodje znate poljski? »Vsi teologi, slušatelji teologije v Vroclavu morajo tekom svojih teoloških študijev prebiti kurz poljskega jezika. Ali kakšno mučenje je bilo to! Postavili so nam za učitelja nekega, ki sam ni imel volje za to. Učitelju ni bilo mar pouka in slušateljem ne. Pozneje v praksi sem se v poljščini izvežbal. Sem sicer doma v kraju, kjer se je poljski govorilo, ali moj oče, učitelj, bi me bil pretepel, če bi bil jaz eno besedo poljski spregovoril.« Ali ni bilo teologov-slušateljev s poljsko narodno zavestjo? »Enkrat je pet kurzistov ustanovilo nekaj kakor klub; hteli so med seboj občevati poljski, ali to se jim je prepovedalo z grožnjo izključitve iz teološkega konvikta. Kakšnih pet duhovnikov še je v Gornji Šleziji, ki se čutijo Poljake; vsi drugi so nemškega mišljenja.« Jaz sem pri tem mislil: »Man hat sie hinausgeekelt«, zato da se je narodilo mesto za nemške duhovnike.

Pri tem razgovoru sem imel zelo — ne grenkih nego — grde občutke. Politika katoliške cerkve ima v Gornji Šleziji čisto iste cilje proti Poljakom, kakor jih je imel wilhelmovski hakatizem; le metoda je druga: ni tako brutalno iskrena, nego je lokavo-zvita, prikrita in tem nevarnejša.

Zelo sem se čudil, da duhovnik ni čutil, kako nemoralna in zato prave cerkve nevredna je ta lokava metoda, kako nič krščanski niso cilji, za katerimi gre tudi cerkev: cilji so čisto radikalno nemški.

Razočaran sem bil: poljski napis na pisarni župnišča mi je obetal vse nekaj drugega nego to, kar sem spoznal iz razgovora z duhovnikom.

»Katoliški centrum«, znana politična organizacija nemških katolikov, ima v Gornji Šleziji močne pozicije. Po tem, kar smo ravnokar čuli, sodimo o njegovi narodni politiki.

Ljudstvo Gornje Šlezije je zelo pobožno, cerkvi vdano. Če mu ta cerkev pravi, da treba voliti kandidate nemškega centruma, si lahko mislimo, kako tak politični nauk deluje. Dobro znamenje poljske nacionalne zavesti je, če je kljub temu procent volilcev ki glasuje za kandidata narodnih manjšin, v Gornji Šleziji velik.

V Gornji Šleziji se vera izrablja za germanizacijske namene.

Ogorčen sem odšel od duhovnika, ki je bil sicer prijazen in bi mi še hotel razlagati — kar zaželelo se mi je Poljaka, ki bi se z njim mogel meniti o istih stvareh. In našel sem ga...

Videl sem, da imajo Poljaki v Opolju tudi svojo banko (»Bank rolników« = Banka poljedelcev), ali pa sta celo dve. In tudi poljsko pevsko društvo je.

Dva dni pozneje sem v okolici Vroclava imel priliko govoriti z mladim duhovnikom, rojenim Nemcem iz Vroclava, in ta mi je rekel: Za svojih teoloških študij v Vroclavu smo vsi teologi morali hoditi na kurz poljskega jezika, tudi oni, ki so bili n. pr. iz Berlina doma (zakaj berlinski katoliki spadajo pod vroclavsko nadškofijo), samo da smo se mi Nemci, ki prej nismo niti besedice poljski znali, učili posebe. Naučili se nismo nič. Ko me je nadškof, vroclavski kardinal, pred posvečenjem med drugim vprašal, če znam toliko poljski, da bi mogel pridigovati, sem seveda rekel, da ne. »Pa toliko da bi mogli izpovedovati« z »tudi ne.« »V naših krajih, mi je rekel duhovnik, so še poedine poljske rodbine. Prišla je k spovedi Poljakinja in želela biti spovedana poljski; moral sem ji to odreči, ker ne razumem.«

Kdor hoče delovanje katoliške cerkve v Šleziji razumeti, naj se spomni na bivšega vroclavskega nadškofa kardinala Koppa. Sedanji nadškof je doma nekje v Hildesheimu na nemškem zapadu.

Kar sem tu videl in slišal, se mi je v duhu spajalo s tem, kar sem o zlorabi cerkve v politične namene v isti pokrajini čital v knjigi: Oberschlesien, das Land der Gegensätze« (Paris, 1931, avtor J. Wernstein), sestavljeni po nemških virih. Opisujejo in pojasnjujejo se nam v njej dogodki ob plebiscitu v Gornji Šleziji l. 1921. Katoliško čustvovanje šlezijskih Poljakov so nemški krogi takrat silno zlorabljali. V 100.000 eksemplarjih je bil med Poljake razposlan neki v katoliškem duhu sestavljen ljudski kalendar, ki je agitiral za glasovanje v prilog Nemčije. V koledarju se je opisovalo življenje raznih svetnikov, a vsak tak životopis se je končal z molitvijo za milost, ostati v Nemčiji. Izdan je bil neki poziv katoliškemu ljudstvu Gornje Šlezije, v katerem je duhovnik govoril ljudstvu in ki se je začenjal z besedami: »Sveto srce Jezusovo in domovina«. V »Pozivu« je duhovnik naglašal: »Kaj naj premišlja gornješlezijsko ljudstvo? To, kar mu pri bližajočem se glasovanju prinese srečo, srečo na tem in večno srečo na onem svetu...« Čitaj, (gornješlezijski človek) članek »sveto glasovanje« pazljivo in daj ga čitati otrokom, ki že smejo glasovati... Jaz, tvoj dušni pastir, te hočem danes peljati k svetemu srcu Jezusovemu, ki tebe in mene tako neizrečeno ljubi. Z njim se moraš često in še češče posvetovati, predno pojdeš glasovat... Povprašuj srce Jezusovo, dragi Gornješlezijan, draga Gornješlezijanka, kako ti treba na ta važni dan glasovati. Srce Jezusovo ti poreče: če ljubiš svojo domovino, svojo Gornjo Šlezijo, se moraš izjaviti za (Nemčijo)... Ljubi svojo domovino z globoko in vročo ljubeznijo, kakor je Zveličar ljubil svojo domovino, ljubi jo tako, da mu zagotoviš red in dobre običaje, da je ne spraviš v nevarnost s pridružitvijo k državi, katera se še izmed vseh dežel srednje Evrope edina vojuje.« (Bila je to vojna Poljske z boljševiki.)

Koliko so pri tem pozivu in pri sličnih pozivih takrat cerkveni krogi direktno sodelovali, tega ne vem, ali sedanje moje izkustvo mi pravi, da cerkveni krogi takih pozivov pač vsaj niso obsojali.

Dr. Fr. Ilešič.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Kulturni pregled

Otvoritev operne sezone

Mahovskega »Hlapec Jernej«.

Na dan natančno pred štiridesetimi leti so se začeli v novem gledališkem domu graditi popolnoma svobodno in s krepkim razmahom temelji naše gledališke umetnosti. Že samo to dejstvo govori jasno o napredku, ki ga je dosegla slovenska kultura v teh štirih desetletjih.

S srečno predigro Marija Bravničeja »Slavicus hymnus« in nato z muzikalno dramo v treh dejanjih (sedmih slikah) Alfreda Mahovskega »Hlapec Jernej« smo praznovali to pomembno štiridesetletnico našega gledališča ter ž njo otvorili, — daj to, dobra usoda — novo, še plodonosnejšo in srečnejšo dobo zlasti lastnega glasbenoscenično ustvarjanja.

Bravničarjev »Slavicus hymnus« je dobrodošla, veledostojna, reprezentativna, slavnostna skladba, ki bi še mnogo pridobila, če bi bil opernemu orkestru na razpolago pred vsem krepkejši, številnejši godalni aparat. Kakor čujem, je Bravničar iz lastnega nagiba revidiral za prihodnje izvedbe nekatera šibkejša mesta. Gotovo bomo njegovega dela nato še bolj veseli.

Za predigro sta prišla do besede mladi, prerano umrli, izredno nadarjeni Alfred Mahovsky in naš veliki Cankar. Po Cankarjevi povesti »Hlapec Jernej in njegova pravica«, ki jo je prevedla v nemščino gospa Jirku, je Mahovsky priredil sam sebi libreto v formi muzikalne drame in to s tako spretno roko in za razmeroma zelo mladega človeka tako široko teatersko izkušnjo in širokim glasbenim znanjem, da je bil delu že vnaprej zagotovljen časten uspeh. Za vprizoritev na našem odru pa seveda ni bila odločilna v prvi vesti glasbena stran dela, temveč domača, vendar občečloveška Cankarjeva pripovedna snov, ki se je preko tujega jezika zopet vrnila domov. Da to ni bilo lahko, in da sta imela s prevedbo teksta in podložitvijo skoro od začetka do konca originalnega Cankarjevega govora, Mile Klopčar in Mirko Polič silno težak posel, mora biti razumljivo. Mahovsky je komponiral tekst, kajpada, v duhu nemškega jezika in le izredno spretnosti obeh prirejevalcev gre hvala, da poslušalec skoroda ne čuti, da je komponist prilagodil svoj tonski govor svojemu jeziku.

Muzikalno bi štel mladega glasbenika k eklektikom, kajti ni se mogel, pač zaradi svoje mladosti in okolja, izviti iz okov slavnih vzorov. Premočne so bile zanj že spone, ki so ga vezale z Wagnerjevo romantiko, s Strausom, z impresionisti, slikarji, z novodobnimi strujami od zmernih do najradikalnejših, ni se še mogel osamosvojiti, ne najti lastnega nezavisnega glasbenega izraza, četudi bi ga bil, da bi mu bilo dano, po tem kar smo slišali, prav gotovo našel prej ali slej. Njegova muzikalna invencija je dosti samonikla, tehnično komponitorno znanje odlično: prodrl je do skrivnosti človeškega pevskega tona, globoko zajema zvočnost orkestra, ljubi akord kot slikarsko, zvenečo barvo, široke, včasih prepatetične melodične linije, zarije se v neskončne lirične speve, zakriči v kaotičnih disonancah, neekonomsko bruha nebrzdano muziko, ki pa je mnogokrat zares močno dramatska. Zna spretno karakterizirati, podčrtavati groteško, se pogrezati v religioznost, se sladko razvneti, demonsko preklinjati, skratka: silno močan, dramatičen glasbeni talent, a še ne usmerjen, še ne brzdan, še ne sam svoj.

Snovi, ki ne more biti lokalnega pomena in ki takisto ne more biti časovno vezana, kajti dogajala se že in se dogaja povsodi in vedno, ki je internacionalna, občečloveška, se ne bi prilegla muzika nacionalnega značaja in je skoro prav, da je za »Hlapca Jerneja« muzikalno izpregovoril drugorodni človek. Tako je postal »Hlapec Jernej« to, kar mora biti: simbol z zemljo zvezanega človeka, ki pregnan iz nje, zaman išče pravice pred ljudmi in pred Bogom, res »visoka pesem o svetosti dela in o zvezanosti človeka z zemljo«, kakor pravi sam skladatelj.

Težko, a vendar prav hvaležno delo so imeli z dostojno, ljubeznipolno uprizoritvijo »Hlapca Jerneja« dirigent, režiser in naši pevci. G. dr. Švara se je vneto in vestno posvetil izčrpanju zamotane partiture, izoblikoval je v orkestru vse, kar se je količkaj dalo, razrešil komplicirane ritmične uganke, poglobil se v dinamiko zapletljajev, podčrtal barvitost akordov, razpredel polifonske mreže, brzdal včasih neuspešno moč orkestra nad pevčevim glasom je in tako pripomogel Mahovskemu in »Hlapcu Jerneju« do pravice. Kočljivo nalogo je imel režiser Ferdo Delak. Moral se je izogibati vsakega pretiravanja, odločiti se za to, ali naj bo Jernej trdovraten upornik, ali naiven, slaboumen, preganjan revež; od te centralne figure je moral skrbno oddaljiti v potrebno distanco vse ostale sodelujoče; ni smel preobložiti scene, ustvariti je moral resničen dogodek, ali le nakazati idejo zamisleka. Vsak je svojo nalogo rešil močno inteligentno, z izčrpnim poznavanjem gledaliških sredstev ter razpoložljivega igralskega osobja. V tem večjo zaslugo mu štejem obziren način vprizoritve »Hlapca Jerneja«, v obliki, ki ni samo malo nasprotna vprizoritvi njegovega lastnega »Hlapca Jerneja«. Inscenacija Uljaniščeva je bila zelo ekonomska in v svoji skromnosti prepričevalna in popolnoma stvarna. »Hlapca Jerneja« je na svoje preizkušene rame vzel g. R. Primožič. Silno težka in pevski izredno naporna, a tudi v enaki meri hvaležna vloga je našla v Primožiču celega moža in umetnika. Moram mu to brez vsakega pridržka priznati. Od začetka do konca dosleden, včasih malo preveč v ospredje patetično stopajoč, (Oče naš, a po zahtevi komponista), je izoblikoval tragičnega junaka »Jerneja« s početka s tisto verno naivnostjo, ki stopa s terjatvijo svoje pravice pred otroke, ki gre čim dalje tem upornejše pred sodnike in si ves strt naposled hoče izsiliti pravico od božjega namestnika, od Boga samega, a v blaznosti nato prižge ono barvo, ki jo prižigajo zmaguslavni ponižani. Primožič se sme s svojim »Jernejem« z vso pravico ponašati. Za njim najmočnejši je bil g. Betetto, potepuh. G. Betetta pri tej priliki, ko je posvetil vse svoje velike pevske sile, vso svojo pevsko umetnost, iznova naši operi, iskreno pozdravljamo. Že njegov »Potepuh« je kabinetni kos njegove umetnosti. Z gorjupim humorjem je sceno v ječi privedel do zaokrožene umetniške oblike, ob kateri bi se komponist„ in naj bi bil še tako razvajen, moral vzradostiti. Njegova, do onemogle blaznosti izdelana igra je odvzela pouličnemu valčku banalnost in blatnost. Oblastnega, napol pijanega Sitarja je g. Marčec dovolj dobro in vsebinsko primerno ustvaril. Ni pa mogel iz njega izoblikovati kaj več, ker to tudi ni smel. Prav tako je Kogejeva (njegova žena) in ga. Škerjančeva (dekla), kakor tudi mnogo drugih figur sekundarnega značaja in jima je šteti v dobro, da sta to lahko razumeli. Študent g. Banovca je simpatična, morda za neverneža, ki je trpel tudi svoje krivice in moral spati v travi, preveč izlikana figura, vendar je ogrel. G. Marijan Rus je podal troje vlog: Šalandra, mladega sodnika in župnika, vse s potrebnim poglobljenjem in jasno karakterizacijo. Zlasti sodnika, ki se močno razpoje, je pevsko lepo zaokrožil. Ne v smislu Cankarjeve povesti je zgrajena predzadnja slika, zamisel komponista, ki posebno ostro kaže dramatično njegovo žilo in spretnost risanja nasprotij. Dočim v cerkvi zbor Bogu poje zahvalnico, beračica (ga. Bernot-Golobova) bogokletno zanika božje usmiljenje, s čemer aludira na poznejši dogodek. Ga. Bernot-Golobova je svojo učinkovito, četudi kratko partijo odlično prikazala.

S »Hlapcem Jernejem« se je dvignil neskončno Cankar, njegovemu častilcu, umrlemu Mahovskemu pa se je oddolžila nad vse spodobno naša opera in naša hvaležna, z aplavzi ne skopa publika. —č.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Škotje v kulturi

Ves svet je poln dovtipov na račun skoposti, ki da je najpoglavitnejša lastnost škotskega človeka. Škotje so nekakšni Ribničani sveta — toda malokdo ima vsaj malo žive, realne predstave o ljudstvu, ki spada med najbolj junaška, najbolj uporna ljudstva, kar jih pozna zgodovina. Malokdo ve, da so Škotje, ki so danes samo veja velikega angleškega naroda, prav za prav keltskega porekla in da so prebivalci dežele še pred nekaj stoletji govorili skoraj izključno samo v svojem starodavnem keltskem (galskem) dialektu;

da se je v goratih pokrajinah (Hebridski otoki, severni del Velike Britanije, Walés) galščina še vse do danes ohranila kot občevalni jezik in da ga govori še okrog 200.000 ljudi;

da je na otoku Ulan galska manjšina še danes jezik za vse svečane prilike;

da govori galščini soroden jezik tudi okrog pol milijona Bretoncev na polotoku Brétagne v Franciji;

da so Škotje početniki slavnoznane verske sekte »quackerjev«, ki ji pripada tudi predsednik Združenih držav severne Amerike Hoover;

da je skoraj vsa zgodovina Škotov ena sama borba za svobodo in en sam upor;

da je najlepša knjiga iz te zgodovine Stevensona »Prigode Davida Balfourja«, katerih drugi del izide pri Tiskovni zadrugi (prevod Vladimirja Levstika) te dni.

Stoletnica Aleksandrinskega gledališča. Ruski emigrantski tisk se spominja 100letnice Aleksandrinskega gledališča v Petrogradu, ki je eno najstarejših in najodličnejših ruskih gladališč: Danes se imenuje Teater akademske drame. Z njim je zvezana slavna in bleščeča tradicija ruske gledališke umetnosti.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Svetovni prvak dr. Aljehin je na ameriškem turnirju v Pasadeni odnesel prvo nagrado. Dosegel je 8½ točk, Kashdan za njim pa 7½. Na tretjem mestu so ostali s 6imi točkami Dake, Rželevski in Steiner.

Aljehin je zopet zgubil eno igro. Proti Dake-u. Njegova nepremagljivost je bolj in bolj dvomljiva. Vsi znaki kažejo, da je svetovni prvak prekoračil svoj višek. Posrečilo se mu je pač, prvikrat v življenju premagati Kashdana. Toda velike premoči v tem ne premočnem turnirju ni pokazal.

Meni je najzanimivejša točka kalifornskega turnirja Rželevski in njegov uspeh. Pa ne zato, ker ima Rželevski komaj 18 let. To mi ne imponira. Rželevski je zanimivejši nego se zdi.

Leta 1918. se je pojavil na Dunaju v velikem šahovskem klubu poljski Žid, ki je spremljal 4 letnega dečka. Ta deček je bil Rželevski. Že takrat je igral šah in sicer silno dober šah.

Prišel je v klub in igral z najmočnejšimi amaterji. Potolkel je vse. Neke nedelje se je vrgel na otroka dunajski mojster S. R. Wolf. Zgubil je 7 partij zapored in odšel osramočen. Ostali mojstri se niso upali riskirati blamaže. Naposled sem se spustil sam v partijo s čudežnim malim šahistom.

Prepustil sem mu bele figure. V otvoritvi nisem pazil preveč. Pa me je pograbil z neverjetno silo. Zvezal me je skoraj popolnoma. Nikdar ne bi bil prisodil takemu otroku take moči. Čutil sem, da imam prav za prav zgubljeno igro.

Moral sem napeti vse sile, igrati kakor v velikem turnirju. Le počasi sem se opraščal. Le težko sem odrival napad in naporna mi je bila pot do nasprotnega napada. Preprosta partija se je razvila v turnirsko.

Spominjam se še, kako žilavo se je branil. Umikal se je le korakoma. Naposled, po dveh težkih urah, je opazil, da je izgubljen. Vrgel se je na šahovnico in milo zajokal. Ta poraz je bil zanj prehud udarec.

Po vojni je fantek šel s svojim spremljevalcem v Ameriko. Ni se mi zdelo prav, da so ga njegovi ljudje v nežni mladosti izkoriščali. Tudi sem pričakoval, da ne bo postal velik mojster, ker je prezgodaj začel.

Sodil sem pravilno. Rželevski je očividno ostal tako jak, kakor je bil s štirimi leti. Da je to bilo dovolj, vidite na uspehu, ki ga je dosegel v Pasadeni. Takoj za Aljehinom in Kashdanom je tretje mesto zelo častno.

•

Moja knjiga o šahu, ki sem jo napisal za začetnike, je že postavljena. Bo pa malo obsežnejša nego sem mislil. Imela bo okoli 340 strani. Subskribenti imajo nedvomno dobiček, ker bo knjiga zahtevala več stroškov.

Seveda vzdržujem subskribcijsko ceno 100 dinarjev do 1. novembra tega leta. Veselilo me je, ko sem prejel naročila tudi od Hrvatov in Srbov. Celo iz Češkoslovaške sem dobil naročnika, ki je naročilu priložil krasno študijo. Poročal bom še o nji.

Po 1. novembru bo knjiga precej dražja. Ne bo šlo drugače. Zato pričakujem od onih šahistov, ki ne zmorejo več, do 1. novembra obveznih naročil na naslov: dr. Milan Vidmar, Ljubljana, Aškerčeva ulica 11 Subskribcijskega roka ne bom podaljševal.

•

V predzadnji šahovski rubriki sem prinesel problem, ki mi ga je poslal šahist z dežele. Opisal sem rešitev. Pozicija je bila:

Beli: Ka4, Dg4, Lh4, Sf7, Sf6, a6, c2, f2 (8 figur)

Črni: Kd4, La8, Lf4, Sh3, a7, c7, c6, c4, c3 (9 figur).

Prva poteza rešitve je bila: 1. Lh4—g5. Celjski šahovski klub, ki ima pod vodstvom znanega našega komponista dr. Schwaba svoj problemski oddelek, je našel v konstrukciji opisanega problema zanimivo napako. Dognal je, da je zares nerešljiv. Takole se črni lahko reši:

1. Lh4—g5 Kd4—c5
2. Dg4—f5+ Kc5—d4!

Mata ni.

Dopisnik, ki mi je poslal problem z opazko, da ne najde rešitve, je naknadno obdržal prav. Rešitev, ki sem jo opisal, je nedvomno komponistova ideja. Celjani imajo zaslugo, da so problem »skuhali«.

•

Znano je, da veliki mojstri niso dobri komponisti. Veliki komponisti pa tudi navadno niso pomembni praktični igralci. Pokojni velemojster Schlechter je komponiral nekaj dobrih problemov. Sedaj pa mu je na Dunaju zrasel naslednik.

Dunajski mojster dr. A. Becker je pred kratkim priobčil naslednji preprosti problem:

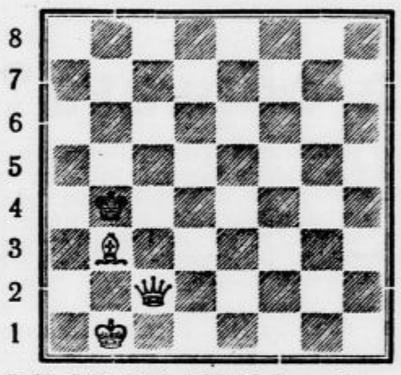

Beli: Kb1, Dc2, Lb3 (3 figure)
Črni: Kb4 (1 figura)
Mat v treh potezah.

Mogoče boste dolgo zaman študirali preprosto pozicijo. Nikakor vam ne bo uspel mat. Beckerjev problem ima to posebnost, da skriva glavno zaključno sliko dokaj spretno. Dokler je ne zagledate, ne boste vedeli začeti. Nobena začetna poteza ne bo zadovoljiva.

Če bi beli kralj stal na b2, bela dama pa na b6, bi bil črni mat. Nenavaden mat kajne? Baš, ker je nenavaden, je dal problemu vsebino. Čim ga zagledate, imate tudi že rešitev pred seboj:

1. Kb1—b2 . . . . .

Črni kralj ima samo dve potezi. Na a5 in na b5 lahko stopi. Za nadaljni potek igre ni vseeno, kam gre kralj.

1. . . . . Kb4—b5
2. Dc2—c7 Kb5—a6
3. Lb3—c4

oziroma

2. . . . . Kb5—b4
3. Dc7—b6 mat.

Druga pot je:

1. Kb1—b2 Kb4—a5
2. Dc2—c6 Ka5—b4
3. Dc6—b6 mat.

S preprostimi sredstvi je dr. Becker dosegel dovolj zanimivo vsebino.

O vsakovrstnem zdravljenju

Ruski zdravnik prof. Karpon je ugotovil eksperimentalno, kar je mnogim ljudem znano iz lastne izkušnje, to namreč, da zdravi vroč zrak opekline. Sam si je povzročil takšne opekline in jih potem takoj obravnaval z vročim, suhim zrakom. Pri zelo močnih opeklinah so se sicer pojavili mehurji, a ti so bili znatno manjši nego običajno in bolečine niso bile tako močne. Pri lažjih opeklinah se mehurji sploh niso pojavili in drugega obravnavanja ni bilo treba.

•

V zadnjih letih se tudi po Evropi širi neprijetna kožna bolezen, ki je drugače bolj doma v tropskih deželah in ki jo po mnenju nekaterih strokovnjakov povzročajo majhne kožne glive. Gre za trdovratno in močno ščegetajoče vnetje kože med prsti na nogah. Kakor poroča dr. Ruge, se da ta neprijetnost odpraviti kmalu in gotovo v namazanjem vnetih mest z 1-odstotnim salicilnim špiritom.

•

Vodja šlezkega zdravilišča dr. Schroth prakticira zanimiv način za zdravljenje raznih bolezni, kakor protina v začetnem štadiju, nagnjenje k tolšči, sladkorno bolezen, poapnjenje žil. Schroth daje svojim bolnikom prav malo jedi in v teh jedeh ni za nekaj časa nobene beljakovine, maščobe in soli. Pač pa dobi bolnik vedno nekaj lahkega vina. Zanimivo je, da vodi ta dieta z vinom čestokrat do tega, da se pacienti pozneje nikoli več ne vdajajo nezmernemu uživanju alkoholnih pijač. Teh uspehov pa je menda krivo tudi znamenito šlezko vino, ki po kvaliteti ne zaostaja za našim — cvičkom.

Plačevanje zdravnikov na obroke

Zveza ameriških zdravnikov objavlja spomenico, iz katere je razvidno, da utrpi vsak ameriški zdravnik pri bolnikih povprečno 365 dolarjev izgube na leto. Da bi svoje člane v bodoče zaščitilo pred takšnimi izgubami, je sklenilo društvo pogodbo z neko velebanko. Ta je uvedla plačevanje zdravniških honorarjev z nakazili na obroke. Vsak bolnik, ki plača 10 dolarjev na leto, dobi nakazilo, katerega je dovolj da podpiše, nakar izplača banka zdravniku honorar po odtegljaju 8 odst. Pravijo, da se je ta metoda doslej obnesla.

GRUNT

Janko Kač:

Toda Janez je bil gluh in slep za vse njihove čare, kajti vse njegove misli so bile pri Nežiki.

Zadnjo nedeljo pred naborom je Janez kakor že večkrat oprezoval, kdaj pojde Nežika v cerkev. Komaj je krenila na zavrti, že je pospešil za njo korake.

»Saj se še ne mudi tako«, jo je odzadaj ogovoril, da se je dekle okrenilo in odvrnilo z veselimi očmi:

»Še moram prej na pošto.«

»Kaj pa, če ne bo nič pisal?« jo je z nasmeškom podražil Janez.

»Jaz pa vem, da bo!« se je zasmejalo rdečelično dekle in pokazalo dve polni vrsti ko repa belih zob.

»Blagost ti bodi...« jo je zablagroval Janez in globoko vzdihnil.

»Kaj te pa tare, da vzdihuješ, kakor bi te kdo za stotisoče terjal« je hotelo dekle s šalo iti preko pereče zadeve.

»Kako bi ne vzdihoval«, je Janez naglo poprijel za dobrodošlo besedo, »Na nabor pojdem v torek, pa bom edini brez šopka.«

»Ta reč se da pa kaj hitro urediti!« je odgovorila Nežika.

»Kako pa?« je radovedno vprašal Janez.

»Tako, kakor napravijo vsi drugi. Dekletu se priporoči zanj!« se je zasmejalo dekle.

»Če mi ga bo le dalo?« je podvomil Janez in uprl v njo svoj koprneči pogled.

Tedaj je šele zapazila Nežika, da je nerodno zavozila dobro pričeti pogovor. V zadregi ni mu vedela kaj odgovoriti. Janez pa je sklenil izkoristiti te tesne ulice za to je spet poprijel nit razgovora.

»Deset bi jih lahko dobil, pa ga od nobene nočem. Brez šopka pojdem!«

»Veš, da ne gre tako, ko jih bodo vsi drugi imeli. Šopek pa vendar moraš imeti«, je ugovarjala Nežika.

»Če mi ga boš ti dala«, je zajadral Janez kar naravnost h cilju in pristavil: »Vsaj kot tovarišu in sosedu...«

Kakor vsaki ženski je tudi Nežiki prav dobro dela zavest, da jo ima Janez rad, zraven pa se ji je dopadla njegova odkrita beseda. Po kratkem premisleku je oprezno pogledala okrog sebe in tiho pripomnila:

»Da ne boš ti sam žalosten med drugimi veselimi, ti jaz napravim šopek kot tovarišu in sosedu. Toda samo pod enim pogojem.«

»Zahtevaj kar hočeš od mene!« je vzkliknil ves radosten Janez.

»Zareci se, da ne boš tega nikomur nikoli povedal!« je zahtevala Nežika s poudarkom. Hud je bil sicer ta pogoj, vendar pa je bil Janez prav zadovoljen tudi s tem malim uspehom in je slovesno izjavil:

»Kakor je Bog v nebesih, ne bom povedal tega nikoli živi duši!« in pristavil, »Kdaj pa naj pridem ponj?«

Nežika je malo pomislila —: »Na okno ga bom pripravila jutri večer. Vzemi ga, pa me nikar ne kliči« V tem je začula, da jima je nekdo za petami in je brž na glas pristavila, da je preokrenila pogovor: »Bom vprašala mamo, če imajo še kaj tistih buč.«

»No le pojdimo«, ju je tedaj pozdravil Dolenčev Anza, ki se je pripeljal s kolesom za njima.

»Saj bo treba«, sta se odzvala oba hkratu.

Ko je bil že daleč je menila Nežika:

»Če ni na ušesa vlekel?«

»Anza pa ne! Najboljši fant je v vsej sosesci«, se je odkrito zavzel za tovariša Janez.

Ko so izvedele vaške rekovnice, da sta šla skupaj v cerkev, so steknile glave in z zadoščenjem ugotovile, da so le imele prav.

Glavno besedo je imela spet Babnikova Polona, ki je važno zamahnila z rokami:

»Kaj vam nisem rekla! Grunt je pa le grunt. Lepo pa ni od nje, da ga je tako hitro pozabila. Saj pravim, mladi rod se je ves izpridil.«

»Če bo le čakala, čakala« je zaskrbela za Nežiko Kompoštelka. »Tona bo gospodaril še trideset, trideset let, kakor je Matija, Matija njegov oče.«

Drugi večer je bila tema kakor v rogu. Fantje naborniki so pili pri Zadniku in prepevali. Sosed cestar Griškovec se je že tretjič prebudil, se obrnil v zid in zagodel:

»Človek še ponoči nima miru. Anó vendar...«

Ura je šla že na enajsto, ko se je Janez odstranil od druščine. Srce mu je močno utripalo, ko je stopal proti Nežikinem oknu, še ves v negotovosti, če se dekle navsezadnje morda ni premislilo. Potipal je po oknu in res: velik šopek zavit v svileni papir je ležal med cvetličnimi lončki. Kakor svetinjo ga je Janez varno vzel v roke, ga razvil in poljubil. Da ne bo trkal, je bil obljubil dekletu, zato mu je omahnila roka, ki se je bila že dvignila, da potrka na šipo. Le pritajeno je šepnil med cvetice:

»Nežika, hvala! Nikdar ti tega ne pozabim.«

Ničesar ni imel, da bi si pripel šopek zato je stopil domov in kar v temi iztaknil v nedeljskem suknjiču iglo. Varno je spravil svileni papir pod vzglavje in si pripel šopek. Iz polnih pljuč je zavriskal, ko je bil spet pred gostilno in na stežaj odprl vrata. Žarka svetloba je planila vanj in ga vsega oblila. Vsi pogledi so obviseli na njegovem šopku. Vseh misel pa je uganila gospa Mimi, ko je rekla:

»Ovbe, ovbe! Kje je neki rasel ta šopek« in pomislila: »Precej časa te ni bilo nazaj. Nekje na spodnjem koncu vasi imaš medo.«

Nič ni odgovoril Janez, samo zvito se je namuzal in zapel:

Odkod si dekle ti doma,
oj ti doma,
da te nobeden ne pozna...

Vsa vas si je zaman belila glave z Janezovim šopkom, toda nihče ni odgonetil, kje ga je dobil.

Drugi dan so na naborih kar od kraja pobirali. Ko je pa Janez stopil v ris, ga je plosknil zdravnik po plečih:

»Za enkrat nesposoben«. Obrnil se je proti pisarju in mu narekoval, »Ozka prsa...«

Nepopisen sram je obvladal Janeza pri teh besedah, ko je videl, da bo sam izmed vseh tovarišev ostal nepotrjen. Spomnil se je tudi svojega lepega šopka in kaj bo Nežika rekla.

»Prosim, potrdite me! Dovolj sem močan!« je naenkrat zaprosil zdravnika.

»Ein guter Patriot!«* se je nasmehnil debelušni zdravnik in potrapljal Janeza po rami:

»Še eno leto boš žgance jedel. Drugo pomlad boš pa naš.«

Nekoliko ga je sicer potolažila ta beseda, vendar pa ga je še ves teden po naboru grizla zavest, da je slabši od drugih.

Za veliko noč je prišel Tonče na dopust. Kako se mu je prilegala uniforma: Rdeče jezdne hlače, svetli škornji z ostrogami, svetlomodra bluza s svetlimi gumbi, na glavi mehko rdečo čepico, okrog pasu pa opasano težko svetlo sabljo. Vsa fara ju je gledala, ko sta šla z Nežiko od druge maše, oba velika, mlada in zdrava.

»Pa pravijo, da ima Tonče denar blez tisočake«, je rekel, ko sta šla mimo oštir Rožaj županu Blatniku, ki je hodil še od zjutrajšnjega.

»Tri ima v naši kasi«, je potrdil župan.

»Pa rije za Metelanovo. Mar bi se naj priženil k dolenjski Kraljici. Lep grunt, brez dolga, ženska še pa tudi nima dosti čez štirideset. Nežiko bi pa naj Janezu prepustil« je gospodaril zanj Rožaj.

»Veš, Kolenčev je. Ga ne preverješ zlepa. Sicer pa čujem, da namerava Tonče, ko pride od vojakov, kaj pripravnega kupiti. Nekaj ima on, Nežika tudi ne bo brez božjega, nekaj bosta pa najela. Težko se spravi narazen par, ki je že tako skupaj zrasel«, je pripomnil Blatnik.

»Če bosta zdrava, jo tudi izvozita. Saj se je meni prav tako godilo. Veš, Tonče tudi ni prazen. No, Bog jima daj srečo!« je sklenil ta pogovor Rožaj in izpraznil kozarec. Pogovor se je zasukal k cenam sena, ki ga je marsikateremu gospodarju že zmanjkovalo.

Med zadnjimi sta šla Tonče in Nežika čez polje domov, ker se je moral Tonče še pri orožnikih odjaviti. Med potjo mu je Nežika pravila o vseh dogodkih preteklih mesecev in seveda tudi o Janezovem šopku.

»Veš, je pač revež, smilil se mi je«, je končala zgodbo dekle in pogledala od strani ženina.

Ta se je prav od srca zasmejal in krepko stisnil njeno roko:

»Prav si napravila. Vesel sem, da imaš dobro srce.«

Vse okrog njuju se je prebujala pomlad. Zare in meje so že zelene. Med nizko travo pa so dvigale marjetice svoja drobna rumena očesa proti mlademu solncu. Nad svetlimi setvami pa je trepetala škrjančkova pesem...

* Dober domoljub!

Iz življenja in sveta

Konec francoskih jesenskih vojaških vaj

Veliki manevri francoske vojske so končani. Na sliki vidimo francoski generalni štab na zaključnem posvetovanju. V sredi (×) stoji general Weygand

Lek za jetiko v zraku

Na konferenci zdravnikov za otroške bolezni na Dunaju je imel senzacijonalno predavanje o novem lečilu za tuberkulozo dunajski zdravnik dr. Ernst Klein. Gre za odkritje, ki odgrinja tudi važno skrivnost tuberkuloze.

Med vojno je dr. Klein deloval v nekem zbirališču za tuberkulozne vojake na soški fronti. Imel je priliko, da je opazoval, kako pobira zavratna morilka v diru mlade, krepke fante iz Bosne, ki so bili v domovini čisto zdravi in bi zdravi tudi ostali, tu se ji pa niso mogli upreti. Dr. Klein je začel premišljevati, zakaj jih je morala tuberkuloza zagrabiti baš tu in zakaj so deželе, ki je sploh ne poznajo, druge so pa ž njo okužene. Bacili zavratne morilke so vendar razširjeni povsod.

Po dolgem raziskavanju je odgrnil to tajno. V ozračju ozemelj, kjer ne razsaja sušica, je odkril snov, ki je ni v okuženih ozemljih. Od navzočnosti ali odsotnosti te snovi morata biti po njegovem mnenju odvisna odpornost ali obolenje. Kakor je videti, je ta teorija na prvi pogled prevratna in nova, vendar pa pozna medicina njeno analogijo. To je golšavost, ki nastaja samo zaradi pomanjkanja joda v zemlji, v vodi, v rastlinah in ozračju. V nekih alpskih dolinah kar mrgoli golšavih ljudi in kretenov, v drugih ne dobiš niti enega — v tem primeru pač ne nedostaja joda. Moderna medicina zatira sedaj to bolezen s tem, da daje v krajih, kjer je dosti golšavih, majhne količine joda v kuhinjsko sol, da obeša otrokom jodove vrečice okoli vratu, da vdihavajo z vsakim dihom jodirani zrak.

Takšno snov, kakršna je jod, samo da učinkuje proti sušici, je našel torej dr. Klein. L. 1927. je pričel ž njim preizkušati jetične živali in uspehi so bili siloviti. Potem ga je preizkusil na ljudeh in uspehi so bili še silnejši. Celo v najbolj obupnih primerih je dosegel popolno ozdravljenje.

Tako je poročal dr. Klein na konferenci zdravnikov za otroke in baje ni delal vtisa, da je eden izmed tistih »čudežnih doktorjev«, ki obljubljajo vse, ne izvršijo pa ničesar. Učenjaki bodo sedaj preiskali, koliko je resnice na njegovih trditvah.

Kaj je dosegla Wegenerjeva odprava?

Na zborovanje naravoslovcev in zdravnikov v Wiesbadnu je govoril nad drugimi prof. Kurt Wegener o uspehih grönlandske odprave, ki jo je vodil, kakor znano, po tragični smrti svojega brata.

Ekspedicija je imela tri važne naloge: preizkusiti bi morala stare in nove instrumente polarnega raziskovanja s posebnim ozirom na grönlandske zimske razmere, preiskati bi morala celinsko ledovje na tem ogromnem otoku, in končno bi morala proučiti njegove vremenske razmere. Ta točka je bila največje praktične važnosti, kajti znano je, da imajo meteorološke razmere polarnih krajev, zlasti pa Grönlanda, velik vpliv na srednjeevropsko vreme.

Ekspedicija je osnovala tri vremenoslovne postaje, ki so najprvo dognale, da obstoji tudi v grönlandski zimi velika toplotna razlika med obalo in notranjostjo. Dognala je nadalje važno dejstvo, da nad grönlandskim ozemljem ne vlada trajno visok zračni pritisk, kakor so domnevali do danes, temveč da se tudi tukaj izmenjavajo visoki in nizki tlaki. Ta ugotovitev je nad vse pomembna.

Posebno zanimivo je bilo merjenje debeline celinskega ledovja po načelu znanega akustičnega grezala. Največja izmerjena debelina je znašala 2000 m, a vsi računi tu še niso zaključeni. Smrt prof. Alfreda Wegenerja je zelo neugodno vplivala na druga merjenja, a vendar se zdi, da bodo končni računi prinesli še eno veliko presenečenje. Vse kaže namreč, da se temperatura lednega oklepa v globino počasi dviga in da se giblje v spodnji plasti, nekako od globine 600 m, okrog ničle. Pojasnila za ta nepričakovani pojav pa ne more dati še nihče.

Kamenje namestu davkov

Neka kmečka naselbina na Vzhodnem Pruskem je ponudila davčni oblasti, naj sprejme namestu davkov — kamenje. Kraj je namreč bogat na kamnolomih in njegovi prebivalci so pripravljeni plačati zaostale davke z gradbenimi materialom, ki ga država lahko porabi za stopnice pri svojih stavbah. Država je ponudbo sprejela in poslala v kamnolome 150 delavcev ter sporočila prebivalstvu, da bo vpisala protivrednost na račun dolgov.

Nepričakovano bogastvo

Neki siromašni židovski cerkovnik iz Lodža z imenom Šlajm Dawidowicz, ki opravlja tudi službo predmolilca v židovskem templju, je te dni prejel obvestilo od ameriškega konzulata, da je v Ameriki umrl njegov stric, ki mu je zapustil 75 milijonov dolarjev. Dawidowicza je novica tako presenetila, da je omedlel. Morali so poslati po zdravnika, ki ga je zopet obudil k zavesti.

Muhe na operacijski mizi

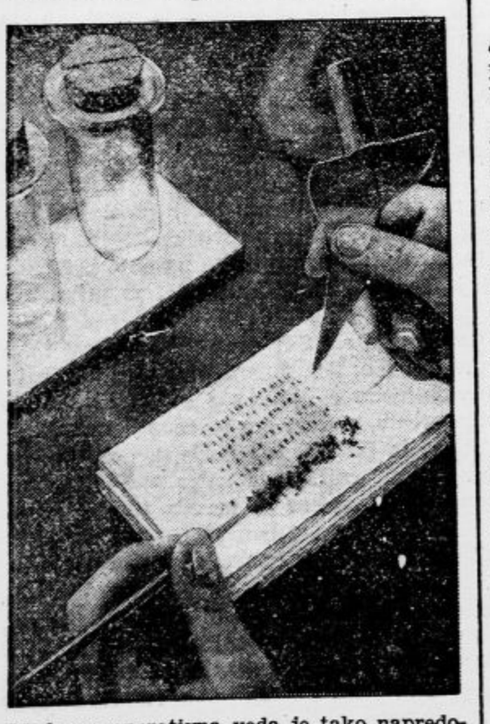

Moderna operativna veda je tako napredovala, da izvršujejo zdravniki operacije, transplantacije in slično že na muhah in drugih žuželkah

Wilkins in severni tečaj

Polarni raziskovalec sir Hubert Wilkins, ki je lani imel veliko smolo pri svoji ekskurziji s podmornico v vode okolu severnega tečaja, se mudi trenutno v Oslu in pripravlja novo odpravo. Sestal se je tudi s švedskim razizskovalcem Sverdrupom ter se z njim dogovoril o nekaterih podrobnostih za priprave.

Novo podmornico bo naročil Wilkins najbrže v Angliji. Posadka za novo odpravo je preračunana samo na 10 mož. Podmornica bo dolga samo 40 m, medtem ko je bila »stara škatlja ameriške podmornice« 10 m daljša. Stroji bodo proizvajali namestu 350 samo 250 k. s. Ekspedicija pojde na pot leta 1933 in ne bo imela samo namena najti prehod pod severnim tečajem, marveč kani Wilkins proučiti tudi razmere med tečajnim svetom in Alasko.

Glasovi v muzeju

Med najzanimivejše zbirke Britskega muzeja spada zbirka glasov deloma že mrtvih, deloma živečih osebnosti. Mnogo teh glasov, ki so ustaljeni na gramofonskih ploščah, ne bo slišal nihče izmed živečih ljudi, kajti dali so jih muzeju pod pogojem, da smejo šele čez petdeset ali še več let pred javnost. Najstarejša plošča, ki izvira iz dobe pred 30 leti, podaja glas slavnega angleškega pesnika Tennysona. Sprejemna tehnika je bila takrat še zelo slaba in ta glas je v reprodukciji zelo šibak ter pokvarjen od motenj. Druga plošča vsebuje glas grofa Tolstega, ki čita iz svojih del, in sicer pred kakšnimi 25 leti. Posebno dobre plošče podajajo Carusa, Pattijevo in Melbo, med drugimi pa je omeniti plošče, ki hranijo Asquithov in Balfourjev glas, glas lorda Robertsa, ki l. 1913. svari pred vojno nevarnostjo, Macdonaldov glas, glas kralja Jurija, kraljice Mary, princa Waleškega (govor o sportnem duhu), Stanleya Baldwina in Lloyda Georgea.

Nova Chaplinova žena?

Pauleta Goddard s katero se je zaročil filmski komik Charlie Chaplin in ki jo bo, kakor se govori v Hollywoodu, vzel za ženo.

Neznan jezik

Budimpeštanski jezikoslovec Hevesy, ki je po pravem poklicu inženjer, je napisal delo, v katerem razpravlja o posledkih neke arheološke odprave o Indiji. Ta odprava je izsledila v bližini Harape ostanke doslej neznanega jezika in kakšnih 5000 let starih napisov, ki jih niso še mogli razčleniti. Hevesy dokazuje, da je ta pisava izredno podobna pisavi na lesenih deščicah, ki jih je neki francoski misijonar pred desetletji odkril na Velikonočnem otoku. Hevesyjevo odkritje je zbudilo veliko senzacijo, ker se je baš v zadnjih dneh razširila vest, da so že razčlenili del nekega napisa z Velikonočnega otoka. Zanimivo bo vedeti, v kakšni zgodovinski zvezi sta obe ozemlji, ki ju ločijo tisoči in tisoči kilometrov.

Izgube Paramountove družbe

Ameriška Paramount Picture Corporation je izgubila v minulem letu 7.69 milijonov dolarjev. V primeri z dobičkom lanskega leta je ta izguba še mnogo večja in znaša nad 10 milijonov dolarjev. Lahko se reče na podlagi te bilance, da tudi film ne procvita v današnji dobi obče gospodarske krize.

Potresno ozemlje na Balkanu

Polotok Kalkidike (s tremi jeziki) kjer je povzročil potres v zadnjih dneh občutno škodo

O krvavitvah

Med najčešča krvavljenja, ki so sicer večinoma prilično nedolžna, a jih ne smemo preveč zanemariti in prezreti, spada krvavljenje iz nosa.

Čestokrat je samo simptom kakšne druge bolezni, n. pr. srčne hibe, arteriosklerozе, levkamije, tudi začetka kakšne kužne bolezni, n. pr. tifusa. Takšnih znakov seveda ne smemo zanemarjati. Naravno, da povzročajo tudi obolenja nosu, zlasti otekline, krvavljenje. Včasi je krvavljenje iz nosa celo koristno, ker nam po njem izgine glavobol in pritisk v glavi. Prečesto krvavljenje utegne nasprotno zelo škodovati osebam, ki nimajo preveč krvi. Vsekakor je treba v takšnih primerih vprašati zdravnika za svet, da se ne razvije malokrvnost ali da se ne zanemari kakšna druga skrita bolezen.

Mnogo nevarnejši je krvavi kašelj, ker mu je skoraj vedno vzrok obolenje pljuč, zlasti pa pljučna jetika. V mnogih primerih sušični ljudje ne pripisujejo mnogo pomena takšnemu krvavemu kašlju, a to ni prav. Sčasoma namreč vodi do zelo nezaželjene anemije, ki bolezen še bolj poslabšuje. Običajno temelji močnejši krvavi kašelj na tem, da je tuberkulozno tkivo uničilo steno kakšne pljučne žile, zlasti kakšne manjše dovodnice, ali pa da je počila razširitev kakšne arterije.

Dokaz, da izvira kri iz pljuč, je to, če je svetlo rdeča in penasta. Vendar se lahko zgodi, da ljudje smatrajo kakšno krvavljenje iz požiralnika ali želodca za krvavljenje iz pljuč, dasi spremlja to kašelj, ono pa bljuvanje in davljenje. Včasi se tudi zgodi, da spremlja krvavljenje iz prebavil kašelj, ker je kri z dihanjem zašla v dihala.

Nadalje poznamo krvavljenje iz želodca. Najčešči vzrok za to krvavljenje je želodčna oteklina. Množina izbljuvane krvi je lahko zelo velika in znaša tudi cel liter ali več. Če je oteklina ranila kakšno večjo žilo, lahko nastopi z bruhanjem krvi smrt.

Želodčni rak tudi povzroča krvavitve, ki so sicer neznatnejše, a nastopajo češče. Pri želodčnem raku, zlasti v začetku, se neznatne količine krvi čestokrat izločujejo tudi po črevesju. Kri iz želodca je lahko normalne barve, a če je bila že dalj časa v želodcu, se lahko pod vplivom želodčne kisline spremeni v temno rdečo ali črno rjavo. Pri krvavitvah zaradi želodčnega raka je razkrojena kri takšna kakor kavna gošča.

Črevesne krvavitve so večinoma razmeroma nedolžne, če izvirajo od hemeroid, t. j. bolezenskih razširitev na odvodnicah v spodnjem delu debelega črevesa, ki nastajajo večinoma zaradi zastajanja krvi (n. pr. zaradi preobilnega sedenja, nosečnosti, dolgega zaprtja itd.). Razširjena in stanjšana stena žile poči. To prinaša pacientu mnogokrat kakor pri krvavljenju iz nosa olajšanje. Samo če je takšno krvavljenje pogosto, se lahko razvije sekundarna anemija. Vsekakor hemeroidalnega obolenja ni podcenjevati, ker mu je včasi vzrok tudi črevesni rak.

Avtomobilska cesta na Etno

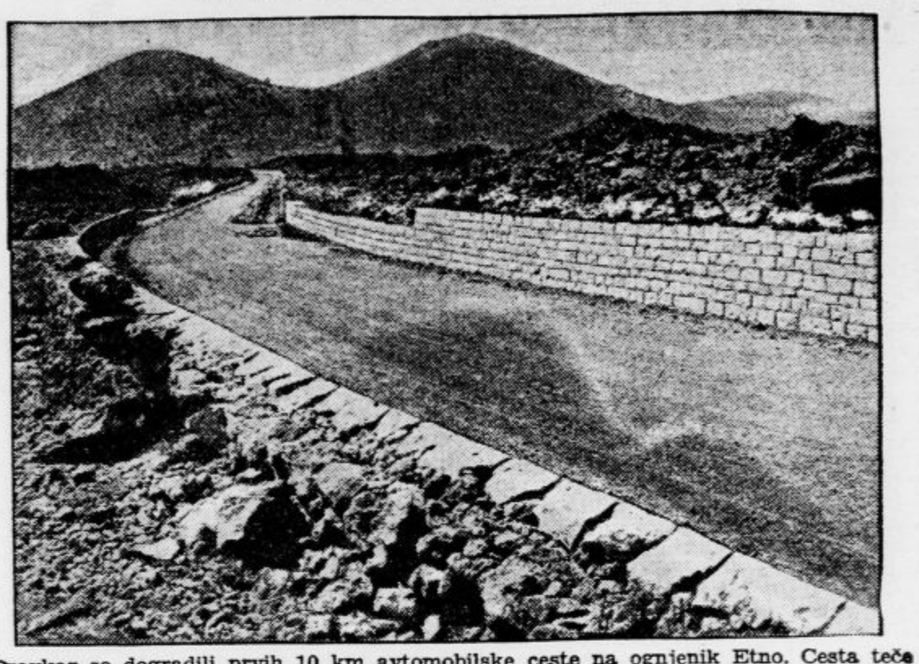

Pravkar so dogradili prvih 10 km avtomobilske ceste na ognjenik Etno. Cesta teče med ugaslimi žreli, skalami in med strnjenimi polji lave

Kaj je življenje

Fizična in kemična dogajanja so tista, ki sestavljajo pojav življenja od njegovih najpreprostejših do najbolj zapletenih izrazov. Kemični izrazi se delijo v procese anorganične in organične kemije. O teh procesih nas je poučila precej podrobno čedalje popolnejša raba mikroskopa in ultramikroskopa, poskusi z bacilnimi kulturami, reagenčna cevka, röntgenske priprave, elektrokardiogram, fotografija in vse druge metode znanstvenega raziskovanja.

V zadnjih časih smo zvedeli marsikaj zlasti o temeljnih problemih protoplazme, nositeljice staničnega življenja. Protoplazma ni navadna kemična sestava kakor žveplena kislina ali celo beljakovina in tudi ne zmes, temveč cel kemični sistem. Protoplazma je trajno razgiban kemični mehanizem. Skupnost vseh teh gibanj imenujemo življenje ali mikrokozmos.

Ta mikrokozmos je kakor ves veliki svet izpostavljen vsem zakonom in nevarnostim, ki so dane po sodelovanju poedinih bitij in bitnim skupkom. Poedino bitje v državi plazme je stanica, ki sestavlja tudi človeka. Vse življenje se odigrava v stanici in stanica človeškega telesa ni nič drugega nego daljna potomka enostanične amebe. V svojem bistvu se ni prav nič spremenila, kakor je tudi človek kot celota istoveten s svojimi prapredniki. Kakor ameba ima stanica vseh sedem temeljnih življenjskih sposobnosti, le da so se te silno razvile, profinile in, kakor bi rekli, poduševile.

Sanje po naročilu

Znanost ni samo že davno pojasnila nastanka sanj iz vtisov, ki se nakopičijo v podzavesti, temveč je tudi že sposobna vplivati umetno na potek sanj.

Američan Gernsback je zgradil pred časom električno pripravo, ki registrira v obliki krivulj delovanje srca in pljuč. Tempo tega delovanja sledi često poteku sanj in iz oblike zabeleženih krivulj je Gernsback lahko sklepal, da-li je svet, ki ga čara Morfej spečemu človeku, sprožil iz njegove duše prijetne občutke ali zoprne predstave. Vrhovi in nižine krivulj kažejo, da-li so bile sanje lahke ali težke — sanje so tako pretehtane.

Še bistroumnejši je bil angleški zdravnik dr. Morison, ki si je mislil: Če sanje vplivajo na srce, pljuča in možgane, tedaj bi lahko tudi srce, pljuča in možgani vplivali na sanje. Treba bi bilo n. pr. samo najti sredstva za pospeševanje ali zaviranje srčnega delovanja in sanje bi se spreminjale po mili volji. Takšnih sredstev je dosti — a ko jih je angleški zdravnik začel preizkuševati, se je pokazalo, da ga je pustil njih pričakovani učinek na cedilu. Dokler ni nekoč neki speči dami, ki si jo je najel za poskuse in ki so jo mučile vedno hude sanje, injeciral majhno količino krvnega ekstrakta. Takoj se je pokazal učinek: pri tem in pri celi vrsti drugih poskusov je dama sanjala samo lepe in prijetne stvari. Nekega dne je poskusil injekcijo z novo snovjo, adrenalinom, ki ima, kakor znano, lastnost, da zoži žilje, zaustavlja krvni tok in ovira delovanje možganov. In mahoma so se vse lepe sanje spremenile v strahotne sanje, vile so postale hudobni škrati, angeli pa hudiči.

Morison je skratka odkril skrivnost vodljivih sanj. Morda ni daleč čas, ko nam bodo delniške družbe za izdelovanje sanj ponujale po nizki ceni najbolj čudne preparate, s katerimi si bo mogoče po mili volji izbirati svet, ki naj se pokaže od vsakodnevnih skrbi in naporov utrujenemu človeku v njegovem spanju.

ATELJE TVRDKE
DRAGO SCHWAB
kroji najelegantnejše jesenske obleke in površnike. Najmodernejše jesensko blago za obleke je dospelo. Vabim na ogled in na ugoden nakup.

Najpriljubljenejši slikarji v Ameriki

Metropolitanski muzej v Newyorku je nedavno priredil razstavo starih slikarjev in potem zastavil občinstvu vprašanje, kateri slikarji do 20. stoletja najbolj odgovarjajo okusu sodobnega Američana. Odgovori pričajo, da so Američani v umetnostnih zadevah dokaj izkušenejši kakor si navadno predstavljamo v Evropi. Največ glasov je dobil Matthias Grünewald, kateremu sledijo po vrsti: Piero della Francesca, William Blake, Tizian, Tintoretto, Greco, Breughel, Rubens, Poussin, Borrain, Goya, Corot, Delacroix, Daumier, Courbet, Degas, Renoir, Cezanne, Seurat, Gaugin ter van Gogh in oba v Evropi jedva znana ameriška slikarja prve polovice 19. stoletja Eakins in Ryder.

Yorkshireški zvon

Župnik v yorkshireškem mestecu Holmfirthu je zaslišal te dni ob nenavadni uri, da se je oglasil zvon iz stolpa njegove cerkve. Stopil je v cerkev in je tam videl neznano ženo, ki je molila ob oltarju. Kmalu nato je prišel istotako neznan možki, stopil je k ženi in dejal: »Tu sem.« Potem sta nekaj govorila in ženska je končno dejala: »Odpuščam ti.« nakar sta se poljubila. Ko sta odhajala, je stopil župnik k njima, ju povprašal za vzrok zvonjenja in je zvedel naslednje:

Oba človeka sta se bila pred leti poročila v tej cerkvi, a mož je bil nekaj zagrešil in tako sta se ločila. Žena ni hotela možu odpustiti, pač pa sta se domenila, preden sta šla narazen, da bo dala na obletnico njiju poroke znamenje z zvonom, če mu kdaj odpusti. Kmalu nato sta oba ostavila Holmfirth, a mož je prihajal vsako leto na dogovorjeni dan nazaj in čakal znamenja odpuščanja. Po več letih ga je vendarle pričakal in zdaj sta oba človeka srečna.

KARIKATURA

General Ariki, japonski vojni minister, grozi z izstopom Japonske iz Društva narodov v Ženevi in z ustanovitvijo posebne Zveze narodov za Azijo.

ANEKDOTA

Pisatelj Lockhart, zet romanopisca Walterja Scotta, pripoveduje nekje zabavno zgodbo o svojem tastu.

»V maju 1818,« pravi Lockhart, »so me Scottu v neki zasebni družbi prvič predstavili in me je sprejel s prisrčnostjo, ki je od moža v njegovem položaju res ne bi mogel zahtevati. Ker je čul, da sem se malo prej vrnil s potovanja po Nemčiji, je započel z menoj pogovor o tej deželi in njeni novejši literaturi. Med pogovorom sem mu pripovedoval, kako sem prišel v Weimar in vprašal tam natakarja v neki gostilni, da-li je Goethe v mestu. Mož me je pogledal začudeno, kakor da ni nikoli slišal tega imena. Ko sem vprašal še enkrat po »velikem pesniku Goetheju«, je zmajal z glavo, dokler mu ni prišla na pomoč gostilničarka in dejala, da mislim morda »gospoda tajnega svetnika«. — Scott se je zelo zabaval nad to zgodbo in dejal: »Upam, da me obiščete v Abbotsfordu in če pridete potem v Selkirk, vprašajte gostilničarko samo po šerifu.«

Vsak dan ena

Blagajnik: »Ček je torej v redu. Ali imate pri sebi kakšno legitimacijo?«

Dama: »Imam lepotni madež na levem kolenu.«

GRAMOFONI

»Edison Bell« in dr. ter vsakovrstne plošče, kakor tudi najpopolnejši radio-aparati tudi na obroke le pri

„TEHNIK" Josip Banjai,
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 20
(palača Okrožnega urada)
posebni oddelek z blagom za vse športne panoge!

11855

Od ponedeljka dne 3. OKTOBRA

prodaja manufakture

pri tvrdki

COMMERCE d. d, Tavčarjeva ul. št. 2

prvo nadstropje

po sledečih cenah:

Tenis flanela	po Din	6.50	
Flanela enobarvna, za dam. perilo	od Din	7.—	dalje
Velour - barhent, rožast	po Din	10.—	
Beli šifon, 80 cm	po Din	5.—	
Najfinejši šifon, 80 cm	po Din	10.—	
Platno za rjuhe, 150 cm	po Din	17.50	
Domače platno, najboljše kvalitete	po Din	19.50	
Gradl za žimnice	po Din	22.—	
Volneni popelin za damske obleke	po Din	24.—	
Čisto volneno blago, gladko in z modernimi kari, 140 cm	po Din	30.—	
Zimsko blago za damske plašče	od Din	35.—	dalje
Blago za trenchcoat plašče, prima	po Din	130.—	
Češki štofi za moške obleke	od Din	50.—	do
	Din	90.—	
Prima angleški kamgarni za moške obleke	po Din	160.—	
Dežni plašči	po Din	120.—	

Pozor!

500 ostankov blaga za moške suknje od m 2.50 do m 2.80

Cel ostanek Din 250.—

Naznanjam cenjenemu občinstvu,

da sem na novo otvoril in renoviral na

Cojzovi cesti št. 1

(preje filjala Ivan JELAČIN) — trgovino z mešanim blagom in se najtopleje priporočam.

Ciber Andrej

CENE NAJNIŽJE! POSTREŽBA TOČNA!

Brez posebnega obvestila

V globoki žalosti javljamo pretužno vest, da je naša ljuba mama, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

MARIJA ROMIH

roj. Kos - Testnikova

vdova zasebnika

dne 1. oktobra po kratki in mučni bolezni, v 92. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 4. oktobra ob 10. uri dopoldne izpred hiše žalosti pri Sv. Petru na Medvedjem selu na pokopališče k Sv. Emi.

Sv. Peter na Medvedjem selu — Köflach — Rogaška Slatina — Žužemberk — Zagreb, dne 1. oktobra 1932. 11869

Žalujoče rodbine:
ROMIH, MAJERIČ, STERNIŠA in DEČEK

Za šolo

najbolj praktični plašči proti dežju (Hubertusi) iz kameljne dlake povsem

nepremočljivi.

Za otroke Din 160.— in 200.—

Za dečke in dekleta Din 290.—

Otroške obleke za šolo Din 90.—, 110.—, 140.—

Zimske suknje, modre, za otroke Din 240.—.

Velika izbira. Poglejte kvalitete!

Dobivajo se povsod v prodajalnah

TIVAR-ODIJELA

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Zadovoljna družina

je veselje in ponos vsake dobre gospodinje. Družina je pa zadovoljna le tedaj, ako dobiva dobro in okusno nrano, pripravljeno iz najboljšega špecerijskega in kolonijalnega blaga.

Mi se trudimo, da Vas zadovoljimo in nabavljamo vsled tega le najboljše in najcenejše blago, zato kupujte v trgovini s špecerijskim in kolonijalnim blagom

VRHUNC FRAN, Ljubljana, TAVČARJEVA ULICA 4, ki **dostavi** vse kupljeno blago **na dom.** 11848

L. MIKUŠ

Mestni trg 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih — — palic — — 11190

Devojka ko roža . . .

Prej neznatna, drobčkana deklica. Niti najlepša obleka ni mogla dati njeni postavici privlačnosti. Upadla lica so ji dajala žalosten in dolgočasen izraz. Šele tablete »VIGINAL« so ji prenovile krv, da so nje ličeca postala polnejša in bolj okrogla. Zdrava in vitka, nikakor ne suha pojava sedaj lepe deklice je postala središče občudovanja in zavisti.

Tablete dr. Burse »Viginal« jačijo živce in dovajajo telesu najvažnejše snovi. V nekoliko tednih pridobite na teži za 5 do 15 kg, okrepite telo in boste imeli več veselja do življenja. Cena 60 dinarjev, večja količina 100 Din. — Diskretno pošilja: Spec. pharm. laboratorij Aide - Havelka, Praha - Vinogradi, Slezská 116, pošt. predal 28. ČSR 18?

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše iskreno ljubljene mame, gospe

Uršule Robežnik

roj. ŠKANDER

posestnice, trgovke in gostilničarke

se tem potom prav iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Hausu za njegov neumorni trud in požrtvovalnost za časa bolezni pokojnice, č. viški duhovščini, godbi »Prosvetnega društva na Viču«, gg. pevcem za v srce segajoče žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja in vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč v tako velikem številu, da ji izkažejo zadnjo čast in jo spremijo na njeni poslednji poti.

Vsem naša ponovna iskrena zahvala!

Na Viču, dne 2. oktobra 1932.

Žalujoči ostali

Posojila

od 100.000.— do 5.000.000 Din iščemo

za I. hipoteko event. tudi v hranilnih knjižicah

Cenjene ponudbe na:

M. JANKOLE, komanditna družba, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6, II. nadstr. — Telefon 30—52. 11858

OBJAVA

Podpisani Lovša Josip, posestnik in obč. svetovalec, Pot na Rakovo Jelšo št. 3, s tem izjavljam, da sva se z g. Josipom Keržetom, gostilničarjem »PRI KOSCU« v Ljubljani, Pot na Rakovo Jelšo štev. 1, po njegovi tožbi poravnala, ker nimam nobenega povoda mu količkaj očitati glede njegove gostilne.

Ljubljana, dne 29. septembra 1932. 11860

LOVŠA JOSIP, posestnik in občinski svetovalec.

Prosimo, oglejte si našo zalogo!

Potrudili smo se, da Vam nudimo letos še večjo izbiro v gotovih

damskih plaščih

od najcenejše do najboljše vrste, v najnovejših vzorcih in fazonah.

Se priporoča tvrdka 11866

J. Preac, Maribor, Glavni trg štev. 13

Nekaj za Vas!

»ZABAVNI LIST«, katerega bi morali čitati tudi Vi, razpisuje sledeči nagradni razpis:

Iz zlogov: Kdor — do — bo — ga — ma — lju — ma — i — sestavite znan slovenski pregovor, napišite ga na list papirja ter s svojim naslovom pošljite na naslov:

„Zabavni list",
nagradni oddelek, Stražišče pri Kranju.

Pravico do udeležbe na tem razpisu ima vsak, ki je naročnik našega lista ter ima plačano naročnino za eno leto v naprej. Novi naročniki morajo z rešitvijo nakazati tudi enoletno naročnino v znesku 50 Din. Rešitve sprejemamo do 15. oktobra t. l. Nagrade, ki bodo izžrebane dne 1. novembra, so sledeče: Brezplačno tridnevno potovanje v Benetke in nazaj, gramofon, blago za obleko, smuči, sanke, kavna garnitura, fin dežnik, 5 nagrad po 100 Din, 5 nagrad po 50 Din itd. Pravilno rešitev in imena rešilcev bomo objavili v »ZABAVNEM LISTU« dne 5. novembra. Uprava si pridržuje pravico rok sprejemanja rešitev ter žrebanja po potrebi preložiti. 11846

No 5687-32 11861

Dražbeni oklic.

Dne 22. oktobra 1932 dopoldne ob 10. uri bo na licu mesta v Sv. Primožu nad Muto prostovoljna javna dražba nepremičnin zemljiška knjiga L. Primož I., vl. št. 63 in 64, izklicna cena: vl. št. 63 za 4.758 Din in vl. št. 64 za 31.356 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče Marenberg,
dne 29. septembra 1932.

Javljamo, da je večletni ravnatelj bivše KRANJSKE HRANILNICE V LJUBLJANI, gospod

Ivan Kranjec

v Beogradu dne 27. septembra t. l. ob 1.40 po daljšem bolehanju, v 69. letu svojega življenja, preminul.

Pogreb je bil dne 28. septembra ob 16. v Beogradu.

Pokojnemu ohranimo časten in trajen spomin.

LJUBLJANA, dne 30. septembra 1932. 11844

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, LJUBLJANA
prej KRANJSKA HRANILNICA

Neizprosna smrt je iztrgala danes popoldne ob 17. iz naše srede našega neumornega in nenadomestljivega tajnika, gospoda

Slavoja Dimnika

UPRAVNIKA BANOVINSKEGA DEČJEGA DOMA

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 3. oktobra 1932 ob 16. uri izpred mrtvašnice splošne javne bolnice v Mariboru, odkoder bo truplo prepeljano v Ljubljano, kjer bo v torek, dne 4. oktobra 1932 ob 16. prenešeno iz kapelice pri Sv. Križu k večnemu počitku na tamošnjem pokopališču.

V temelje Doma kraljice Marije je vložil svoje delo in ljubezen. V Domu bo živel njegov spomin trajno!

Maribor, dne 1. oktobra 1932.

Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru

Cene malim oglasom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam po kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Poseste«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Lez« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem s naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Kuharico
s dobrimi spričevali, sprejmem k 2 osebama, proti dobri plači. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 39602-1

Pletilje
sprejme M. Vezjak v Mariboru, Splavarska ul. 6. 39453-1

Iščemo osebo
z darom govora, za obiskovanje privatnih strank v Ljubljani. Ponudbe pod »Vztrajen« na oglas. oddelek »Jutra«. 39305-1

Službo praktikanta
v specerijski trgovini v Celovcu nudim proti službi praktikanta v manufakturi v Ljubljani, z ozirom na izvežbanje slov. in nemškega jezika. — Naslov: Filip Tratnik, trg., Klagenfurt, Villacherstr. 15. 38393-1

Uradnika
verziranega pisarniško moč sprejme večja tovarna na Gorenjskem. — S kavcije imajo prednost. Ponudbe pod značko »Spreten« na oglasni oddelek »Jutra«. 39412-1

Poslovodjo
za realitetno pisarno proti delitvi zaslužka sprejmemo takoj. Ljubljana, Wolfova ulica 1. 39666-1

Mlajšo frizerko
sprejmem v stalno službo. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Mlajša«. 39667-1

Šoferja
trezega, sprejmem k osebnemu avtomobilu. Služba stalna. Potrebna kavcija Din 5000—10.000. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Fiat«. 39637-1

Višjega natakarja
z jamstvom, sprejmemo v prvorazredno kavarno v centrumu. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Ilica 9, pod br. 31.655. 39254-1

Šiviljo
ki je dobro vajena moškega krojaštva, konfekcije in pomer in pomočnika, zmožnega konfekcije in pomer iščem za 1. november. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39541-1

Prodajalko
za trgovino stekla in porcelana v Ljubljani, z znanjem slovenskega in nemškega jezika sprejmem takoj. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja je poslati do 10. oktobra na oglas. oddelek »Jutra« pod »Vitrum«. 39526-1

Izurjeno prodajalko
zmožno aranžirati izložbe in z dobrimi spričevali, sprejmem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Jesenice«. 39489-1

Dečka
14—16 let starega sprejmem takoj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 39303-1

Mlajšega brivskega pomočnika
s skromnimi zahtevami, išče Marko Vrca, brivnica, Rečica ob Savinji. 39502-1

V svrho otvoritve trgovine
z mešanim blagom na deželi sprejmem poslovodkinjo, ki ima končano pomočniško dobo, ter je vajena gostilniških in drugih hišnih poslov. Potrebna mala kavcija. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zanesljiva moč«. 39760-1

Hišna
stara čez 40 let, s primerno kavcijo in znanjem nemškega in slovenskega jezika, dobi službo v hotelu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39875-1

Vezalka - vezalec
cvetja. Vpoštev pride samo samostojna moč, ki je zmožna voditi trgovino z venci, šopki, aražma. Pismene oferte z navedbo plače pod »Vezalka« na oglasni oddelek »Jutra«. 39848-1

Gospodično
izučeno v trgovini, sprejmem takoj na deželo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« v Ljubljani. 39836-1

Mesto moznega nadziratelja
razpisuje Zveza živinorejskih društev za svetlolisasto govedo s sedežem v Beltincih. Plača po dogovoru. Reflektanti, absolventi kmetijskih šol, zlasti oni, ki so že delovali pri rodovniških organizacijah, naj pošljejo svoje prošnje na gori imenovano zvezo z ostalimi osebnimi podatki do 10. oktobra 1932. 39702-1

Tvornica
suhomestnate robe v Primorju išče za takojšnji nastop 1 pomočnika za topljenje masti (Schmalzer), 1 delavca za prekajevanje (Selcher) in 2 pomočnika pri tabli (Tafelburschen). Ponudbe z navedbo dosedanjega zaposlenja in plačilnih zahtev poslati na oglas. odd. »Jutra« pod »688«. 39688-1

Mesto blagajničarke
sprejmem, ali vzamem v najem ali na račun gostilno. Imam osebno pravico. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 39818-1

Damsko krojačico
samostojno in spretno pomočnico sprejme Ravnikar, Gosposka ulica štev. 4. — Iz dežele izključene. 39903-1

Čevljar. pomočnika
takoj sprejme Josip Prešeren, Ljubljana VII, Celovška cesta 62. 39897-1

Kroj. pomočnika
za fino veliko delo sprejme takoj Resetič, Masarykova cesta 14/I — palača »Grafika«. 39898-1

Navijalko
(začetnico) sprejme Vidrih, Poljanska cesta 31, podstr. 39967-1

Trajno delo dobi
izurjen mesarski in prekajevalski pomočnik, ki je prost vojaščine. Starost do 30 let. Ponudbe pod »Dobra moč« na podružnico »Jutra« v Novem mestu. 39907-1

Sprejmem dekle
snažno, zdravo, delavno, ki ima veselje ubogljivo služiti pri boljši mestni družini. Veselje mora imeti do kuhe, katero naj že nekoliko zna. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39962-1

Vajenci ke

Vajenca
poštenega — sprejmem za mesarsko in prekajevalsko obrt. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39538-44

Vajenca
sprejmem takoj v specerijsko trgovino v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39518-44

Učenko
za trgovino mešanega blaga, z oskrbo v hiši sprejme takoj Marija Andoljšek — Mirna 23. 39344-44

Fant
revnih staršev, se želi izučiti ključavničarske ali kovaške obrti. — Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pošten«. 39260-44

Mizar. vajenca
pridnega, poštenega in zanesljivega sprejme mizarstvo »Sava« v Kolodvorski ulici št. 18. 39798-44

Učenca
s primerno šolsko izobrazbo, pridnega in poštenega, s hrano ter stanovanjem v hiši sprejme V. M. Rozman, trgovina mešanega blaga, Slovenjgradec. 39122-44

Vajenca
za delikatesno in špecerijo sprejme Verbič, Stritarjeva ulica. 38950-44

Vajenca
sprejmem v trgovino mešanega blaga. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39787-44

Krojaškega vajenca
sprejme Anton Koščak, modno krojaštvo v Ljubljani, Novi trg štev. 2. 39820-44

Učenko
dobrih staršev, za preši valko gornjih delov, sprejme takoj L. Steinmann, Kolodvorska ulica št. 41. 39806-44

Pek. vajenca
z vso oskrbo v hiši sprejme Riha Karl, Dravlje. 39893-44

Močan fant
ki ima veselje do trgovine, poštenih staršev, izpod 15 let star, absolvent 3 razr. meščanske šole, ali gimnazije, dobi mesto v trgovini Josip Kobe, Novo mesto. 39879-44

Vajenca
za specerijsko in delikatesno trgovino sprejme Verbič — Stritarjeva ul. 39965-44

Učenca
zdravega in močnega, dobrega računarja, poštenih staršev, sprejme trgovina A. Čok, Št. Ilj pri Velenju 39127-44

Ključavničarskega vajenca
takoj sprejme Slanovic, ključavničarstvo v Vegovi ulici 6. 39413-44

Vajenca
s primerno šolsko izobrazbo sprejmemo takoj v trgovino s špecerijskim blagom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39711-44

Vajenca
za fino mesarsko galanterijo sprejme Slatnar, Levičeva ulica 8 30748-44

Trg. učenko
s primerno šolsko izobrazbo, res dobro računarico, sprejmem v večjo trgovino na deželi. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 39504-44

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Odgovorno mesto
pri večjem podjetju v mestu ali na deželi bi prevzel 34leten, zdrav, energičen in podjeten, v vseh poslih verziran uradnik z znanjem jezikov. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Rentabilen sodelavec«. 39400-2

Šiviljska pomočnica
pridna in marljiva, absolventka obrtne šole z dobrim spričevalom išče službo začetnice pri šivilji. Ponudbe pod »Veselje in volja do dela« na oglasni oddelek »Jutra«. 38357-2

Mesto natakarice
iščem, ali pa vzamem gostilno na račun. — Imam osebno pravico in večletno prakso samostojnega vodstva. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39394-2

Iz dečjega doma
gospodična, želi službo k majhnim otrokom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra ali ponudbe pod šifro »Negovalka«. 39374-2

Odvetniški koncipijent
z dveletno sodno in odvetniško prakso, išče primerno zaposlitev. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »28«. 39311-2

Komercijal. uradnik
verziran v knjigovodstvu, dopisništvu, vseh pisarniških poslih, perfekten v slov., srbohrv., nemškem in italijanskem jeziku ter zmožen samostojnega vodstva pisarne, išče mesto pri večjem podjetju — tudi na deželi. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Izvrstna sila«. 39401-2

Trg. pomočnica
vešča mešane stroke, želi premeniti službo v kako večjo trgovino. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod »Samostojna moč«. 39438-2

Dekle
ki zna šivati in opravljati vsa hišna dela, išče celodnevno zaposlenje. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 39165-2

Vrtnar
verziran v vseh panogah vrtnarstva, z dolgoletno prakso in večletnimi spričevali, oženjen, z odraslimi otroci, želi stalno službo v Ljubljani, Zagrebu ali Beogradu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dober vrtnar«. 39031-2

Spretna modistinja
želi mesto za sezijo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39399-2

Kuharica
išče s 15. oktobrom mesto v restavraciji ali gostilni. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 39045-2

Stenotipistinja
s večletno prakso, s perfektnim znanjem slovenskega, nemškega in srbohrvatskega jezika, slovenske in nemške stenografije ter drugih pisarniških poslov, išče nameščenje. — Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Izurjena«. 39240-2

Dekle
vajeno kuhe in hišnih del, išče službo. Ponudbe pod »Stajerka« na oglasni oddelek »Jutra«. 39308-2

Trg. pomočnik
mešane stroke, perfekten v vseh poslih, tudi v železnini, išče službo. Cenj. dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kavcije zmožen«. 39459-2

Gospodična
Zagrebčanka, stara 30 let, solidna, išče mesto v boljši obitelji pri otrocih ali kot gospodinja pri boljšem samostojnem gospodu. Cenjene ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Dobro mesto«. 39675-2

Solidarnost! Vzajemnost!
25—50.000 Din predhodno radi denarne krize, le pismene hipotek, garantije sem zmožen nuditi pri poverljivem nameščenju v dobrostoječi trgovini ozir. v uglednem trgovskem ali indust. podjetju kjerkoli, a najraje v Mariboru ali Celju. Poznaje pristojim tudi kot **družabnik**, čim se prilike izboljšajo in sem v dano poslovanje uveden. Cenj. izvirne dopise prosim na ogl. odd. »Jutra« pod značko »Zaupni kvalificiran trg. pomočnik in kontorist, blagajnik, inkasant«. 39691-2

Mlajši uradnik
absolvent trgov. šole, z dvoletno pisarniško in 10. mesečno prakso v trgovini ter samostojen šofer z izpitom, želi menjati mesto, tudi tekoč. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39684-2

Nadmlinar
želi menjati mesto, gre tudi v kako drugo sorodno podjetje kot skladiščnik ali kaj sličnega. Za odgovorno mesto nudi Din 80.000 jamstva. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Jako sposoben«. 39692-2

Dekle
vajeno hišnih del in nekoliko kuhe želi menjati mesto. Dobra pomoč gospodinji. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod značko »15. oktober«. 39657-2

Gospodična
absolventinja trgovske šole išče mesta v pisarni. — Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod šifro »Dober začetek«. 39661-2

Izučen kolar
trezen, marljiv, vojaščine prost, išče mesto hišnega kolarja (Hausbogner), vodje podružnice ali slično. Po potrebi z lastnim orodjem. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Delaven«. 39668-2

Službo prodajalca
ali samostojno vodstvo manjše trgovine z mešanim blagom, skladiščnika, sluge ali slično iščem. Zmožen 10.000 Din kavcije v gotovini in jamstva. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39683-2

Točaj
(Schankbursch) išče službo. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 39680-2

Mlad trg. pomočnik
verziran v manufakturi in mešani stroki, želi premeniti službo v svrho izpopolnitve — v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Agilen«. 39666-2

Urarski pomočnik
star 19 let, želi stalno nameščenje. Ivan Mandelc, urarski pomočnik, Radovljica. 39355-2

Uradnica
začetnica, zmožna slov. stenografije strojepisja ter drugih pisarniških del, želi nameščenja. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Z znanjem nemščine«. 39710-2

Dekle
z večletnimi spričevali išče službe. Vešča kuhe in vseh gospodinjskih del. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poštena in zanesljiva«. 39916-2

Ženska
srednjih let išče stalno gospodinjstvo ali podobno, je varčna in poštena, gre kamorkoli takoj ali pozneje. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 39959-2

Kontoristinja
z dolgoletno prakso, zmožna vseh pisarniških del, išče primerno nameščenje. Cenj. ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod značko »Nujno«. 39620-2

Orožniški narednik
samski, upokojen, 45 let star, zmožen knjigovodstva ali kaj sličnega išče primerno službo. Nastopi lahko takoj. Naslov pove Fr. Bratož, Podmilščakova ul. št. 41, Ljubljana 7. 39729-2

Gospa
stara 37 let, trgovsko izučena, išče službo gospodinje pri samostojnem gospodu ali gospej. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Pridna in varčna«. 39535-2

Čevljarski mojstri!
Na deželi izučen, marljiv čevljarski pomočnik bi se rad izpopolnil v šivalni stroki. Mesto sprejme za nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Vesten pomočnik«. 39496-2

Izurjen mizar
išče službo v mestu ali na deželi. Gre tudi kot hišnik ali kaj sličnega. Fr. Arnež, Križe pri Tržiču. 39587-2

Absolventinja meščanske šole
in trg. tečaja želi mesto v pisarni. Gre rada na deželo. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Strojepiska«. 39605-2

Kovač in šofer
z nekoliko prakse, dobrimi spričevali, zdrav, star 24 let, samec, neoporečen, želi stopiti v službo pri kakem večjem podjetju za osebni ali tovorni avto. — Vložim tudi 1000—2000 Din kavcije in imam nekoliko orodja, ki bi se lahko rabilo v to svrho. Vajen sem vseh potov in krajev Ljubljanske okolice. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39506-2

Vsakemu
ki bi mi preskrbel stalno službo šoferja pri kakšnem podjetju ali trgovini dam 1000 Din; za nastalno službo Din 600.—, ali pa mu preskrbim službo delavca pri dobrem podjetju v Ljubljani; delo lahko, plača primerna. Moji dokumenti in slika na razpolago interesentom. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39507-2

Kuhanja
v dobrem hotelu bi se rada učila. Delam vsa hišna dela. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39218-2

Krojačica
z večletno prakso, zmožna tudi samostojno voditi obrt — išče nameščenje za takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39273-2

Zobotehnik
mlad, samski, perfekten v zlatu in kavčuku, išče mesto proti skromnim zahtevam. Pojasnila daje dr. Slavko Sumenjak, Murska Sobota. 39358-2

20letno dekle
išče službo k majhni družini. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Pridna in poštena«. 39454-2

Manufakturistinja
mlajša, dobro izurjena tudi v galanteriji in ostalem, vešča nemščine, želi nameščenje — najraje s 15. oktobrom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pridna in zanesljiva«. 39524-2

Natakarica
stara 26 let, z večletno prakso, prijetne zunanjosti ter pridna in poštena, išče kjerkoli službo. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Dopise prosi na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Mirna«. 39466-2

Mesto gospodinje
išče starejša ženska s pokojnino, vešča šivanja in vsakega dela. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zelena muha«. 39501-2

Prodajalka
(začetnica) išče kjerkoli nameščenje. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Savinja«. 39627-2

V pomoč gospodinji
v boljši hiši išče zaposlenje izučena šivilja. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39625-2

Krojaški pomočnik
s kavcijo, išče stalno nameščenje za velike kose. Naslov: Kovačič Alojzij, Celje, Na okopih štev. 5. 39623-2

Krojaški pomočnik
dober in priden delavec, išče šimpreje službo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39631-2

Služkinja
išče službo za takoj v Mariboru ali okolici. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39638-2

Prodajalka
vešča mešane stroke, želi premeniti službo kamorkoli. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Nastop 15. t. m. ali 1. novembra. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pridnost in poštenost«. 39648-2

Natakarica
pridna in poštena z dobrimi spričevali in znanjem slov. in nemškega jezika išče stalne službe. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prikupljiva« 39737-2

Natakarica
zanesljiva, pridna in poštena, želi službe izven Ljubljane. Takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Natakarica«. 39863-2

Izprašan strojnik
samostojen strojni ključavničar, z dolgoletno prakso pri opekarnah, parnih žagah in elektrarnah, išče mesto za takoj ali pozneje. Vsa popravila strojev izvrši popolnoma samostojno. Ponudbe pod šifro »Zanesljiv strojnik« na oglasni oddelek Jutra. 39198-2

Prodajalka
prvovrstna moč mešane stroke, želi kjerkoli službo. Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Uporabna zanesljiva moč« 39743-2

Trgovski pomočnik
izvežban v trgovini z mešanim blagom, z dobrimi referencami, želi službo v istotakem obratu ali v skladišču. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Tudi dežela«. 39783-2

Mlado dekle
vajeno vsakega hišnega dela in z daljšimi spričevali, išče službo pri boljši družini. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39847-2

Mladenič
star 19 let, želi službo sluge ali tekača. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Poštenost«. 39935-2

Absolventka
ženske obrtne šole želi primerno nameščenje. Ponudbe pod šifro »Najraje v Ljubljani« na oglasni oddelek »Jutra«. 39919-2

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Trgovski potniki!
Nimate avtomobila? Sprejmem sopotnika. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Limuzina za jesen«. 39351-5

Dober vinski potnik
samo prvovrsten, dobi mesto za vso dravsko banovino. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vinski potnik«. 39283-5

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Rabljene steklenice
balone od 5 l naprej kupi A. Lipar, Cerklje pri Kranju. 39370-7

Fotoaparat
(Roll in Packfilm) kupim. Ponudbe s ceno in opisom na oglasni oddelek Jutra pod »Takojšnje plačilo«. 39457-7

Štedilnik
železen ali emajliran kupim. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39424-7

Stoječe ogledalo
rabljeno, kupimo. Ponudbe na tvrdko »Rekord«, Aleksandrova cesta 8. 39767-7

Starinsko uro
kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Starinska ura«. 39642-7

Otroški voziček
športni, dobro ohranjen, kupi Namut, Kodeljevo — Ljubljanica 33. 39785-7

Steklenice
prazne, od preservata in fixata kupi Ludv. Baraga, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. Zastopstvo original Opalographa. 39862-7

Pisarniško opremo
moderno, novo ali rabljeno, trd les, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod 5807. 39852-7

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Zaslužek
eventuelno eksistenca se nudi onemu, ki je pripravljen financirati eksploatacijo novega kombiniranega alarmnega aparata proti vlomu. Nabavna cena minimalna, noben riziko. — Uspeh siguren. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Zmaga 5000«. 39664-3

Visoke provizije
nudi domača zavarovalnica zmožnim zastopnikom in akviziterjem za pridobivanje vsakovrstnih zavarovanj v Ljubljani in po vsej dravski banovini. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Zaslužek«. 39679-3

Velik postranski zaslužek
nudimo uradnikom privatnih in javnih podjetij (tudi onim na vodilnih mestih) za tiho sodelovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39580-3

Šivilja
zmožna vsega šivanja, od preprostih do boljših oblek in plaščev, se priporoča cenj. damam na dom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dober okus« 39739-3

Stalno eksistenco
nudimo boljšim gospodom, penzionistom, uradnikom, potnikom in drugim za vsak kraj Štajerske, Prekmurja, Medjimurja kot zaupnikom. Za odgovor 2 Din znamke. Zadruga Napredni gospodar, Murska Sobota. 39774-3

Izurjena šivilja
za perilo in obleke, gre šivat na dom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39869-3

Posebna novost
za vsako gospodinstvo. Bogat ali siromak, vsak je kupec. Za agente velike šance za dober zaslužek. Zahtevajte katalog ZZ! Šapira, Dunajska cesta 36. 39756-3

200 zastopnikov
za vsa mesta v Sloveniji za nov sezonski predmet iščemo proti fiksni plači 1000 Din in visoki proviziji. Le resne ponudbe je poslati na »Reflex«, Zemun, Zmaj Jovana 7. 39829-3

Zastopstvo za Split
bi prevzel od prvovrstne tvrdke ali tovarne. V slučaju potrebe je lokal na najprometnejši točki na razpolago. Ponudbe na upravo lista pod »Split«. 39832-3

Radio

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (9)

Štiricevni radio
»Radione« z zvočnikom in anodnim aparatom Radione ter polnilcem Ingelen prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39543-9

Anodni aparat
za izmenični tok 110/220 Voltov, in akumulatorski polnilec kupim. — Ponudbe na naslov: Žehelj, Meža. 39356-9

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja pa vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (8)

Hitri računar
Knjiga, ki je danes neobhodno potrebna za vsakogar. Z lahkoto izvrši vsak račune, kakor obresti itd. brez izračunavanja. Cena 80 Din. Tiskarna Makso Hrovatin, Ljubljana. 39766-8

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Ga. Orthaberjeva
sprejme še nekaj otrok za dopoldanski pouk nemščine. Gosposvetska 12, dvorišče. 10—12; 14—20. Istotam vodijo kompetentne moči tečaje francoščine, angleščine in nemščine za odrasle. 38647-4

Française
Cherche leçons près enfants jeunes filles sous »Nouvelle an »Jutro«. 39403-4

Šoferska šola Gojko Pipenbacher
se je preselila na Gosposvetsko cesto štev. 1 (pri Figovcu na dvorišču).

Miklošičeva 7/II
Predavatelji z višjo strokovno izobrazbo vodijo tečaje francoščine, angleščine, nemščine in ruščine. Uspeh zajamčen. Prijave med 10. in 12. ter 18. in 20. uro. 39075-4

Šoferska šola
E. Čeh (bivša Čamernikova šoferska šola). Dunajska cesta št. 36. Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zastonj in franko. 290-4

Pouk v klavirju
prvovrsten — dajem po zmerni ceni. Grem tudi na dom. Dunajska cesta 35 (Livarska ulica štev. 9). Pöeljnikova. 39234-4

Učiteljiščnica
želi poučevati v predmetih za srednjo šolo. Honorar zmeren. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Zelo vestna«. 38667-4

Nemško govoriti in pouk
se nauči vsakdo najhitreje po moji najboljši metodi. Uspeh zajamčen. Informacije med 12. in 4. uro ter zvečer daje Ljutova, Resljeva cesta št. 13/I. 39407-4

Učiteljico
nemško, sprejmem takoj k 2 šolnoobveznima deklicama. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Nemka«. 39606-4

Italijanščino
nemščino, francoščino, angleščino poučuje diplomirana gospa z veliko prakso. Gre tudi na dom. — Zmerne cene. Pavla Kovač, Miklošičeva c. št. 22/III. 39525-4

Muzika
dopisovalna glasbena šola Zahtevajte prospekt (znamka!). Muzika, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 7/III. 39527-4

Dame, pozor!
Redni pouk v krojenju in šivanju damskih oblek se vrši za dom in poklic v strokovnem krojnem učiteljišču in modnem ateljeju Roze Medved, Ljubljana, Mestni trg 24/I. — Istotam se izvršujejo damske obleke, plašči, kostumi itd. Dobijo se kroji po meri. 39378-4

Državno izprašana učiteljica
poučuje nemščino in klavir — pripravlja za maturo v nemščini in pomaga pri vseh nemških nalogah. Ura 10 Din. — Marta Kuder, Gosposka 10/I. 39736-4

Angleško konverzacijo in pouk
daje učiteljica iz Amerike. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39696-4

Nemško konverzacijo in pouk
po 10 Din uro nudi izobražena gospa. Poljanska cesta 13/II, levo. 39752-4

Šivilje in nešivilje!
Krojenje in izdelovanje damske garderobe po lahko razumljivi metodi in preizkušenih krojih se poučuje v tečajih Strokovnega krojnega učiteljišča na Smartinski cesti štev. 24 (preje Starč trg 19). Vsaki dami je v današnji krizi poleg šivanja neobhodno potrebno znanje krojenja in modeliranja. Tečaj 15. oktobra! Kroj po meri in sliki zunanjim poštnoobratno! Vpisovanje že sedaj! 39839-4

Korepetitorij
za vse srednješolske predmete, inštrukcije strokovni profesorji. Uspeh zagotovljen, cene nizke: revni in skupine na tarifo poput. Informacije daje Dorešna trgovska šola, Pražakova ulica 8/I. 341-4

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Otroški voziček
dobro ohranjen, naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 39416-6

Registrir. blagajno
s 6 predali, zelo dobro ohranjeno ugodno prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39253-6

Otroški voziček
dobro ohranjen prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39511-6

Bukovo oglje
vagonske in manjše količine nudi tvrdka Ivan Srebotnjak, Sv. Peter v Savinjski dolini. 38371-6

Drva
za podkurjenje, mehka, popolnoma suha, mali kolobarji Din 4, veliki kolobarji Din 8. Pri večjem odjemu popust. — »Arbor«, d. d., Ljubljana. 38644-6

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta 16, tel. 33-13

Puhasto perje
čisto, belo, kg po 48 Din, druga vrsta kg po 38 Din, čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. 22-6

Premog in drva
prodaja Jezeršek, Vodmat. 200

Smrekove in mecesnove sadike
za jesensko in pomladansko pogozdovanje odda več stotisoč 4 in 5letnih presajenih smrekovih sadik in cca. 100.000 2 in 3letnih mecesnov, zdravih in močnih ter prvovrstnih Graščina »Hrib«, Predtvor nad Kranjem. 39679-6

Marelice
različne, prvovrstne sorte, lepo razvite, cepljene na prisni St. Julienki, pripravne za saditev ob stenah, se dobijo v Skaručni na Ljubljano pri šolskem upravi. Gvidonu Paborju. 39674-6

3 koze
naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 39670-6

Nove transport sode
iz hrastovega kalanega lesa od 80—800 l ima naprodaj Franc Zorc, sodar, Breg pri Ptuju. 39634-6

Vsakovrstne sode
nove in rabljene prodaja Ivan Kraljec, sodar, Sevnica ob Savi. 39063-6

Za vodnjake
pripraven Paternoster, 50 metrov, prodam za 1000.— Din. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Vodnjak«. 39568-6

Telefonski aparat
skoro nov, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39521-6

2 pisalni mizi
lepi, antični — Barok za 4500 in Empir za 4200 Din ter skrinjo za 1400 Din prodam radi selitve. Sprejmem tudi knjižico Gospodarske banke. — Pojasnila daje arhitekt Mathian v Ljubljani, Dunajska c. 4. 39684-6

Sode
dobro ohranjene, od 200 do 400 l poceni proda I. Müller, Ljubljana VII. 39425-6

Prodam kad
(banjo). Pozive se v trafiki na Ambročevem trgu. 39741-6

Omaro
(Schubladkasten), pločevinast lonec in čevlje št. 41 poceni proda Juvan, Stara pot 1. 39735-6

Otroška postelica
in več slik poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39731-6

Otroški voziček
poniklljan in dobro ohranjen, ter zibelka poceni naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 39703-6

Otroški voziček
skoro nov, naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39590-6

Tridelna omara
z ogledalom, pripravna za obrt ali predsobo, radi pomanjkanja prostora naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39793-6

Mizarsko orodje
kolo in drug inventar naprodaj na Grajski planoti, vrata 89. 39780-6

Otroško posteljo
železno, dobro ohranjeno, z novo peresno blazino in nočno omaro prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39766-6

Otroški voziček
pleten, dobro ohranjen, naprodaj na Poljanskem nasipu št. 12/II, vrata 9. 39616-6

Kompletna postelja
naprodaj v Tavčarjevi ul. št. 5 — podpritličje. 39835-6

Razprodaja
Dne 3. in 4. oktobra se bo prodajalo v Javnih skladiščih, Dunajska cesta razne knjige, kipi, slike, orodje, mize, kuhinjska oprava, omare, sodi za olje itd. 39762-6

Bukova drva
žagani odpadki, popolnoma suhi, žagani in razcepljeni po 25 Din za 100 kg, postavno na dom v Ljubljani, v vsaki množini od 1500 kilogramov dalje. — V. Braz, Ljubljana, poštni predal 90. 39764-6

Avbo in pas
za narodno nošo, za 1000 Din proda Damlo, Beethovnova ulica 4. 39665-6

Začuda poceni!
Damastni namizni prti 40 Din. Namizni prti iz sukanca 35 Din. Pisani 35 Din. Moške kratke nogavice 6 Din. Namizna ura 35 Din. Večni koledar 15 Din. Velika izbira Alpacca-jedilnega pribora in posode za polovične cene. — Šapira, Dunajska cesta 36, veža. 39757-6

Strešno opeko
po 25 para komad prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39902-6

Otroški vozički
najmodernejši, globoke oblike od 460 Din naprej. — Tomšič-Sušnik, Sv. Petra cesta 52. 39955-6

Otroški voziček
globok, malo rabljen, naprodaj pri hišniku v Križev

Električni števec
kompleten s ploščo, malo rabljen, prodam za 300 dinarjev. Ljubljana VII, Goriška ulica 31. 39938-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Avto »Creysler«
(limuzina) skoraj nov, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39445-10

Tovorni avto
11/40-ski, vzamem v najem ter plačam od km. — — Tozadevne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dober tov. avto«. 39484-10

Avto
Šestcilinder, limuzina, zelo fin, skoro nov, poceni prodam. Ponudbe na naslov: I. Rahne, trg., Moste. 39384-10

Rezervne dele avtomobilov
»Renault« prodaja po zelo znižanih cenah generalno zastopstvo Renault, Cesta na Rožnik 19. Mehanični preprodajalci 15 % popusta 318-10

Cabriolet
De Soto Six, dvosedežen, skoro nov, radi nabave večjega voza naprodaj za 55.000 Din. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 39349-10

Motorno kolo
200 ccm, poceni naprodaj na Poljanski cesti št. 58. 39790-10

Avtomobile
nove in rabljene vseh vrst proda »Oltrogen« garage v Ljubljani, Gosposvetska c. št. 13. 39776-10

Več raznih avtomobilov in motorjev
neverjetno poceni prodam. Medvode 60. 39723-10

Tovorni voz
dvosonski Chevrolet, dobro ohranjen po zelo nizki ceni naprodaj v garaži Stupica, Ljubljana, Slomškova ulica 6. 39653-10

Mali potniški avto
v dobrem stanju, z izvrstnim motorjem ugodno prodam. Ogledati pri tvrdki Žužek, Tavčarjeva ul. 11. 39824-10

Štirisedežen avto
odprt, malo rabljen, dobro ohranjen, z majhno uporabo bencina, proda Uran, Ljubljana, Mestni trg 11. 39936-10

Tovorni avto
1½—3-tonski, majhen, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tovorni avto«. 39944-10

Avto-bencinmotor
še v dobrem stanju poceni naprodaj v Mariboru, Krekova št. 4. 39933-10

Avto-limuzino
voženo izpod 15.000 km, z majhno porabo bencina in dobro ohranjeno kupim. — Ponudbe na podr. »Jutra« v Mariboru pod »Limuzina« 39934-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socialnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Luksuzno dvokolo
novo, najmodernejše — ugodno prodam. Marmontova 23/I. 39725-11

Damsko kolo
v dobrem stanju kupim po zmerni ceni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39718-11

Dve moški kolesi
poceni naprodaj v mehanični delavnici na Viču — Cesta na Dobravo štev. 4. 39602-11

Prehrana

Kdor nudi prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (14) Trgovski oglasi 1 Din

7letno punčko
dam boljši družini proti plačilu v vzgojo. — Ponudbe pod »Oskrba« na oglasni oddelek »Jutra« 39794-14

Domačo hrano
išče gospodična. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »888«. 39844-14

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Jedilnico
prodam. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 39728-12

Elegantna jedilnica
skoro nova, naprodaj. — Ogledati vsak dan dopoldne od 11.—1. in popoldne od 3.—5. — Dr. Souvan, Beethovnova ulica št. 16/II 39652-12

Novo spalnico
prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Nizka cena«. 39699-12

Pohištvo
kdor si ga hoče nabaviti poceni in trpežno ter na obroke, naj se obrne na mizarstvo »Sava«, Kolodvorska ulica 18, Dunajska cesta 36. 39800-12

Pohištvo

Spalnice	2.200 Din
omare	450 Din
postelje	250 Din
kuh. oprava	1.000 Din
kuh. kredence	500 Din

in vse drugo pohištvo se dobi na obroke in najceneje pri mizarstvu »Sava«, Kolodvorska 18, Dunajska 36. 39799-12

Omaro s 4 predali
popolnoma novo, iz češnjevega lesa, proda Kovač v Pleteršnikovi ulici št. 26 39782-12

Spalnice
in kuhinjske oprave, zajamčeno najsolidnejši izdelek, nudi najceneje tudi na obroke Vidmar, Zg. Šiška. 39806-12

Kompletno opravo
za sobo samskega gospoda, v trdem lesu, črni barvi, skoro nova, ugodno prodam. — Pojasnila daje Herbert Ladestätter, Domžale. 39672-12

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

3 damski plašči
dobro ohranjeni, s pravim kožuhovin. ovratnikom in manšetami, ter črno krilo poceni naprodaj: Sredina št. 12. 39512-13

Staro zimsko suknjo
prodam. Ilič, Ambroževa trg 3, dvorišče. 39729-13

Moški površnik
in zimska suknja poceni naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 39720-13

Lep kostim
poceni naprodaj v Slomškovi ulici 14, pritličje — desno. 39582-13

Krzneni plašč
svizec (Murmel), za srednjo postavo, prodam za 1500 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39587-13

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Smrekove deske
40 in 50 mm debele, 5 m dolge, prve in druge vrste kupim manjše in večje množine. — Tudi tisti, ki imajo stare krije šele za rezati, naj pošljejo ponudbe na naslov: Ignac Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1. 39365-15

Najceneje
vse vrste rezan in tesan
les
za mizarje, stavbenike in tesarje dobite v vseh dimenzijah in količinah na Kodeljevo 19 — dvorišče Kregar. 39414-15

Drva — les
Borove cepanice, suhe, več vagonov, železc, pragove A-F, hrastove sohe 1.5 do 2 m dolgosti, jamski les, ostrvi, ramte ugodno proda gozdna uprava graščine Negova, p. Ivanjci. Iz letošnje zimske sečnje 33 dobavi ca. 800 kom. telegr. drogov, celuložni brueni les, jamski les, borove hlode, smrekov stavbeni les. Upoštevajo se resni reflektanti s kavcijo. 39490-15

Kam pa kam?

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Danes v Tomačevo
V gostilni pri Kovaču bodo domače koline. 39730-18

Halo! Halo!
Danes vsi k Lasanu
v Šiško na plesno veselico, dober prigrizek in izvrstno kapljico. Sprejemamo abonente na hrano. — Se priporoča Iva Lasan. 39603-18

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

40—50.000 Din posojila
iščem proti vknjižbi na novo stavbo. Sprejmem tudi hranilno knjižico. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39534-16

Za hranil. knjižico
in nekaj gotovine prodam krasno, arondirano, 36 ha obsegajoče posestvo na Gorenjskem, z veliko stanovanjsko hišo, z električno razsvetljavo in gospodarskimi poslopji, z ali brez inventarja. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Lepa Gorenjska«. 39654-16

Brezobrestna posojila
za odkup dolga, nakup in zidavo podeljuje: »Kreditna zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. Sprejme zastopnike! 298-16

Družabnico
srednjih let, z nekaj kapitala, ali upokojenko išče v svrho skupnega gospodinjstva osamljen starejši posestnik. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Varen«. 39623-16

Družabnika
ki bi financiral agrikulturo pri Zagrebu z gotovino 400.000 Din in vlogo 400.000 Din iščem. Letni čisti dohodek 300 tisoč Din. Nujne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kompanjon«. 39660-16

Hranilno knjižico
Ljubljanske kreditne banke prodam ali posodim. — Ponudbe z željenimi pogoji na ogl. odd. »Jutra« pod »25.000«. 39671-16

Za 9000 Din takoj
dam 10.000 v petih mesečnih obrokih. Manjše vsote se plačajo v enakem razmerju. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurni obroki«. 39515-16

Družabnika (co)
iščem za otvoritev avtomatičnega bufeja v večjem industrijskem, zelo prometnem mestu. Koncesijo že imam. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod »Avtomatični bufet«. 39463-16

10.000 Din posojila
nujno iščem proti vrnitvi v 6 mesecih 11.000 in prvovrstnemu jamstvu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Posojilo«. 39758-16

80.000—100.000 Din posojila
za vstop v prvovrstno podjetje sredi Ljubljane iščem proti garanciji in dobrim obresim. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Varno«. 39775-16

Z vlogo 100.000 Din
roditelji lahko svojemu sinu preskrbijo bodočnost v že obstoječem podjetju agent. in stavbene stroke v Ljubljani za sodelujočega družabnika. Materijala je na zalogi do 200.000 dinarjev, vendar je potrebno še stavb.-sobosličarskega in je zaslužek prav dober. Več izveste na dopise pod šifro »Boje-laka in firnežac« na ogl. odd. »Jutra«. 39759-16

Radi družin. razmer
se nudi ugodna prilika za družabništvo s 400.000 Din za dober, moderno opremljen obrat v centru mesta. Krasni poslovni lokali, delovni objekti in stanovanje v vili takoj na razpolago. Ponudbe pod šifro »Kassageschäft« na oglasni oddelek »Jutra«. 39813-16

Družabnika ali finansirja
s 40.000 do 50.000 Din iščem za zelo dobro vpeljano špecerijsko in delikatesno trgovino v centru mesta za takoj. Oglasiti se je pri ge. Marija Janšar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 27. 39763-16

100.000 Din posojila
proti odlični garanciji išče zadruga. — Ponudbe pod značko »Varno naložen kapital« na oglasni oddelek »Jutra«. 39772-16

Slaščičar
bivši tovarnar, išče sodelavca, poznika, trgovca ali štranta (do 50.000 Din) za izdelovanje keksov in bonbonov. Dopise pod šifro »Slaščičar« na oglasni oddelek »Jutra«. 39833-16

120.000 Din posojila
iščem proti vknjižbi na varno mesto zemljišča. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Varno«. 39740-16

5000 Din posojila
ali prepis hranilne vloge Mestne hranilnice v Ljubljani, iščem. Garancija in obresti zajamčene. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Hitro«. 39828-16

300.000 Din posojila
iščem. Štirikratno kritje z intabulacijo. Posredovalci izključeni. Resne ponudbe pod »Stroga tajnost« na oglasni oddelek »Jutra«. 39825-16

Drž. uradnica
aktivna, solidna, prosi 1000 Din posojila proti mesečnemu vračanju po 200 Din. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Hvaležna dolžnica«. 39956-16

Hranilne knjižice
do 50.000 Din kupim. Ponudbe na podruž. »Jutra« v Celju pod šifro »60«. 39630-16

Hranilno knjižico
do 200.000 Din dobrega zavoda iščem. Rabim isto kot kavcijo, katero vrnem v 1 letu. Garancija zasigurana. Za uslugo se da zemljiška parcela 400 m² v letoviškem kraju. Ponudbe pod »Gratis parcela« na oglasni oddelek »Jutra«. 39935-16

15.000 Din posojila
20 odst. obresti iščem. Sigurnost zajamčena. Možnost kontrole. — Uporaba denarja za dobroidočo trgovino. Sčasoma lahko družabnik. Ponudbe na ogl. odd «Jutra« pod »T. 3«. 39942-16

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Trgovino
z mešanim blagom, v mestu ali na deželi vzamem v najem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj 178«. 39178-17

Pekarno
na zelo prometnem kraju oddam takoj v najem. Pokliče se pri Bruner Matku, Jesenice-Fužine 45. 39682-17

Trgovino
z mešanim blagom, na prometnem kraju trga Velike Lašče oddam takoj v najem zaradi starosti. 39495-17

Pekarno
dobro idočo, v industrijskem obmejnem kraju oddam v najem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vpeljana«. 39487-17

Enonadstrop. hišo
s pekarno in zemljiščem prodam ali oddam v najem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39334-17

Trgovino
z mešanim blagom, vpeljano, vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodni pogoji«. 39845-17

Hišo
blizu mesta oddam v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Velik vrt«. 39874-17

Enodružinsko vilo
manjšo, z vrtom vzamem takoj v najem. Isto event. pozneje tudi kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vila 4«. 39858-17

Večjo trgovino
z mešanim blagom oddam v najem. Zaloge ca 900.000 Din. Potreben kapital 100.000 Din. — Ostanek v primernih mesečnih obrokih pod jamstvom. Posredovalci izključeni. Ponudbe na inseratni oddelek »Jutra« pod šifro »Na Gorenjskem«. 39676

100 let staro trgovino
z mešanim blagom v industrijskem kraju tik železnice, prvovrstna postojanka, oddam v najem. Sprejmem eventuelno poštenega družabnika. Resne ponudbe pod »100 let trgovina« na oglasni oddelek »Jutra«. 39826-17

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Enodružinska hiša
s sobo, kabinetom, kuhinjo in vrtom, v Zg. Šiški za 45.000 Din proda »Posest«, Miklošičeva cesta 4. 39571-20

Kapital, pozor!
Tovarniško poslopje in cca 1200 m² stavbišča naprodaj na periferiji Ljubljane, za 550.000 Din. Potreben kapital 250.000 Din. Ostalo hranilna vloga varnega denarnega zavoda. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 39485-20

Lepo posestvo
v dobrem stanju, na periferiji Ljubljane ali kje v okolici kupim. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod »Rentabilno«. 39531-20

Krasno zidanico
z lepim vinogradom prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39639-20

Stavbne parcele
pod Rožnikom ugodno naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 38951-20

Posamezna stanovanja
prodam v novozgradbah! Ponudbe pod »Proti gotovini« na oglasni oddelek »Jutra«. 39168-20

Enostanovanj. hišo
s primernim vrtom, blizu železnice in tramvaja, pol ure od Ljubljane prodam. Vprašanja pod šifro »Enostanovanjska hiša« na ogl. oddelek »Jutra«. 39333-20

Večjo gostilno
dobro idočo, v Mariboru proda Zagorski, Maribor, Frančiškanska ulica 21. 39357-20

Lepe stavb. parcele
pod Rožnikom pod zelo ugodnimi pogoji prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 37189-20

Stavbne parcele
1 kompleks 9000 m², v krasni legi blizu kolodvora, cerkve, šole in pošte v Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 37289-20

Dve parceli
500—700 m, prodam na Kodeljevem ob Povšetovi ul. Cena po dogovoru. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39724-20

Hiše ali posestva
od 30.000 dinarjev naprej prodaja Posredovalnica Maribor, Frančiškanska ulica št. 21. 39665-20

Veliko vilo
v Ljubljani prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39474-20

Večjo hišo
trgovsko in stanovanjsko, novo, 10 let davka prosto, v centru Jesenic, ugodno prodam. Ponudbe na podr. »Jutra« na Jesenicah pod »Na trgu«. 39681-20

Stavbne parcele
lepe, 5 minut od mesta Celja, ugodno naprodaj. — Sprejmejo se tudi hranilne knjižice Ljudske posojilnice v Celju. Več pove Permozer, Celje-Gaberje. 39624-20

Parcelo prodam
Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »12.000 Din«. 39482-20

Ako hočete zidati
poglejte naslov na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Na obroke«. 39479-20

Prodam vilo
z dobro vpeljano trgovino Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »480.000 Din« 39478-20

Parcela
ca. 500 m², v bližini vile Stadion po Din 50 kvad. meter naprodaj. Druga za Sv. Križem po Din 25.— kvad. meter. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39617-20

Hišo
eno ali dvodružinsko kupim v okolici Ljubljane. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Opis in cena«. 39557-20

Enostanovanjsko hišo
z 2000 m² vrta prodam na Viru pri Domžalah za Din 25.000. Nadaljnje informacije se dobijo v trgovini Viktor Vrenjak, Vir. 39570-20

Lepo posestvo
ob državni cesti, tik farne cerkve in šole, v bližini Celja, pri katerem se redi 5—6 glav goveje živine, z večjim sadovnjakom, gozdom za domačo uporabo, z zidano hišo in obširnim gospodarskim poslopjem — ugodno naprodaj. Pojasnila dade Kmetska posojilnica, Celje. 39636-20

Kupim hišo
primerno za gostilno. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gostilna«. 39637-20

Krasno posestvo
8 oralov, primerno za letovišče, proda Klanšček, Poljčane. 39653-20

Posestvo
s hišo in gospodarskim poslopjem, 6 in tri četrt oralov zemlje, oral gozda, sadonosnik, v okolici Celja takoj prodam po ugodni ceni. Dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Ugoden nakup«. 39461-20

Majhno posestvo
s kmetskim stanovanjem, 5 orali zemlje, njiv, travnikov in nekaj gozda, vse pri domu, poleg cerkve Devica Marija Brezje pri Mariboru št. 28 naprodaj. 39455-20

Hišo ali vilo
rentabilno, v ceni do Din 500.000 kupim v Ljubljani. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Takoj denar« 39677-20

Novo hišo
nedogotovljeno 1-nadstropno ugodno prodam poleg nove šole v Zg. Šiški. 39777-20

Novo hišo
v Vižmarjih prodam po zelo nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39850-20

Velika ugodnost
3-stanovanjska hiša poceni naprodaj; istotam oddam dvosobno stanovanje s pritiklinami. — Mala vas 50. — Ježica. 39705-20

„POSEST“
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva c. 4
proda:

HIŠO, novozidano, dve trisobni stanovanji s kopalnico, pritiklinami, 1800 m² vrta, Dolenjska c. 240.000 Din.
VILI slično hišo, podkleteno, eno enosobno, dve trisobni stanovanji, eno štirisobno stanovanje, pritikline, 400 m² vrta, Podrožnikom, 420.000 Din.
HIŠO, novozidano, dve enosobni stanovanji, pritikline, 600 kv. metrov vrta, Zelena jama, 105.000 Din.
HIŠO, novozidano, tri sobe, kuhinja, pritikline, blizu Dolenjskega kolodv. 70.000 Din.
HIŠO, visokopritlično, novozidano, 2 enosobni stanovanji, 450 m² vrta, Vič. 62.000 Din.
HIŠO, novozidano, dve dvosobni stanovanji, 500 m² vrta, Dravlje, 110.000 Din.
DVE PARCELI po 750 kv. metrov, Bežigrad 65 Din za 1 m².
PARCELO, 764 m², Zg. Šiška, po 48 Din.
PARCELO, 770 m², Zg. Šiška, po 37 Din.
DVE PARCELI, 500 in 600 m², Kodeljevo, po 36 Din za m².

Poleg tega večje število stanovanjskih, trgovskih in gostilniških hiš, kmečka posestva, parcele v vseh velikostih v Ljubljani in predmestju, v veliki izberi, po najugodnejših cenah. 39730-20

Dvostanovanj. hišo
blizu tramvaja, v okolici Ljubljane prodam. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Cena 55.000« 39773-20

Parcelo
587 m² veliko, na solnčnem kraju v bližini nove deželjske šole ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39676-20

Enonadstropno hišo
s tremi stanovanji, kletjo in vrtom po ugodni ceni prodam. Pojasnila daje Jakob Fojkar, Spodnji trg 22, Škofja Loka. 39754-20

Komfortno vilo
štiristanovanjsko rentabilno, v centru Ljubljane in parcelo 800 m² pod ugodnimi plačilnimi pogoji prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Premoženje«. 39621-20

Novo hišo
12-stanovanjsko, komfortno, visoko rentabilno, 15 minut od glavne pošte za 530.000 Din, hipoteka 270.000 za prevzeti, ostalo vzamem hranilne knjižice. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Idealno«. 39822-20

Nad 100 hiš
v Ljubljani, okolici in na deželi, proda Realitetna pisarna Grašek, Ljubljana, Kolodvorska ul. 24. 39860-20

Hiša
z gospodarskim poslopjem na periferiji Ljubljane, primerna za mesarsko in gostilničarsko obrt, ugodno naprodaj. Pojasnila daje Realitetna pisarna Grašek, Ljubljana, Kolodvorska ul. 24. 39859-20

Enonadstropno hišo
veliko in moderno, ugodno prodam v Zeleni jami, Zvezna ulica 14, Ljubljana 39958-20

Stavbne parcele
v veliki izbiri najbolj ugodno kupite potom Realitetne pisarne Grašek, Ljubljana, Kolodvorska 24. 39861-20

2 stavbni parceli
v Vižmarjih naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39896-20

V bližini Laškega
kupim manjšo posestvo z zemljiščem v ceni do Din 80.000. Plačam takoj. Ponudbe na naslov: J. Labantar, Laško. 39629-20

Stavbne parcele
pod Rožnikom ugodno naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 39964-20

Parcelo
v Dev. Mar. v Polju prodam tudi na križelco. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39966-20

Nova hiša
po ugodni ceni naprodaj — Čurnuče št. 87. 39921-20

Posestvo
sestoječe iz stanovanjske hiše, tovarniškega poslopja in drugih objektov, dvorišča, vrta, oddaljeno 15 minut od centra, zelo pripravno za peka ali za naložitev denarja. Potreben kapital 175.000 Din, kateri se vzame delno tudi v knjižici. Ponudbe na odglasni oddelek »Jutra« pod »Posestvo«. 39885-20

Novo vilo
v najlepši tivoliski legi, komfortno, večstanovanjsko takoj prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Radi preselitve«. 39910-20

Vilo pod Rožnikom
z vrtom v legi legi prodam. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 39924-20

Vsakovrstna posestva
kakor hiše, vile v mestu in okolici Celja, kmetska posestva, gostilne, trgovine itd. prodaja po zmernih cenah Arzenšek, Celje, Kralja Petra cesta 22. 39931-20

Novo vilo
v okolici Celja, s precejšnjim zemljiščem ugodno prodam. Naslov se izve v podružnici »Jutra« v Celju. 39932-20

V Novem mestu
naprodaj hiša, 2 njivi, gozd in stavbne parcele. Kupi se lahko posamezno. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod »Vložna knjižica«. 39680-20

Nova hiša
enonadstropna, 2 stanovanji, veliko dvorišče, vpeljano trgovino v hiši, na prometni točki, prodam za 200.000 Din na periferiji Ljubljane. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39951-20

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Redka prilika!
Nujno prodam kavarno »Aeroplan« v Karlovcu — radi prevzetja večjega hotela. Resni strokovnjaki naj se osebno obrnejo na lastnika. — Kupec zamore prevzeti obrat za polovično kupnino, ozir. garancijo. Stepan Kaufic, kavarnar, Karlovac. 39673-19

Gostilno
dobro idočo, z gospodarskim poslopjem in vrtom prodam na prometnem kraju v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 39300-19

Buffet-vinotoč
v sredini mesta pod zelo ugodnimi pogoji prodam. Pismene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »1000«. 39386-19

Trafiko
prevzamem na prometnem kraju. Obširne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Gotovina«. 39456-19

Trgovino
mešanega blaga prevzamem. Dopise z navedbo prometa na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Eksistenca«. 39458-19

Trgovski lokal
oddam s 16. oktobrom v občinskem domu na najlepšem mestu trga. Poizvedbe pri občini Kočje. 39677-19

Svetel lokal
3 sobice, moderen, pripraven za mesarijo ali trgovino, oddam. Dunajska cesta 37. 39340-19

Trgovino z živili
že več let obstoječo, takoj prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Centrum«. 39528-19

Barako
pripravno za vsako obrt, prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 39718-19

Brivski salon
za dame in gospode takoj prodam poceni sredi mesta. Zadružna ulica 8, Kodeljevo. — Ljubljana. 39943-19

V težkih časih
ste tembolj potrebni razvedrila
Nabavite si radijski aparat!

RADIO LJUBLJANA

Priporočamo Vam Eumig tipo 122

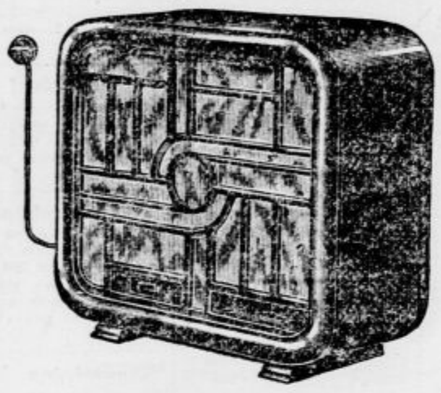

To je izboren aparat za priključek na izmenični tok z elektronkami z zamreženo anodo ter prvovrstnim magneto-dinamičnim zvočnikom.

Visoka kvaliteta, nizka cena!

Stane le Din 2100.—

Radio Ljubljana
Miklošičeva cesta 5
Telefon 3190

100letno trgovino
oddam. Redkost je priti do dobrega obrata. Posebno prikladno za vsako stroko. — Iz obiteljskih razlogov proda ali odda v najem Franjo Pečar, Virje, Podravina. 39049-19

Buffet-vinotoč
prevzamem na prometnem kraju v Ljubljani. Obširne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dober promet«. 39576-19

Dva lokala
blizu glavnega kolodvora takoj oddam. Istotam oddam tudi dvosobno stanovanje v I. nadstr. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 39700-19

Večji lokal
v sredini mesta blizu pošte iščem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »V bližini pošte«. 39801-19

Lokal
za špecerijsko trgovino, na prometnem kraju v mestu ali večjem trgu iščem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Promet 85«. 39784-19

Skavti
iščejo dobrotnike, ki bi jim dal na razpolago prostor za društveni lokal po nizki ceni. — Zmajev steg skavtov, poštni predal 178 39870-19

Bufet alà gostilna
dobro vpeljan, na najprometnejšem mestu na oglu, zaradi prevzema večjega podjetja, prodam. Zelo pripravno tudi za Dalmatinca. Vprašati ustmeno ali pismeno: Šime Sladič, Banja 47, Karlovac. 39694-19

Specerij. trgovino
se proda na jako prometni točki v Ljubljani. Naslov pove oglasni odd. »Jutra«. 39949-19

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Dvosob. stanovanje
s kuhinjo v I. nadstropju poleg glavnega kolodvora oddam za november najraje človeku ali lepi obrti. V eni sobi so mobilje. Istotam se oddasta dva lokala. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39701-21

Dvosob. stanovanje
s kabinetom, kuhinjo in pritiklinami oddam v vili. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39769-21

Dve stanovanji
enosobno takoj, dvosobno na 1 novembrom oddam na Smartinski cesti štev. 6. 39807-21

Lepo stanovanje
z veliko sobo in kuhinjo oddam takoj v najem v Savljah 50. 39810-21

2 enosobni stanovanji
parketirani, oddam v Dev. Mar. v Polju, nasproti kolodvora. Več se poizve v Vodmatu, Društvena ul. 6. 39812-21

Dvosob. stanovanje
oddam s 1. novembrom v Glinški ulici 6. 39616-21

Trisob. stanovanje
s souporabo kopalnice in centralne kurjave, ugodno oddam z novembrom v Robbovi ulici štev. 23. 39837-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin oddam v Zg. Šiški, Kosovo polje št. 194. 39849-21

Podpritlično stanovanje
2 sob in kuhinje oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39950-21

Trisob. stanovanje
v Grablovičevi ulici št. 20 oddam z novembrom. 39854-21

Trisob. stanovanje
krasno, oddam z novembrom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39913-21

Enosob. stanovanje
solnčno, s pritiklinami, pri Vrtači oddam samski osebi Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39948-21

Sobo in kuhinjo
v podpritličju vile pri Vrtači oddam mirni stranki. Rotarjeva ulica št. 4a/I. 39909-21

Trisob. stanovanje
oddam na Aleksandrovi cesti 16. Pojasnila pri hišniku. 39927-21

Dvosob. stanovanje
v podpritličju vile v centru mesta se takoj odda. Ogledati je samo dopoldne med 8. in 12. uro v Knafljevi ul. 13-II. 39892-21

Trisob. stanovanje
solnčno, s kopalnico v I. nadstropju se odda za november mirni stranki. Vprašati: Lep dvorska ul. 3, pritličje, Ljubljana VII. 39391-21

Dvosob. stanovanje
novo, parketirano, solnčno, s pritiklinami, oddam takoj oziroma novembra. Rožna dolina c. IV.-25. 39941-21

„POSEST“
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva c. 4
odda v najem
sledeča stanovanja:

TRISOBNA: Dolenjska cesta 65 Din; pri Bleiweisovi cesti 1000 Din; komfortno, začetek Bežigrada 1000 dinarjev.
DVOSOBNA: center 550 Din, začetek Rožne doline 550 Din, Tržaška cesta 650 Din, pri Dolenjskem kolodvoru 300 Din, pri glavnem kolodvoru 650 Din.
ENOSOBNA: center 500 Din, Moste 250 in 350 dinarjev.

Poleg tega večje število drugih stanovanj v centru in vseh predmestjih, trgovski lokali, v največji izbiri. 39781-21

Enosob. stanovanje
s kuhinjo, suho in zračno oddam odraslim osebam v Šiški, Kavškova ulica 5. 39778-21

Stanovanje ozir. celo hišo
3—5 sob, s parketi, kopalnico, električno in velikim vrtom, lep razgled, event. s telefonom oddam takoj ali pozneje pod Rožnikom Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39592-21

Kletno stanovanje
solnčno, dvosobno, s pritiklinami oddam s 1. novembrom maločlanski rodbini, v vili blizu Zvezde za 550 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39873-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico, takoj oddam na Taboru. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Komfort«. 39851-21

Dvoje trisobnih stanovanj
z vsem modernim komfortom, v sredini mesta od dam s 1. novembrom t. l. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39864-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin oddam v Zg. Šiški, Kosovo polje št. 223. 39926-21

Stanovanje
2 sob, podstrešno, oddam na Dolenjski cesti št. 12. 39908-21

Dve stanovanji
z 2 in 3 sobami, kuhinjo, verando in pritiklinami, elektrika, vodovod, poceni oddam v Devici Marij v Polju 106, zraven postaje. — Vprašati je pri sosedu Ogrinu. 39841-21

Stanovanje
3 sob in kuhinje, ter enosobno s kuhinjo oddam. — Prednost imajo novoporočenci. Jernej Grošelj, Celovška cesta 89. 39695-21

Novo stanovanje
dvosobno, za november ugodno oddam. Kopališka 2, Kolezija, I. nadstropje, blizu tramvaja. 39831-21

Petsob. stanovanje
v centru mesta oddam s 1. novembrom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 39890-21

Petsob. stanovanje
s kopalnico — v visokem pritličju, primerno tudi za poslovne prostore, oddam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« opd šifro »Sredina« 39883-21

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam v Zg. Šiški — Kosovo 152. 39894-21

Dvosob. stanovanje
oddam na periferiji mesta Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Nova hiša«. 39899-21

Enosob. stanovanje
s kuhinjo in pritiklinami oddam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 39878-21

Novo stanovanje
sobe in kuhinje oddam pod Rožnikom, Pot na Drenikov vrh št. 10. 39953-21

Več stanovanj
s kuhinjami oddam. Poizve se v gostilni Kratiki v Št. Vidu pri Ljubljani. 39408-21

Trisob. stanovanje
s parketom, plinom in električno, v centru mesta, vse pod enim ključem, oddam s 1. novembrom. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Solnčno«. 39307-21

Dvosob. stanovanje
s 1. novembrom oddam v Glinški ulici 6. 39616-21

Petsob. stanovanje
v Gledališki ulici 4/III — oddam s 1. novemb. 1932 ali pozneje. Stanovanje pokaže ga. Tavčar. Dopisi na Vrhšč. Ljutomer. Od 1. novembra 1932 vam osebno razkaže stanovanje Vrhšč, Gledališka 4/I. 39685-21

Dvosob. stanovanje
z balkonom in pritiklinami oddam. Jarnikova ul. 11, pri Stadionu. 39704-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin, solnčna stran, oddam. — Stožice 130. Domačka cesta. Avtopostaja pred hišo. 39707-21

Stanovanje
2 sob, predsobe, kabineta in kuhinje oddam v vili z vrtom v Kosezah; cena Din 500. Vprašati v Ljubljani, Strelliška ulica 26. 39655-21

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami in vrtom oddam za 330 Din. Enosobno za 200 Din. Hovča, Jurčkova pot 55. 39673-21

**En

Enosob. stanovanje
sončno, za tri osebe, išče državni uradnik v južnem delu mesta. Ponudbe pod »Sreto 77« na oglasni oddelek »Jutra«. 39575-21/a

Enosob. stanovanje
iščem s 1. novembrom. — Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Uradnica«. 39447-21/a

Stanovanje
2 ali 2 sob in kuhinje, najraje sredi mesta išče vse dan odsotna stranka brez otrok. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Za pozneje«. 39520-21/a

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami iščem za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sfiričlaneka«. 39529-21/a

Mirna stranka
išče stanovanje treh sob s pritiklinami, najraje v bližini cerkve sv. Jožefa. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »3 osebe«. 39686-21a

Stanovanje
sestoječe iz 2 sob, kabineta, kopalnice in kuhinje s pritiklinami — iščem v Ljubljani s 1. novembrom. Ponudbe na Zlatka Petrović, Mojstrana. 39586-21a

V Celju ali okolici
išče boljša družina s 1. ali 15. novembrom dvosobno stanovanje s kabinetom in kuhinjo. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 39493-21/a

Stanovanje
8—4 sob iščem s 1. novembrom v bližini Bežigrada. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Plačam točno«. 39817-21/a

Stanovanje
sobe in kuhinje, sončno, suho za november išče državni uradnik (3 osebe). Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mirna stranka«. 39734-21a

Stanovanje
2-3 sobno z vsemi pritiklinami v bližini Sv. Jakoba ali v Trnovem išče mirna stranka. Ponudbe z opisom in ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mirni dom«. 39747-21a

Stranka brez otrok
išče v bližini drame s 1. novembrom dvosobno stanovanje. — Trgovina Abe, Igriška ulica 10. 39815-21/a

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin iščem za november. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 39092-21/a

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

2 visokošolca (ki)
ali gdč. uradnici sprejmem v dobro oskrbo v veliko in sončno sobo s kopalnico. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39597-22

Akademik
išče stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39654-22

Sobo
s 2 posteljama oddam dijakom ali dvema gospodoma. Valjavčeva št. 19, pri Kolesiji. 39658-22

Akademik
bi ponujal za stanovanje z zajtrkom ali za hrano. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 39653-22

Instrukcije
prosi za stanovanje solidna akademičarka. Ponudbe pod »Hvaležnost« na ogl. oddelek »Jutra«. 39608-22

Kot sostanovalca
z vso oskrbo in dobro domačo hrano sprejmem visokošolca ali uradnika. — Pojasnila daje F. Hribar, Stari trg štev. 28/III. 39656-22

Dijaka
sprejmem v vso oskrbo. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39917-22

Dva dijaka (inji)
sprejmem v vso oskrbo. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 39920-22

Sostanovalca
dijaka, sprejmem na stanovanje z vso oskrbo v lepo in zračno sobo. Klavir. Pomoč pri učenju. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 39886-22

Akademik instruira
srednješolca za stanovanje in hrano. — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Stajen 20«. 39961-22

1 ali 2 visokošolki
(ca) ali uradnika(ci) sprejmem v snažno sobo, event. hrana, kopalnica, klavir. Blizu Tabora in bolnice. Bohoričeva 20, visokopritličje. 39946-22

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Majhno sobico
s štedilnikom oddam na Krakovskem nasipu št. 18. 39749-23

Lepo mesečno sobo
novoopremljeno, poseben vhod, elektrika, parket, kopalnica, pranje perila, zajtrk, hrano ali brez, poceni oddam 2 boljšima osebama. — Polzve se pri Stani Avsenak, Emonska cesta 2. 39716-23

Lepo mesečno sobo
popolnoma separirano, s parketi, elektriko in vrtom oddam takoj ali pozneje v bliži Pot na Rožnik št. 2. 39593-23

Dve prazni sobi
svetli, v centru mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39744-23

Svetlo sobico
prazno, z električno za 250 Din mesečno oddam na Dunajski cesti. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39639-23

Sobo
oddam takoj ali s 15. oktobrom samo boljši osebi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39766-23

Sobo
lepo, mirno in zračno, oddam boljši in stalni osebi v bližini učiteljišča. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39719-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in električno oddam eni ali dvema osebama na Galjevici 204. 39612-23

Sobico
v mestu oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 39609-23

Sobo
novoopremljeno, s souporabo kopalnice in vso oskrbo, poleg Tabora takoj oddam dvema gospodičnama Vrhovčeva 9/I — desno. 39755-23

Lepo solnčno sobo
s posebnim vhodom oddam stalnemu gospodu na Gruberjevem nabrežju št. 16 39713-23

Kot sostanovalko
sprejmem boljšo gospodično, ali oddam lepo sobo boljšemu gospodu, gospodični, event. dvema. — Jegličeva ulica štev. 1. 39797-23

Sobico
poseben vhod, elektrika oddam v Sp. Šiški. Srbska ulica 13 (za šolo). 39795-23

Lepo sobo
novoopremljeno, s posebnim vhodom, v enodružinski vili za 350 Din takoj oddam v Prulah. Sredina 5 39469-23

Opremljeno sobo
v sredini mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39519-23

Lepo sobo
v bližini pošte (Beethovnova ulica) ugodno oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39532-23

Dve prazni sobi
v prvem nadstropju na Miklošičevi cesti oddam za ordinacijo, pisarno ali fino obrt. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 39410-23

Gospodično
sprejmem na stanovanje z vso oskrbo ali brez. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39276-23

Sobo
oddam takoj solidni osebi blizu Zvezde. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 39727-23

Veliko prazno sobo
na ulico, pripravno za pisarno, takoj oddam pred Skofijo 21/I. nad. 39907-23

Dve mirni gdč.
kot sostanovalki sprejmem z vso oskrbo ali brez v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39383-23

V Celju
oddam eno opremljeno in eno prazno sobo v prvem nadstropju v sredini mesta — pripravno za pisarno. Naslov pri podruž. »Jutra« v Celju. 34753-23

Opremljeno sobo
z električno razsvetljavo odda stalnemu gospodu A. Zajec, Poljanska c. 54/II. 39477-23

Lepo sobo
separirano v novi stavbi pri kolodvoru oddam. — Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 39731-23

Opremljeno sobo
oddam takoj ali s 1. novembrom 2 gospodičnama. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 39732-23

Opremljeno sobo
z 2 posteljama eventuelno uporabo kuhinje ali hrano oddam. Bleiweisova cesta 5/III., desno. 39722-23

Opremljeno sobo
v bližini dramskega gledališča oddam gospodični. — Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 39717-23

Dva gospoda
po zmerno nizki ceni sprejmem na stanovanje in hrano z vso oskrbo. Vprašati v Rožni dolini, cesta IV/2. 39697-23

V strogem centru
oddam prazno, lepo in komodno sobo s separiranim vhodom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 39745-23

Lepo sobo
z električko in parketom, lahko tudi s souporabo kopalnice oddam mirnemu in solidnemu gospodu na Resljevi cesti. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 39684-23

Mesečno sobo
oddam v Krakovski ulici št. 111. 39690-23

Prazno sobo
eno ali dve, zelo prostorni z balkonom, pri sv. Jožefu oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 39671-23

Sostanovalko
sprejmem v novoopremljeno, moderno sobo tik gorenjskega kolodvora. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39804-23

Sostanovalko
ki je ves dan odsotna — sprejmem v snažno sobo. Vprašati v nedeljo v Križevniški ulici št. 9, levo, vrata 6. 39811-23

Opremljeno sobo
krasno in solnčno, oddam s 1. novembrom dvema gospodičnama s hrano ali brez. Kopalnica in parket. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39803-23

Opremljeno sobo
v sredini mesta oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 39840-23

Podstrešni kabinet
čeden, poceni oddam preprosti in ves dan odsotni gospodični. Zaloška, Kolodvorska ulica št. 31/II. 39868-16

Dvema osebama
poceni oddam opremljeno sobo v Kolesiji, event. s hrano in vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39867-23

Sostanovalko
z vso oskrbo sprejmem v sredini mesta k svoji hčerki. — Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39842-23

Sobo
lepo opremljeno in zračno, s parketom in električno oddam starejšemu gospodu ali gospodični za 300 Din. Vhod skupen. — Pojasnilo daje Marija Omahna, Sv. Petra cesta 53a. 39846-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom takoj oddam Ulica na grad št. 7 39923-23

Opremljeno sobo
široko oddam Cesta na Loko št. 21. 39906-23

Sobo
tik Zvezde oddam dvema gospodoma ali gospodičnama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39922-23

Prazno sobo
lepo in solnčno, s popolnoma separiranim vhodom v novi vili oddam gospodični. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39912-23

Sobico
separiramo, opremljeno — snažno in solnčno, na željo tudi z vso oskrbo oddam v Prulah, Prvoz št. 11/II. levo. 39960-23

Lepo sobo
poceni oddam dvema gospodičnama, ki ste čez dan zaposleni. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 39937-23

Veliko sobo
zračno, v bližini univerze in obrtne šole odda dvema gospodoma Učak, Emonska cesta 4. 39947-23

2 opremljeni sobi
ali prazni, event. z uporaba kuhinje oddam takoj v Sp. Šiški, Janševa ulica st. 13. 39915-23

Gospod ali gdč.
ki si želi prvovrstno domačo hrano, vso oskrbo in lepo parketirano sobico, vse poceni, naj vpraša za naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 39905-23

Čisto sobo
zelo lepo, s posebnim vhodom, parket, elektrika, takoj oddam po nizki ceni 1 do 2 osebam. Ljubljana VII., Goriška ulica 21. 39907-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Akademik
išče s 15. oktobrom zračno sobo v bližini univerze Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »45«. 39555-23/a

Prazno sobico
majhno in poceni, iščem v mestu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sobica«. 39272-23/a

Miren akademik
išče snažno in solnčno sobo za takoj. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Solidno«. 39669-23a

Prazno sobo s štedilnikom
iščem za 2 odrasli osebi. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Čez dan odsotni«. 39746-23/a

Sobico
po možnosti z vso oskrbo, išče gospodična v mestu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Uradnica 20«. 39595-23/a

Sobo z vso oskrbo
pri boljši rodbini v sredini mesta išče visokošolka. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Visokošolka« 39823-23/a

Gospoda
iščeta zračno sobo na Mirju. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Mirno«. 39827-23/a

Prazno sobico
z ali brez postrežbe v bližini Bohoričeve ulice išče mlada gospodična. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pridprosto«. 39695-23a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Olga
Kraj neprimeren. Pišite na prvotno šifro. 39750-24

Drž. nastavljenec
23 let star, išče tem potom usmiljeno srce, ki bi mu proti dobri garanciji posodilo 9000 Din. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Trajna hvaležnost«. 39574-24

Gospodično
črnolasko v temnem plašču, 30. septembra v dopoldanskem vlaku Grobelno-Celje, prosi visoki blond gospod za sestanek ali naslov na podr. »Jutra« v Mariboru pod »Črnolaska«. 39656-24

Pridem
sigurno. Zlatko. 39659-24

Damo
opazovano v petek ob 16. uri pred sodno palačo v Ljubljani prosi gospod z vozom za sestanek istotam v nedeljo 2. oktobra ob 19. uri. 39662-24

Bobby!
Mercedes in Violetta vprašate ali je zmagal denar ali 25 para. Odgovor na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Podbom«. 39585-24

Gospodična
iz boljše hiše na deželi, dobra gospodinja, želi poznanstva z boljšim gospodom 28—35 let starim. — Ponudbe prosim na oglas. odd. »Jutra« pod »Vzorna«. 39505-24

Samostojna šivilja
fina, želi resno znanje z gospodom, ki bi financiral razširjenje obrti. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod značko »Podjetna«. 39497-24

Ali živi kje
lepo moško srce, ki bi me ljubilo in s katerim bi si eventualno zgradila topel domek? Sem samostojna, srednjih let in prijetne zunanjosti. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Iščem srce«. 39325-24

Učiteljicu
fej, inteligentnu, gospodarstvenu, preko 20 godina, želi upoznati fej, karakteran akadem. obrazovan, 37 godina star gospodin. Materijalno situiran, mesečni dohodak preko 10.000 Din. Ostalo nemerno. Diskrecija stroga. — Ozbiljne ponude po mogućnosti sa fotografijom do 10. oktobra na ogl. oddel. »Jutra« pod »755«. 39663-24

Sladkosneda!
Snežne kepe naročene v slaščičarni Pretner. Gradišče. 39631-24

Samo malo
me imej rad. 39706-24

Simpatično gdč.
staro do 22 let, iščem v svrho izpopolnjenja v hrvaščini. Cenjene dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Trgovsko naobražen 170/30«. 39690-24

M. Pap, Zagreb, Jelačićev trg 6/I
Negovanje lepote po najnovejšem sistemu. Popolno odstranjevanje solnčnih in jetrnih peg. Električna in ročna masaža obraza in parafinski obkladki. Odstranjevanje prišča, mozoljev, sojedcev in neprijetnih dlačic. Za nego las in obraza kupujte samo »Pompadur« preparate, zajamčena in zanesljiva sestava! Hujšanje po najnovejši metodi. — Sprejemamo dame v izobrazbo. 39881-24

Violinisti (stke)
Gospodična, ki je dovršila violinsko šolo, želi spoznati gospoda ali gospodično v svrho skupnega nadaljnjega samouka. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Napredek«. 39714-24 jesen.

Samostojna gospa
Dvignite pismo. 39819-24

Speranza
Zaradi nepričakovane ovire, ni bilo mogoče, prosim v torek istočasno ravno tam. 39712-24

38letna žena
ki se čuti v zakonu nesrečna, želi znanja z boljšim in solidnim gospodom, veščim nemščine. — Resne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nesrečna usoda«. 39655-24

Sestanek težko mogoč
ker je moje bivališče v Banatu. Dopise s sliko prosim na oglas. odd. »Jutra« pod »Liliane«. 39687-24

Zasebni uradnik
na vodilnem mestu, materijelno dobro situiran, 31 let star, iz ugledne rodbine, išče znanja z inteligentno damo z odgovarjajočim družabnim položajem in dobro situirano, v svrho globljega spoznanja. Fotografija zaželjena. Diskrecija častna zadeva. — Samo resne dopise je poslati na »Unio-reklam«, Zagreb, Masarykova 8, pod »Home 1902«. 39678-24

Grafolog
Vam pojasni življenje, značaj. Pošljite dan, mesec rojstva pod »Grafolog« na oglasni odd. »Jutra«. 39843-24

Diskretna C-c
Dvignite pismo. 39888-24

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Klavirji
pianini
Kupujte na obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hölzl, Stingl, rig., ki so nesporno najboljši! — Lahka precizna mehanika. Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Gl. Matice
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova c. 7
(vogal Beethovnove ulice)

Novo harmoniko
prodam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Lobasove«. 39698-26

Dober klavir
poceni naprodaj v Mariboru, Maistrova ulica 18/I 39620-26

Kratek klavir
Wirth Bösendorfer in črn pianino Lauberger proda Dobrajc, Maribor, Tattenbachova 21. 39632-26

Prvovrstno violino
prodam ali jo zamenjam za dober fotoaparat, najraje k. 6×9, ali istega tudi kupim. L. Ivačič, trg. pomočnik. Brežice. 39753-26

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (25)

Mlad samostojen mesar
z večjim premoženjem v gotovini se želi poročiti z mlado, pridno in simpatično gospodično, po možnosti z nekaj gotovine. Predmet imajo trgovsko naobražene z znanjem nemščine. — Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Srečna jesen«. 39645-25

Gostilničar
išče za skupno gospodarstvo samostojno žensko, staro od 35 do 50 let, z gotovino 20.000 Din. Ločenke niso izključene. Ponudbe na podr. »Jutra« v Mariboru pod »Podjeten gostilničar 20.000«. 39633-25

Čimpreje
se želim poročiti z inteligentom — Slovencem, ki stalno biva izven Slovenije. Starost 35—40 let. Sem privatna uradnica, srednje postave, blondinka. — Pohištvo in perilo preskrbim sama. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Resen zakon«. 39650-25

Hotelski direktor
mlad, fej, akademično obrazovan, inteligentan, muzičar i sportaš, želi znanja sa bogatom gospođicom ili udovicom u svrhu ženidbe i zakup ili gradnje hotela. Dopisi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Jadran«. 39689-25

Obvestilo »Rezora«
Zagreb, pošta III.
Ženitve in poroke
vseh slojev ter v vseh slučajih posreduje najdiskretneje ter razpošilja informacije in prospekte proti vposlatvi zneska 10 Din v poštnih znamkah. Rezor«, zavod za sklepanje porok. Zagreb, pošta III. Zahtevajte še danes informacije in prospekte, pa se boste že to jesen omožili ali oženili. Imamo v evidenci ogromno število gospodičen, gospa (vdov in ločenk) kakor tudi gospodov, ter smo v stanu zadovoljiti vsako zahtevo in željo. 39693-25

Mladenič
s 150.000 dinarjev kapitala želi v svrho ženitve znanja z gospodično s posestvom. Vdove niso izključene. Dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod značko: »Takojšnja ženitev«. 39668-25

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Pse špiceljne
krasne, bele, 8 tednov stare prodam po zmerni ceni. Arko, D. M. v Polju 69, pri kolodvoru. 39018-27

2 purana
Virginija, bela, čistoplemenska, prodam. Inkret, Senkovturn, Vodice. 39546-27

Črnokrile pave
(Schwarzflügelpfau) zelo redke in zbarvane po 1500 Din par, kakor tudi **srebrne fazane** po 600 Din par proda Import živali, Bled 2. 39498-27

Psa volčjaka
6½ mesecev starega prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 39657-27

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Remington
pisalni stroj, model 12, nov, zelo poceni naprodaj Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39558-29

Motor
40 Ks, na sesalni plin ali pa benzin, dobro ohranjen, obratozmožen, kupim. Ponudbe na »Elektrarno Rušе«. 38360-29

Nov šivalni stroj
ki šiva naprej in nazaj, po prav nizki ceni napodaj na Aleksandrovi cesti št. 5/II. 39761-29

Tekstilni stroji
za malo mehanično tkalnico: 5 tkal. strojev, 1 šivalni stroj, 1 sukalni stroj proda Ivan Naveržnik, Maribor, Kopitarjeva ulica 14. 39494-29

Čevljarji!
Moderen stroj (Ausputzmaschine) prodam za polovično ceno ali ga zamenjam za čevlje. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Tovarniško nov«. 39877-29

Poljsko kovačnico
(Feldschmiede) kupi Fran Škafar, Rimska cesta 16. 39167-29

Pletilni stroj
Pepp 10/80, prav dober za 5000 Din prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39939-29

Pletilni stroj
10-90, kakor nov, prodam zaradi opustitve pletilstva za polovično ceno. Bleiweisova 20/I., levo. 39940-29

Pozor, pletilci!
Zaradi preureditve delavnice prodamo po izredno nizki ceni sledeče ročne pletilne stroje:
1 »Ideal« 8/22 Din 1650
1 »Ideal« 8/27 Din 1850
1 »Ideal« 8/50 Din 3650
2 »Ideal« 14/27 D 2750
1 »Diamant« 10/70 dinarjev 6150. 1 »Vasanta« 10/100 Din 15.900
1 »Jacquard« 8/100 dinarjev 6250. 1 Entel-šivalni Din 2850. Jamčimo, da so vsi stroji zelo malo rabljeni, nekateri popolnoma novi in zanesljivo v najboljšem stanju. Vasanta stroj popolnoma nov in opremljen z »Jacard« graphe aparatom za pletenje najrazličnejših vzorcev in oblik. — F. Kos, Ljubljana, Židovska ulica 5. 39901-29

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Foto-amaterjem
izdela v trehurah vse foto Jos. Pogačnik, Ljubljana, Mestni trg št. 5/I. 39423-30

Sodavičarska obrt
s hišo ali brez ugodno naprodaj. Stangl, Slovenjgradec. 39452-30

Štampilje
Sitar & Svetek, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 18. 340-30

Precizna delavnica za popravilo vsakovrstnih ur
Sveto dobro, ocenjeno proti garanciji
ANTON KAJFEŽ URAR
Ljubljana, Miklošičeva 14

Damske klobuke
in popravila dobite najceneje v salonu »Mia«, Florijanska ulica 6. 39914-30

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Zdravnica
Dr. E. Jenko Groyerjeva
zopet redno ordinira od 8. do 1. Miklošičeva 13/II. 39672-31

Izjavljam
da nisem plačnica dolgov, katere bi naredil brez moje vednosti moj slaboumni mož Johan Pristovšek. — Marija Pristovšek, Zgornja Hudinja 26, pošta Celje. 39622-31

Ga. Fani Šinkovec
se je preselila z Dvornega trga 3 na Mirje 15 (vila Nagode, takoj za obrtno šolo). 39549-31

Izjava!
Smatram mojo ženo Pavlo, rojeno Stepančič, iz Trbovelj, za navadno lažnjivko, ako mi ne dokaže kar laže o meni. — Pečnik Alojz, Ljubno. 39523-31

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

363 Vsake vrste
ZLATO in SREBRO
kupuje
F. Čuden, Prešernova 1

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Suhe gobe, divji kostanj in želod
kupuje V. H. Robmann, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 39646-33

Lepe orehe
štajerske, od 50 kg naprej po Din 4.50, orehova jedrca od 5 kg naprej po 15 Din razpošilja Josip Verstovšek, Brežice. 39579-33

I.a prešanega sena
prodam 30 vagonov. Plačljivo franko postaja Dubica proti duplikatu tovornega lista. Ponudbe na zl. odd. »Jutra« pod šifro »Ugodno 2662«. 39690-33

Sladkega sena
vsako množino, si morete nabaviti. Al. Lakner, Planina pri Rakeku. 37865-33

Fižol
cipro, koks, krompir, čebulo in druge deželne pridelke, franko vagon nakladalna postaja kupi Nabavijalna zadruga usl. drž. žel. Ljubljana. Reflektira se samo na ponudbe z navedbo cene in količine blaga. 38907-33

Novo kislo zelje
prvovrstno rezano in cele glave za sarmo v sodčkih v vsaki množini dobavlja po naročilu in po najnižji ceni Gustav Erklavec, Kodeljevo št. 10, Ljubljana. — Telefon 25-91. 299-33

Suhe in sveže gobe
stalno kupuje Peter Šetina — Radeče - Zidani most. 236-33

Suhe gobe
po najvišjih cenah kupuje tvrdka Oskar Marić, Ptuj. Telefon št. 38 39491-33

Avtopromet

Avto promet
Ljubljana - Trst in obratno dnevno ob 9. uri in prispe v Trst ob 12. uri. Iz Trsta odpotuje ob 16. in prispe v Ljubljano ob 19. uri. Avto - postaja v Ljubljani gostilna Kajfež, Florijanska ulica, v Trstu hotel Pošta. Cena za osebo iz Ljubljane v Trst 110 dinarjev, Ljubljana - Trst in obratno 200 Din. Naročila za potovanja in informacije sprejema Lučič, Ljubljana, Florijanska ulica 4. — Telefon 26-25. 39954-42

Dražbe

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (32)

Avtobus »Opel«
rabljen, bo dne 17. oktobra 1932 ob 16. uri potom občine Fara pri Kočevju, na javni dražbi prodan. Izklicna cena 10.000 Din. 38581-32

Javna dražba
ključavničarske delavnice, ležeče v Mengšu, z njive, stroji in pritiklinami, se vrši pri okrajnem sodišču v Kamniku dne 3. oktobra 1932 ob ½10. uri, soba št. 6. Najmanjši ponudek 30.000 Din. 39222-32

Dražbeni oklic
Dne 7. oktobra 1932, ob 8. uri se bo prodalo na javni dražbi posestvo, vlož. štev. 257 k. o. Cesta pri Okrajnem sodišču v Velikih Laščah.
Zapuščina Adamičeva v Poniknah št. 32
Hiša, mlin, žaga, gospodarsko poslopje, 6 travniških parcel, 4 njive, 6 pašnikov in 1 gozd. Cenjeno 174.602 Din. Pojasnila daje upravnik Edvard Škulj v Poniknah 30, p. Videm - Dobrepolje in pa Posojilnica v Dobrepoljah. — Dražbeni pogoji so pri okrajnem sodišču v Velikih Laščah. 37056-32

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Cvetje v najhujši zimi
boste imeli, ako posadite že sedaj gomolje hacint, katere nudi Sever & Komp v Ljubljani. Zahtevajte cenik! 39205-37

Lovci pozor!
Občina Polica odda lov potom licitacije dne 5. oktobra 1932 v uradnem domu v Zatičini. Interesenti vabljeni. 39572-37

Vata
v tablah in za odeje najboljša in najcenejša, vedno na zalogi.
Zahtevajte vzorce in cenik!
TOVARNA VATE
Maribor
Dravska 15.
11868

ki krepi in zdravi
ŽELODEC
edini proizvajalec
LOVRO SEBENIK
Ljubljana VII.

IVAN KOSI
Rogoznica — Ptuj

JOŽA FURLAN
Hajdina — Ptuj

ZAROČENA

Maribor, dne 1. 10. 1932

Agente
IŠČE DREVESNICA »VIKTORIJA« u Lovrečini z. p. Vrbovec 11862

Veselje in zadovoljstvo
je samo, kadar prinesete svojcem fini kamgarn ali sportni ševijot za moško obleko, ali fino volneno za damski plašč ali kostum iz trgovine
A. Žlender
Ljubljana, Mestni trg 22
Priznano najugodnejši nakup dobrih kvalitet

O čem žena sanja...
O krasni, brezhibni in čisti polti. Kaj pa naj žena napravi, ako ima mozolje, prišče, zajedavce in drugo nečistočo? Danes je temu kaj lahko odpomoči. Prof. dr. Seggen je združil vse znane zdravilne prvine v sredstvo
„Vigime“
ter dal s tem moškim in ženskam možnost, da se na lahek način in hitro iznebe teh grdih hib. — Uporabljajte to sredstvo, da se Vam vrne mir in sreča. Poskusite in gotovo boste iznenadeni. Cena 60 Din, večja količina 100 dinarjev. Zajamčen uspeh. — Trgovcem popust. Diskretno pošilja: Produit chemiques AIDE - HAVELKA, Praha - Vinogradi, Slezská 116, pošt. predal 28.

Možje
Slabost se takoj in z lahkoto odpravi s pomočjo zajamčeno neškodljivega in trajno učinkovitega sredstva, o katerem pravi prof. dr. Delbet, da dela prave čudeže. To sredstvo krepi in budi organe k novemu življenju. Starost je pri tem postranska stvar. Presenetljiv uspeh. Mnogoštevilna zahvalna pisma. Varujte se potvorb! Samo preparat
Vigi-Sex
Vam nudi gotov uspeh, v nasprotnem primeru pa se znesek vrne. Cena 70 dinarjev, močnejša doza 130 Din, za zastarele primere in visoko starost 200 dinarjev. — Uspehi brez primere. Pozor! Od zdravnikov preizkušeno in priporočeno sredstvo. Pošilja po pošti samo
Pharm. ordinacni laborator AIDE - HAVELKA, Praha - Vinohrady, Sleská 116-3, Československo.

LEP LOKAL
jako svetal in prostoren v prvem nadstropju s priključenim stanovanjem v centru mesta se s 1. novembrom odda. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«.

Pomnite,
da izvršujem popravila vseh vrst čevljev HITRO, DOBRO IN POCENI!
Express
brzopopravljalnica
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6
Na popravila lahko počakate, ker je delavnica urejena z najmodernejšimi stroji.
M. TREBAR.
11852

Damam!
Vljudno naznanjamo, da se je PRESELIL
ZAVOD ZA KOZMETIKO
v Ljubljani iz Gledališke ulice štev. 8
V BEETHOVNOVO ULICO 4
pritličje levo
ter začne s 1. oktobrom 1932 zopet redno obratovati. — Se priporoča
„Zavod za kozmetiko“
Ljubljana, Beethovnova ulica štev. 4, pritličje, levo. 11850

ZLATO
(staro zlatnino)
kupujemo:
M. JANKOLE, komanditna družba, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II. Telefon 30—52. 11858

TVORNIŠKO SKLADIŠČE USNJA
J. LAVRIČ, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica štev. 41 a, se je preselilo na
CANKARJEVO NABREŽJE ŠT. 1
poleg frančiškanskega mostu (prej L. Gerkman)
Ima stalno na skladišču:
Specijalna usnja za industrijo čevljev in nadrobno prodajo kakor

kruponi	juhtina — teletina
vratovi	chrom kruponi
okrajevina	chrom vratovi
notranjki	chrom okrajevina
črni in rjavi kipsi	chrom usnje za smuči
črne in rjave kravine	chrom usnje barvano za krplje
črne in rjave teletine	chrom usnje za nogometne žoge
bokscalf črn in barvast	chrom usnje za nogometne čevlje
goveji boks črn in barvast	khaki kruponi
chevreau črn in barvast	chrom jermenca za vezavo
chevrettes	galun jermenca za vezavo
ovčine sive in rjave	likanec (blank)
podloga telečja bela in rjava	cepljenec
lak	čeline
chromjuhtina rdeča in črna	svinjske kože
waterproff	odpadki
dulboks	

Ogled neobvezen — Največja izbira v tej stroki.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

KLIŠEJE
V CINK BAKER ELEKTRON MEDENINO FOTO - LITO IZVRŠUJE
★
JUGOGRAFIKA
LJUBLJANA :: SV. PETRA NASIP 23

Michel Zévaco: 158

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

»Zakaj me ne vprašate, kako je z gospodično Bertille? Ali niste zanjo nič v skrbeh?«

»Nisem, gospod,« je preprosto odvrnil Jehan. »To, da vas vidim tu, smejočega in mirnega, mi je že samo po sebi dokaz, da je vse v najlepšem redu. Drugače tudi biti ne more, ker ste se vi zavzeli zanjo! Od srca bi se vam moral zahvaliti — pa ne najdem dovolj zgovorne besede, da bi vam izrazil svojo hvaležnost.«

»Pustiva to,« je rekel Pardaillan in skomignil z rameni. »Priznajte, da ste na tihem vendarle radovedni... Vprašujete se, kako sem mogel priti v to klet, ki nima vidnega izhoda. Vprašujete se, kako sem vas mogel opazovati pri pripravljanju te jajčnice — ki je bila, to mimogrede omenim, izvrstna. Vprašujete se končno, kako sem mogel vedeti, da ste tu.«

»Res je, gospod,« je prostodušno priznal Jehan. »A čakal sem, da bi nam sami povedali.«

Pardaillan je pokimal. Toda namestu pričakovanega odgovora je zdajci zadal vprašanje:

»Kako ste nameravali zapustiti to votlino?«

Jehan se je bil že nekoliko seznanil z vitezovim čudaškim načinom govorjenja in ravnanja. Ne da bi trenil z očmi, je odvrnil:

»To je pač preprosta stvar! Ali vam ni znano, da so pod morališčem stopnice, ki vodijo v votlino?«

»To vem.«

»Nu vidite: po teh stopnicah sem mislil oditi.«

»A morišče je na pol podrto. Ko bi odprli loputnico, bi bili v nevarnosti, da se poderejo na vas ruševine in vas ubijejo.«

»Seveda... S to nevarnostjo je bilo treba računati. Sicer sem se bil pa namenil, da bom kar moči previden.«

»Ne dvomim, da bi se vam bilo posrečilo. A vendar je bolje, da sem prišel. Pot, ki vam jo bom jaz pokazal, je dosti bolj varna od tiste, ki ste jo hoteli ubrati, ker niste poznali druge.«

Šele zdaj je Pardaillan povedal, kako ga je, ko je bil spremil dekleti na varno, radovednost gnala, da se je vrnil k samostanu pogledat, ali se je mladi človek utegnil rešiti, in kako je bil zvedel novico o čudovitem boju na morišču.

O svojem srečanju s Saetto ni omenil niti besedice. Takisto ni povedal, odkod pozna to podzemeljsko skrivališče.

»Mislil sem si,« je rekel na koncu, »da ne boste v zadregi za rešilni izhod. A pomislil sem tudi, da se boste nemara pri kaki priliki hoteli vrniti semkaj... Nikjer ne bi našli tako varnega skrivališča, kakor je ta klet.«

»Ali, gospod,« je prostodušno vprašal Jehan, »mar menite, da se bom vekomaj skrival kakor preganjan lisjak?«

»Ali menite, da vas bodo pustili pri miru, če zvedo, da ste živi?«

»Oh, vem, da s Concinijem še nisva opravila.«

»Pa ne gre samo za Concinija,« mu je segel Pardaillan v besedo. »Za kralja gre!«

»Za kralja? Tega ne razumem. Saj nisem storil nobenega zločina.«

Pardaillan ga je presunljivo pogledal. Zdelo se mu je, da govori mladi človek resnico.

»Po svojem mnenju — in po mojem takisto — ste branili svojo kožo. To je pravično.«

»Veseli me, da slišim iz vaših ust to priznanje,« je rekel Jehan.

»Ali,« je trdovratno nadaljeval Pardaillan, »z vidika tistih, ki nam vladajo, ste storili zločin. Kralj vam je že enkrat odpustil upor. To pot vam ne bo več odpustil, bodite prepričani! Tem manj, ker ste ubili strogemu gospodu Sullyju kapitana in deset vojakov, ne vštevši tega, da ste na ozemlju montmartrskega samostana zagrešili nezaslišano nasilje. Skratka, v tej reči boste imeli vsa oblastva zoper sebe; vojaštvo, policija, sodnija in sveta cerkev, vsi vas bodo gonili kakor psi jelena in ne bodo mirovali, dokler vas ne raztrgajo.«

»Vraga! Na to nisem niti mislil!«

Po ravnodušju, s katerim je Jehan izrekel te besede, bi bil človek sodil, da se ni čutil po vsem tem prav nič prizadetega. Toda mladi mož je bil preveč bistre pameti, da ne bi bil razumel resničnosti vitezovega opozorila.

Tudi Carcagne, Escargasse in Gringaille, ki so ju molče poslušali, so dobro razumeli, za kaj gre. Pred njihovim duhom so se že dvigala vešala, in z vešal so že mahale nove, umetno vozlane zanke, namenjene njihovim vratovom. Lahko si mislimo, da jih je delal ta privid nekoliko otožne!

Pardaillan se je zadovoljno nasmehnil, kakor da bi bil dosegel svoj namen, in z nekam veselejšim glasom nadaljeval:

»Zaradi tega sem sklenil, da vam pokažem skrite vhode, ki vodijo v to votlino. V vsej Franciji sem jaz edini, ki jih poznam. To pomeni, da lahko mirno spite, dokler ste tu. Nikomur ne bo prišlo na um, da bi vas iskal tu doli, zakaj nihče ne sluti, da to podzemeljsko zavetje sploh obstoji.«

»Resnično, gospod,« je z ganjenim glasom odvrnil Jehan, »sam ne vem, kako naj se vam zahvalim za toliko dobrote. Dobra zvezda vas je privedla na mojo pot! Po tem takem se bom zatekel semkaj, če bi bilo potreba. Vsekako bom storil to le v najskrajnji sili. Saj veste, gospod, da se mi hoče zraka in svetlobe. Tu me že zdaj duši! In žal mi je le tega, da je že tako pozno. Mestna vrata so ob tej uri zaprta, če ne, bi se neutegoma odpravil.«

»Nu,« je brezskrbno rekel Pardaillan, »noč bo kmalu minila. Jutri za rana pa odidemo.«

»Ves nesrečen sem,« je dejal Jehan, »ker boste imeli zaradi mene tako neudobno prenočišče.«

»Ali mislite, da bo to prvikrat? Že mnogo noči sem prebil pod milim nebom, ko nisem imel niti snopa slame, kakor jo imate vi. In večerja, ki ste jo delili z menoj, mi je teknila kakor še malokatera v življenju.«

Jehan ga je pazljivo gledal. Pardaillan je govoril resno in njegov obraz je bil videti ves prepričan. Mlademu človeku je že odleglo, ko se je oglasila druga skrb.

»Prav za prav sem zelo neumen,« je dejal. »Govorim kakor domačin, v resnici ste pa morda vi tisti, ki nam izkazujete gostoljubje.«

»Kako to?« je s prostodušnim obrazom vprašal Pardaillan.

»Ker edini poznate to podzemlje, je najbrže tudi vse, kar je tukaj, vaša last.«

To vprašanje je imelo za Jehana Hrabrega očividno zelo važen pomen, zakaj njegove oči so se ves čas nepremično upirale v viteza. A Pardaillanovega obraza ni bilo moči razbrati.

»Motite se,« je rekel popolnoma neprisiljeno, »nič tega, kar je tu, ni moja last.«

»A lastnika vsekako poznate?«

SLATINSKE TABLETE ZA HUJŠANJE!

so sestavljene iz zdravilnih mineralnih soli in neškodljivih, toda zelo učinkovitih praškov in ekstraktov zdravilnega rastlinstva. Vse te izbrane sestavine delujejo jako poživljajoče na človeški organizem, ne vsebujejo nikakih škodljivih snovi in so tako za nemoteno delovanje srca, ledvic in ostalih organov popolnoma neškodljive.

Slatinske tablete za hujšanje

odstranjujejo na najprimernejši in edino priporočljiv način vse, posebno pa neprijetne in nelepe zunanje znake čezmerne debelosti, razkrajajo in raztope preobilno mast na telesu, podbradku, vratu, trebuhu, stegnih, bokih, trebušni mreni, črevah, ledvicah itd.

Abnormalna težina telesa prične postopoma padati, telo postane prožno, ves organizem pridobi na svežosti, elastičnosti in mladostnem občutku. 11657

Težina Vašega telesa se zmanjša tekom 1 leta za 8 do 14 kg.

Slatinske tablete za hujšanje

dobite v vseh lekarnah, in sicer doza s 100 tabletami za Din 46.—, z 200 tabletami za Din 74.—, kjer jih pa ne bi dobili, se obrnite direktno na proizvajalca:

LEKARNA MR. L. BAHOVEC
Ljubljana, Kongresni trg

Kjer vsa druga sredstva odpovedo, dosežejo Slatinske tablete za hujšanje presenetljiv uspeh.

NE razmetavaj denarja!
Ploščice za stensko oblogo in štedilnike
so sedaj najcenejše pri:
GRADBENI IN KERAMIČNI MATERIJAL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta štev. 15. Telefon štev. 2037.

PETER ŽITNIK SPLOŠNO KLEPARSTVO
specijalna instalacija strelovodov
11587 »Conco« izolacije za dravsko banovino
LJUBLJANA, Ambrožev trg štev. 9. Telefon štev. 31—46
Cene zmerne. — Delo najsolidnejše.

Novosti za damske plašče pravkar došle!

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Potrebujemo železne cilindrične

rezervarje

čim večje prostornine, dobro ohranjene.

Ponudbe z navedbo dobavnih pogojev in skice poslati na **Bosansko d. d., za elektrino, Jajce.** 11832

Za tovarn. podjetje
iščemo v Mariboru ali okolici

prostore

v velikosti 450—500 m², 4—5 m visoke od tega ca. 200 m² pritličja. Zaželjen parni kotel ali vsaj po možnosti para v najem. Potrebno približno 1000 kg na uro. Dopise v nemščini na podr. »Jutra« Maribor pod »Fabriksmiete«. 11840

Za jesensko sezono!

pravkar došlo v veliki izberi:

Damski plašči
Damske obleke
Bluze in krila
Damsko perilo
Moško perilo
Nogavice
Rokavice
Pletenine
Zimsko perilo

pri priznani domači tvrdki

Ign. Žargi

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta štev. 11. 11802

Balinanje!!

Danes popoldne ob 2. uri velika tekma na krogle v Zadružnem domu — »NAPOLEON«.

Igralo se bo v treh skupinah po tri igre. Igralci z največ točkami bodo odlikovani. — Vabljeni vsi prijatelji tega sporta! Posebno tudi kibici, katerih gotovo ne bo manjkalo.

Za dobro jedačo in pijačo preskrbljeno. — Za obilen obisk se priporoča

gostilničar TONE HUČ
Glince, Tržaška cesta 10.
11831

Otkup
predratnog
srebrnog novca

Narodna banka u Beogradu i sve njene filijale vrši OTKUP predratnog srebrnog novca i PLATA

2.50 dinara za 1 predratni srebrni Dinar

Narodna banka takođe otkupljuje pored dinara: perpere, krune, talire, nemačke marke, ruske rublje i ostale predratne srebrne novce iskovane po propisima latinske konvencije.

Iz Odeljenja državnog računovodstva Ministarstva Financija Br. 103942 od 31. avgusta 1932 godine. 337-I

KRUŠNO MOKO
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana
Stari trg št. 32.
180

TELOVADNE OBLEKE

PO-ROVEM-NAGURU-BOSTE-NAŠA-STALNA STRANKA

J. LAH
MARIBOR

Žene in dekleta

zapomnite si: »Obleka naredi človeka!« Dobro, elegantno in poceni bodete oblečene, ako še danes naročite nove vzorce volne, svile, sukna, pliša, barhenta in drugih modernih tkanin za obleke in plašče. Velika izbira raznega manufakturnega blaga po globoko znižanih cenah!

Trgovski dom
STERMECKI
Celje štev. 20

Vzorci in bogato ilustrirani cenik zastonj!

267-a

Elegantne albume za fotoamaterje in spominske knjige v raznih vezavah in velikostih izdeluje in razpošilja po nizkih cenah na debelo in drobno knjigoveznica **A. JANEŽIČ.** — Predno naročite, si oglejte vzorce tudi pri nas!

Naročila se sprejemajo:

A. JANEŽIČ,
LJUBLJANA, FLORJANSKA ULICA 14

Da je britje sedaj užitek,

to je zasluga nedosegljive ILFE-LUXUS britvice. Ona je trpežna, služi za 25—30-krat.

Ona je cenejša, stane komaj 3 dinarje. 339

Kupite jo v drogeriji **HAFNER, Spodnja Šiška,** Celovška cesta 44.

Kupim posestvo

z zemljiščem od 100 do 150 oralov poljubno z večjim poslopjem in fund. instruktusom v lepem položaju ob reki ali jezeru in bližini železniške proge. Po možnosti z delom gozda, sadovnjakom, vinogradom, njivami. — Ponudbe na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9 pod »Br. 31711«. 11.847

Ščurke - Grile Ruse

uničite takoj in za vedno, ako uporabljate že preizkušeno in za danes najboljše sredstvo

ki vsebuje specijelne gljivice (fermente) in učinkuje samo v vodi raztopljen. Dobi se povsod. Plombiran paket z navodilom stane Din 10.—. Depo: Trifolium — drogerija — Beograd (Slavija).

Za Slovenijo: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5. 235

Čisto polt

v 10—14 dneh dosežete s pomočjo kure čiščenja. Že po prvem dnevu se polt očividno polepša. S trajnim, a neopaznim obnavljanjem kože odpravlja to sredstvo temeljito in za vedno prističe, sojedce, lise, zgubančeno, raskavo, maščobno svetlečo se in ovenelo kožo in znake staranja. Polt postane bleščeče čista in mladeniško sveža. Uspeh in neškodljivost zajamčena. Garnitura 120 Din. Milo škoduje koži.

Vzemite za umivanje obraza milo limonino emulzijo: velika steklenica Din 50.—. Preparate SCHRÖDER-SCHENKE razpošilja proti plačilu v naprej (poštnina 6 Din) ali po povzetju (poštnina 12 Din) depo za Jugoslavijo »Omnia« odd. I/2 Zagreb, Draškovićeva 27. Zahtevajte brezplačno ilustrovan cenik. 11830

Plašče

in trenchcoate dobite po najnižjih dnevnih cenah. Moderna izdelava od prvovrstnih šivilij in krojačev. Izdelujemo tudi po meri.

I. TOMŠIČ
Sv. Petra cesta štev. 38. 11696

SLADKORNOBOLNI!

Kako se sladkor odpravi, kako se zopet postane delazmožen in življenja vesel, tudi brez nadležne diete, vam pove pojasnjujoče pismo št. 3 o novih potih zdravljenja z navdušenimi priznanji tu- in inozemstva o presenetljivih uspehih brez diete. Dopisovanje nemško. Chemische Fabrik Lutégia G. m. b. H. Kassel 332, Nemčija. 244

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Ustanovljeno 1860 Ustanovljeno 1860
KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA

ALOJZIJ VODNIK

Ljubljana, Kolodvorska ulica 34
(poleg glavnega kolodvora)

Velika zaloga preko

400 nagrobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po

znižanih cenah,
dokler traja zaloga.

Izdelava novih spomenikov po lastnih načrtih najmodernejših oblik po nizkih cenah. Sporočite naslov, da vas obišče na domu strokovnjak in izdela načrte po Vaši želji.

STARA JE NADGLASANA IN ON KUPUJE SREČKO PRI KOLEKTURI „HERMES"

SEVEDA KER SEM KUPIL SREČKO PRI

„HERMES"

ZAGREB, Jelačićev trg št. 6, Pod zidom št. 6

nasproti tržnici

Naročila iz province z navadno dopisnico na poštni pret. 111.

11819

PERJE

kokošje, purje, gosje in račje, naravno, s strojem čiščeno in čehano, dobavlja v vsaki množini in

po najnižjih cenah

E. Vajda, Čakovec

Telefon 59, 60, 3, 4.

Kaj takega pa še ne

in v sedanjih težkih časih tudi več ne bo. — Zaradi opustitve moške konfekcije

POPOLNA RAZPRODAJA

na Dunajski cesti štev. 7. 324

Obleke iz trpežnega štofa že od Din 180.— naprej itd. — Oglejte si zalogo pravočasno, kajti te smešno nizke cene ostanejo le, dokler traja zaloga.

JOSIP IVANČIČ

Spolne + bolezni

sifilis, kapavica, beli tok so **ozdravljive** brez strupenih vštrcavanj, brez živega srebra in salvarzana. Tisoči žen in mož ve enodušno hvalo za svoje ozdravljenje (trajno) na priroden način s preparatom

„Vigi-Tabl" brez motenj v izvrševanju poklica.

Sijajna priznanja. Tisoče zahval. »Vigi-Tabl« **učinkuje zajamčeno, sigurno in prav hitro.** Učinki so naravnost presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil, da **»delajo prave čudeže«.** Uporabljanje je za zdravje povsem **neškodljivo.** Cena Din 120.—, posebno močne za stare slučaje Din 200.— Pošilja diskretno le

Odborná ord. laborátoř Aide—Havelka,

Praha—Vinohrady, Sleszká 116. Pošt. 28. ČSR. 127

Največjo zalogo

nagrobnih spomenikov

od marmorja in granita po globoko znižanih cenah priporoča

FELIKS TOMAN

kamnoseška industrija

LJUBLJANA

Resljeva cesta št. 30.

272/a

50% kurjave si prihranite

če si nabavite BD toplodar
CENA 96 DIN

BD TOPLODAR se lahko tudi uporabi za segrevanje sosedne (druge) sobe, če se namesti BD toplodar v drugo sobo.

BD TOPLODAR se pri čiščenju zelo lahko razstavi in sestavi.

Dobiva se pri tvrdki BRATA DITTRICH

proizvodnja kovinskih izdelkov

telefon št. 40

Murska Sobota

11816

BD toplodar se lahko uporabi za vsako peč.

BD toplodar se lahko regulira na direktno in cirkulacijo.

BD toplodar poveča toploto za 100%.

Zastopnike

v vseh mestih Jugoslavije **SPREJME** -- prodajo **ŽILET-REZILC** in **ŽILET-APARATOV** tvrdka:

„SIMES"

prva jugoslovenska specijalna tovarna žiletov in žilet-aparatov, **Beograd, Kralja Ferdinanda 17.** 11798

Zaslužek stalen in zelo dober.

V večjem mestu Slovenije

išče radi bolezni odvetniška pisarna kompanjona,

mlajšo moč

z nekaj kapitala. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod: »Jurist«. 11839

Ali se hočete svojega

reumatizma

protina, ishiasa in bolečin v križu

znebiti na neškodljiv način?

Revmatizem je strašno, povsod razširjeno trpljenje, ki ne prizanese ne bogatim ne revnim, in ki si poišče svoje žrtve tako v borni koči, kakor v razkošnih palačah. Način, kako se bol pojavi, je različen, in često se dogodi, da se bolezen, ki smo ji prej pripisovali drug vzrok, pozneje izkaže kot

reumatizem

Bolečine v udih in členkih, nabrekli udje, ohromele roke in noge, trganje, zbadanje v različnih delih telesa, da celo oslabelost oči so često posledice revmatičnih in protinskih bolí. Tako različne kot oblike te bolezni, so tudi sredstva in zdravila, ki jih uporabljajo za njihovo zdravljenje. Največji del teh sredstev ni v stanu, da bi odpravil te bolezni, prinašajo kvečjemu trenotno olajšanje. Kar tu priporočamo, je zdravje prinašajoča, **preprosta domača pivska kura, ki je pomogla že mnogim trpečim.** — Naša kura je izborna, pomaga naglo, celo v slučajih, **ko je bolezen zastarela in postala kronična.**

Da si pridobimo še več privržencev, smo sklenili, da pošljemo vsakomur, ki nam piše, **poučno**

brošuro gratis.

Kdor torej trpi in se hoče iznebiti svojega trpljenja, naj piše na:
Poštno zbiralno mesto:

AUGUST MäRZKE

Berlin Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5. Abt. 285.

11748

Delo

dobi v teh težkih časih vsak še najlažje, ako si sam doma uredi pletilnico. Damo vsakomur tekoče delo, s tem da mu odjemljemo izgotovljene pletenine, da mu dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo za pletenje — kar dokazujejo mnoga zahvalna pisma. — Ako hočete delati in zaslužiti, obrnite se prosim zaupno za gratisprospekte na tvrdko **J. Kališ, Maribor, Trubarjeva ul. 2. oddelek VI.** 319

Najnovejša služinska patetna železna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsaku hižu, hotele, za putujuče osobe in nočne službe, Stane Din 390.—. Razpošiljam poštom in železnicom po povzetju.

Engleski složivi patent stolci. Stoji Din 140.—

spaljni. patent fotelj **stane**

Din 1300

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 130.

po tem imam čist čehano perje kg Din 48.—, čist belo gosje kg Din 130.—, čisti puh kg Din 250.—, modroci punjeni z volnom Din 750.—, žične mreže za postelje Din 150.—, otomani Din 650.—.

L. BROZOVIĆ, ZAGREB ILICA 82.

Cenjenemu občinstvu se priporoča

MODNO KROJAŠTVO

za gospode.

Franc Rožič

Kongresni trg
štev. 7.

11801

Telefon 2951

Iv. Schumi

trgovina s kurivom
LJUBLJANA

Pisarna in skladišče: Dolenjska c.
Telefon 2951

Seno in slamo

dobavlja po konkurenčnih cenah 308

Gospodarska zveza
v Ljubljani.

Usnje

čevljarske potrebščine, najboljše in najcenejše pri

Viktor Legan

trgovina in tovarniška zaloga usnja, Ljubljana, Palača »Dunav«.

327

Ležalne stole

120, po povzetju 130 Din

Spalne fotelje

patent. divane, otomane, garniture, modroce, postelje mreže, železne složljive postelje in tapetniške izdelke sodi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik

Mestni trg štev. 13

NI RES, da vidite Vi na spodnji sliki šest lestev!

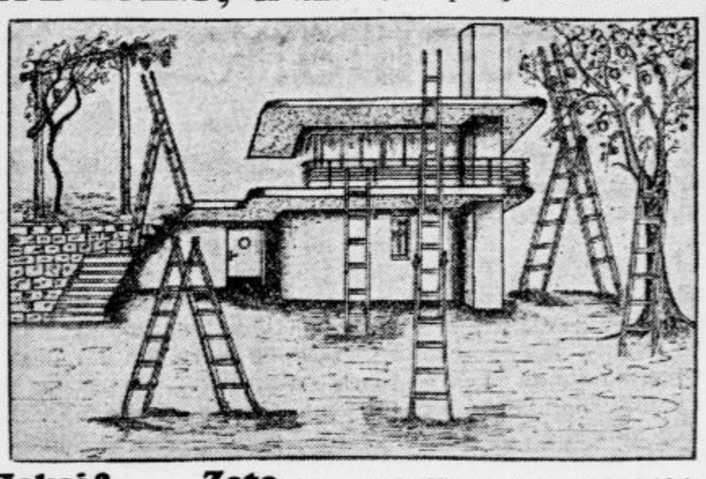

Zakaj? **Zato,** ker morete Vi eno samo mojo tridelno patentirano lestev postaviti na vse načine, ki Vam jih kaže slika. Lestev je vsestransko tako uporabljiva, da Vam nadomešča šest do osem drugih lestev. Zahtevajte prospekte. 11807

IGN. REPŠE, tvornica pohištva in patentnih lestev, LJUBLJANA, Dvorni trg 1.

Dr. LAPAJNE STANISLAV

odvetnik v Ljubljani

vljudno naznanja, da se je preselil s svojo pisarno na

Gosposvetsko cesto št. 4-I.

Telefon 2593 11841

Ravnotežje Vašega gospodinjstva

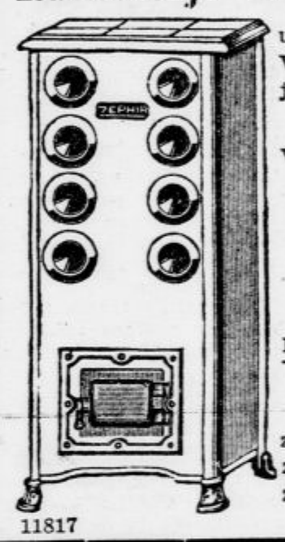

udobnost Vašega doma, zdravje Vaše rodbine zavisi za časa dolgih jesenskih in zimskih mesecev od kurjenja Vašega stanovanja.

Več kot 10.000 kupcev samo v Jugoslaviji potrjuje, da je

ZEPHIR-PEČ

»ideal« peč.

Proizvod »Zephir« d. d., Subotica

SAMOPRODAJA:

za Ljubljano: **Venceslav Breznik**
za Celje: **D. Rakusch**
za Maribor: **Pinter & Lenard.**

11817

Klavirji Pianini

STALNA ZALOGA PRVOVRSTNIH SVETOVNIH TVRDK.

M. ROPAS CELJE

Znižane cene! Ugodna odplačila na mesečne obroke! Vsa popravila in uglaševanja strokovnjaško. Izposojevanje in prodaja preigranih klavirjev. — Telefon štev. 107. 11679

Edina in največja zaloga v naši državi

RAZNIH FILCEV in PLIŠEV

za copate in druge vrste čevljev, kakor tudi ves ostali pribor za čevljarje Vam nudi tvrdka

KARL KOŽELJ, Tržič.

Zahtevajte vzorce! 11808 **Solidna postrežba!**

NA PRODAJ

zaradi preselitve popolnoma vpeljani, za operacije najmodernejše urejeni

sanatorij

v Mariboru, Gosposka ulica štev. 49. — Informacije: **Primarij dr. Černič, Maribor.** 11723

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška c. 4.

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, triciklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene

Ceniki franko

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Ugodna prilika za skupne poslovne in stanovanjske prostore

ali tudi za trosobno stanovanje s kuhinjo

11851

V hiši Slovenske Matice na Kongresnem trgu št. 7 se s 1. novembrom t. l. odda v najem celotno I. nadstropje, obstoječe iz 4 sob z 8 okni proti Zvezdi, 1 sobe in kuhinje na dvorišče in drugimi pritiklinami. Pripravno predvsem za zdravnike, zobozdravnike, odvetnike, inženjerje itd., ki bi lahko imeli skupno svoje poslovne in stanovanjske prostore. Reflektanti naj se javijo pismeno na Slovensko Matico, Kongresni trg št. 7 do **7. oktobra t. l.** — Prostori se lahko ogledajo dopoldne od 9. do 12. Radi ogleda se zglasite v pisarni Slovenske Matice na dvoriščni fronti. - **Slovenska Matica v Ljubljani.**

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.